Eurobank Cyprus

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΛΕΥΚΩΣΙΑ, *Τετάρτη 6 Μαΐου 2020 • Ετος 6ο • Αρ. φύλλου 282* | Εβδομαδιαία Οικονομική και Πολιτική Εφημερίδα | www.kathimerini.com.cy/financial | Τιμή: €2,00

Eurobank Cyprus

ΒΑΘΑΙΝΕΙ ΤΟ ΧΑΣΜΑ

Κίνδυνος άνισης ανάκαμψης στην Ε.Ε.

Τον κίνδυνο μιας ανάκαμψης άνισης που θα προκαλέσει αθέμιτο ανταγωνισμό, ρήγματα στην ενιαία αγορά και βαθύτερο χάσμα ανάμεσα στις πλούσιες και στις φτωχές χώρες-μέλη διατρέχει η Ε.Ε. Οχημα για ένα συνδυασμό αρνητικών εξελίξεων μπορεί να αποτελέσει η απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να αναστείλει την απαγόρευση των κρατικών ενισχύσεων. **Σελ. 11**

ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ

Η πανδημία έκλεισε τις αγορές

Το σοκ που προκάλεσε η πανδημία σε οικονομίες και επιχειρήσεις έχει θολώσει τις προοπτικές για τις ελληνικές τράπεζες, με τα πλάνα ταχείας μείωσης των ΜΕΔ και τις τιτλοποιήσεις να παγώνουν, τα θεμελιώδη μεγέθη να υφίστανται πλήγμα και τα σχέδια άντλησης ρευστότητας για ενίσχυση των κεφαλαιακών δεικτών τους να αναβάλλονται μέχρι νεωτέρας. **Σελ. 24**

ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ

Συμφωνία μαμούθ στις τηλεπικοινωνίες

Συμφωνία ύψους 30 δισ. δολαρίων βρίσκεται στα σκαριά ανάμεσα στον ισπανικό κολοσσό της Telefonica και τη βρετανική Liberty Global, η οποία, εάν ευοδωθεί, θα αναδείξει τον μεγαλύτερο πάροχο υπηρεσιών τηλεπικοινωνίας εντός Ηνωμένου Βασιλείου. Αμφότεροι οι εταίροι διαπραγματεύονται για να εξασφαλίσουν ισοδύναμα τον έλεγχο του νέου ομίλου. **Σελ. 9**

Επίδομα 100-150 εκατ. σε 43.000 επιχειρήσεις

Ποσά ύψους 2.500 - 3.500 ευρώ σε μικρές εταιρείες προνοεί το αναθεωρημένο νομοσχέδιο για κρατικές εγγυήσεις

Πρόνοια για επιδόματα και όχι δανεισμό (δηλαδή εφάπαξ ποσό που θα δοθεί για τις λειτουργικές ανάγκες εξόδων των εταιρειών) από 2.500 έως και 3.500 ευρώ σε κάθε μικρή κυπριακή επιχείρηση, που εργοδοτεί έως 10 άτομα, περιλαμβάνει σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ» το αναθεωρημένο νομοσχέδιο της Κυβέρνησης για χαμηλότοκα δάνεια σε επιχειρήσεις στην Κύπρο μέσω κρατικών εγγυήσεων. Το κονδύλι αυτό αναμένεται να φτάσει για την Κυβέρνηση στα 150 εκατομμύρια ευρώ, και βάσει των μελετών θα χορηγηθεί σε 43 χιλιάδες επιχειρήσεις ή το 58% των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στο νησί. Οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις θα μπορέσουν να λάβουν χαμηλότοκο δανεισμό με εγγυήσεις του κράτους μέχρι 300 εκατομμυρίων ευρώ, οι μεγάλες 1,2 δισ. ευρώ και οι πολύ μεγάλες, 150 εκατ. ευρώ. Τα ποσά αυτά είναι τα μέγιστα δάνεια για τα οποία θα μπορεί να εγγυηθεί το κράτος. Η Κυβέρνηση φαίνεται να έλαβε σοβαρά υπόψη πολλές από τις εισηγήσεις όλων των κομμάτων. Το νομοσχέδιο θα παρουσιαστεί στο Υπουργικό Συμβούλιο για έγκριση και παραπομπή του στην Βουλή των Αντιπροσώπων την Πέμπτη. **Σελ. 3**

Δείκτης & Ογκος του ΧΑΚ

Εξαρτημένη από την Κίνα η παγκόσμια οικονομία

Με την πανδημία η διεθνής οικονομία συνειδητοποίησε ότι είναι αλληλένδετη ή και πλήρως εξαρτημένη σε αρκετους τομείς από την Κίνα. Χάρη στις άφθονες ξένες επενδύσεις, στο φθηνό εργατικό δυναμικό, στην τεχνογνωσία και στο ευρύ καταναλωτικό κοινό, η Κίνα αναδείχθηκε σε παγκόσμια υπερδύναμη και συνεισφέρει σχεδόν το 1/5 του παγκόσμιου ΑΕΠ. **Σελ. 9**

Πρόταση για επιστροφή όλων των μαθητών στα σχολεία

Πιθανότατα τον Ιούνιο

Στο άνοιγμα και των υπόλοιπων τάξεων πέραν της τρίτης Λυκείου, προσανατολίζεται το υπουργείο Παιδείας. Ανοικτό, ωστόσο, παραμένει το θέμα της ημερομηνίας. Συγκεκριμένη πρόταση για επιστροφή στο σχολείο καταθέτει σήμερα ο υπουργός Παιδείας στις εκπαιδευτικές οργανώσεις και εταίρους. Πώς ανατράπηκε ο σχεδιασμός για επαναλειτουργία των σχολείων αποκλειστικά για τους τελειόφοιτους. **Σελ. 6**

Υποδοχή με προσφορές από τα καταστήματα

Λουκέτο σε έξι εργοτάξια

Με προσφορές και εκπτώσεις υποδέχθηκαν τους καταναλωτές τα καταστήματα λιανικού εμπορίου κυρίως στα είδη ένδυσης και υπόδησης. Ικανοποιητική η κίνηση στην αγορά, χαμηλός όμως ο τζίρος. Στη συντριπτική πλειοψηφία τους καταναλωτές και καταστήματα τήρησαν τα προβλεπόμενα μέτρα προστασίας. Μερικά εργοτάξια δεν έχουν συμμορφωθεί πλήρως και σε έξι μπήκε λουκέτο. **Σελ. 4**

ΠΟΛΙΤΙΚΗ **Σελ. 5**

Δυσοίωνα τα ενεργειακά σε περιβάλλον πανδημίας.

Σχέδιο ΤτΕ για τη δημιουργία κακής τράπεζας

Εως τα τέλη Μαΐου η Τράπεζα της Ελλάδος θα παρουσιάσει στην κυβέρνηση, στον SSM και στις τράπεζες σχέδιο για τη δημιουργία κακής τράπεζας (bad bank) στην οποία θα μεταφερθούν τα κόκκινα δάνεια των τραπεζών. Η ΤτΕ θεωρεί ότι υπό τις νέες συνθήκες το σχέδιο μείωσης των κόκκινων δανείων μέσω των τιτλοποιήσεων δεν μπορεί να υλοποιηθεί γρήγορα. **Σελ. 24**

Επιστροφή στον προστατευτισμό

Ολική επαναφορά στην εποχή του προστατευτισμού και των κρατικών ενισχύσεων θυμίζει το κλίμα που επικρατεί στις ευρωπαϊκές πρωτεύουσες. Πολλές οικονομίες σπεύδουν να περιφρουρήσουν τις βιομηχανίες τους έναντι οποιουδήποτε τις επιβουλεύεται. Τις στηρίζουν με κρατικές εγγυήσεις ώστε να παραμείνουν σε εθνικά χέρια. **Σελ. 10**

Είδος προς εξαφάνιση οι μάσκες μιας χρήσης

Ελλειψη στις χειρουργικές μάσκες μιας χρήσης παρατηρείται στην αγορά. Μετά το διάταγμα του υπ. Υγείας για υποχρεωτική χρήση σε διάφορα επαγγέλματα η ζήτηση ανέβηκε κατακόρυφα με αποτέλεσμα σε αρκετές περιπτώσεις να εξαντληθούν από τα φαρμακεία. Παραμένουν αυτές με φίλτρο οι οποίες όμως πωλούνται ακριβότερα. Ενδείξεις ότι θα γίνουν εισαγωγές αυτή την εβδομάδα ή αρχές της επόμενης. **Σελ. 3**

ΠΡΟΒΛΕΨΗ ILO

Κίνδυνος απόλυσης για 1,6 δισ. εργαζόμενους

Σε εξαιρετικά ευάλωτη θέση βρίσκεται η παραοικονομία εξαιτίας του κορωνοϊού, καθώς όπως προβλέπει η Διεθνής Οργάνωση Εργασίας (ILO), περίπου 1,6 δισ. εργαζόμενοι του κλάδου, ή άλλως σχεδόν το μισό εργατικό δυναμικό του πλανήτη, ενδέχεται να μείνουν χωρίς δουλειά ή να χάσουν σημαντικό μέρος του μισθού τους. **Σελ. 11**

Μεγάλες επενδύσεις στο λιμάνι Πειραιά

Θετικό πρόσημο στον όγκο της εμπορικής δραστηριότητας πέτυχε παρά την πανδημία η Cosco στο λιμάνι του Πειραιά, η οποία, διαβλέποντας πως η διακίνηση εμπορευματοκιβωτίων αποτελεί την ανθεκτικότερη στην ύφεση δραστηριότητα, προγραμματίζει επενδύσεις 350 εκατ. ευρώ μέσα στο 2020, μια από τις οποίες είναι η κατασκευή ενός νέου προβλήτα προϋπολογισμού 200 εκατ. **Σελ. 19**

5 291296 000378

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Ενα αλλιώτικο καλοκαίρι

Οι ευρωπαϊκές οικονομίες επιστρέφουν δειλά-δειλά στην «κανονικότητα» αφού κατά πώς φαίνεται η αλυσίδα εξάπλωσης του ιού έχει σταματήσει. Η ολοκληρωτική επάνοδος, όπως είναι αναμενόμενο, θα απαιτήσει χρόνο, γεγονός που προμηνύει ότι αυτό το καλοκαίρι δεν θα μοιάζει σε κανένα από τα προηγούμενα. Μέχρι την εμφάνιση είτε του φαρμάκου ή του εμβολίου - όποιο έρθει πρώτο - δεν πρέπει να αναμένεται πλήρης ομαλοποίηση της κατάστασης.

Μέγα ερώτημα παραμένει το αν θα καταφέρουν οι χώρες που παραδοσιακά έλκουν εξωτερικό τουρισμό να δεχθούν κάποιους τουρίστες αυτό το καλοκαίρι. Οι κλάδοι του τουρισμού και των αερομεταφορών ξεκίνησαν να συσσωρεύουν ζημιές από την έναρξη της πανδημίας. Η τουριστική βιομηχανία μαζί με τις αερομεταφορές είναι δυο παραδοσιακοί κλάδοι που αυτήν την περίοδο επανακαθορίζονται για πρώτη φορά στη σύγχρονη ιστορία τους.

Οι συζητήσεις για τη μορφή που θα πάρει τόσο ο τουρισμός όσο και οι αερομεταφορές βρίσκονται σε εξέλιξη. Ο χρόνος, όμως, είναι αυτήν τη φορά αδυσώπητος αφού οι ζημιές που συσσωρεύονται κάθε μέρα που περνά χωρίς ξεκαθάρισμα του τοπίου, δημιουργούν νέα τετελεσμένα. Ήδη, αρκετές αεροπορικές εταιρίες, προκειμένου να επιβιώσουν, έχουν αιτηθεί κρατικής στήριξης από τις κυβερνήσεις των χωρών τους.

Καθώς πλησιάζει το καλοκαίρι, ο λίγος χρόνος που απομένει επιβάλλει τη λήψη άμεσων αποφάσεων από τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής. Η αγορά χρειάζεται κατεύθυνση και κυρίως ορατότητα προκειμένου να πάρει η μηχανή μπροστά. Είναι πολύ χαρακτηριστική η δήλωση του Έλληνα πρωθυπουργού, ο οποίος σε συνέντευξή του στο CNN και απαντώντας σε ερώτηση για το αν θα πάνε φέτος τουρίστες στην Ελλάδα, είπε : «Μόνο αν συμφωνήσουμε σε πολύ συγκεκριμένα πρωτόκολλα, ας ελπίσουμε σε ευρωπαϊκό επίπεδο». Πολλά θα αλλάξουν και, όπως δήλωσε ο κ. Μητσοτάκης, «ας υποθέσουμε ότι οι άνθρωποι θα κάνουν ένα τεστ πριν πετάξουν (είτε τεστ αντισωμάτων ή μοριακό τεστ με τη μέθοδο PCR) και στη συνέχεια θα υπάρχει στενή παρακολούθηση. Και τότε, φυσικά, η τουριστική εμπειρία φέτος το καλοκαίρι μπορεί να είναι ελαφρώς διαφορετική από αυτήν που είχαμε τα προηγούμενα χρόνια, με τήρηση των αποστάσεων.»

Μοιραία, η Κύπρος επηρεάζεται εξίσου και από τους δύο κλάδους που αυτήν την περίοδο βρίσκονται στο «μάτι» του κυκλώνα. Το 100% του εξωτερικού τουρισμού επισκέπτεται την Κύπρο αναγκαστικά με αεροπλάνο καθιστώντας την αεροπορική σύνδεση μονόδρομο. Ακόμη και αν ανακάμψει ο παγκόσμιος τουριστικός κλάδος, η επιβίωση και η καλή οικονομική κατάσταση των αεροπορικών εταιρειών αποτελεί κρίσιμο παράγοντα επιτυχίας στην περίπτωση της Κύπρου. Από την μεριά μας και καθώς αναμένουμε εξελίξεις, πρέπει να επανατοποθετήσουμε στρατηγικά το προϊόν μας και να ευχόμαστε για κινητικότητα σύντομα.

Για δεκαετίες η τουριστική βιομηχανία προσφέρει θέσεις εργασίας στο εποχικό προσωπικό ενισχύοντας τα επίπεδα απασχόλησης στην οικονομία. Ο τουρισμός στηρίζει επίσης και αρκετές μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στις τουριστικές περιοχές στους κλάδους των τροφίμων και υπηρεσιών αναψυχής. Γίνεται, λοιπόν, ξεκάθαρο ότι ένα σημαντικό πλήγμα στον τουρισμό θα προκαλέσει πέρα από άμεσες και έμμεσες οικονομικές επιπτώσεις.

Η τουριστική βιομηχανία αποτελεί μια πολύ ευαίσθητη αγορά που βασίζεται σε μεγάλο βαθμό στις αντιλήψεις που δημιουργούνται. Αυτό το καλοκαίρι, όσο περνά από το χέρι μας, οφείλουμε να διατηρήσουμε τη χώρα μας «καθαρή» από τον κορωνοϊό, δημιουργώντας ένα μοναδικό συγκριτικό πλεονέκτημα.

Κάνε εγγραφή στο Online Banking

- Πρόσβαση στο υπόλοιπό σου
- Πληρωμή λογαριασμών κοινής ωφελείας
- Δωρεάν μεταφορά χρημάτων μέχρι €1.000 σε όλες τις κυπριακές και ευρωπαϊκές τράπεζες που ανήκουν στον Ενιαίο Χώρο Πληρωμών (SEPA)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

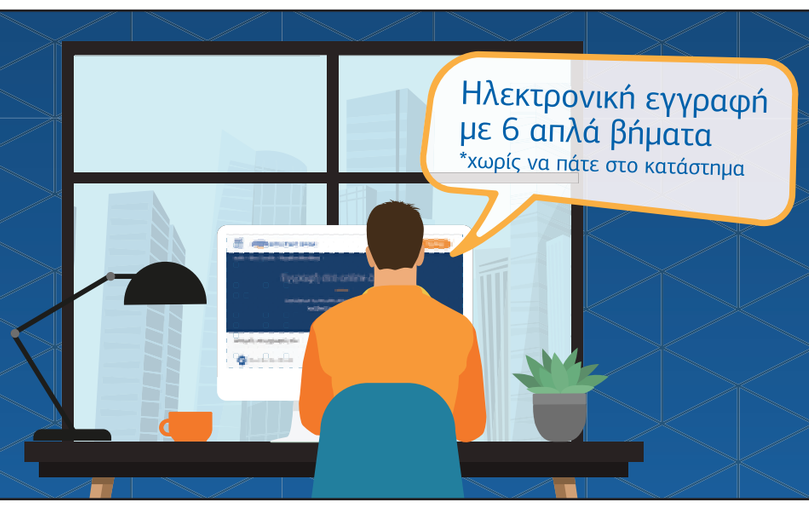

CONNECT
HELLENIC BANK - ONLINE BANKING
www.hellenicbank.com/connect

ΑΡΘΡΟ / *Του* **ΑΝΔΡΕΑ Α. ΑΝΔΡΕΟΥ**

Αλλαγές σε έναν καινούργιο τρόπο ζωής

Η τρέχουσα εμπειρία άλλαξε τον τρόπο που ζούμε από εδώ και πέρα, ανεπιστρεπτί. Σήμερα είναι αυτού του τύπου ο κορωνοϊός, αύριο θα είναι κάποιου άλλου είδους ιός – κορωνοϊός ή μη. Άλλωστε, όπως λένε οι ειδικοί, κορωνοϊοί πάντα υπήρχαν ανάμεσά μας.

Σύμφωνα με τον έλληνα καθηγητή ογκολογίας και γενετικής στην Ιατρική Σχολή του Χάρβαρντ και διευθυντή κλινικής στο Massachusetts General Hospital, Όθωνα Ηλιόπουλο σε προχθεσινή τηλεσυνέντευξη του στην ΕΡΤ, η ειδοποιός διαφορά αυτού του κορωνοϊού με τους άλλους, είναι πως αυτός είναι έξυπνος. Όπως με γλαφυρότητα περιέγραψε, όταν ένας ιός προσβάλλει τον οργανισμό, ξεκινά να κτίζει άμυνες για να αρχίσει να αναπτύσσεται. Όταν εμείς χορηγούμε στον οργανισμό αγωγή, ουσιαστικά χορηγούμε στον ιό «χαλασμένα τούβλα» έτσι ώστε οι άμυνες που θα κτίσει να είναι ευάλωτες για να τον καταστρέψουμε. Η «εξυπνάδα» του COVID-19 έγκειται στο γεγονός πως αναγνωρίζει τα «χαλασμένα τούβλα» και τα φτιάχνει οπότε καμία αγωγή δεν είναι (προς το παρόν) ικανή να τον καταστρέψει.

Θα αλλάξει η νοοτροπία μας του να κλείνουμε ένα τραπέζι θεωρώντας πως η νύχτα είναι όλη δική μας στο συγκεκριμένο τραπέζι. Αναπόφευκτα, θα αναπτυχθεί το κόνσεπτ των δύο και τριών κρατήσεων ανά βράδυ.

Μου έκανε εντύπωση το πόσο παραστατικός ήταν γι' αυτό και σας το μεταφέρω όπως το άκουσα και το κατανόησα. Άρα μέχρι να βρεθεί τρόπος κάμψης της «εξυπνάδας» του συγκεκριμένου ιού, θα τον έχουμε ανάμεσά μας. Αλλά, όπως έχω πει και πιο πάνω, αύριο μπορεί να είναι κάτι άλλο – εξίσου έξυπνο ή εξυπνότερο.

Αυτό συνεπάγεται τεράστια αλλαγή συνηθειών, συμπεριφοράς και πρακτικών από μέρους μας.

Πιστεύω δεν θα αργήσουν να κάνουν την εμφάνισή τους πρακτικές εφαρμογές χρήσεων αντισηπτικών σε αυτοκίνητα, όπου στον στάνταρ εξοπλισμό θα υπάρχει ένα είδος pop-up sanitiser με αισθητήρα που θα σου ρίχνει αντισηπτικό στα χέρια για εξουδετέρωση των μικροβίων που άρπαξες ενώ ήσουν εκτός αυτοκινήτου. Κάτι που θα δουλεύει στη βάση σημερινών συστημάτων ιονισμού του αέρα και αρωματισμού της καμπίνας. Το ίδιο θα ισχύει σε μέσα μαζικής μεταφοράς, στις εισόδους των κατοικιών μας, στις εισόδους και στους χώρους υγιεινής καταστημάτων, εστιατορίων, καφετεριών, ξενοδοχείων, γραφείων, σε ανελκυστήρες και όπου φανταστείτε. Μη σας πω πως δεν θα είναι καθόλου απίθανο να δούμε ρομποτάκια τύπου R2-D2 του Πολέμου των Άστρων που θα περιφέρονται σε πολυκαταστήματα, malls, ανάμεσα σε τραπεζάκια σε καφετέριες κλπ προσφέροντας σου ένα «πιτσίλισμα» αντισηπτικού στο χέρι σαν δωρεάν σέρβις από τους διαχειριστές του χώρου.

Η μεγάλη αλλαγή στην χώρα μας θα έρθει στους χώρους εστίασης. Ήδη τα πρώτα σύννεφα στη συνεννόηση για το πώς θα λειτουργήσουν υπό το περιοριστικό καθεστώς από τις 21 Μαΐου είναι γεγονός. Θα αλλάξει η νοοτροπία μας του να κλείνουμε ένα τραπέζι θεωρώντας πως η νύχτα είναι όλη δική μας στο συγκεκριμένο τραπέζι. Αναπόφευκτα θα αναπτυχθεί το κόνσεπτ των δύο και τριών κρατήσεων ανά βράδυ δίνοντας σου αυστηρό περιθώριο ενός δίωρου να χαρείς το γεύμα σου με την παρέα σου.

Αυτό είναι καλό για πολλούς λόγους. Ένας είναι ότι θα δίνεται η ευκαιρία στις επιχειρήσεις εστίασης να αυξήσουν την χωρητικότητα τους αφού σε μια νύχτα θα σερβίρουν διπλάσιο έως και τριπλάσιο αριθμό πελατών. Αυτό θα έχει θετικό αντίκτυπο στην βιωσιμότητά τους. Νοείται ότι θα τους παρέχεται ενδιάμεσος χρόνος να απολυμαίνουν τα τραπέζια τους για την επόμενη φουρνιά πελατών. Φυσικά αυτό το μοντέλο λειτουργίας θα αυξήσει τις απαιτήσεις για στελέχωση δυνατών κουζινών που θα μπορούν να ανταποκρίνονται στη νέα δομή λειτουργίας, που θα σημαίνει πολύ ικανούς μάγειρες, καλούς σερβιτόρους, αλλά και άρτια εξοπλισμένες κουζίνες.

Ο τελικός αποδέκτης (ο πελάτης) θα απολαμβάνει και ένα καλύτερο αποτέλεσμα που θα αντικατοπτρίζεται στην τιμή που πληρώνει. Άρα, οι τυχαίοι της εστίασης θα αποτελέσουν είδος απόσυρσης αντί ανακύκλωσης που ισχύει μέχρι σήμερα, αφού εγώ ο πελάτης αν είναι να έχω ένα δίωρο να απολαύσω ένα γεύμα, θα επιλέξω αυτόν που με σέβεται και όχι αυτόν που νομίζει ότι μου κάνει χάρη «που με ταΐζει». Τελευταίο, αλλά όχι έσχατο, ο κάθε ένας από εμάς θα αναπροσαρμόσει τις διατροφικές του συνήθειες προς ένα τρόπο που θα είναι καλύτερος για την προσωπική του υγεία.

Ο κ. Ανδρέας Α. Ανδρέου, MRICS, είναι CEO της APS Andreou Property Strategy - Chartered Surveyors.

ΟΜΗΡΟΥ & ΣΕΒΕΡΗ

Οι μπελάδες της Αστυνομίας και τα μαγικά του Νίκαρου για την Παιδεία

Γράφει ο **ΟΝΑΣΑΓΟΡΑΣ**

- Άτε Πρόδρομε, αγάπη μου, εύρε τρόπο να βγεις και εσύ από τα χαρακώματά σου να κάνουμε το ριστάρτ.

Καλά κύλησαν οι δύο πρώτες ημέρες χαλάρωσης των μέτρων και ο Λόφος εκφράζει προς τούτο την ικανοποίησή του. Όχι ότι δεν έχει και τις ανησυχίες του. Όπως ακούστηκε από άτομο που γνωρίζει, τόσο στον Λόφο όσο και στους επιστήμονες που παρέχουν συμβουλές στο υπουργείο Υγείας, ο μειωμένος αριθμός κρουσμάτων των τελευταίων ημερών ενώ προσφέρει ελπίδα ταυτόχρονα προκαλεί και επιπρόσθετη ανησυχία. Κι αυτό γιατί ελλοχεύει ο κίνδυνος να θεωρηθεί πως έχουμε τελειώσει με τον κορωνοϊό και να επέλθει εφησυχασμός και χαλάρωση. Ο ίδιος ο Νίκαρος, όπως ακούω, ζήτησε από την ηγεσία της Αστυνομίας να εντείνει τους ελέγχους «με αυστηρότητα, ευγένεια και αποτελεσματικότητα».

Ωστόσο, η Αστυνομία έχει άλλα δύο σοβαρά προβλήματα να αντιμετωπίσει τα οποία πλήττουν την εικόνα της. Το ένα αφορά τη γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα για ποινικές διώξεις κατά 15 αστυνομικών, από αστυφύλακες μέχρι λοχίες και αξιωματικούς, για τις δολοφονίες του Νίκου Μεταξά και τις εξαφανίσεις γυναικών. Το άλλο αφορά την κλήση πολίτη από την Αστυνομία επειδή έγραψε στο Facebook σχόλιο που κρίθηκε ως υβριστικό για τον αρχηγό της Αστυνομίας. Η ενέργεια αυτή προκάλεσε την αντίδραση του ΔΗΚΟ και του Νικόλα Παπαδόπουλου αλλά και του ΔΗΣΥ, οι οποίοι επέκριναν την αντίδραση της Αστυνομίας. Το ΔΗΚΟ μάλιστα κατήγγειλε πολιτική δίωξη και εκφοβισμό του πολίτη.

Ας σημειωθεί πως και τα δύο συμβάντα έγιναν χθες, στην γιορτή της Αγίας Ειρήνης προστάτιδας της Αστυνομίας, η οποία κανονικά έπρεπε να γιορτάζει...

Για το θέμα των ποινικών διώξεων ακούω ότι έχουν διατυπωθεί πολλές αντιδράσεις από μέλη του Αστυνομικού Σώματος και όχι μόνο από τους επηρεαζόμενους, κάτι που δεν αποκλείεται να «βγει και δημόσια».
Για το δεύτερο θέμα ο αρχηγός της Αστυνομίας Κύπρος Μιχαηλίδης μίλησε με τον Νικόλα Παπαδόπουλο και φαίνεται πως το θέμα «διευθετήθηκε», αφού δόθηκαν «εκατέρωθεν εξηγήσεις και το θέμα θεωρείται λήξαν», σύμφωνα με το λεκτικό της Αστυνομίας.

Για επικοινωνία του αρχηγού με τον Αβέρωφ δεν άκουσα...

Εξελίξεις στα θέματα της Παιδείας αναμένονται σήμερα, μετά τη σύσκεψη που θα έχει ο Νίκαρος με τις εκπαιδευτικές οργανώσεις και τις οργανώσεις των γονιών και των μαθητών. Όπως υποστήριζε χθες άτομο που γνωρίζει και τις θέσεις των εκπαιδευτικών αλλά και όλων των εμπλεκομένων «ο Αναστασιάδης θα χρειαστεί να κάνει τα μαγικά του. Να ασκήσει όλη του τη γοητεία ή την αυστηρότητα, ακόμα και να δέσει το φρύδι του για να καταφέρει να πετύχει συναινέσεις και ομόφωνες αποφάσεις».

Τα φλέγοντα θέματα είναι η ημερομηνία για τις παγκύπριες εξετάσεις που αναμένεται να ανακοινωθεί σήμερα, αλλά και οι ημερομηνίες σταδιακής επιστροφής των μαθητών στα σχολεία ανά εκπαιδευτική βαθμίδα, καθώς και ο τρόπος που θα γίνει το εγχείρημα.

Σε ποιο κόμμα συζητείται έντονα το κομματικό ψηφοδέλτιο για τις βουλευτικές; Μια συζήτηση που δεν έχει αρχίσει τώρα, που χαλάρωσαν τα μέτρα της πανδημίας αλλά και την περίοδο που όλοι ήσαν έγκλειστοι;
Όπως λένε οι πληροφορίες μου, η συγκρότηση του ψηφοδελτίου προκάλεσε μεγάλες αναταράξεις εντός του κόμματος και απειλήθηκαν ακόμη και παραιτήσεις...

Το πρόβλημα εστιάστηκε περισσότερο στην επαρχία Λευκωσίας αν και φαίνεται πως προβλήματα υπάρχουν και σε άλλες επαρχίες.

Ειδικά για την επαρχία Λευκωσίας γίνεται λόγος για επιλογές φιλικών προσώπων του προέδρου του κόμματος και παραγνώριση άλλων στελεχών που ανέμεναν να βρουν τη θέση τους στο ψηφοδέλτιο.
«Οι επόμενες ημέρες και εβδομάδες θα είναι καθοριστικές για την ειρήνη στο κόμμα και κατά πόσο θα καταφέρει τελικά να πάει ενωμένο στις βουλευτικές, εάν αυτές διεξαχθούν κανονικά», υποστηρίζει η πηγή μου.

ΚΟΥΙΖ: Ποιο κόμμα έχει αποφασίσει «να το πάρει μέχρι τέλους» το θέμα για τις επιδοτήσεις των ενοικίων; Αληθεύει πως μετά τις διευκρινίσεις του υπουργού Οικονομικών ότι δεν μπορεί να υπάρξει φόρμουλα για επιδότηση των ενοικίων, αφού δεν υπάρχει η δημοσιονομική δυνατότητα, κάποιοι ετοιμάζουν προτάσεις για να «αποδείξουν το αντίθετο»;

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑΡΙΟ

Επιμέλεια: **ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ**

Short Export - Made in Germany από το Ινστιτούτο Γκαίτε

Το Ινστιτούτο Γκαίτε Κύπρου, σε συνεργασία με το AG Kurzfilm, φέρνει το φετινό πρόγραμμα Short Export κατευθείαν στο σπίτι σας. Στις 8 και 10 Μαΐου 2020 στις 8 μ.μ. το παγκόσμιο κοινό θα έχει την ευκαιρία να παρακολουθήσει το επίσημο πρόγραμμα Short Export 2020. Πρόκειται για μια επιλογή από έξι πρόσφατες εξαιρετικές ταινίες μικρού μήκους από τη Γερμανία, τις οποίες μπορείτε να παρακολουθήσετε διαδικτυακά και χωρίς κόστος στην πλατφόρμα https://vimeo.com /404914158, επικοινωνώντας με το Ινστιτούτο Γκαίτε για τον κωδικό πρόσβασης (kultur-nikosia@ goethe.de).

Για 15η χρονιά, το πρόγραμμα Short Export – Made In Germany ταξιδεύει τον κόσμο με μια επιλογή γερμανικών ταινιών μικρού μήκους. Και φέτος, το 2020, το συνεχιζόμενο γερμανο-γαλλικό πρότζεκτ συνεργασίας ανάμεσα στους AG Kurzfilm – Bundesverband Deutscher Kurzfilm, Festival International du Court Métrage de Clermont-Ferrand, German Films, Goethe-Institut Lyon και KurzFilmAgentur Hamburg παρουσιάζει ένα εξέχον πρόγραμμα με ταινίες μικρού μήκους. Αυτή τη χρονιά, η προβολή των ταινιών πραγματοποιείται διαδικτυακά.

Οι έξι πρόσφατες ταινίες που παρουσιάζει το Short Export 2020 που επελέγησαν ανάμεσα σε σχεδόν 600 γερμανικές υποβολές στο Φεστιβάλ Clermont-Ferrand, οι οποίες αντικατοπτρίζουν την ποικιλία στη δημιουργία ταινιών μικρού μήκους στη Γερμανία από άποψη καλλιτεχνική, αισθητική και περιεχομένου. Με χιουμοριστικό και ασυνήθιστο τρόπο γίνεται αναφορά στην πατρίδα, την αυτο-βελτιστοποίηση, τις δυνατές γυναίκες και τους αδύναμους άντρες.

Το πρόγραμμα

«Ascona», Julius Dommer | Γερμανία 2019 | Ντοκιμαντέρ 15΄ | Γερμανικοί διάλογοι. Ένας τόπος, όπου ο χρόνος μοιάζει να σταμάτησε, ο οποίος δεν έχει αλλάξει από τη δεκαετία του 1950 αλλά ακόμα εξακολουθεί να υπάρχει. Ένα μίνι γήπεδο γκολφ χρησιμοποιείται ως αναλογία για την ανάλυση της κοινωνίας.

«Uzi / (Δεσμοί)», Dina Velikovskaya | Γερμανία, Ρωσία 2019 « Κινούμενα Σχέδια 7΄ | Χωρίς διάλογο. Μια νεαρή γυναίκα εγκαταλείπει το σπίτι της για να ανακαλύψει τον κόσμο. Η σύνδεση ανάμεσα στους γονείς και την κόρη είναι τόσο δυνατή, ώστε στο τέλος αυτή η σχέση καταντά επικίνδυνη.

«The Proband», Hannes Schilling | Γερμανία 2019 | Μυθοπλασία 30΄ | Γερμανικοί διάλογοι. Ο άνεργος Ντομινίκ συμμετέχει σε ιατρικά πειράματα που γίνονται όλο και πιο επικίνδυνα, ώστε να μπορέσει να εκπληρώσει το όνειρο που έχει με τη φίλη του για ένα σπίτι στη φύση. Ξεκινά μια πάλη για χρήματα και περηφάνια, καθώς το σώμα του Ντομινίκ σιγά σιγά φτάνει στα όριά του.

Διαδικτυακές προβολές ταινιών μικρού μήκους από το Ινστιτούτο Γκαίτε Κύπρου.

«Facelift», Jan Riesenbeck, Dennis Stein-Schomburg | Γερμανία 2019 | Πειραματική μυθοπλασία 7΄ | Αγγλικοί διάλογοι. Ο πιο πετυχημένος influencer όλων το εποχών; Το ίδιο το υποσυνείδητο! Ένας άντρας μας παρασύρει στην σουρεαλιστική φιλοσοφία του, καθώς το κεφάλι του αναπτύσσει μια δική του ζωή.

«The ink doesn't dry» (Το μελάνι δεν στεγνώνει), Felix Herrmann | Γερμανία 2019 | Πειραματική μυθοπλασία 15΄ | Γερμανικοί / Αγγλικοί διάλογοι. Δύο φίλες – νεαρές, γερμανίδες μουσουλμάνες – συγκατοικούν σε ένα διαμέρισμα. Πηγαίνουν μαζί για κολύμπι, παρακολουθούν τον πολιτισμό, την εκκλησία, τις γνωριμίες, τις σχέσεις και η μια την άλλη. Η μια γνωρίζει κάποιον, η άλλη γνωρίζει τον εαυτό της.

«Hot Dog», Marleen Valien, Alma Buddecke | Γερμανία 2019 | Μυθοπλασία 8΄ |Αγγλικοί διάλογοι. Η Χάννα έχει μια σχέση αγάπης και μίσους με τον κόλπο της. Αφηγείται τη σεξουαλικότητά της και πώς αυτή άλλαξε με τον καιρό. Όπως τότε που ανακάλυψε την λειτουργία δόνησης στο χειριστήριο του PlayStation της.

Πληροφορίες
Σύνδεσμος: https://vimeo.com/ 404914158
Κωδικός: Για τον κωδικό επικοινωνήστε με το kultur-nikosia@goethe.de
Μέρα & Ώρα: 8 & 10 Μαΐου 2020 στις 8:00 μ.μ.
Γλώσσα: Γερμανικοί και αγγλικοί διάλογοι. Γερμανικοί, αγγλικοί και γαλλικοί υπότιτλοι.
Επικοινωνία: +357 22 674606, kultur-nikosia@goethe.de, www.goethe.de/kypros

Μένουμε Σπίτι με τη Συμφωνική Ορχήστρα Κύπρου

Μία ακόμη διαδικτυακή συναυλία μουσικής δωματίου σε streaming από τη σελίδα της Συμφωνικής Ορχήστρας Κύπρου στο Facebook: Cyprus Symphony Orchestra, το Σάββατο 9 Μαΐου, στις 7 το απόγευμα με τίτλο «Με ανοιξιάτικη διάθεση: Από τον Vivaldi στον Piazzolla». Σολίστες οι Νίκος Πίττας, Ηρακλής Μιτέλλας στο βιολί, ο Νικόλας Παπαγεωργίου στη βιόλα και η Μιράντα Παπανεοκλέους στο βιολοντσέλο. Το γεμάτο ηχοχρώματα και γοητεία πρόγραμμα είναι πλήρως συντονισμένο με την ανοιξιάτικη διάθεση. Αφήστε, λοιπόν, τους μουσικούς της Συμφωνικής Ορχήστρας Κύπρου να φέρουν το μουσικό άρωμα της άνοιξης μέσα στο σπίτι σας! Το πρόγραμμα περιλαμβάνει:

- Κοντσέρτο για Βιολί σε Μι μείζονα RV 269, έργο 8, αρ. 1 «La Primavera» (Άνοιξη), 1η κίνηση του Αντόνιο Βιβάλντι.
- Ντιβερτιμέντο σε Φα μείζονα, K.138, 1η κίνηση του Αμαντέους Μότσαρτ.
- Ισπανικός Χορός από την όπερα «La Vida Breve» του Μανουέλ ντε Φάγια.
- Edward Elgar: Salute d' amour σε Μι μείζονα, έργο 12
- Leroy Anderson: Blue Tango
- Dmitri Shostakovich: Βαλς αρ. 2 από τη Σουίτα Τζαζ

- Σόλων Μιχαηλίδης: Κουαρτέτο εγχόρδων (1934)
- Johannes Brahms: Ουγγρικός Χορός, αρ. 6
- Anton n Dvo k: Συμφωνία αρ. 8 σε Μι μείζονα, έργο 88, 3η κίνηση: Valse
- Μίκης Θεοδωράκης: «Χαρταετοί» από τη μουσική για το θεατρικό Η Γειτονιά των Αγγέλων
- Vittorio Monti: Cz rd s
- Astor Piazzola: «Primavera Porte a» (Άνοιξη του Μπουένος Άιρες) από τις Τέσσερις Εποχές του Μπουένος Άιρες

Πληροφορίες: 22 463101, p.hadjiprocopi@cyso.org.cy

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
Ιδιοκτησία
«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»
Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Διευθύνων Σύμβουλος: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΟΤΤΙΔΗΣ • Διευθυντής: ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ
Υπεύθυνος Ύλης: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ • Υπεύθυνος Ατελιέ: ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ

Νίκου Κρανιδιώτη 7Ε, 3ος όροφος, 2411 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Διευθυντής: **ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΧΕΛΑΣ** ■ Διεύθυνση συντάξεως: **ΚΩΣΤΗΣ ΦΑΦΟΥΤΗΣ - ΝΩΤΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ**

Επιδοτήσεις 2.500-3.500 ευρώ σε μικρές επιχειρήσεις

Βοήθεια υπό μορφή «helicopter money» στο 58% των εταιρειών της Κύπρου μέσω του αναθεωρημένου νομοσχεδίου κρατικών εγγυήσεων

Του **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ**

Μετά από 40 ημέρες που η Βουλή απέρριψε το νομοσχέδιο της Κυβέρνησης για χαμηλότοκα δάνεια σε επιχειρήσεις στην Κύπρο μέσω κρατικών εγγυήσεων, επιστρέφει αναθεωρημένο με σημαντική διαφοροποίηση που θα βοηθήσει τις μικρές εταιρείες της Κύπρου. Πληροφορίες θέλουν το νομοσχέδιο που θα παρουσιαστεί στο Υπουργικό Συμβούλιο για έγκριση και παραπομπή του στην Βουλή των Αντιπροσώπων την Πέμπτη να έχει πρόνοια για επιδόματα και όχι δανεισμό (δηλαδή εφάπαξ ποσό που θα δοθεί για τις λειτουργικές ανάγκες εξόδων των εταιρειών) από 2.500 έως και 3.500 ευρώ σε κάθε μικρή κυπριακή επιχείρηση, που εργοδοτεί έως 10 άτομα. Το κονδύλι αυτό αναμένεται να φτάσει για την Κυβέρνηση στα 150 εκατομμύρια ευρώ, και βάσει των μελετών θα χορηγηθεί σε 43 χιλιάδες επιχειρήσεις ή το 58% των συνολικών επιχειρήσεων της χώρας που δραστηριοποιούνται στο νησί. Μέσω του νομοσχεδίου, το οποίο επιδέχθηκε μεγάλων αλλαγών, αναμένεται να λάβουν υπό μορφή χαμηλότοκου δανεισμού όλες οι εταιρείες της Κύπρου, οι οποίες όμως θα είναι οι μικρομεσαίες, οι μεγάλες και οι πολύ μεγάλες. Μετά τις ανακοινώσεις της Κυβέρνησης για το νομοσχέδιο, το βάρος πέφτει όπως είναι φυσικό και επόμενο στη Βουλή, όπου θα πρέπει να υπάρξει πλειοψηφία (28 βουλευτές και άνω). Τρίτη ημέρα σήμερα που λειτουργούν οι επιχειρήσεις μετά το σταδιακό άνοιγμα των επιχειρήσεων της Κύπρου και οι επιχειρηματίες – εργοδότες υπογραμμίζουν πως χρειάζονται επειγόντως ρευστότητα από τις τράπεζες για να συνεχίσει απρόσκοπτα η λειτουργία τους. Όπως έχει διαμορφωθεί η μέχρι τώρα εικόνα του νομοσχεδίου –δεν αποκλείεται να αλλάξουν κάποιες παράμετροι- η Κυβέρνηση έλαβε σοβαρά πολλές από τις εισηγήσεις όλων των κομμάτων. Εισηγήσεις φυσικά που ήταν εφαρμόσιμες, δεν δημιουργούσαν πρόβλημα στα δημόσια οικονομικά ή στους νόμους της Ευρωπαϊκής Ένωσης (DGCompetition κτλ). Από εκεί και πέρα, οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις θα μπορέσουν να λάβουν χαμηλότοκο δανεισμό με εγγυήσεις του κράτους μέχρι 300 εκατομμυρίων ευρώ, οι μεγάλες 1,2 δισ. ευρώ και οι πολύ μεγάλες, 150 εκατ. ευρώ. Τα ποσά αυτά είναι τα μέγιστα δάνεια για τα οποία θα μπορεί να εγγυηθεί το κράτος. Όσον αφορά στα μεγέθη, οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις αποτελούν το 37% των συνολικών επιχειρήσεων της Κύπρου, ένα 2,2% αποτελούν οι μεγάλες και το 0,8% αποτελούν οι πολύ μεγάλες.

Επιστρέφει στη Βουλή την Πέμπτη το αναθεωρημένο νομοσχέδιο για τις κρατικές εγγυήσεις από το Υπουργείο Οικονομικών μετά από 40 ημέρες.

Το σχέδιο αποσκοπεί στη βοήθεια όλων των εταιρειών που χρειάζονται τη ρευστότητα για να συνεχίσουν τη λειτουργία τους.

Ζητούν έλεγχο

Μεγάλη κριτική στο νομοσχέδιο που έφερε ενώπιον της Βουλής η Κυβέρνηση στα τέλη Μαρτίου από την αντιπολίτευση αφορούσε τον έλεγχο αυτών των δανείων που θα δοθούν από τις τράπεζες, αλλά ως βασικός εγγυητής του 70% του εκάστοτε δανείου θα είναι το κράτος. Η αντιπολίτευση ήθελε την Ελεγκτική Υπηρεσία να έχει αυτό το ρόλο του επόπτη στα συγκεκριμένα δάνεια, αλλά δεν υπάρχει κάποια πληροφόρηση αναφορικά με το ποιος θα ελέγχει τη διαδικασία. Πληροφορίες θέλουν να υπάρξει πράγματι κάποιος που θα εποπτεύει την πορεία αυτών των δανείων, ωστόσο δεν έχει διαρρεύσει κάτι επ' αυτού.

Εάν και εφόσον ψηφιστεί το εν λόγω νομοσχέδιο το οποίο είναι στη βάση άλλων νομοσχεδίων που χρησιμοποιούν ήδη άλλα κράτη, ενδεχομένως να μην χρειαστεί καν να δανειστούν οι επιχειρήσεις τα παραπάνω ποσά. Όλα θα εξαρτηθούν από την πορεία της οικονομίας, το πώς «κυλάει» το παζάρι και τι επίδραση θα έχει στα οικονομικά του κράτους και των επιχειρήσεων το «ριστάρτ» που επιχειρείται.

Από την άλλη, φαίνεται πως η επιχορήγηση ενοικίων όπως συζητείτο σε επιχειρηματικούς κυρίως κύκλους το τελευταίο μήνα από την Κυβέρνηση, έλαβε τέλος. Ο υπουργός Οικονομικών Κωνσταντίνος Πετρίδης σε δηλώσεις του στο κρατικό ραδιόφωνο την Τρίτη ανέφερε πως επιδότηση των ενοικίων δεν μπορεί να γίνει, γιατί δεν υπάρχει δημοσιονομική δυνατότητα. Συγκεκριμένα ανέφερε τα εξής: «Ναι, μπορεί να πάρεις ένα φθηνό δανεισμό για να αντέξεις ένα ενοίκιο ενός μήνα ή δύο μηνών, αν πάρεις και μία, κάποιου είδους επιδότηση για τα λειτουργικά σου θα σε βοηθήσει ακόμα περισσότερο, αν γίνει και ένας διακανονισμός με τον ιδιοκτήτη, πολλοί ιδιοκτήτες έκαναν διακανονισμούς και κάνω έκκληση γι' αυτό, και αν έρθει και το κράτος να βοηθήσει αυτόν που θα κάνει τον διακανονισμό και είναι σ' αυτό το επίπεδο στο οποίο εργαζόμαστε και στοχεύουμε αυτή τη στιγμή, τότε αυτό το μίγμα των πολιτικών είναι που θα βοηθήσει ουσιαστικά».

Οι λεπτομέρειες

Συνολικά στην Κύπρο είναι εγγεγραμμένες 43 χιλιάδες εταιρείες που συγκαταλέγονται στις μικρές, δηλαδή εργοδοτούν κάτω από 10 άτομα. Από αυτές τις εταιρείες, ωστόσο, μπήκαν στα προγράμματα είτε μερικής αναστολής εργασιών, είτε πλήρους του Υπουργείου Εργασίας, περί τις 33 χιλιάδες εργασίας. Εκείνες, λοιπόν, θα πάρουν επιδότηση για να καλύψουν τα λειτουργικά τους έξοδα από 2.500 μέχρι 3.500 ευρώ και όχι δανεισμό.

Το ποσό θα κυμανθεί αναλόγως των ατόμων που εργοδοτεί, δηλαδή μία επιχείρηση θα λάβει λίγα παραπάνω χρήματα αν εργοδοτεί 9 άτομα από επιχείρηση που εργοδοτεί 4. Οι άλλες 10 χιλιάδες επιχειρήσεις που γίνεται αναφορά και που δεν μπήκαν στα προγράμματα της Κυβέρνησης για μερική ή πλήρη αναστολή των εργασιών τους, εκτιμάται πως αν τους δοθεί η δυνατότητα για να λάβουν ένα εφάπαξ ποσό ως επιδότηση, θα προχωρήσουν σε αιτήσεις και αυτοί. Οι 33 χιλιάδες περίπου ήδη που έχουν αιτηθεί υπολογίζεται πως θα κοστίσουν στο κράτος 100 εκατ. ευρώ, ενώ οι υπολογισμοί δείχνουν πως οι υπόλοιπες 10 χιλιάδες μικρών εταιρειών θα ανεβάσουν το συνολικό ποσό περί τα 150 εκατ. ευρώ.

Για ακόμα μία φορά, βάσει των πληροφοριών πάντα, τονίζεται πως το νομοσχέδιο αφορά μόνο σε δανεισμό και όχι σε εφάπαξ επιδοτήσεις όπως στους «μικρούς». Όσον αφορά για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, δηλαδή επιχειρήσεις που εργοδοτούν από 10 έως και 50 άτομα, θα τους δώσει βάσει του νομοσχεδίου η Κυβέρνηση τη δυνατότητα να λάβουν χαμηλότοκα δάνεια. Το κονδύλι αυτό, που κατά 70% του δανείου θα εγγυάται η Κυβέρνηση και κατά 30% οι τράπεζες, υπολογίζεται πως θα φτάσει για το κράτος στα 300 εκατ. ευρώ.

Οι εταιρείες που εργοδοτούν από 50 μέχρι 150 άτομα προσωπικού λογίζονται ως μεγάλες επιχειρήσεις και εκείνες θα μπορέσουν να λάβουν χαμηλότοκα δάνεια από μία δυναμική εγγύησης του κράτους ύψους 1,2 δισ. ευρώ.

Τέλος, οι επιχειρήσεις που εργοδοτούν άνω των 200 ατόμων είναι οι πολύ μεγάλες εταιρείες, μετρούνται στα δάκτυλα των δύο χεριών και αυτές θα μπορέσουν να λάβουν δάνεια με κρατική εγγύηση έως 150 εκατ. ευρώ για να στηριχθεί η λειτουργία τους. Υπενθυμίζεται πως Κυβέρνηση και αντιπολίτευση έχουν ένα και πλέον μήνα που αναφέρουν ότι οι πολύ μεγάλες εταιρείες δεν χρειάζονται τη βοήθεια του κράτους για να λάβουν δανεισμό από τις τράπεζες, γι' αυτό και ενδεχομένως να διαμορφώθηκε αυτό το ποσοστό. Το σχέδιο αποσκοπεί στη βοήθεια περισσότερο των μικρών και μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

Με την επανεκκίνηση χάθηκαν οι μάσκες μιας χρήσης

Σχεδόν όλοι οι πελάτες των φαρμακείων ζητούν τις απλές χειρουργικές, παρατηρείται όμως έλλειψη και πολλοί φεύγουν με άδεια χέρια

Του **ΓΙΑΝΝΟΥ ΛΥΤΡΑ**

Η οικονομία της Κύπρου άρχισε να κάνει ξανά τα πρώτα της δειλά βήματα, από την Δευτέρα 4 Μαΐου, μετά την οριζόντια επιβολή περιοριστικών μέτρων για την αντιμετώπιση της πανδημίας της νόσου COVID-19. Από την πρώτη ημέρα της χαλάρωσης των περιοριστικών μέτρων, παρουσιάστηκαν προβλήματα στην αγορά, εξαιτίας της έλλειψης μασκών. Τα πρόσφατα διατάγματα του Υπουργού Υγείας αναφορικά με την χρήση της απλής χειρουργικής μάσκας οδήγησαν τους πολίτες μαζικά στα φαρμακεία για να εφοδιαστούν. Οι φαρμακοποιοί, ωστόσο, σε πολλές περιπτώσεις έρχονται στην δύσκολη θέση να ανακοινώσουν ότι έχουν ελάχιστες σε απόθεμα ή δεν έχουν καθόλου, ενώ στην διάθεση των πολιτών παραμένουν οι ακριβότερες προστατευτικές μάσκες. Ανάγκες προκύπτουν και στις επιχειρήσεις λιανικού εμπορίου, οι οποίες επαναλειτούργησαν από την Δευτέρα, ωστόσο αναμένεται ότι θα καλυφθούν με την παραχώρηση επιπλέον ποσοτήτων εντός της εβδομάδας.

Η μεγάλη ζήτηση που παρατηρείται σε παγκόσμιο επίπεδο για προστατευτικές μάσκες, επηρεάζει και την αγορά της Κύπρου. Το διάταγμα του Υπουργού Υγείας σε σχέση με την υποχρέωση των εργαζομένων σε δημόσιο και ιδιωτικό τομέα, που εξυπηρετούν κοινό και στα μέσα μαζικής μεταφοράς, να φορούν τις προστατευτικές μάσκες προσώπου, τους οδήγησαν στα φαρμακεία. Παράλληλα, ενδεικνυόμενη είναι η χρήση μάσκας και από πελάτες οι οποίοι εισέρχονται σε επιχειρήσεις του λιανικού εμπορίου.

Μαζικές αγορές

Όπως ανέφερε στην «Κ» η πρόεδρος του Παγκυπρίου Φαρμακευτικού Συλλόγου, Ελένη Πιέρα Ισσέγιεκ, η ζήτηση σε προστατευτικές μάσκες μίας χρήσης έχει αυξηθεί κατακόρυφα, καθώς όλοι σχεδόν οι πελάτες των φαρμακείων ζητούν να αγοράσουν, λόγω των συστάσεων και του διατάγματος. Στα φαρμακεία, είπε, υπάρχουν πολύ μικρές ποσότητες οι οποίες δεν ικανοποιούν την ζήτηση. Υπάρχουν κάποιες ενδείξεις από εισαγωγείς συνεργάτες ότι εντός της τρέχουσας εβδομάδας, μέχρι τις αρχές της επόμενης, ότι θα προμηθευτούν αριθμό μασκών, με τα φαρμακεία να καταγράφουν τις ανάγκες τους και να τις υποβάλλουν, με σκοπό να εξασφαλίσουν κάποιες προμήθειες.

Η κα Πιέρα Ισσέγιεκ ανέφερε ότι δέχθηκε τηλεφώνημα από εταιρεία που δραστηριοποιείται στον τομέα των οικοδομών, η οποία ζητούσε μερικές εκατοντάδες μάσκες για την κάλυψη των αναγκών των υπαλλήλων της για τον Μάιο. Εξαιτίας αυτού και άλλων παρόμοιων περιστατικών, η πρόεδρος του Παγκυπρίου Φαρμακευτικού Συλλόγου είπε ότι δεν είναι σίγουρη αν οι ποσότητες που αναμένεται να έρθουν θα καλύψουν την ζήτηση. Όπως είπε, πρέπει να γίνει παρακολούθηση της κατάστασης από τις αρμόδιες υπηρεσίες, ώστε να καλύπτονται οι πρόνοιες του διατάγματος. Κληθείσα, ακολούθως, να σχολιάσει το γεγονός ότι, εξαιτίας της έλλειψης των απλών χειρουργικών μασκών, έχουν απομείνει οι ακριβότερες προστατευτικές μάσκες, η κα Πιέρα Ισσέγιεκ υπενθύμισε το πλαφόν στις τιμές που όρισε το Υπουργείο Υγείας: για τις χειρουργικές μάσκες είναι 70 σεντ ανά τεμάχιο και για τις μάσκες με φίλτρο, από 5,75 μέχρι 7,50 ευρώ.

Στην αγορά υπάρχουν ως επί το πλείστον οι προστατευτικές μάσκες με φίλτρο, των οποίων, παρά το πλαφόν από το Υπουργείο Υγείας, σε αρκετές περιπτώσεις, οι τιμές κυμαίνονται πάνω από τα δέκα ευρώ ανά τεμάχιο, σύμφωνα με πληροφορίες.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΧΡΗΣΤΟΥ

Υπάρχουν κάποιες ενδείξεις από εισαγωγείς συνεργάτες των φαρμακείων ότι εντός της τρέχουσας εβδομάδας, μέχρι τις αρχές της επόμενης, θα προμηθευτούν αριθμό μασκών, είπε στην «Κ» η πρόεδρος του Παγκυπρίου Φαρμακευτικού Συλλόγου.

Πολλά είδη και τιμές

Στα υπ' όψιν της κας Πιέρας Ισσέγιεκ θέσαμε τις πληροφορίες ότι στην αγορά πωλούνται μάσκες των οποίων οι τιμές κυμαίνονται γύρω στα 10 ευρώ ή και περισσότερο, για να λάβουμε την απάντηση ότι τα είδη των προστατευτικών μασκών είναι πολλά και μέσα από τα διατάγματα δεν γίνονται συγκεκριμένες αναφορές, αφήνοντας κάποια περιθώρια. Εξάλλου, η κα Πιέρα Ισσέγιεκ διευκρίνισε ότι σε αρκετές περιπτώσεις, η χονδρική τιμή των μασκών με φίλτρο πλησιάζει την ανώτατη λιανική τιμή, με τους φαρμακοποιούς να πωλούν με μικρό ή και καθόλου κέρδος, ώστε να βρίσκονται εντός του πλαισίου του διατάγματος.

Λιανικό εμπόριο

Από την Δευτέρα 4 Μαΐου επαναλειτούργησαν πολλά από τα καταστήματα του λιανικού εμπορίου, τα οποία περιλαμβάνονται στο διάταγμα του Υπουργού Υγείας σε σχέση με την χρήση προστατευτικής μάσκας. Από την 1η Μαΐου, η Ομοσπονδία Εργοδοτών και Βιομηχάνων διένειμε μεγάλες ποσότητες προστατευτικών μασκών στους καταστηματάρχες, οι οποίοι είχαν υποβάλει το αίτημά τους μέσω ειδικού εντύπου. Σε δηλώσεις του, ο Γενικός Διευθυντής της ΟΕΒ, Μιχάλης Αντωνίου, ανέφερε πως είχαν διατεθεί 100 χιλιάδες μάσκες οι οποίες παραλαμβάνονταν από τα γραφεία της ομοσπονδίας. Όπως ανέφερε στην «Κ» ο πρόεδρος του Παγκυπρίου Συνδέσμου Λιανικού Εμπορίου, Μάριος Αντωνίου, η πλειοψηφία των καταστηματαρχών είχε φροντίσει από την 1η Μαΐου να προμηθευτεί τις απαραίτητες μάσκες και τα γάντια για το προσωπικό, όπως και επιπλέον ποσότητες οι οποίες θα διατίθενται στους πελάτες των καταστημάτων που εισέρχονται σε αυτά. Ωστόσο, οι πρώτες ποσότητες που εξασφαλίστηκαν, λόγω του ότι πρόκειται για τις απλές χειρουργικές μάσκες μίας χρήσης, μπορούν να ικανοποιήσουν τις ανάγκες των καταστηματαρχών για ένα μικρό χρονικό διάστημα, μέχρι δέκα ημερών, το πολύ.

Αρχίζει η διανομή

Εντός της εβδομάδας, σύμφωνα και με την ανακοίνωση που εξέδωσε προ ημερών η ΟΕΒ, αναμένεται ότι το Υπουργείο Υγείας θα παραχωρήσει επιπλέον ποσότητες μασκών, αφού η πρώτη παρτίδα προμηθειών καλύπτει μερικώς τις ανάγκες των καταστηματαρχών. Σύμφωνα με τον κ. Αντωνίου, η παρτίδα των επιπλέον προμηθειών έχει παραληφθεί από το Υπουργείο Υγείας και αναμένεται ότι θα διανεμηθεί πολύ σύντομα.

Σε σχέση με την προμήθεια των μασκών στις επιχειρήσεις, η λειτουργός τύπου του Υπουργείου Υγείας, Μαργαρίτα Κυριάκου, εξήγησε στην «Κ» ότι είχε δοθεί, μέσω των οργανώσεων ΟΕΒ, ΚΕΒΕ και ΠΟΒΕΚ, κάποια ποσότητα προστατευτικών μασκών, σε πρώτη φάση, για μερική κάλυψη των αναγκών των καταστημάτων λιανικού εμπορίου, όπως είχε αναφερθεί. Η κατάσταση παρακολουθείται, το Υπουργείο βρίσκεται σε επικοινωνία με τους αρμόδιους φορείς, ενώ έχει συσταθεί και σχετικός μηχανισμός. Αν προκύψουν επιπλέον ανάγκες, το Υπουργείο Υγείας θα παραχωρεί σταδιακά περισσότερες ποσότητες, ωστόσο εξακολουθεί να αποτελεί τροχοπέδη η έλλειψη που παρατηρείται ευρύτερα.

Ανέβασαν ρολά, κατέβασαν τιμές τα καταστήματα

«Δειλό» το restart με πιστή τήρηση των μέτρων προστασίας στο λιανικό εμπόριο - Αναμένουν να έλθουν καλύτερες ημέρες

Της **ΑΝΤΡΗΣ ΘΡΑΣΥΒΟΥΛΟΥ**

Με δειλά βήματα κινήθηκε η αγορά με την πρώτη φάση της χαλάρωσης των περιοριστικών μέτρων την Δευτέρα, 4 Μαΐου. Τα καταστήματα λιανικού εμπορίου άνοιξαν τις πύλες τους και υποδέχθηκαν τους καταναλωτές με προσφορές και εκπτώσεις, οι οποίες σε ορισμένες περιπτώσεις – κυρίως σε ό,τι αφορά τα είδη ένδυσης και υπόδησης- φθάνουν το 60% σε μία προσπάθεια τόνωσης της αγοράς. Χθες και προχθές υπήρξε αυξημένη κίνηση στους δρόμους αλλά η κίνηση σε καταστήματα ένδυσης, υπόδησης και ηλεκτρικών ειδών ήταν «μουδιασμένη». Υπεύθυνοι καταστημάτων στην οδό Στασικράτους και τη Λεωφόρο Μακαρίου στη Λευκωσία, δήλωσαν σχετικά ικανοποιημένοι με την προσέλευση των καταναλωτών. Η χαλάρωση των μέτρων αύξησε και τις επισκέψεις στα αρτοποιεία. Η κινητικότητα στα αρτοποιεία Ζορπά ήταν αυξημένη κατά 10-15%, ανέφερε στην «Κ» ο εκτελεστικός πρόεδρος και διευθύνων σύμβουλος, Κώστας Ζορπάς. Ταυτόχρονα, εμφανίστηκε αισιόδοξος για το μέλλον, υπό την προϋπόθεση ότι τα επιδημιολογικά δεδομένα σε σχέση με τον κορωνοϊό θα συνεχίσουν την πτωτική τους πορεία.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΧΡΗΣΤΟΥ

Στη συντριπτική πλειοψηφία τους καταναλωτές και καταστήματα τήρησαν τα προβλεπόμενα μέτρα προστασίας.

Χαμηλός ο τζίρος

Κύκλοι της αγοράς ανέφεραν στην «Κ» ότι τη Δευτέρα και την Τρίτη, ο τζίρος των καταστημάτων λιανικού εμπορίου τα οποία επαναλειτούργησαν ήταν πολύ χαμηλός. Όπως δήλωσε στην «Κ» ο Γενικός Γραμματέας του Παγκυπρίου Συνδέσμου Λιανικού Εμπορίου, Μάριος Αντωνίου, η κατανάλωση είναι συνυφασμένη με την ψυχολογία και αυτή την περίοδο οι αγορές περιορίζονται κυρίως στα είδη πρώτης ανάγκης. «Πέραν αυτού, μεγάλος αριθμός συμπολιτών μας είχε τον Απρίλιο μειωμένα εισοδήματα, ορισμένοι μέχρι και στο 50% που αποτελεί καθοριστικό παράγοντα για την κίνηση στην αγορά. Επιπλέον, το κοινό νιώθει ανασφάλεια. Λαμβάναμε πολλά ερωτήματα αυτές τις ημέρες σχετικά με την ασφάλεια στα δοκιμαστήρια των καταστημάτων. Το κοινό εύλογα ανησυχεί. Αντιλαμβάνεστε ότι θα χρειαστεί κάποιος χρόνος να ξεπεραστεί αυτό και οι καταναλωτές να νιώσουν ασφάλεια και σε ό,τι αφορά την τήρηση των μέτρων προστασίας». Πάντως, καταστηματάρχες εκτιμούν ότι η κίνηση αναμένεται ν' αυξηθεί τις επόμενες ημέρες.

Πρόβλημα ρευστότητας

Ταυτόχρονα με την επανεκκίνηση, αρκετοί επιχειρηματίες έχουν προχωρήσει σε διευθετήσεις με τις τράπεζες ώστε ν' αυξήσουν το όριο υπερανάληψης για να εξασφαλίσουν την απαιτούμενη ρευστότητα. Ωστόσο, όπως αναφέρει ο Γενικός Γραμματέας του Παγκυπρίου Συνδέσμου Λιανικού Εμπορίου, αυτό δεν θα διαρκέσει για πολύ. «Απευθύνουμε έκκληση να προχωρήσει τάχιστα η ψήφιση των κρατικών εγγυήσεων, καθώς υπάρχει σοβαρό πρόβλημα ρευστότητας και πιθανόν κάποιοι να μην επιβιώσουν», σημειώνει ο κ. Αντωνίου.

Καταστηματάρχες δήλωσαν σχετικά ικανοποιημένοι με την προσέλευση των καταναλωτών, παρά το ότι ο τζίρος που κατέγραψαν ήταν χαμηλός.

Διευθετήσεις για τα ενοίκια

Η καταβολή των ενοικίων είναι ένα από τα ζητήματα που «καίνε» ενοικιαστές αλλά και ιδιοκτήτες καταστημάτων. Πάντως αρκετοί ιδιοκτήτες κυρίως των εμπορικών κέντρων τα οποία αναμένεται να επαναλειτουργήσουν εντός Ιουνίου, επιδεικνύουν κατανόηση με τρανό παράδειγμα την περίπτωση του My Mall στη Λεμεσό.

Όπως πληροφορείται η «Κ», έχει δοθεί η ευχέρεια στους ενοικιαστές καταστημάτων να καταβάλουν τα ενοίκια του μισού Μάρτη και του Απρίλη τον ερχόμενο Δεκέμβριο. Μάλιστα, τα ενοίκια του Μαΐου, θα καταβληθούν στους ιδιοκτήτες τον Απρίλιο του 2021.

Στο μεταξύ, ο Παγκύπριος Σύνδεσμος Λιανικού Εμπορίου θεωρεί ότι θα πρέπει να παραταθεί για ακόμη μεγαλύτερο χρονικό διάστημα η μείωση της τιμής της ηλεκτρικής ενέργειας, ώστε να βοηθηθούν οι επιχειρηματίες.

Να σημειωθεί ότι η Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου είχε ανακοινώσει στις 29 Απριλίου, την παράταση της διάρκειας εφαρμογής της μείωσης της τιμής ηλεκτρικής ενέργειας κατά 10% για ακόμη δυο μήνες. «Η μείωση της τιμής κατά 10% δεν ανταποκρίνεται τις ανάσες που θέλουμε. Τουλάχιστον για τα επαγγελματικά υποστατικά πρέπει να υπάρχει πολύ μεγαλύτερη μείωση διότι αποτελεί ένα από τα πολύ σοβαρά έξοδα. Τέτοιες κινήσεις είναι ουσιαστικές για την επιβίωση των καταστημάτων», δηλώνει ο κ. Αντωνίου.

Αναβάθμιση διαδικτυακών υπηρεσιών

Μία επιχειρηματική πρακτική, η οποία πλέον ήρθε για να μείνει και εφαρμόζεται από τα καταστήματα λιανικού εμπορίου, είναι οι υπηρεσίες μέσω διαδικτύου. Οι καταστηματάρχες τρέχουν ν' αναβαθμίσουν τις διαδικτυακές πλατφόρμες των καταστημάτων τους.

Όπως τονίζουν κύκλοι της αγοράς αυτό αναμένεται να βοηθήσει περαιτέρω την κατάσταση, τονίζοντας ότι το online ήρθε βίαια στην Κύπρο λόγω κορωνοϊού, ωστόσο θα μείνει και θα εδραιωθεί ως ένας σημαντικός τρόπος αγορών.

Πειθαρχία στα μέτρα προστασίας

Σε ό,τι αφορά στα μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται, έχουν γίνει μόνο την πρώτη ημέρα άρσης των μέτρων 370 έλεγχοι σε καταστήματα λιανικού εμπορίου, ενώ χθες, έγιναν 649 έλεγχοι. Όπως δήλωσε στην «Κ» ο Διευθυντής του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας, Αναστάσιος Γιαννάκη, σε ποσοστό 80% τα καταστήματα τήρησαν τα προβλεπόμενα προστασίας. Αυτές τις ημέρες τα μέτρα φαίνεται ότι τηρούνται σε σχετικά με την τοποθέτηση αντισηπτικών, τις μάσκες που θα πρέπει να φοράνε οι εργαζόμενοι, την απόσταση που θα πρέπει να τηρείται μεταξύ των ατόμων αλλά και την απολύμανση των χώρων. Σύμφωνα με τον κ. Γιαννάκη, οι ελλείψεις που έχουν παρατηρηθεί αφορούν τις μάσκες και τις σημάνσεις σχετικά με τα άτομα που επιτρέπεται να εισέλθουν εντός των χώρων.

Ορισμένα από τα μέτρα προστασίας που πρέπει να λαμβάνουν επιχειρήσεις του λιανικού εμπορίου σε συνθήκες κορωνοϊού είναι η υποχρεωτική τοποθέτηση αντισηπτικών διαλυμάτων (με περιεκτικότητα αλκοόλης μεγαλύτερη από 60%) σε κάθε είσοδο και έξοδο του υποστατικού για χρήση από το προσωπικό, από τους πελάτες ή επισκέπτες, ενώ το προσωπικό θα πρέπει υποχρεωτικά να πλένει σχολαστικά τα χέρια του με νερό και σαπούνι πριν την είσοδο και έξοδο από το υποστατικό αλλά και κατά τη διάρκεια της εργασίας τους ή παραμονής του στον χώρο.

Επιπλέον, στο υποστατικό θα πρέπει να γίνεται καθημερινά καθαρισμός και απολύμανση των επιφανειών που αγγίζονται συχνά όπως τα πόμολα, τα γραφεία και όλων των επίπλων με καθαριστικό διάλυμα (είτε αλκοολούχο διάλυμα είτε αραιωμένο διάλυμα χλωρίνης).

Η μάσκα θεωρείται απαραίτητη για τον υπάλληλο όταν έρχεται σε επαφή με πελάτες. Ο Διευθυντής του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας υπενθυμίζει ότι για 8 τετραγωνικά μέτρα (εξαιρούνται εμπόδια όπως π.χ βιτρίνες), μπορεί να εισέλθει εντός του καταστήματος ένα άτομο.

Λουκέτο σε έξι εργοτάξια

Δεν είναι ικανοποιημένοι οι επιθεωρητές με την συμμόρφωση που επιδεικνύουν κυρίως μικρά εργοτάξια στην εφαρμογή των μέτρων προστασίας από την πανδημία του κορωνοϊού. Ο Διευθυντής του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας κρούει τον κώδωνα του κινδύνου και προειδοποιεί ότι από σήμερα αναμένονται εξώδικα πρόστιμα σε όσους δεν συμμορφώνονται. Πρόσθεσε ότι από τη Δευτέρα μέχρι τις 4 το απόγευμα της Τρίτης έχει απαγορευθεί η λειτουργία συνολικά έξι εργοταξίων. Πρόκειται για ένα εργοτάξιο στη Λευκωσία, το οποίο επιθεωρήθηκε τη Δευτέρα και έκλεισε λόγω κινδύνων στην υγεία και ασφάλεια των εργαζομένων, και άλλα πέντε, τα δύο στη Λεμεσό και τα υπόλοιπα στη Λευκωσία στα οποία έχει ανασταλεί η λειτουργία τους την Τρίτη. Σύμφωνα με τον κ. Γιαννάκη, είχαν σοβαρές ελλείψεις στις υγειονομικές διευκολύνσεις στους εργαζόμενους. Η συμμόρφωση στα μεγάλα εργοτάξια είναι μεγαλύτερη καθώς έχουν περισσότερη οργάνωση, όπως εξηγεί ο κ. Γιαννάκη καθώς διαθέτουν συντονιστές και λειτουργούς ασφαλείας εν αντιθέσει με τις ελλείψεις που παρατηρούνται σε μικρότερα εργοτάξια. Συνολικά από την πρώτη ημέρα άρσης των μέτρων έγιναν 243 έλεγχοι σε εργοτάξια. Οι κυρώσεις σε όσους δεν συμμορφώνονται στα ενδεδειγμένα μέτρα προστασίας είναι εκτός από την απαγόρευση λειτουργίας, το εξώδικο πρόστιμο το οποίο αγγίζει τα 300 ευρώ, αλλά και ποινική δίωξη με βάση τον περί ασφάλειας και υγείας νόμο που προνοεί πρόστιμο μέχρι 80 χιλιάδες ευρώ ή τέσσερα χρόνια φυλάκιση ή και τις δύο ποινές.

Ο κορωνοϊός έριξε τις τιμές των εξοχικών

Τι αναφέρει η έρευνα της «Δανός» για τη ζήτηση σε κατοικίες για παραθερισμό σε παραλία και βουνό

Επιμέλεια **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΡΟΥΓΚΑΛΑΣ**

Σε είδος υπερπολυτελείας μετέτρεψε ο κορωνοϊός για τους Κύπριους και για τους αλλοδαπούς αγοραστές τις εξοχικές κατοικίες της Κύπρου στα παράλια, αλλά και στο βουνό. Οι κτηματομεσίτες που ασχολούνται με αγοραπωλησίες εξοχικών κατοικιών στην Κύπρο εκτιμούν ότι οι τιμές φέτος θα κυμανθούν σε σχετικά χαμηλά επίπεδα ενοικίασης και πώλησης για αρκετούς λόγους. Η εταιρεία συμβούλων και εκτιμητών ακινήτων «Δανός», σε σχετική έρευνα, αναφέρει πως οι λόγοι θα είναι οι εξής: Τα εισοδήματα παγκοσμίως και όχι μόνο στη Κύπρο μειώνονται, το επενδυτικό και τουριστικό ρεύμα ανακόπηκε λόγω του επιθετικού ιού, η ζήτηση θα είναι αρκετά μειωμένη και ότι τα αναμενόμενα ελκυστικά πακέτα που θα προσφέρουν τα ξενοδοχεία θα ενεργήσουν άκρως ανταγωνιστικά στην συγκεκριμένη αγορά. Οι ειδικοί στην έρευνα βλέπουν μετά την περυσινή αύξηση του τζίρου ιδιαιτέρως αρνητικές προοπτικές για το 2020, καθώς πολύ μειωμένη εμφανίζεται η ζήτηση για εξοχικές κατοικίες στα παραλία και στο βουνό.

Προσωρινή πτώση τιμών στην Πάφο, στη Λάρνακα, την Αμμόχωστο και την ορεινή Λεμεσό, όπου ενδιαφερόμενοι αγοραστές από τη Γερμανία, το Ηνωμένο Βασίλειο, τις χώρες του Κόλπου, την Κίνα και τη Ρωσία το 2018 και το 2019 έψαχναν ενεργά για να αγοράσουν ακίνητα.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΧΡΗΣΤΟΥ

Η καραντίνα θα οδηγήσει και σε αύξηση του κόστους κατασκευής, λόγω αποστάσεων και άλλων προδιαγραφών που θα πρέπει να κρατούν οι εργάτες, η καθυστέρηση στα έργα που θα απαιτήσει επιτάχυνση.

Ο Πάνος Δανός, CEO της εταιρείας Συμβούλων και Εκτιμητών ακινήτων Δανός & Συνεργάτες, κάνει λόγο για έντονη, έστω και προσωρινή πτώση τιμών στην Πάφο, στη Λάρνακα, την Αμμόχωστο και την ορεινή Λεμεσό, όπου ενδιαφερόμενοι αγοραστές από τη Γερμανία, το Ηνωμένο Βασίλειο, τις χώρες του Κόλπου, την Κίνα και τη Ρωσία το 2018 και το 2019 έψαχναν ενεργά για να αγοράσουν ακίνητα. Ο κ. Δανός συνεχίζει πως, για τους επενδυτές από χώρες μη μέλη της Ε.Ε. επιπλέον κίνητρο αποτελούσε και η δυνατότητα να λάβουν άδεια παραμονής ή υπηκοότητα στη Κύπρο. «Πρόγραμμα το οποίο ατόνησε λόγω υπερβολικής έντασης σε όρους, προϋποθέσεις και χρόνο εξέτασης της αίτησης, με τελευταίο χτύπημα την καραντίνα. Μια καραντίνα, όμως, που θα οδηγήσει και σε αύξηση του κόστους κατασκευής, λόγω αποστάσεων και άλλων προδιαγραφών που θα πρέπει να κρατούν οι εργάτες, η καθυστέρηση στα έργα που θα απαιτήσει επιτάχυνση, και το γεγονός ότι η ζήτηση για εξοχικές κατοικίες θα επικεντρωθεί σε μονάδες που μπορούν πραγματικά να εγγυηθούν την ολιστική και ελεγχόμενη προστασία, προφύλαξη και αποστείρωση, χαρακτηριστικά που θα προσθέσουν στο κόστος», συνεχίζει.

Για όλα τα βαλάντια

Η έρευνα δείχνει πως αυτή τη στιγμή στην Κύπρο διατίθενται προς πώληση περί τις 3.000 εξοχικές κατοικίες για όλα τα βαλάντια. Ως συνέπεια της προηγούμενης τραπεζικής κρίσης, οι τιμές στην Κύπρο βρίσκονται ακόμη κάτω από το επίπεδο αντίστοιχων ακινήτων σε Ελλάδα, Ισπανία ή Ιταλία, εξ ου και υπάρχει περιθώριο ανόδου τους, όταν επανέλθει η ομαλότητα. Η «Δανός» αναφέρει ότι «σε αυτό συνηγορούν εξάλλου το πολύ καλό κλίμα στη Κύπρο και τα ποιοτικά ακίνητα που προσφέρονται. Επιπλέον, η Κύπρος έχει ένα από τα μικρότερα ποσοστά εγκληματικότητας στην Ευρώπη, ενώ δεν έχει υπάρξει στόχος τρομοκρατών. Πέρυσι τη χώρα επισκέφτηκαν περισσότεροι από 3,9 εκατ. τουρίστες. Σύμφωνα με τον κ. Πάνο Δανό, οι ενδιαφερόμενοι αγοραστές το 2021 θα επιστρέψουν ιδίως σε ακίνητα κόστους από 250.000 ευρώ έως 1 εκατομμύριο ευρώ, με τα ακίνητα μεγαλύτερης αξίας να είναι η εξαίρεση για ενοίκιο και αγορά». Ωστόσο, υπογραμμίζεται ότι, πέραν του COVID 19, ζημιά έκανε στην αγορά εξοχικής κατοικίας και το Brexit, καθώς και η αναίρεση της αποφυγής διπλής φορολογίας από τη Ρωσία. Επιπλέον, το ότι η Κύπρος είναι νησί και μάλιστα ημικατεχόμενο από τον τουρκικό στρατό, μειονεκτεί, συγκριτικά ως προς την προσβασιμότητα και την επιλεξιμότητα ως προορισμός διακοπών.

Συνεπώς, στην ανατολή του 2020 ο κλάδος των ακινήτων σημείωνε θετικό πρόσημο, όσον αφορά στην ζήτηση των ακινήτων για αγορά καθώς και στον τομέα των μισθώσεων, γεγονός το οποίο οδήγησε σε μικρή αύξηση των τιμών. Εξαίρεση δεν αποτέλεσε, στην συγκεκριμένη εξέλιξη, ο τομέας των εξοχικών κατοικιών. Η αγορά ενός εξοχικού αποτελεί καταφύγιο για τους αγοραστές, αλλά ταυτόχρονα, τα τελευταία χρόνια μπορεί να συντελούσε και στην αύξηση του εισοδήματος ενός νοικοκυριού, καθώς η εξάπλωση της βραχυχρόνιας μίσθωσης οδηγούσε πολλούς ιδιοκτήτες στην αξιοποίηση του ακινήτου τους. Επίσης, σε αρκετές περιπτώσεις προτιμούσαν την μίσθωση ανά σεζόν ή έτος, εφόσον δεν θα το χρησιμοποιούσαν οι ίδιοι την συγκεκριμένη περίοδο.

Όμως πλέον οι συνθήκες έχουν αλλάξει, μετά από την εμφάνιση του κορωνοϊού. Καθώς η παγκόσμια οικονομία αντιμετωπίζει μία πανδημία διαμορφώνονται νέα δεδομένα στον τομέα των εξοχικών κατοικιών, αλλά και στην κτηματαγορά γενικότερα.

Και τα Airbnb στην εξίσωση

Όπως ήταν αναμενόμενο, στην περίπτωση των βραχυχρόνιων μισθώσεων των εξοχικών κατοικιών υπήρξε βροχή ακυρώσεων για την περίοδο Μάρτιο – Αύγουστος κατά τη «Δανός». Σε πιο δύσκολη θέση είναι, όσοι μπήκαν στο χώρο της βραχυχρόνιας μίσθωσης - Airbnb επιχειρηματικά. Όσοι, δηλαδή, νοίκιασαν ή αγόρασαν ακίνητο, ώστε να το αξιοποιήσουν με τον συγκεκριμένο τρόπο. Όσον αφορά στην ζήτηση για την αγορά εξοχικής κατοικίας υπάρχει πτώση η οποία οφείλεται στους ακόλουθους παράγοντες: α) Έλλειψη ρευστότητας (αναμένεται η επανεκκίνηση της αγοράς) β) Το φετινό καλοκαίρι θα υπάρχουν ελάχιστοι τουρίστες από το εξωτερικό, γεγονός που επηρεάζει δραματικά τα έσοδα που θα μπορούσαν να προκύψουν από την μίσθωση τέτοιου τύπου ακινήτων γ) Σε αρκετές περιπτώσεις υπάρχει κακή ψυχολογία των δυνητικών αγοραστών λόγω της υφιστάμενης κατάστασης, γεγονός που μειώνει το ενδιαφέρον για αγορά ακινήτου δ) Υπάρχει η άποψη ότι θα υπάρξει πτώση των τιμών των ακινήτων οπότε ακόμη και στις περιπτώσεις όπου υπάρχει ενδιαφέρον για την αγορά θα υπάρξει αναμονή με σκοπό την επίτευξη χαμηλότερου τιμήματος. ε) Το ενδιαφέρον των αγοραστών του εξωτερικού είναι μειωμένο καθώς ακόμη και για πρακτικούς λόγους είναι δύσκολη η μετακίνηση και η υπόδειξη στο ακίνητο το οποίο θα ήθελαν να επισκεφθούν με σκοπό την τελική επιλογή του και την ολοκλήρωση της αγοράς του.

Δική τους χρήση

Σύμφωνα με την έρευνα, οι ιδιοκτήτες των εξοχικών κατοικιών όσον αφορά το φετινό καλοκαίρι, μπορούν να χρησιμοποιήσουν οι ίδιοι το ακίνητο τους, ενώ όσον αφορά στην επίτευξη εισοδήματος η πιο σίγουρη επιλογή είναι να απευθυνθούν σε Κύπριους. Ειδικότερα προτείνεται η μίσθωση της εξοχικής κατοικίας με την σεζόν καθώς στον τομέα της βραχυχρόνιας μίσθωσης θα υπάρξει υπερπροσφορά, που σε συνδυασμό με την μειωμένη ζήτηση θα οδηγήσει σε πτώση των τιμών (εξαρτάται και από το target group στο οποίο απευθύνεται το συγκεκριμένο ακίνητο).

Σε αρκετές περιπτώσεις ιδιοκτήτες εξοχικών κατοικιών, θα αποφασίσουν, λόγω των συνθηκών που επικρατούν, να προχωρήσουν την συγκεκριμένη περίοδο στην πώληση του ακινήτου τους με σχετικά χαμηλή τιμή με σκοπό να βελτιώσουν την ρευστότητα τους. Οπότε η μειωμένη ζήτηση σε συνδυασμό με την αυξημένη προσφορά θα συντελέσουν στην μείωση των τιμών. Όμως, θα πρέπει να λεχθεί ότι η αγορά, κατοχή και εκμετάλλευση μιας εξοχικής κατοικίας, μακροπρόθεσμα έχει πλεονεκτήματα στην ψυχική υγεία, στο επίπεδο ζωής και στα εισοδήματα του ιδιοκτήτη.

Δυσοίωνα τα ενεργειακά σε περιβάλλον πανδημίας

Η αναβολή των δραστηριοτήτων στην ΑΟΖ διατηρεί ζωντανό το ενεργειακό πρόγραμμα σε κλίμα αβεβαιότητας

Σε αντίθετες κατευθύνσεις κινούνται οι εκτιμήσεις πολιτικών και τεχνοκρατών για τις επιπτώσεις της πανδημίας στα ενεργειακά της περιοχής. Οι πολιτικές απόψεις εστιάζουν στη θετική πλευρά, που προκύπτει από την απόφαση των εταιρειών να μην ακυρώσουν έργα, ενώ οι τεχνοκρατικές στο παγκόσμιο κλίμα αβεβαιότητας το οποίο όπως λένε δύσκολα θα υποχωρήσει.

Του **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ**

Μπροστά στο όχι και τόσο εξωπραγματικό σενάριο κατάρρευσης των ενεργειακών της ευρύτερης περιοχής ελέω πανδημίας, οι αποφάσεις του συνόλου των εταιρειών που δρουν εντός της κυπριακής ΑΟΖ, να μετακινήσουν κατά ένα χρόνο τις προγραμματισμένες για το 2020 γεωτρήσεις, δικαιολογημένα προκαλούν ανακούφιση στη Λευκωσία. Ωστόσο η θετική, υπό τις περιστάσεις, εξέλιξη δεν συνεπάγεται πως ένα χρόνο μετά, η κανονικότητα στα ενεργειακά θα έχει επιστρέψει εκεί που ήταν, όταν η πανδημία πήρε παγκόσμιες διαστάσεις. Η γενικότερη αβεβαιότητα που έχει προκληθεί, συντηρεί τις δυσοίωνες προβλέψεις που υπάρχουν για το μέλλον της παγκόσμιας βιομηχανίας υδρογονανθράκων. Ανεξάρτητα από την πορεία της πανδημίας, τα επόμενα χρόνια στον ενεργειακό τομέα περιγράφονται ως ιδιαίτερα δύσκολα, ακόμα και για έργα τα οποία η υγειονομική κρίση δεν συμπαρέσυρε. Μια εικόνα που εάν δεν διαφοροποιηθεί δραματικά προς το καλύτερο, το επόμενο διάστημα θα αναδείξει την ανάγκη άμεσου επανασχεδιασμού των ενεργειακών τόσο επί της θαλάσσης όσο και στο κομμάτι των ενεργειακών υποδομών. Ενώπιον νέων δεδομένων, πιθανότατα, θα βρεθεί και η Κυπριακή Δημοκρατία η οποία σε σχέση με άλλες χώρες, είδε το ενεργειακό της πρόγραμμα με την 12μηνη αναβολή των γεωτρήσεων να αποφεύγει τα χειρότερα. Ωστόσο, η κίνηση των εταιρειών να κρατήσουν ζωντανές τις ενεργειακές προοπτικές της κυπριακής ΑΟΖ, δεν μειώνει τον κίνδυνο εκτροχιασμού εάν και εφόσον το παγκόσμιο περιβάλλον δεν παρουσιάσει σημάδια βελτίωσης, εκτιμούν οι απαισιόδοξες φωνές.

Η υποχώρηση της πανδημίας, όπως εκτιμούν διπλωματικές πηγές στη Λευκωσία, θα βγάλει από την «καραντίνα» το πλέγμα των στρατηγικών συνεργασιών επαναφέροντας στην πρώτη γραμμή το κεφάλαιο συνεργασίας των χωρών της περιοχής.

Οι κίνδυνοι

Εν αντιθέσει με την αισιόδοξη ματιά σε πολιτικό επίπεδο, η ψυχρή τεχνοκρατική θεώρηση περιγράφει τη γενικότερη εικόνα που επικρατεί στην βιομηχανία υδρογονανθράκων, ως τραγική. Αναφορικά με το πάγωμα των γεωτρήσεων για ένα χρόνο, οι απόψεις που εκφράζονται δεν φαίνεται να κινούνται στη λογική του μισογεμάτου ποτηριού, λαμβάνοντας υπόψη την κατρακύλα των διεθνών τιμών του Φυσικού Αερίου, που σε συνθήκες κορωνοϊού κινούνται κάτω από τα 2 δολάρια. Μια πρώτη αποτίμηση που γίνεται αφήνει ανοιχτό το ενδεχόμενο, νέας αναθεώρησης του επενδυτικού προγράμματος των εταιρειών με νέες περικοπές.

Στο ίδιο πνεύμα, δίνουν μεγάλες πιθανότητες μη επανόδου των εταιρειών στην κυπριακή ΑΟΖ, υπό το πρίσμα ότι το διεθνές περιβάλλον δεν θα έχει διαφοροποιηθεί. Τα δεδομένα που ενισχύουν τις απαισιόδοξες εκτιμήσεις, έχουν ως βάση την εικόνα που παρουσιάζουν ενεργειακά έργα της ευρύτερης περιοχής, τα οποία προκαλούν φοβικούς συνειρμούς ότι θα αγγίξουν και τους σχεδιασμούς της Λευκωσίας. Τα απογοητευτικά αποτελέσματα των εργασιών TOTAL και ENI στο γειτονικό Λίβανο, πιστεύεται πως ενδεχομένως να ωθήσουν τις δυο εταιρείες σε μεγαλύτερες περικοπές στην περιοχή, το επόμενο διάστημα. Από την αρνητική εξίσωση δεν λείπει και το γειτονικό Ισραήλ καθώς και τα προβλήματα που λέγεται ότι αντιμετωπίζουν, Noble και Delek, κοινοπραξία η οποία διαχειρίζεται το μεγαλύτερο κομμάτι των ενεργειακών του εβραϊκού κράτους.

Το γεωπολιτικό

Σε πολιτικό επίπεδο η ανάγνωση της κατάστασης που έχει δημιουργήσει η υγειονομική κρίση, κινείται στη θετική διάσταση της αναβολής και όχι των ακυρώσεων έργων στη περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου. Υπό το πρίσμα ότι η κανονικότητα στα ενεργειακά θα επανακάμψει από τον ερχόμενο Μάρτιο, η προσοχή εστιάζεται στα γεωπολιτικά κέρδη έτσι όπως αυτά θα αναδειχθούν από την επιστροφή των εταιρειών στην περιοχή. Διπλωματικές πηγές επισημαίνουν με έμφαση τις αποφάσεις των τριών εταιρειών που δρουν εντός της κυπριακής ΑΟΖ, οι οποίες δεν συμπεριέλαβαν την Ανατολική Μεσόγειο στη λίστα των περιοχών με τις επενδυτικές περικοπές που ανακοίνωσαν. Απόφαση που σύμφωνα με τις εκτιμήσεις που γίνονται αποκαλύπτουν τις ενεργειακές προοπτικές που υπάρχουν, βραχυπρόθεσμα αλλά και μακροπρόθεσμα.

Ωστόσο, στην αποτίμηση που γίνεται, σε διπλωματικό επίπεδο, έμφαση δίνεται και στο κομμάτι των στρατηγικών συνεργασιών που έχουν συναφθεί ως προέκταση του ενεργειακού ενδιαφέροντος που έχει επιδειχθεί από εταιρείες κολοσσούς και που αναμένεται, το επόμενο διάστημα, να εξέλθει από την «καραντίνα» της πανδημίας. Πέρα από τις πολιτικές προθέσεις, ένα ζήτημα στο οποίο το τοπίο είναι θολό αφορά τις οικονομικές επιπτώσεις της πανδημίας και τις δυνατότητες υλοποίησης πολυδάπανων ενεργειακών έργων. Σε τεχνοκρατικό επίπεδο όπου επικρατούσαν απαισιόδοξες εκτιμήσεις, πολύ πριν την πανδημία, εκφράζονται ζωηρές ανησυχίες πως η νέα οικονομική κρίση, σε συνδυασμό με πιθανές ακυρώσεις ενεργειακών έργων θα δημιουργήσει μια νέα πραγματικότητα, με τις κυβερνήσεις να οδηγούνται σε επανασχεδιασμό των ενεργειακών τους προγραμμάτων.

Σε ό,τι αφορά την Κύπρο, οι προτροπές για αλλαγή ρότας αφορούν κυρίως τις ενεργειακές υποδομές για το Φυσικό Αέριο αλλά και την εκμετάλλευση του κοιτάσματος «Αφροδίτη». Σε ό,τι αφορά την πώληση κυπριακού ΦΑ, εκφράζονται σοβαρές αμφιβολίες αν στο τέλος η Αίγυπτος μπορεί να απορροφήσει τις εξαγώγιμες ποσότητες, σε ένα περιβάλλον όπως το σημερινό.

«Μορατόριουμ»

Η επιστολή της TOTAL-ENI, την περασμένη εβδομάδα, στο Υπουργείο Εμπορίου και τυπικά επισφράγισε το πάγωμα των εργασιών εντός της ΑΟΖ για ένα χρόνο. Η απόφαση Γάλλων και Ιταλών θεωρείται φυσιολογική εξέλιξη με θετικό πρόσημο. Εκτός από τη μετακίνηση της ημερομηνίας επανέναρξης εργασιών ένα άλλο στοιχείο που σιγοντάρει τη θετική ανάγνωση της Λευκωσίας, είναι και ζητήματα που άπτονται των συμφωνιών που έχουν υπογραφεί και στα οποία υπάρχει διάθεση και από τις δυο πλευρές να ξεπεραστούν. Ένα από αυτά έχει να κάνει με τα χρονοδιαγράμματα που προνοούνται στα συμβόλαια αναλογικού καταμερισμού. Στην περίπτωση της ExxonMobil η μετακίνηση των εργασιών για το καλοκαίρι του 2021, δεν βγάζει την εταιρεία εκτός χρονικών πλαισίων κάτι που συμβαίνει με την κοινοπραξία ENI-TOTAL. Κυβέρνηση και κοινοπραξία έχουν πρόθεση να ξεπεράσουν τα εμπόδια που δημιουργεί η πανδημία, με επιμήκυνση των χρονικών περιθωρίων ολοκλήρωσης των εργασιών εντός της ΑΟΖ.

Apple Pay με κάρτες της Τράπεζας Κύπρου

Ασφαλείς και γρήγορες πληρωμές.

Απολαύστε τα οφέλη όλων των καρτών της Τράπεζας Κύπρου εύκολα και γρήγορα, χρησιμοποιώντας iPhone, Apple Watch, iPad και Mac.* Το Apple Pay είναι απλό στη χρήση και συμβατό με τις συσκευές που χρησιμοποιείτε καθημερινά. Τα στοιχεία της κάρτας σας προστατεύονται, αφού δεν αποθηκεύονται στη συσκευή σας ούτε και κοινοποιούνται όταν πληρώνετε.

* Για τη λίστα με τις συμβατές συσκευές με Apple Pay δείτε: support.apple.com/km207105

Τράπεζα Κύπρου | Apple Pay

ΑΠΟΨΗ / *Του* **ΚΩΣΤΑ ΚΑΛΛΙΤΣΗ**

Η καταιγίδα θα λέγεται ανεργία

Η προστασία της εργασίας είναι ακριβή, αλλά η ανεργία είναι ακριβότερη. Το είπε ο υπουργός Εργασίας της καγκελαρίου Μέρκελ, ο κ. Χουμπέρτους Χάιλ. Το σημαντικό δεν είναι ότι το είπε, είναι αυτό που συμβαίνει στην πράξη: περίπου 10 εκατ. εργάτες έχουν ενταχθεί στο πρόγραμμα επιδότησης της εργασίας, δουλεύουν με μειωμένο ωράριο, στο υπόλοιπο παρακολουθούν μαθήματα για νέες γνώσεις/δεξιότητες, το δημόσιο επιδοτεί τους μισθούς από ένα πρόγραμμα ύψους 26 δισ. ευρώ. Μη βιαστείτε να πείτε «η Γερμανία έχει λεφτά!» (και άλλες χώρες έχουν, ωστόσο έχουν άλλες προτεραιότητες...), το σημαντικό είναι άλλο: με ποιον τρόπο δαπανάς όσα λεφτά έχεις. Κι έρχομαι στα καθ' ημάς.

Το υπουργείο Εργασίας, ως γνωστόν, από καιρό φέρεται ως να μη θεωρεί ότι η ανάπτυξη της μισθωτής εργασίας είναι συστατικό βασικό στοιχείο ανάπτυξης της οικονομίας, γι' αυτό την επιβαρύνει και πριμοδοτεί την ελεύθερη απασχόληση, αυτό έκανε και με τον ασφαλιστικό νόμο – αναρωτιέμαι πώς θα μεταχειριστεί τη μισθωτή εργασία στις επικείμενες ρυθμίσεις για την εξ αποστάσεως εργασία. Δεν παύει, όμως, να προκαλεί δυσάρεστες εκπλήξεις. Αυτό συμβαίνει με την απόφαση σύμφωνα με την οποία ένας εργοδότης μπορεί να επιβάλει εκ περιτροπής εργασία, το προσωπικό να εργάζεται εναλλάξ και με μισό μισθό, έτσι, αυθαίρετα, χωρίς αιτιολόγηση, με διευθυντικό δικαίωμα. Η απόφαση που ισχύει για 6 μήνες (μπορεί να παραταθεί) φοβάμαι ότι θα αποδειχθεί προνοητική για αθόρυβες μειώσεις μισθών εκβιαστικά, καθώς θα αποσύρεται το επίδομα των 800 ευρώ. Λογικό θα ήταν να αποσυρθεί η απόφαση. Η κρίση (και κάθε κρίση) αποσαθρώνει τις εργασιακές σχέσεις. Γνωστός είναι ο αστεϊσμός «τυχεροί όσοι τσεπώνουν το 800άρι και κάθονται σπίτι», αλλά υπάρχει η σκοτεινή πλευρά της Σελήνης: είναι το 800άρι της αγωνίας (αφήστε που κι αυτό ακόμη δεν έχει δοθεί σε όλους τους δικαιούχους...), ο φόβος για ενδεχόμενη απόλυση ύστερα από αυτό (το υπουργείο Εργασίας «απαγορεύει τις απολύσεις» αλλά τις επιτρέπει μετά την παρέλευση δύο μηνών από την καταβολή του επιδόματος...), οι εργοδοτικοί εκβιασμοί για «μαύρη» εργασία, η γενικευμένη αβεβαιότητα αφού κανείς, μισθωτός ή επιχείρηση, δεν γνωρίζει τι θα ισχύσει μετά, σε τι μπορεί να προσβλέπει, σε τι να υπολογίζει τον επόμενο μήνα, όλα αυτά βαραίνουν τον κόσμο της εργασίας, αυτά θα έπρεπε να τα περιορίζει ή/και να τα αντισταθμίζει μια πολιτική εργασίας. Πολύ περισσότερο, όταν προβλέπεται εκτίναξη της ανεργίας στο 26-32% και πολύ απότομα. Τι θα μπορούσε να γίνει;

Η προστασία της εργασίας είναι ακριβή, αλλά η ανεργία είναι ακριβότερη.

Κατ' αρχάς, να δημιουργηθούν κανονικές θέσεις εργασίας, άμεσα με την έναρξη δημοσίων έργων, που μπορούν να απορροφήσουν εργατικό δυναμικό που μέχρι χθες θα εργαζόταν στον τουρισμό. Παράλληλα, για να συγκρατηθεί η ανεργία κάτω από το 26-31%, αλλαγή πολιτικής απασχόλησης και ενδελεχή διερεύνηση κάθε πρότασης και δυνατότητας, όπως: στοχευμένη επέκταση του κατώτατου εγγυημένου εισοδήματος.

Διεκδίκηση κεφαλαίων πάνω από 1,4 δισ. από το πρόγραμμα SURE, στη λογική που τέθηκε και στη Σύνοδο Κορυφής, οι κατανομές να παίρνουν υπόψη τις ανάγκες, όχι μόνον το ΑΕΠ μιας χώρας. Τέλος, αξιοποίηση των κεφαλαίων (που δεν θα προλάβουμε να πάρουμε και θα τα χάσουμε) του Κοινωνικού Ταμείου για προγράμματα κοινωφελούς εργασίας, με βασικό μισθό, για περιορισμένο χρόνο, στο μοντέλο του εργοδότη τελευταίας προσφυγής.

kallitsiskostas@yahoo.com

ΑΡΘΡΟ / *Του* **ΝΙΚΟΥ ΒΑΤΟΠΟΥΛΟΥ**

Η μεγάλη εξοικείωση

Σαν τα στάδια του πένθους, από το σοκ και την άρνηση ώς την αποδοχή, κυλάμε στις ράγες μιας πρωτόγνωρης καθημερινότητας, με νέα δοκιμαστική πύλη την Δευτέρα. Ήταν αναγκαίο αυτό το χρονικό διάστημα για την ψυχική εξοικείωσή μας με μία νέα συνθήκη, η οποία φαίνεται ότι θα έχει μεγάλη διάρκεια και θα τελεί υπό διαρκή αίρεση. Οσο διαφορετική ήταν η φύση του εγκλεισμού για τον καθένα (ανάλογα με τη σύνθεση του νοικοκυριού και την ατομική ιδιοσυγκρασία), άλλο τόσο κοινή είναι η απόπειρα εξόδου από αυτόν. Καλούμαστε με ιδιαίτερη προσοχή και αυξημένο αίσθημα κοινωνικής ευθύνης να ξαναλειτουργήσουμε σταδιακά την οικονομία μας. Λίγο λίγο και βήμα βήμα.

Ωστόσο, μένει αυτή η αίσθηση της τεράστιας αμηχανίας. Η κοινωνία που θα συναντήσουμε και αυτή με την οποία θα ζήσουμε αρκετούς μήνες ακόμη δεν μοιάζει με αυτήν που αφήσαμε μόλις τον περασμένο Μάρτιο. Λείπουν τα ξενοδοχεία, τα θέατρα, τα εστιατόρια, τα καφέ, οι κινηματογράφοι, τα μουσεία, οι αίθουσες τέχνης, οι συναυλιακοί χώροι, τα γήπεδα και τα στάδια. Οσα δηλαδή προσδιορίζουν τον πολιτισμό μιας κοινωνίας και προσφέρουν την υπεραξία της ζωής. Θα λείψει το φυσικό περίβλημα αλλά και η δυνατότητα ώσμωσης και ανταλλαγής φορτίου. Σε αυτήν την έλλειψη δεν υπάρχει επί της ουσίας καμία ουσιαστική αντιπρόταση από τα θέατρα, τα ξενοδοχεία και τα εστιατόρια, παρά μόνο στάση αναμονής με δοκιμασία αντοχής. Δύσκολα φαντάζεται κανείς το τοπίο που θα συναντήσουμε σε ένα ή ενάμιση χρόνο. Αλλωστε, είναι απολύτως άτοπο να γίνονται προβλέψεις, καθώς δεν γνωρίζουμε πώς θα εξελιχθούν τα πράγματα, καλύτερα ή χειρότερα από το πλάνο και το βασικό σχέδιο λειτουργίας της οικονομίας. Θα υπάρξουν απώλειες θέσεων εργασίας και η συρρίκνωση του τουρισμού, του πολιτισμού και της εστίασης θα επιδράσει στην καθημερινότητα όλων, άμεσα ή έμμεσα. Καλούμαστε, συνεπώς, να εξοικειωθούμε με μία πρωτοφανή πρόκληση. Από τη μία είναι το αγαθό της υγείας και από την άλλη όλα όσα νοστιμίζουν τη ζωή, την κάνουν απολαυστική, ενδιαφέρουσα και απρόβλεπτη. Θα βρούμε όμως σταδιακά και τρόπους να βρισκόμαστε, και να ταξιδεύουμε, και να μετέχουμε της τέχνης. Οχι όπως πριν, αλλά με νέους όρους, σίγουρα όχι επιθυμητούς αλλά αναγκαίους. Το μεγάλο μέτωπο είναι η οικονομική επιβίωση όσων όλα αυτά τα χρόνια μας κάνουν τη ζωή λειτουργική, ευχάριστη και πλούσια σε εμπειρίες. Τα ξενοδοχεία, τα θέατρα, τα εστιατόρια, που σαν πυλώνες της πολιτισμικής ζωής δοκιμάζονται, πρέπει να τα στηρίξουμε.

Θα λείψει το φυσικό περίβλημα αλλά και η δυνατότητα ώσμωσης και ανταλλαγής φορτίου.

Επιστροφή στα θρανία σε κλίμα αυτοσχεδιασμού

Πώς ανατράπηκε το πλάνο επαναλειτουργίας των σχολείων αποκλειστικά για τελειόφοιτους

Της **ΜΑΡΙΝΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ**

Συγκεκριμένη πρόταση για το πώς και πότε θα επιστρέψουν στα σχολεία και οι υπόλοιπες τάξεις δημοτικής και μέσης εκπαίδευσης αναμένεται να παρουσιάσει ο υπουργός Παιδείας Πρόδρομος Προδόμου, στη συνάντηση που θα έχει με τις εκπαιδευτικές οργανώσεις και τους συνδέσμους γονέων το πρωί της Τετάρτης στο Προεδρικό και της οποίας θα προεδρεύσει ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας. Η κίνηση αυτή ανατρέπει το πρόσφατο πλάνο που σχεδίαζε το υπουργείο Παιδείας. Πλάνο που έδινε προφανώς έμφαση στην επιστροφή των τελειοφοίτων και εξέταζε το ενδεχόμενο επιστροφής κάποιων τάξεων του δημοτικού και του νηπιαγωγείου

Στον πρωινό καφέ της Τρίτης στο Προεδρικό σημειώθηκε από μέλη του Υπουργικού και κυρίως από τον Πρόεδρο πως για την επανεκκίνηση της οικονομίας χρειάζεται η επαναλειτουργία των σχολείων για όλες τις τάξεις.

σε μεταγενέστερο στάδιο αν χρειαζόταν. Σε αυτή την ανατροπή, ρόλο διαδραμάτισε ο ίδιος ο Πρόεδρος, ο οποίος επιμένει στο άνοιγμα κι άλλων βαθμίδων για την επανεκκίνηση της οικονομίας, αλλά κυρίως οι οικονομικοί παράγοντες που προσέγγισαν τόσο τον Πρόεδρο όσο και μέλη του Υπουργικού Συμβουλίου.

Όπως η Ελλάδα

Όπως αναφέρουν έγκυρες πηγές στην «Κ», πλέον το υπουργείο Παιδείας προσανατολίζεται στο άνοιγμα και των υπόλοιπων τάξεων πέραν της τρίτης Λυκείου, με ανοικτό ωστόσο το θέμα ημερομηνίας. Είτε στην δεύτερη φάση της 21ης Μαΐου –αν βεβαίως είναι έτοιμοι- είτε εντός Ιουνίου και αυτό αναμένεται να θίξει στη συνάντηση των εκπαιδευτικών οργανώσεων και εταίρων. Πάντως, ο Ιούνιος θεωρείται ο επικρατέστερος μήνας επιστροφής των υπολοίπων τάξεων. Καθόλου τυχαίες και οι δηλώσεις του Προέδρου της ΠΟΕΔ Φίλιου Φυλακτού ότι δεν αναμένεται άνοιγμα των σχολείων μέσα στον Μάιο. Αυτή τη στιγμή μελετάται ο σχεδιασμός που ακολουθεί η Ελλάδα. Υπενθυμίζεται πως στην Ελλάδα οι τελειόφοιτοι επιστρέφουν στις 11 Μαΐου όπως και στην Κύπρο, ενώ στις 18 Μαΐου οι υπόλοιπες βαθμίδες της ελλαδικής μέσης εκπαίδευσης. Στην Κύπρο βεβαίως η κυβέρνηση επιθυμεί παράλληλα το άνοιγμα της προδημοτικής και δημοτικής εκπαίδευσης και εκεί προσανατολίζεται. Ο σχεδιασμός του υπουργείου προνοεί μειωμένο αριθμό μαθητών 12-15, με απόσταση 1,5 μέτρου μεταξύ των μαθητών. Για να επιτευχθεί ο σχεδιασμός μικρότερων τάξεων, οι παρακολουθήσεις θα γίνονται εκ περιτροπής (για παράδειγμα Δευτέρα-Τετάρτη-Παρασκευή θα παρακολουθεί μαθήματα το μισό τμήμα, το άλλο μισό θα παρακολουθεί Τρίτη-Πέμπτη και αντίστροφα την επόμενη βδομάδα). Όπως σημειώνεται το κύριο στοιχήμα του υπουργείου είναι να τηρούνται τα μέτρα προστασίας, με τη χρήση αντισηπτικών, κατάλληλων μασκών, ενώ ανοικτό είναι αν θα υπάρχει φυσικός εξαερισμός και απολύμανση των αιθουσών διδασκαλίας. Πολύ πιθανός είναι ο σχεδιασμός διαφορετικών διαλειμμάτων ούτως ώστε να αποφεύγεται ο κίνδυνος ανεξέλεγκτης εξάπλωσης του ιού, ενώ μελετάται το κατά πόσο θα ανοίξουν τελικώς οι σχολικές καντίνες. Σε ό,τι αφορά το ενδεχόμενο διεξαγωγής εξετάσεων στις υπόλοιπες τάξεις, αρμόδιοι κύκλοι σημειώνουν πως κάτι τέτοιο δεν χρειάζεται και επιμένουν στους αρχικούς σχεδιασμούς για μη διεξαγωγή εξετάσεων και αυτόματη προαγωγή μαθητών στην επόμενη τάξη.

Το μεγάλο στοίχημα

Η τελική πρόταση θα διαφανεί βεβαίως το επόμενο διάστημα, χωρίς να αποκλείονται διαφοροποιήσεις ακόμη και ανατροπή, καθώς για την επαναλειτουργία του σχολείου, ρόλο θα παίξει και η θέση των εκπαιδευτικών οργανώσεων. Η ΠΟΕΔ, μέσω του προέδρου της Φίλιου Φυλακτού, φέρεται θετική στην επαναλειτουργία των σχολείων, δεδομένου ότι θα τηρηθούν τα μέτρα προστασίας, ενώ η ΟΕΛΜΕΚ βάζει πολλές προϋποθέσεις γύρω από αυτό το εγχείρημα. Δεν είναι τυχαίο ότι ο πρόεδρος της ΟΕΛΜΕΚ, κατά τη σύσκεψη που είχαν με τον Πρόεδρο την περασμένη Πέμπτη, έθετε συνεχώς το ζήτημα έναρξης διαλόγου ως απάντηση σε όλες τις προτάσεις που έθετε η κυβέρνηση, σε τέτοιο σημείο που σύμφωνα με παρόντες, προκάλεσε την δυσφορία του Προέδρου Αναστασιάδη. Είναι δεδομένο πάντως πως δεν πρόκειται για μία απλή διαδικασία, αλλά ένα μεγάλο στοίχημα με πολλές δυσκολίες. Το σίγουρο είναι πως μέχρι και την Δευτέρα το απόγευμα, εμπλεκόμενοι φορείς σημείωναν πως το υπουργείο δεν είναι ακόμη έτοιμο για την επιστροφή των τελειοφοίτων, πόσω μάλλον για την επιστροφή των υπολοίπων, χωρίς να γνωρίζουν το σενάριο επιστροφής όλων των βαθμίδων.

Πρόταση για επιστροφή στο σχολείο καταθέτει σήμερα ο υπουργός Παιδείας στις εκπαιδευτικές οργανώσεις και εταίρους, ακολουθώντας, όπως όλα δείχνουν, το μοντέλο της Ελλάδας.

Διαφωνούν και οι επιστήμονες

«Οι άλλες χώρες γιατί τα καταφέρνουν και ανοίγουν τα σχολεία;» διερωτήθηκαν πολιτικοί κύκλοι κληθέντες να σχολιάσουν κατά πόσο τα δικά μας σχολεία είναι έτοιμα για ένα τέτοιο εγχείρημα. Η αλήθεια είναι πάντως πως οι απόψεις διίστανται για το τι θα πρέπει να γίνει μεταξύ των εκπαιδευτικών οργανώσεων και των εκπαιδευτικών εταίρων. Για το κατά πόσο τα σχολεία είναι αρκετά ασφαλή να επαναλειτουργήσουν χωρίς τον φόβο εξάπλωσης. Όμως οι απόψεις δεν διίστανται μόνο εντός των εμπλεκόμενων φορέων αλλά και μέσα στην επιστημονική ομάδα. Οι κ.κ Κωστρίκης και Καραγάννης υπογράμμισαν πως αν και η απόφαση είναι πολιτική, θα ήταν καλύτερο να επιστρέψουν στα σχολεία μόνο οι τελειόφοιτοι μαθητές. Αντίθετη ήταν η κ. Κολιού, η οποία σημείωσε πως τα παιδιά δύσκολα κολλούν και διασπείρουν τον ιό και με βάση τις θερμοκρασίες οι κίνδυνοι δεν είναι πολλοί για να επαναλειτουργήσουν τα σχολεία και στις υπόλοιπες τάξεις.

Το παρασκήνιο της ανατροπής

Η τελική απόφαση φέρεται πως λήφθηκε την Τρίτη το πρωί στον πρωινό καφέ του Προέδρου με τους στενούς συνεργάτες του συμπεριλαμβανομένου και του υπουργού Παιδείας Πρόδρομου Προδρόμου. Η γενική θέση που εκφράστηκε κατά τον πρωινό καφέ είναι πως δεν μπορεί να λειτουργήσει ο ιδιωτικός και δημόσιος τομέας, αν δεν ανοίξουν τα σχολεία, με τον Πρόεδρο κυρίως να πιέζει προς αυτή την κατεύθυνση. Υπήρξε και κατ΄ ιδίαν σύσκεψη του Πρόδρομου Προδρόμου με τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας. Ο Πρόδρομος Προδρόμου ακύρωσε πάντως συναντήσεις που είχε την Τρίτη με τη συνομοσπονδία γονέων δημοτικής εκπαίδευσης, προφανώς για τον τελικό σχεδιασμό της πρότασης επανέναρξης των σχολείων που θα παρουσιαστεί σήμερα το πρωί.

Η διάσκεψη προθέσεων

Ήδη πολιτικοί κύκλοι πέριξ του Προεδρικού και της Πινδάρου εκφράζουν ανησυχίες πως στο ενδεχόμενο που δεν ανοίξουν τα σχολεία και δεν διαφανεί συγκεκριμένος σχεδιασμός στην Παιδεία, αυτό θα αποτελέσει τελικώς το μεγάλο αγκάθι στην διαχείριση της πανδημίας. Αρκετοί ήταν εκείνοι που είπαν ότι η διάσκεψη που παρέθεσε την περασμένη Πέμπτη ο υπουργός Παιδείας θα έπρεπε τελικώς να αποφευχθεί. Μετά Χριστόν βεβαίως πολλοί οι προφήτες, καθώς γι΄ αυτή τη διάσκεψη ο υπουργός δέχτηκε την προτροπή του Προέδρου. Υπενθυμίζεται πως στην διάσκεψη της Πέμπτης, η οποία γινόταν σε ζωντανή σύνδεση, ο Πρόδρομος Προδρόμου προχώρησε σε εξαγγελία προθέσεων και απέφυγε να δώσει σαφείς ενδείξεις για το ποιες τάξεις θα ανοίξουν, πότε, ποια θα είναι η εξεταστέα ύλη και κατά πόσο θα γίνουν ή όχι εξετάσεις σε όλες τις άλλες τάξεις.

Αυτό βεβαίως συνδέεται και με τη συνάντηση που είχαν το πρωί της Πέμπτης οι εκπαιδευτικές οργανώσεις με τον υπουργό Παιδείας και τον Πρόεδρο. Σε εκείνη ακριβώς την συνάντηση δεν λήφθηκε οποιαδήποτε απόφαση. Γι΄ αυτόν ακριβώς τον λόγο ο υπουργός Παιδείας διερωτήθηκε κατά πόσο πρέπει να γίνει η διάσκεψη και τι θα πρέπει να πει δεδομένου ότι δεν κατέληξαν κάπου. Ο Πρόεδρος σύμφωνα με τους παρόντες προέτρεψε τον υπουργό Παιδείας να μην πει στην ουσία κάτι συγκεκριμένο.

ΑΡΘΡΟ / *Του* **ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΣΤΕΦΑΝΟΥ**

Κυβερνητικές επιμονές που προκαλούν ερωτηματικά

Η επιμονή της κυβέρνησης για τις κρατικές εγγυήσεις προς τις τράπεζες προκαλεί μεγάλα ερωτηματικά. Από την αρχή της κρίσης του κορωνοϊού και σε διάφορους τόνους η κυβέρνηση επαναλάμβανε ότι δεν υπάρχει άλλη επιλογή για στήριξη των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων. Χωρίς να παρουσιάσει κανένα υπολογισμό για τις ανάγκες της οικονομίας προχώρησε και ζήτησε από τη Βουλή την έγκριση κρατικών εγγυήσεων ύψους €2δισ. για ισόποσα δάνεια από τις τράπεζες.

Το νομοσχέδιο διακήρυσσε ότι μ' αυτό τον τρόπο οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜμΕ) και τα νοικοκυριά θα μπορούν να δανειοδοτηθούν, πλην όμως άφηνε στις τράπεζες χωρίς ουσιαστικό έλεγχο να αποφασίζουν για το ποιοι και πόσα θα δανειοδοτηθούν. Η κυβέρνηση ποτέ δεν απάντησε στο λογικό ερώτημα, γιατί οι ΜμΕ και τα νοικοκυριά που είναι ήδη υπερδανεισμένα (η Κύπρος έχει από τα ψηλότερα ποσοστά ιδιωτικού χρέους στον κόσμο) να προβούν σε δανεισμό στις κρισιακές συνθήκες του κορωνοϊού και με αβέβαιο το μέλλον;

Στις εκκλήσεις, αλλά και στις προτάσεις τόσο του ΑΚΕΛ όσο και άλλων κομμάτων για στήριξη και όχι δανειοδότηση των ΜμΕ και των νοικοκυριών, η κυβέρνηση ήταν αρνητική. Αρνητική ήταν επίσης στην πρόταση του ΑΚΕΛ να συσταθεί επιτροπή η οποία να ελέγχει τις αποφάσεις των τραπεζών για τα δάνεια. Είναι προφανές ότι κυβέρνηση και ΔΗΣΥ (γιατί κι αυτός σθεναρά αντιτάχθηκε στην πρόταση) θέλουν τις τράπεζες να λειτουργούν χωρίς κανένα έλεγχο.

Το νομοσχέδιο για τις κρατικές εγγυήσεις δεν προχώρησε, γιατί η κυβέρνηση δεν κατάφερε να πείσει την κοινοβουλευτική πλειοψηφία. Σ' αυτή τη φάση η κυβέρνηση απεργάζεται τρόπους για να πετύχει πλειοψηφία και να το επαναφέρει.

Παράλληλα, η κυβέρνηση απέρριπτε κατηγορηματικά την πρόταση του ΑΚΕΛ για έκδοση κρατικών ομολόγων με στόχο την ενίσχυση της ρευστότητας της οικονομίας. Η κυβέρνηση υποστήριζε ότι αυτό είναι καταστροφικό, γιατί έτσι θα αυξηθεί το δημόσιο χρέος και θα υποβαθμιστεί το αξιόχρεο της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Οι κυβερνώντες έχουν πολύ επιλεκτική μνήμη. Θυμήθηκαν στην περίπτωση του ομολόγου την αύξηση του δημόσιου χρέους. Δεν είχαν όμως κανένα πρόβλημα να αυξήσουν το δημόσιο χρέος κατά 10%, όταν ξεπουλούσαν το Συνεργατισμό και παρείχαν €2δισ. εγγύηση στην Ελληνική Τράπεζα για ενδεχόμενες ζημιές.

Από τότε κύλισε πολύ νερό στο αυλάκι. Εκεί που η κυβέρνηση δεν συμφωνούσε με έκδοση ομολόγου, προχώρησε στην έκδοση όχι ενός αλλά δύο ομολόγων (7ετές και 30ετές) και ενός βραχυπρόθεσμου (52 βδομάδων) γραμματίου. Από αυτές τις κινήσεις άντλησε συνολικά €3 δισ. Μαζί με τα αποθεματικά, που σύμφωνα με την κυβέρνηση ανέρχονται σε €1,7δισ. τα διαθέσιμα αποθεματικά ανέρχονται σε €4,7 δισ.

Στην πορεία η κυβέρνηση καθόρισε τις χρηματοδοτικές ανάγκες του κράτους μέχρι το Σεπτέμβριο του 2021. Οι συνολικές ανάγκες στο βασικό σενάριο ανέρχονται σε €3,6 δισ. Στο ακραίο σενάριο οι ανάγκες ανεβαίνουν στα €5 δισ. Τις χρηματοδοτικές ανάγκες η κυβέρνηση τις παρουσιάζει φουσκωμένες. Σύμφωνα με τα στοιχεία που έδωσε στη Βουλή οι λήξεις χρέους για το 2020 και το 2021 παρουσιάζονται αυξημένες κατά €350 εκ. Επιπρόσθετα, η κυβέρνηση υποστηρίζει την πρόωρη εξόφληση ομολόγων προς φυσικά πρόσωπα ύψους €300 εκ. Είναι ακατανόητο και αντιφατικό η κυβέρνηση να αναζητεί ρευστότητα και την ίδια ώρα να προτίθεται να ξοφλήσει πρόωρα υποχρεώσεις. Το σύνολο του ποσού είναι €650 εκ., διόλου ευκαταφρόνητο στις συνθήκες που διάγουμε.

Ακατανόητη είναι και η στάση της κυβέρνησης να μην κάνει καμία αναφορά στις δυνατότητες που υπάρχουν για άντληση ρευστότητας από την ΕΕ. Δεν αναφέρεται στα €400 εκ. που μπορεί να αντλήσει από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων για τις ΜμΕ, αλλά και σε άλλες πιθανές επιλογές.

Είναι προφανές ότι η κυβέρνηση παρουσιάζει από τη μια, αυξημένες τις χρηματοδοτικές ανάγκες του κράτους και από την άλλη, μειωμένα τα περιθώρια άντλησης ρευστότητας για να προβάλει (ξανά) ως μονόδρομο τις εγγυήσεις προς τις τράπεζες, απορρίπτοντας τις όποιες άλλες προτάσεις για στήριξη της οικονομίας. Γιατί το κάνει αυτό, η ίδια πρέπει να δώσει πειστικές απαντήσεις. Δεν μπορεί όμως να μην περνά από το μυαλό κάθε πολίτη που παρακολουθεί τις εξελίξεις ότι κυβέρνηση και ΔΗΣΥ πάντοτε φροντίζουν να εξυπηρετούν τα συμφέροντα των τραπεζών και του μεγάλου κεφαλαίου και όχι των ΜμΕ και των νοικοκυριών.

Ο κ. Στέφανος Στεφάνου είναι βουλευτής εκπρόσωπος Τύπου ΑΚΕΛ.

ΑΡΘΡΟ / *Της* **ΜΑΡΙΝΑΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΟΥ**

Σύγχρονη τεχνολογία και Νομική

Σε έναν κόσμο όπου ζούμε πρωτόγνωρες καταστάσεις και πέρα από το μείζον ζήτημα της ανθρώπινης υγείας εν καιρώ της πανδημίας με τον COVID-19, υπάρχει ταυτόχρονα και η εύλογη ανησυχία του επιχειρηματικού κόσμου για το πώς πολλές μικρές και μεγάλες επιχειρήσεις και νομικές διοικητικές οντότητες θα μπορούν να κρατηθούν «εν ζωή» και να συνεχίσουν να λειτουργούν ομαλά και εύρυθμα, λαμβάνοντας σημαντικές αποφάσεις χωρίς τη φυσική παρουσία των μετόχων και των διευθυντών τους, συνεισφέροντας έτσι στην επανεκκίνηση της οικονομικής δραστηριότητας του τόπου και την ομαλοποίηση του επιχειρηματικού γίγνεσθαι.

Σημαντική συμβολή για την πραγμάτωση των πιο πάνω θεωρείται η πρόσφατη τροποποίηση του Νόμου Περί των Αρχών του Διοικητικού Δικαίου, καθώς και η παλαιότερη τροποποίηση του Περί Εταιρειών Νόμου, που αναφέρονται στη δυνατότητα πραγματοποίησης των πιο πάνω εργασιών με τη μέθοδο της τηλεδιάσκεψης.

Σύμφωνα με τον πρόσφατο Τροποποιητικό Νόμο Των Περί Των Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου του 2020 εισάγεται με το Άρθρο 2 ο ακόλουθος νέος προσδιορισμός που καθορίζει επακριβώς τι σημαίνει ο όρος «Τηλεδιάσκεψη»: «Τηλεδιάσκεψη» σημαίνει την εξ αποστάσεως συνεδρία που λαμβάνει χώρα εξ αποστάσεως δηλαδή την αμφίδρομη επικοινωνία μεταξύ δύο ή περισσότερων ομάδων ή ατόμων μέσω συστημάτων ήχου, εικόνας και ήχου ή ηλεκτρονικών υπολογιστών ή άλλων μέσων που παρέχουν οι τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών, νοουμένου ότι καθένα από τα μέλη που λαμβάνει μέρος στη συνεδρία έχει τη δυνατότητα να ακούει ή να βλέπει και να ακούει όλους τους παρόντες σε κάθε ουσιώδη χρόνο καθ' όλη τη διάρκεια της συνεδρίας.

Συνεπώς με την τροποποίηση του πιο πάνω νόμου καθίσταται σαφές ότι οι συνεδρίες των οργάνων των νομικών προσώπων που γίνονται μέσω τηλεδιάσκεψης θεωρούνται ως καθόλα νόμιμες και δεόντως συγκληθείσες και κάθε μέλος που συμμετέχει σε αυτές θεωρείται ότι παρίσταται αυτοπροσώπως και έχει δικαίωμα ψήφου.

Ο τροποποιητικός αυτός νόμος παρέχει επίσης την εξουσία στον εκάστοτε Υπουργό Οικονομικών να εκδίδει διατάγματα για την ρύθμιση θεμάτων τεχνικής φύσεως για την ομαλή συμμετοχή των μελών των συλλογικών οργάνων, καθώς και για την ομαλή ηλεκτρονική αξιοπιστία και ηλεκτρονική ενεργοποίηση του συστήματος, έτσι ώστε να διασφαλίζεται πάντοτε η τήρηση των σχετικών διατάξεων του νόμου με τρόπο ασφαλή.

Τέλος, να αναφέρουμε ότι οι διατάξεις του πιο πάνω Τροποποιητικού Νόμου εφαρμόζονται σε κάθε περίπτωση ανεξάρτητα από άλλες σχετικές πρόνοιες οποιασδήποτε άλλης νομοθεσίας βρίσκεται σε ισχύ κατά τον ουσιώδη χρόνο.

Η συνεισφορά της τεχνολογίας και της νομικής επιστήμης στην εύρυθμη λειτουργία των συλλογικών οργάνων των νομικών προσώπων δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου για τη διεξαγωγή Γενικών Συνελεύσεων και Συνεδριάσεων των μελών των Διοικητικών τους Συμβουλίων.

Ανάλογες διατάξεις αναφορικά με την δυνατότητα διεξαγωγής συνεδριάσεων των διοικητικών συμβούλων καθώς και των γενικών συνελεύσεων των μετόχων έχουν ήδη περιληφθεί και στον Περί Εταιρειών Νόμο με τις οποίες παρέχεται η δυνατότητα, εκτός αν προβλέπεται διαφορετικά στο Καταστατικό της εταιρείας, ότι οποιεσδήποτε συνεδρίες των διοικητικών συμβούλων ή των μετόχων δύνανται να πραγματοποιούνται τηλεφωνικώς ή με οποιαδήποτε άλλα μέσα με τα οποία πρόσωπα που συμμετέχουν σε αυτήν μπορούν παράλληλα να ακούουν και να ακούονται από όλα τα άλλα πρόσωπα που συμμετέχουν σε αυτήν και τα πρόσωπα που συμμετέχουν με τον τρόπο αυτό συνυπολογίζονται για σκοπούς διαπίστωσης απαρτίας και για κάθε άλλο σκοπό ως παρόντα στη γενική συνέλευση.

Επίσης, νοείται ότι και στην πιο πάνω περίπτωση οι συνεδρίες θεωρούνται ότι έχουν πραγματοποιηθεί εκεί όπου ευρίσκεται το πρόσωπο το οποίο τήρησε τα σχετικά πρακτικά.

Ήδη στην πράξη όλες οι εταιρείες έχουν προνοήσει και ήδη έχουν ενσωματώσει τις πιο πάνω σχετικές πρόνοιες του Νόμου στα καταστατικά τους έγγραφα, έτσι ώστε να διασφαλίσουν την ομαλή και εύρυθμη λειτουργία των δραστηριοτήτων τους και την αποτελεσματική λήψη των αποφάσεών τους όπου απαιτεί η αναγκαιότητα για την εφαρμογή ενός ευέλικτου και σύγχρονου συστήματος ηλεκτρονικής διακυβέρνησης. Την ηλεκτρονική διακυβέρνηση, τις μέρες αυτές, ένεκα της πρωτόγνωρης κατάστασης με την πανδημία του COVID-19, την καθιστά, όπως έχουμε αναφέρει, ως ένα εξαιρετικά επίκαιρο και ιδιαίτερα χρήσιμο εργαλείο για την ομαλή διεκπεραίωση των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων στον τόπο μας.

Τέλος, να αναφέρουμε ότι ήδη το νομοθετικό όργανο της Πολιτείας, η Βουλή των Αντιπροσώπων, μελετά την τροποποίηση του Συντάγματος της Κυπριακής Δημοκρατίας έτσι ώστε να καταστεί δυνατή και η ομαλή διεξαγωγή των εργασιών του Κοινοβουλίου μέσω τηλεδιάσκεψης, πράγμα το οποίο, παρά τις όποιες πρακτικές δυσκολίες εφαρμογής, είναι νομικά εφικτό, αφού οι υφιστάμενες σχετικές διατάξεις του Συντάγματος που διέπουν τη δημόσια διεξαγωγή των κοινοβουλευτικών εργασιών δεν περιλαμβάνονται στις θεμελιώδεις διατάξεις και συνεπώς μπορούν να τροποποιηθούν με την ανάλογη αυξημένη πλειοψηφία των 2/3 των βουλευτών.

Είναι κατά τη γνώμη μου η ευκαιρία που μπορούμε να αξιοποιήσουμε μέσα από την όλη κρίση που βιώνει σήμερα ο τόπος μας ταυτόχρονα με τον υπόλοιπο πλανήτη να θέσουμε σε καθημερινή χρήση στην πράξη όλα τα πιο πάνω εργαλεία που παρέχονται από τον εκσυγχρονισμό των πιο πάνω νομοθετημάτων, καθώς και να προβούμε σε ακόμα πιο καινοτόμες νομοθετικές μεταρρυθμίσεις που θα βοηθήσουν το κράτος να καταστεί πραγματικά ένα σύγχρονο και ευέλικτο κράτος δικαίου με τη βοήθεια όλων των εμπλεκομένων φορέων, της δικαστικής και της νομοθετικής εξουσίας, καθώς και των οργανωμένων επιχειρηματικών φορέων και κοινωνικών εταίρων.

Η κα Μαρίνα Χριστοδουλίδου είναι δικηγόρος.

Σε αναζήτηση ζεστού χρήματος η Τουρκία

Εφαρμόζοντας την «διπλωματία του κορωνοϊού» επιχειρεί να ενισχύσει το προφίλ της διεθνώς

Του **ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΛΓΙΑ**

Εκτακτα δρομολόγια σε ξένους προορισμούς, εξακολουθούν να πραγματοποιούν τουρκικά αεροσκάφη, μεταφέροντας κάποιες προμήθειες, στο πλαίσιο της νέας προσπάθειας που ξεκίνησε η τουρκική διπλωματία και την οποία ορισμένοι αναλυτές χαρακτηρίζουν «διπλωματία του κορωνοϊού». Μέσα από την αποστολή βοήθειας σε διάφορες χώρες, η Τουρκία επιχειρεί να ενισχύσει το προφίλ της παγκοσμίως και να περάσει το μήνυμα ότι είναι από τις ελάχιστες χώρες, που σε μια περίοδο που η ανθρωπότητα αντιμετωπίζει μια μεγάλη κρίση, παρέχει πολύτιμη βοήθεια σε σειρά χωρών. Μια από τις χώρες που δέχθηκαν βοήθεια από την Τουρκία είναι οι ΗΠΑ. Μετά από σειρά αναταράξεων στις διμερείς αμερικανοτουρκικές σχέσεις, πριν από λίγες ημέρες, η Ουάσιγκτον δέχθηκε τουρκική βοήθεια που περιλαμβάνει ιατρικές προμήθειες. Το τουρκικό στρατιωτικό σκάφος που μετέφερε την βοήθεια έφτασε στην αμερικανική πρωτεύουσα σε μια περίοδο που η Άγκυρα επέλεξε να αναβάλει την ενεργοποίηση του ρωσικού συστήματος αεράμυνας S-400. Η ενεργοποίηση ήταν προγραμματισμένη για τον Απρίλιο. Ωστόσο, αναβλήθηκε εξαιτίας της νέας πανδημίας, σύμφωνα πάντα με όσα υποστηρίζουν οι εκπρόσωποι του τουρκικού Προεδρικού. Αναλυτές στην Άγκυρα, σε διάφορες ξένες πρωτεύουσες και στην Ουάσιγκτον, σχετίζουν τις ενέργειες της Άγκυρας με το οικονομικό διέξοδο στο οποίο έχει βρεθεί η Τουρκία το τελευταίο διάστημα. Η κυβέρνηση Ρετζέπ Ταγγίπ Ερντογάν αναζητεί διέξοδο από την κρίση προσφεύγοντας σε μια σειρά αμφιλεγόμενων κινήσεων στο εσωτερικό της χώρας και αναζητώντας «ζεστό χρήμα» στο εξωτερικό. Παρόμοια στάση τηρεί εν μέσω της κρίσης του κορωνοϊού και η τουρκοκυπριακή πλευρά.

Σε αναζήτηση ξένων κεφαλαίων

Παράλληλα με τα νέα μηνύματα φιλίας και συνεργασίας που στέλνει η Τουρκία προς τις ΗΠΑ, ο γαμπρός του Τούρκου Προέδρου και Υπουργός Οικονομικών Μπεράτ Άλμπαϊρακ ετοιμάζεται σε λίγες ώρες να αναλάβει μια σημαντική πρωτοβουλία για να προσεγγίσει το ξένο κεφάλαιο. Σε μια περίοδο που οι ξένοι επενδυτές αποχωρούν μαζικά από την τουρκική αγορά και οικονομία, ο κ. Άλμπαϊρακ θα επιχειρήσει να εκπέμψει το μήνυμα ότι η κυβέρνησή του ελέγχει τις ισορροπίες στην τουρκική οικονομία, η οποία παραμένει «φιλική» και «ελκυστική» για ξένες επενδύσεις. Ο Άλμπαϊρακ θα συμμετάσχει σε τηλεδιάσκεψη, την οποία διοργανώνουν οι Όμιλοι Citigroup και Societe Generale. Σε αυτήν την διάσκεψη, ο κ. Άλμπαϊρακ θα επιχειρήσει να πείσει τους ξένους επενδυτές για την ορθότητα της γραμμής που ακολουθεί η κυβέρνηση του πεθερού του στο πεδίο της οικονομίας. Στο παρελθόν παρόμοιες προσπάθειες του κ. Άλμπαϊρακ δεν είχαν σημειώσει επιτυχία. Σύμφωνα με δημοσιεύματα, επενδυτές και αναλυτές εκφράζουν ανησυχίες ότι η μείωση των συναλλαγματικών αποθεμάτων ενδέχεται να δυσχεράνει την προσπάθεια αντιμετώπισης της πανδημίας στην Τουρκία, αυξάνοντας την ανάγκη για εξωτερική χρηματοδότηση. Τα μέτρα που ελήφθησαν για να σταματήσει η εξάπλωση της νόσου COVID-19 αναμένεται να οδηγήσουν την τουρκική οικονομία σε δεύτερη ύφεση σε λιγότερο από δύο χρόνια. Τα στοιχεία δείχνουν ότι τα καθαρά διεθνή αποθέματα της τουρκικής κεντρικής τράπεζας μειώθηκαν κατά το τελευταίο διάστημα. Το απόθεμα ασφαλείας έχει μειωθεί τον τελευταίο χρόνο από τις παρεμβάσεις των κρατικών τραπεζών για τη σταθεροποίηση της λίρας και πιο πρόσφατα με απόφαση ενόψει της πανδημίας για μείωση των αναγκών σε αποθεματικά και αναβολή των πληρωμών επανεκπτώσεων.

Η πρωτοβουλία του Ερντογάν

Μαζί με τον γαμπρό τους στο μέτωπο της οικονομικής κρίσης «ρίχνεται» και ο Πρόεδρος της Τουρκίας, ο οποίος πριν από λίγες ημέρες είχε τηλεφωνική συνομιλία με τον Αμερικανό ομόλογο του. Η τηλεφωνική συνομιλία ήρθε σε μια στιγμή που η Άγκυρα προσεγγίζει την Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ (Fed) για να συζητήσει επιλογές χρηματοδότησης για τον μετριασμό των επιπτώσεων από την επιδημία. Αν και η Άγκυρα επιθυμεί να εξασφαλίσει χρηματοδότηση από την κεντρική τράπεζα των ΗΠΑ, την παρούσα στιγμή δεν εξετάζει το ενδεχόμενο να επιδιώξει συμφωνία με το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ), δεδομένων των αρνητικών εγχώριων αντιλήψεων σχετικά με την προοπτική συνεργασίας με το Ταμείο. Ως γνωστόν, η Fed έχει διαθέσει περίπου 450 δισεκατομμύρια δολάρια μέσω «γραμμών» ανταλλαγής (swap). Η αμερικανική τράπεζα στο παρελθόν έχει επιλέξει αποδέκτες με βάση τον βαθμό κινδύνου του αντισυμβαλλομένου, τις ανάγκες σε δολάρια και την ανεξαρτησία της κεντρικής τράπεζας, ένα ζήτημα που θα μπορούσε να αποτελέσει εμπόδιο για την Τουρκία, δεδομένων των παρεμβάσεων της τουρκικής κυβέρνησης. Αν και σύμμαχος του ΝΑΤΟ, η Τουρκία βρίσκεται σε αντιπαράθεση με τις Ηνωμένες Πολιτείες τα τελευταία χρόνια για μια σειρά θεμάτων. Σύμφωνα με ξένα δημοσιεύματα, οι πιθανότητες της Τουρκίας να εξασφαλίσει χρηματοδότηση δολαρίων από την Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ είναι περιορισμένες καθώς η αμερικανική πλευρά προβληματίζεται για την ανεξαρτησία της τουρκικής κεντρικής τράπεζας και το χαμηλό επίπεδο των αποθεμάτων της Τουρκίας και το πλαίσιο νομισματικής πολιτικής της.

Επενδυτές και αναλυτές εκφράζουν ανησυχίες ότι η μείωση των συναλλαγματικών αποθεμάτων ενδέχεται να δυσχεράνει την προσπάθεια αντιμετώπισης της πανδημίας στην Τουρκία, αυξάνοντας την ανάγκη για εξωτερική χρηματοδότηση.

«Αναπνευστήρας» τα οδοφράγματα

Η Άγκυρα, λοιπόν, προσεγγίζει ξένους επενδυτές και την Ουάσιγκτον με την ελπίδα της εξασφάλισης πρόσβασης σε ζεστό, ξένο χρήμα, σε μια στιγμή που η κρίση του κορωνοϊού συνεχίζεται και το κλίμα αβεβαιότητας στην τουρκική οικονομία λαμβάνει διαστάσεις. Την ίδια ώρα, συνεχίζεται η κατρακύλα της τουρκικής λίρας. Η αντιστοιχία του δολαρίου έναντι της λίρας την Τρίτη «άγγιξε» τις 7,07 μονάδες. Πρόκειται για νέο ρεκόρ μέσα σε σύντομο χρονικό διάστημα. Τα προβλήματα της τουρκικής οικονομίας, η κατρακύλα της λίρας, οι νέες αναζητήσεις της κυβέρνησης Ερντογάν στο πεδίο της οικονομίας επηρεάζουν άμεσα τα κατεχόμενα, τα οποία από πολλές απόψεις εξαρτώνται από την Άγκυρα. Η πανδημία αφήνει πίσω της μια αποκαρδιωτική εικόνα στο πεδίο της τ/κ οικονομίας και τα μέσα της τ/κ ηγεσίας για αντιμετώπιση αυτής της πραγματικότητας είναι περιορισμένα. Έτσι, στη νέα περίοδο όλα τα βλέμματα στρέφονται στην περιορισμένη οικονομική βοήθεια που στέλνει στους Τ/κ η Τουρκία και κυρίως στο ξένο νόμισμα που θα φτάσει στα Κατεχόμενα από το εξωτερικό, μέσα από τα «οδοφράγματα» και τα Αεροδρόμια της Πάφου και της Λάρνακας. Σε πρώτη φάση, το ενδιαφέρον της τ/κ πλευράς στρέφεται στην επαναλειτουργία των οδοφραγμάτων. Με την ελπίδα ότι κατά τους καλοκαιρινούς μήνες η κρίση του κορωνοϊού θα παραμείνει υπό έλεγχο, η τ/κ πλευρά στοχεύει στην επαναλειτουργία των οδοφραγμάτων το αργότερο τον Ιούλιο. Όπως επισημαίνει χαρακτηριστικά καλά ενημερωμένη πηγή στην «Κ» από τον κύκλο της «κυβέρνησης» του Ερσίν Τατάρ, «η τ/κ πλευρά χρειάζεται επειγόντως έναν αναπνευστήρα στο πεδίο της οικονομίας και αυτός δεν είναι άλλος από τα οδοφράγματα, οι Ε/κ και οι ξένοι τουρίστες που θα επιστρέψουν στο βόρειο τμήμα του νησιού».

ΑΡΘΡΟ / *Του* **ΓΙΑΝΝΗ ΓΕΩΡΓΟΥΛΑ**

EU MedGroup

Για άλλη μια φορά ο Ευρωπαϊκός Νότος περιμένει την αλληλεγγύη της Ευρωπαϊκής Ένωσης για να μπορέσει να αντεπεξέλθει στο οικονομικό τσουνάμι που βρίσκεται στις ακτές του. Στο κοντινό παρελθόν η βοήθεια ήρθε καθυστερημένη και με πολλές υποσημειώσεις για Ελλάδα και Κύπρο. Δυσβάσταχτα μνημόνια που όμως καταφέραμε να εξοστρακίσουμε μετά από αγώνα ενάντια στο λαϊκισμό και με την στήριξη και τις θυσίες των πολιτών. Αυτή τη φορά το μεγάλο πρόβλημα το έχει η Ιταλία, χωρίς όμως εμείς σε Ελλάδα και Κύπρο να βρισκόμαστε μακριά. Για να καταφέρουμε να ξεφύγουμε και να συνεχίσουμε τη θετική πορεία χρειαζόμαστε το μεγάλο Ευρωπαϊκό Deal. Μια συμφωνία που θα μας οδηγήσει στην επόμενη μέρα ενωμένους και δυνατούς. Για να συμβεί αυτό όμως χρειάζεται όραμα. Όραμα των Ευρωπαίων ηγετών για το αύριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η Γερμανία δεν έχει τέτοιο όραμα και ούτε φαίνεται διατεθειμένη να αποκτήσει. Εκτός αυτού παίζει το δικό της παιχνίδι με τις φίλες χώρες του Βορά με μοναδικό στόχο την καθολική επικράτησή της στο χώρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Εμείς πάλι δεν γίνεται να καθίσουμε με σταυρωμένα τα χέρια και να περιμένουμε πότε θα αλλάξει γνώμη η Γερμανία, όμως πρέπει να λειτουργήσουμε ως μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μιας Ένωσης που έχει προσφέρει πολλά μέχρι τώρα σε όλους μας. Στις 17 Δεκεμβρίου του 2013 η Κύπρος με την Ισπανία πήραν μια σημαντική πρωτοβουλία και εγκαθίδρυσαν το EU Med Group. Ο σκοπός του ήταν να λειτουργήσει ως ένα όργανο για συνεννόηση και ανάληψη πρωτοβουλιών στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Μέλη του είναι η Κύπρος, η Ελλάδα, η Γαλλία, η Ιταλία, η Ισπανία, η Πορτογαλία και η Μάλτα. Αυτό το άτυπο όργανο της Νότιας Ευρώπης μπορεί να σημάνει την αναγέννησή της και με 6,5 τρισεκατομμύρια ευρώ ΑΕΠ να μπορέσει να λειτουργήσει προσθετικά ώστε και η Κομισιόν να καταλάβει τη δυναμική του Νότου. Το EU Med Group πρέπει το επόμενο διάστημα να αναλάβει πρωτοβουλίες σε θέματα που αφορούν την υγεία, τις επενδύσεις, την ενέργεια και την ασφάλεια. Έχουμε τη δύναμη στα χέρια μας αρκεί να το καταλάβουμε.

Ο κ. Γιάννης Γεωργούλας είναι σύμβουλος Στρατηγικής και Επιχειρήσεων.

Επιχειρήσεις προσαρμόζονται στα νέα δεδομένα

Αντισηπτικά, ηλεκτρονικό εμπόριο και φαγητό στο σπίτι: οι συνήθειες που δημιούργησε η καραντίνα ήρθαν για να μείνουν

Της **ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΜΑΝΙΦΑΒΑ**

Κατά την παρουσίαση των οικονομικών αποτελεσμάτων της Unilever για το α΄ τρίμηνο του 2020, ο οικονομικός διευθυντής της Γκράεμ Πίκετλι ανέφερε, μεταξύ άλλων, ότι οι άνθρωποι που δουλεύουν από το σπίτι χρησιμοποιούν πολύ λιγότερα προϊόντα για τα μαλλιά, από σαμπουάν έως είδη styling, πολύ λιγότερα αποσμητικά και προϊόντα περιποίησης δέρματος. Για την ακρίβεια, είπε ότι όταν δουλεύουμε εκτός σπιτιού, όπως ήταν η συνθήκη για την πλειονότητα του παγκόσμιου πληθυσμού μέχρι τις αρχές Μαρτίου, καταναλώνουμε 11 φορές περισσότερα προϊόντα αυτής της κατηγορίας σε σύγκριση με όταν κάνουμε τηλεργασία. Η τηλεργασία, λοιπόν, ήρθε για να μείνει και μετά την άρση των περιορισμών στις μετακινήσεις. Το ίδιο ήρθε για να μείνει και το ηλεκτρονικό εμπόριο, με τις επενδύσεις πλέον σε αυτή την οικονομική δραστηριότητα να γίνονται ακόμη και από τις βιομηχανίες,

Ακόμη και μετά την άρση των περιορισμών, μεγάλο μέρος του πληθυσμού θα συνεχίσει να εργάζεται και να διασκεδάζει στο σπίτι.

οι οποίες είτε αναπτύσσουν οι ίδιες κανάλια ηλεκτρονικών πωλήσεων είτε αναπτύσσουν εφαρμογές που καθιστούν ευκολότερη την επιλογή προϊόντων εξ αποστάσεως, όπως οι εφαρμογές virtual beauy (ηλεκτρονική δοκιμή προϊόντων μακιγιάζ μέσω της κάμερας του κινητού τηλεφώνου). Αναμφίβολα, τα γεγονότα που ζει η ανθρωπότητα από τις αρχές του έτους και με μεγαλύτερη ένταση από τα μέσα Φεβρουαρίου και έπειτα αιφνιδίασαν σε μεγάλο βαθμό τις επιχειρήσεις. Μετά το αρχικό σοκ ετοιμάζονται να λειτουργήσουν σε μια νέα πραγματικότητα, στο πλαίσιο της οποίας μεγάλο μέρος του πληθυσμού θα εξακολουθήσει να εργάζεται από το σπίτι, μεγάλο μέρος του πληθυσμού θα εξακολουθήσει να διασκεδάζει στο σπίτι, μεγάλο μέρος του πληθυσμού θα εξακολουθήσει να πλένει και να απολυμαίνει πιο σχολαστικά τα χέρια και τις κατοικίες του. Και επίσης, με την οικονομική ύφεση να θεωρείται κάτι παραπάνω από βέβαιη, οι καταναλωτές αναμένεται να στραφούν εκ νέου, όπως κατά την πρόσφατη κρίση χρέους, σε φθηνά προϊόντα. Ζούμε ήδη στην εποχή της «Low Touch Economy», της οικονομίας των λιγοστών επαφών, και οι επιχειρήσεις καλούνται να προσαρμοστούν –πολλές ήδη το κάνουν– σε αυτήν και να ανταποκριθούν με επιτυχία, τόσο για να καλύψουν τις ανάγκες των καταναλωτών όσο, βεβαίως, για να αντισταθμίσουν εν μέρει, το β΄ εξάμηνο, τις απώλειες που θα καταγράψουν κατά το α΄ εξάμηνο του τρέχοντος έτους.

Πως αντιδρά η βιομηχανία τροφίμων στην εποχή τού «τρώμε στο σπίτι»

Σουβλάκια και γύρος από το σπίτι, έτοιμα προς μαγείρεμα προϊόντα με βασικό συστατικό το ψάρι, τρόφιμα μακράς διάρκειας, όπως κονσέρβες και κατεψυγμένα, ειδικά προϊόντα για παρασκευή γλυκών στο σπίτι. Πρόκειται για μερικές μόνον από τις αναγκαίες προσαρμογές που ήδη κάνουν ή σχεδιάζουν να κάνουν οι εταιρείες τροφίμων, ιδίως όσων ο κύκλος εργασιών βασιζόταν σε μεγάλο βαθμό στο κανάλι της εστίασης, των ξενοδοχείων, του τουρισμού, στο κανάλι εν γένει του λεγόμενου HORECA. Με τον κλάδο της εστίασης να παραμένει κλειστός εδώ και ενάμισι μήνα, απαγόρευση η οποία θα συνεχισθεί για έναν ακόμη μήνα και με τους όρους λειτουργίας να είναι τέτοιοι που να καθιστούν τη διασκέδαση εκτός σπιτιού μια εξαιρετικά δύσκολη εξίσωση για επιχειρήσεις, αλλά και καταναλωτές, οι εταιρείες αναζητούν λύσεις, αναπτύσσοντας νέα προϊόντα, επιταχύνοντας σχετικά πλάνα που είχαν στα σκαριά, αναπροσαρμόζοντας τις δα-

Οι εταιρείες του κλάδου δίνουν πλέον μεγάλη βαρύτητα στα προϊόντα για οικιακή κατανάλωση, μετά το πλήγμα σε εστίαση και ξενοδοχεία.

πάνες τους. Οι δυσκολίες, βεβαίως, σε ορισμένες περιπτώσεις είναι μεγάλες, καθώς η προσαρμογή σε νέα προϊόντα απαιτεί επενδύσεις, η υλοποίηση των οποίων, σε καιρούς που η ρευστότητα των επιχειρήσεων δεν έχει αποκατασταθεί μετά την πολυετή κρίση, δεν είναι και το ευκολότερο πράγμα.

Δύο χαρακτηριστικά παραδείγματα προσαρμογής στα νέα δεδομένα είναι αυτά που βλέπουμε στην περίπτωση εταιρειών παραγωγής ιχθυοκαλλιεργειών και των εταιρειών παραγωγής κρεατοσκευασμάτων. «Η τρέχουσα κρίση μάς έχει οδηγήσει στο να επιταχύνουμε το στρατηγικό μας πλάνο, σημαντικό μέρος του οποίου είναι και η διεύρυνση του χαρτοφυλακίου προϊόντων με τελικό στόχο

Με τον κλάδο της εστίασης να παραμένει κλειστός εδώ και ενάμισι μήνα, απαγόρευση η οποία θα συνεχισθεί για ακόμη ένα μήνα και με τους όρους λειτουργίας να είναι τέτοιοι που να καθιστούν τη διασκέδαση εκτός σπιτιού μια εξαιρετικά δύσκολη εξίσωση, οι εταιρείες αναζητούν λύσεις αναπτύσσοντας νέα προϊόντα.

την καλύτερη εξυπηρέτηση των αναγκών του τελικού καταναλωτή», δήλωσε στην «Κ» υψηλόβαθμο στέλεχος της εταιρείας ιχθυοκαλλιεργειών Philosofish (πρώην Μπιτσάκος), η οποία μετά την απόκτηση περιουσιακών στοιχείων της «Νηρεύς» και της «Σελόντα» συνιστά τον δεύτερο μεγάλο πόλο στον κλάδο.

«Σωσίβιο» η λιανική

Σημειώνεται ότι οι εταιρείες του κλάδου που είχαν συνεργασία μόνο ή κυρίως με το κανάλι του HORECA έχουν απολέσει τουλάχιστον το 70% του τζίρου τους, ενώ καλύτερη είναι η εικόνα για εκείνες που πραγματοποιούν πωλήσεις και στη λιανική. Μετά το μεγάλο σοκ του Μαρτίου, οι πωλήσεις είναι μειωμένες κατά 35% σε αυτή την κατηγορία επιχειρήσεων, καθώς παρατηρήθηκε ελαφρά ανάκαμψη της αγοράς το δεύτερο δεκαπενθήμερο του Απριλίου.

«Είχε αρχίσει να υπάρχει μια τάση για τα φιλέτα ψαριών που πωλούνται από τα σούπερ μάρκετ, η οποία τώρα είναι πιο ισχυρή και αυτό σίγουρα θα πρέπει να ληφθεί υπόψη στους σχεδιασμούς μας», ανέφερε στην «Κ» υψηλόβαθμος στέλεχος της «Ανδρομέδας», στον έλεγχο της οποίας έχουν περάσει και οι εταιρείες «Σελόντα» και «Νηρεύς». Ωστόσο, η διεύρυνση της δραστηριότητας αυτής απαιτεί νέες επενδύσεις σε συσκευαστήρια, ενώ πρώτα θα πρέπει να επιλυθεί το ζήτημα των μεγάλων ψαριών που βρίσκονται ήδη στους κλωβούς και τα οποία, λόγω της πανδημικής κρίσης, δεν έχουν πωληθεί.

Αυξανόμενη τάση, τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό, είναι η αγορά κατεψυγμένων ψαριών, καθώς οι καταναλωτές θέλουν να περιορίσουν τις επισκέψεις τους σε χώρους που υπάρχουν και άλλα άτομα και γι' αυτό επιλέγουν τρόφιμα μεγαλύτερης διάρκειας. Σύμφωνα με ασφαλείς πληροφορίες, η επιδότηση αποθεματοποίησης ψαριών με στόχο την κατάψυξή τους είναι ένα από τα δύο βασικά μέτρα για τη στήριξη των εταιρειών του κλάδου από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Αλιείας. Το άλλο μέτρο είναι η αποζημίωσή τους για τον τζίρο που έχουν χάσει. Πάντως, με δεδομένο ότι οι ψυκτικοί αποθηκευτικοί χώροι είναι γεμάτοι με κατεψυγμένα θαλασσινά τα οποία δεν απορροφήθηκαν από την εστίαση και τον τουρισμό, εκτιμάται ότι δεν υπάρχει επάρκεια χώρων στην παρούσα φάση για την κατάψυξη ψαριών.

Αν και άλλες επιχειρήσεις του κλάδου αλλαντικών και εν γένει κρεατοσκευασμάτων, όπως η «Υφαντής» και η Creta Farms είχαν προχωρήσει αρκετά προ κορωνοϊού στη διάθεση προψημένων/κατεψυγμένων προϊόντων κρέατος στη λιανική, η Megas Yeeros ήταν στραμμένη στο HORECA, προμηθεύοντας με το βασικό της προϊόν, τον γύρο, τα ψητοπωλεία. Με την εστίαση να υπολειτουργεί, η εταιρεία ξεκίνησε τη διάθεση 11 συσκευασμένων προψημένων/κατεψυγμένων προϊόντων επεξεργασίας κρέατος μέσω του δικτύου μικρής λιανικής της εταιρείας Kiosky's, ενώ εξετάζει την επιτάχυνση και διεύρυνση της συνεργασίας της με τις μεγάλες αλυσίδες λιανικής.

Στα άλευρα - σιμιγδάλια για οικιακή χρήση, καθώς και στα έτοιμα μείγματα για αρτοπαρασκευάσματα και γλυκά που μπορούν να παρασκευαστούν στο σπίτι, ρίχνουν το βάρος από την πλευρά τους οι αλευροβιομηχανίες. Σημειώνεται ότι το διάστημα από 24 Φεβρουαρίου έως 19 Απριλίου 2020 οι πωλήσεις αλεύρων και σιμιγδαλιού στα σούπερ μάρκετ αυξήθηκαν κατά 139% και 77,5% αντιστοίχως (στοιχεία IRI). Με αυτό τον τρόπο οι εταιρείες επιχειρούν να αντισταθμίσουν τις απώλειες που έχουν από τη μείωση των πωλήσεων στα βιομηχανικά προϊόντα.

Το ηλεκτρονικό εμπόριο κέρδισε πελάτες, αλλά και επιχειρηματίες

Επιτάχυνση του σχεδιασμού επέκτασης του ηλεκτρονικού της καταστήματος και σε άλλες κατηγορίες προϊόντων, πέραν των καλλυντικών, φέρνουν, σύμφωνα με πληροφορίες, για την «Αττικά Πολυκαταστήματα» οι νέες συνθήκες που προκαλεί η πανδημία του κορωνοϊού. Η επέκταση του ηλεκτρονικού καταστήματος της εταιρείας σε άλλες κατηγορίες, αρχικά στα αξεσουάρ και στη συνέχεια με την προσθήκη νέων κατηγοριών ανά εξάμηνο, προβλεπόταν προ κορωνοϊού. Αυτό που αναμένεται να γίνει, όμως, είναι η πιο γρήγορη προσθήκη των νέων κατηγοριών.

Τα καταστήματα της εταιρείας εμπίπτουν στην κατηγορία αυτών που προβλέπεται να ανοίξουν την 1η Ιουνίου, αργότερα δηλαδή από το υπόλοιπο λιανεμπόριο. Ενας άλλος λόγος που υπαγορεύει την πιο γρήγορη διεύρυνση του eshop είναι βεβαίως οι περιορισμοί που θα επιβληθούν στην ταυτόχρονη παρουσία ατόμων μέσα στα καταστήματα, αλλά και το ότι οι εργασίες για την επέκταση του εμβληματικού πολυκαταστήματος Attica στο City Link κατά 4.000 τ.μ. εκτιμάται ότι θα πάνε πίσω κατά έξι μήνες περίπου σε σχέση με το αρχικό χρονοδιάγραμμα.

Το ηλεκτρονικό εμπόριο, η ανάπτυξη του οποίου ήταν ραγδαία στην Ελλάδα τους τελευταίους δύο μήνες, από κλάδους όπου είχε σημαντική παρουσία όπως τα προϊόντα τεχνολογίας έως το λιανεμπόριο τροφίμων, προκάλεσε, σε συνδυασμό με την υπολειτουργία της εστίασης, επίσης προσαρμογή των εταιρειών στα νέα δεδομένα. Πλέον, χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η επέκταση του αντικειμένου δραστηριότητας των ηλεκτρονικών πλατφορμών efood και Wolt. Η μεν πρώτη που μέχρι πρόσφατα λειτουργούσε ως πλατφόρμα ηλεκτρονικής παραγγελίας έτοιμων γευμάτων και είχε συνεργάτες εστιατόρια και καφέ, από τα τέλη Μαρτίου συνεργάζεται με τη «Σκλαβενίτης» για τη λήψη παραγγελιών για τα προϊόντα του σούπερ μάρκετ (όχι για όλους τους κωδικούς, αλλά για μεγάλο μέρος), αποσυμφόρησε σε σημαντικό βαθμό τα φυσικά καταστήματα της αλυσίδας, καθώς και το ηλεκτρονικό της κατάστημα caremarket.gr, αφού το κάθε σημείο πώλησης λειτουργεί ως τοπικό κέντρο διανομής και πέτυχε ακόμη και την αυθημερόν παράδοση των προϊόντων στους πελάτες. Η efood μέσα από τη συνεργασία αυτή αντισταθμίζει μέρος των απωλειών που έχει από τη μείωση της δραστηριότητας των παραγγελιών έτοιμου φαγητού. Από την άλλη, η αλυσίδα σούπερ μάρκετ My Market έχει ξεκινήσει πιλοτικά τη συνεργασία με τη Wolt, την πλατφόρμα παράδοσης μέχρι πρόσφατα έτοιμων γευμάτων, μια συνεργασία επίσης αμοιβαία ωφέλιμη: η μεν πρώτη έχει ένα ακόμη κανάλι γρήγορης παράδοσης των παραγγελιών, η δε δεύτερη αντισταθμίζει απώλειες από την υπολειτουργία της εστίασης. Κατά την παρουσίαση των αποτελεσμάτων α΄ τριμήνου της Unilever που προαναφέρθηκε, ο διευθύνων σύμβουλός της Αλαν Τζόουπ επεσήμανε μεταξύ άλλων και την αύ-

Μεγάλη αύξηση των επιχειρήσεων που στράφηκαν στις ηλεκτρονικές πωλήσεις το τελευταίο δίμηνο.

ξηση των ηλεκτρονικών πωλήσεων, υποστηρίζοντας ότι πρόκειται για τάση που θα συνεχισθεί και την επόμενη ημέρα. Η επισήμανση αυτή σχετίζεται βεβαίως με τις ηλεκτρονικές πωλήσεις βασικών προϊόντων που πραγματοποιούν τα σούπερ μάρκετ, αλλά όχι μόνο. Η νέα τάση η οποία είχε εμφανισθεί κατά την προ κορωνοϊού εποχή, αλλά ενισχύθηκε λόγω της πανδημίας, είναι η ανάπτυξη ηλεκτρονικών πωλήσεων της βιομηχανίας απευθείας προς τους καταναλωτές (Direct-to-Consumer ή D2C) για συγκεκριμένες κατηγορίες. Η Unilever, για παράδειγμα, λειτουργεί (σ.σ. όχι στην Ελλάδα) το Dollar Shave Club, ηλεκτρονικό κατάστημα που διαθέτει είδη ξυρίσματος και εν γένει είδη περιποίησης για τον άνδρα, η Nestle έχει δημιουργήσει ηλεκτρονικό κατάστημα για απευθείας πωλήσεις της σοκολάτας KitKat σε 8 χώρες (Αυστραλία, Καναδά, Ρωσία, Γερμανία, Ιαπωνία, Μαλαισία, Ηνωμένο Βασίλειο και Ισπανία) και το οποίο κατέγραψε σημαντική αύξηση τζίρου το α΄ τρίμηνο του 2020.

Εκτός από την αύξηση του τζίρου, η πανδημία ανέδειξε και τη μεγάλη αδυναμία του ηλεκτρονικού εμπορίου, τη διανομή. Οι επιχειρήσεις απάντησαν με συμμαχίες και συνεργασίες που υπό κανονικές συνθήκες δεν θα είχαν γίνει.

Νέα αγορά και για τις εταιρείες καλλυντικών

Εξαιρετικά γρήγορα αντανακλαστικά στην παρούσα κρίση επέδειξε η βιομηχανία «Παπουτσάνης», αποφασίζοντας να αξιοποιήσει τις ρυθμίσεις για fast track αδειοδότηση που θέσπισε η κυβέρνηση υπό τις έκτακτες συνθήκες και να προχωρήσει στην παραγωγή αντισηπτικών τόσο σε ατομικές όσο και σε επαγγελματικές συσκευασίες.

Βεβαίως, δεν είναι η πρώτη φορά που η εν λόγω εταιρεία, μετά το 2010, πάλι δηλαδή σε συνθήκες κρίσης, επιδεικνύει γρήγορα αντανακλαστικά. Τότε ήταν που διέκοψε ασύμφορες συνεργασίες, προχώρησε σε νέες για την παραγωγή προϊόντων ιδιωτικής ετικέτας, ενώ μερικά χρόνια αργότερα, εκμεταλλευόμενη την αύξηση του τουρισμού, έδωσε μεγάλη βαρύτητα στα ξενοδοχειακά προϊόντα, από τα οποία το 2019 προήλθε το 30% του τζίρου της.

Από τις αρχές Απριλίου η «Παπουτσά-

Στην Ελλάδα ο κλάδος έδειξε ταχύτατα αντανακλαστικά και στράφηκε στην παραγωγή του μπεστ σέλερ της πανδημίας, των αντισηπτικών.

νης» προσάρμοσε μέρος των γραμμών παραγωγής στο εργοστάσιό της στη Ριτσώνα και παράγει αντισηπτικά για ατομική χρήση (συσκευασίες των 25 και 80 ml), ενώ στη συνέχεια προχώρησε στην παραγωγή και μεγαλύτερων συσκευασιών (300 και 1.000 ml) και 4 λίτρων για επαγγελματική χρήση, προκειμένου να καλύψει τις ανάγκες καταστημάτων, ξενοδοχείων κ.ά. που σταδιακά θα ξεκινήσουν να λειτουργούν. Αν και στα αποτελέσματα του α΄ τριμήνου δεν έχει αποτυπωθεί η επίδραση από την παραγωγή αντισηπτικών, καθώς αυτή δεν είχε ξεκινήσει ακόμη, οι πρώτες ενδείξεις που έχει η διοίκηση της εταιρείας είναι θετικές. Βεβαίως, η μεγάλη αύξηση κατανάλωσης σαπουνιών, είτε πρόκειται για κρεμοσάπουνα είτε για στερεά σαπούνια, η οποία παρατηρήθηκε κατά το πρώτο τρίμηνο του 2020, ειδικά τον Μάρτιο, και συνεχίζεται ως αποτέλεσμα της ενίσχυσης της υγιεινής και απολύμανσης των χεριών για την αποφυγή της μετάδοσης της COVID-19, επίσης έδωσε ώθηση στις πωλήσεις της εταιρείας.

Αυξημένες παραγγελίες έχει λάβει η «Παπουτσάνης» και για τον μήνα Μάιο όσον αφορά την παραγωγή προϊόντων για τρίτους, ενώ λόγω κορωνοϊού αυξημένες παραγγελίες έλαβε για τον Απρίλιο και τον Μάιο και για την παραγωγή σαπωνομαζών (για την παρασκευή σαπουνιών). Οι νέες δραστηριότητες και η αύξηση κάποιων εκ των παλιών αναμένεται να αντισταθμίσουν τις απώλειες που έχει ήδη και αναμένει και μελλοντικά η διοίκηση της «Παπουτσάνης» στην κατηγορία των ξενοδοχειακών προϊόντων. Ηδη, κατά το πρώτο τρίμηνο του 2020 οι πωλήσεις ξενοδοχειακών προϊόντων μειώθηκαν κατά 30%, ενώ για το δεύτερο τρίμηνο η εταιρεία εκτιμά ότι οι πωλήσεις της σε αυτή την κατηγορία θα είναι ίσως και λιγότερες από το 25% του αντίστοιχου περυσινού τζίρου (3,2 εκατ. ευρώ).

Το πόσο η παραγωγή αλκοολούχων αντισηπτικών προϊόντων δημιούργησε ευκαιρίες φαίνεται από το τι έπραξαν οι μεγάλες επιχειρήσεις παγκοσμίως. Η Unilever (η αναφορά γίνεται διότι λόγω του μεγέθους της δίνει συχνά τον τόνο για τις τάσεις στη βιομηχανία) διαθέτει πλέον πάνω από 30 γραμμές παραγωγής αντισηπτικών για τα χέρια παγκοσμίως.

Στα σκαριά ντιλ-μαμούθ 30 δισ. στις τηλεπικοινωνίες στη Βρετανία

Διαπραγματεύσεις μεταξύ της ισπανικής Telefonica και της βρετανικής Liberty Global

Μια σημαντική συμφωνία βρίσκεται στα σκαριά ανάμεσα στον ισπανικό κολοσσό της Telefonica και τη βρετανική Liberty Global, η οποία, εάν ευοδωθεί, θα αναδείξει τον μεγαλύτερο πάροχο υπηρεσιών τηλεπικοινωνίας εντός Ηνωμένου Βασιλείου. Αμφότεροι οι εταίροι διαπραγματεύονται για να εξασφαλίσουν ισοδύναμα τον έλεγχο του νέου ομίλου, ο οποίος θα προκύψει μετά τη συγχώνευση της εταιρείας κινητής τηλεφωνίας O2 (θυγατρική της Telefonica στη Βρετανία) με τη Virgin Media (θυγατρική της Liberty Global, που ίδρυσε ο δισεκατομμυριούχος Τζον Μαλόουν).

Από τη δική της πλευρά, η ισπανική εταιρεία, πέραν του ότι επιδιώκει να έχει ακόμα ισχυρότερη παρουσία στη βρετανική αγορά, ενδιαφέρεται και για μια συμφωνία που θα τη βοηθήσει να αποπληρώσει το τεράστιο χρέος της, όπως ανέφεραν καλά πληροφορημένες πηγές. Σύμφωνα με αναλυτές του Bloomberg, ο συνδυασμός O2 και Virgin Media θα αποκομίσει το 34% των εσόδων από την παροχή υπηρεσιών τηλεπικοινωνίας στη Βρετανία, δηλαδή πολύ περισσότερα από τον νούμερο 1 πάροχο, την BT Group.

Εάν αναδειχθεί νέος όμιλος, θα είναι και ο μόνος ανταγωνιστικός της BT στο Ηνωμένο Βασίλειο, που θα έχει και υπηρεσίες σταθερής και κινητής τηλεφωνίας.

Οι δύο εταιρείες διαπραγματεύονται για να εξασφαλίσουν ισοδύναμα τον έλεγχο του νέου ομίλου που θα προκύψει μετά τη συγχώνευση της εταιρείας κινητής τηλεφωνίας O2 (θυγατρική της Telefonica στη Βρετανία) με τη Virgin Media (θυγατρική της Liberty Global, που ίδρυσε ο δισεκατομμυριούχος Τζον Μαλόουν).

Εάν τελικά συμφωνήσουν, θα δημιουργήσουν τον μεγαλύτερο πάροχο τηλεπικοινωνιών στο Ηνωμένο Βασίλειο.

Οπως χαρακτηριστικά επισημαίνει σε σχετικό του δημοσίευμα το ειδησεογραφικό πρακτορείο Bloomberg, θα είναι πολύ σημαντική η επίτευξη συμφωνίας εντός του μηνός, όταν σε παγκόσμιο επίπεδο η δραστηριότητα εξαγορών και συγχωνεύσεων έχει «παγώσει».

Ο συνδυασμός της O2 με τη Virgin Media αποτιμάται σε 30 δισ. δολάρια, βάσει εκτιμήσεων των αναλυτών της Goldman Sachs. Με αυτό κατά νου, θα πρόκειται για τη συμφωνία με την υψηλότερη αξία, αφ' ης στιγμής ξέσπασε η πανδημία του κορωνοϊού. Πιθανώς, ο ισπανικός όμιλος να ζητήσει μια καταβολή 6,2-8,5 δισ. ευρώ από τη Liberty Global, ώστε να βελτιώσει την αναλογία μόχλευσης προς το ενεργητικό της, όπως αναφέρουν αναλυτές της Deutsche Bank. Επίσης, θεωρούν πως θα υπάρξει εξοικονόμηση 6 δισ. στερλινών από τις συνεργασίες των δύο εταιρειών, ενώ αποτιμούν τη μεν O2 στα 11 δισ. στερλίνες (12,5 δισ. ευρώ) και στα 16 δισ. στερλίνες (18,1 δισ. ευρώ) τη Virgin Media.

Η ισπανική Telefonica, της οποίας η τιμή της μετοχής τελεί υπό διαπραγμάτευση πλησίον των επιπέδων-ναδίρ 25ετίας, απαιτεί οι δύο επιχειρήσεις να διατηρούν ίσα δικαιώματα ψήφου στον νέο όμιλο. Ωστόσο, όπως επισημαίνουν αναλυτές της New Street Research, τα στελέχη και οι σύμβουλοι της συγχώνευσης θα πρέπει το αίτημα αυτό να το συνδυάσουν με το γεγονός πως η Telefonica θα πρέπει να εξοφλήσει χρέος 38 δισ. ευρώ – αυτό σημαίνει ότι μάλλον δεν έχει ρευστό να διαθέσει για τη σύναψη της συμφωνίας. Οι διαπραγματεύσεις ανάμεσα στον ισπανικό όμιλο και στη Liberty Global βρίσκονται σε προχωρημένο στάδιο, αλλά καμία από τις δύο πλευρές δεν θέλει να προβεί σε βεβιασμένες κινήσεις. Δυο χρόνια πριν, τον Μάιο του 2016, τα σχέδια της Telefonica να πουλήσει την O2 στον όμιλο συμμετοχών CK Hutchison Holdings παρεμποδίστηκαν από τις ρυθμιστικές αρχές της Βρετανίας. Οπότε προχώρησε σε αλλαγή πλεύσης, σχεδιάζοντας την αρχική δημόσια διάθεση για δημόσια εγγραφή της, αλλά ούτε αυτό ευοδώθηκε, διότι υπήρξε η εξέλιξη του Brexit και ως επακόλουθο η αναταραχή στις αγορές.

Ο διευθύνων σύμβουλος της Liberty Global Μάικ Φράις είχε δηλώσει πέρυσι τον Σεπτέμβριο ότι εάν αγοράσει βρετανικό όμιλο με δραστηριότητες στην κινητή τηλεφωνία, θα του αποφέρει εκατοντάδες εκατομμύρια δολάρια από τις συνεργασίες του. Το επιπλέον ρευστό θα προέλθει συνδυάζοντας τις υποδομές και την εξυπηρέτηση πελατών των δύο εταιρειών, καθώς και περιορίζοντας την ανάγκη να καταβάλλεται τίμημα για την πρόσβαση σε δίκτυα που δεν τους ανήκουν.

Αίτηση πτώχευσης κατέθεσε η εταιρεία ενδυμάτων J. Crew

Την πρώτη μεγάλη ρωγμή στον χώρο του λιανικού εμπορίου επέφερε η κρίση του κορωνοϊού, οδηγώντας σε χρεοκοπία τον αμερικανικό κολοσσό J. Crew, ο οποίος ωστόσο ακόμα και πριν από την επέλαση της πανδημίας δυσκολευόταν να διαχειριστεί το διογκωμένο χρέος και την άνοδο των αγορών μέσω Διαδικτύου. Η αμερικανική εταιρεία ρούχων έκανε αίτηση πτώχευσης ενώπιον δικαστηρίου στη Βιρτζίνια των ΗΠΑ, συμφωνώντας παράλληλα να διαγραφεί το χρέος της, ύψους 1,65 δισ. δολαρίων, και να παραχωρήσει τον έλεγχο σε πιστωτές της. Μεταξύ αυτών συγκαταλέγονται το επενδυτικό fund Anchorage Capital και οι εταιρείες διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων Blackstone και GSO Capital Partners. Επιπλέον, η J. Crew πρόκειται να κλείσει οριστικά κάποια από τα καταστήματά της, σύμφωνα με πληροφορίες του Reuters.

Η αμερικανική εταιρεία, της οποίας τα ρούχα έχουν γίνει γνωστά και έχουν φορεθεί από δημοφιλείς προσωπικότητες, μεταξύ αυτών και η τέως πρώτη κυρία των ΗΠΑ Μισέλ Ομπάμα, αντιμετώπιζε προβλήματα πολύ πριν από την εξάπλωση του κορωνοϊού στις ΗΠΑ. Οπως πολλά άλλα παραδοσιακά καταστήματα λιανικής, προσπαθούσε να προσαρμοστεί στη νέα ψηφιακή εποχή, καθώς οι καταναλωτές μετανάστευαν στο Διαδίκτυο.

«Τα καταστήματα με φυσική παρουσία δυσκολεύονταν ήδη με την κατανάλωση μέσω Διαδικτύου πριν από τον κορωνοϊό και τώρα θα αντιμετωπίσουν την ενισχυμένη τάση αγορών μέσω Ιντερνετ», δήλωσε στο αμερικανικό δίκτυο CNN ο Ράνταλ Κόνικ, αναλυτής της Jefferies.

Επιπλέον, η J. Crew απομάκρυνε ορισμένους πιστούς πελάτες της μέσω ενός στρατηγικού λάθους, καθώς στις αρχές της προηγούμενης δεκαετίας προχώρησε σε αύξηση των τιμών των προϊόντων της. Η εταιρεία κατάφερε να αποφύγει την πτώχευση το 2017, διότι κατέληξε σε συμφωνία με τους πιστωτές της για μείωση του χρέους της και για παράταση των προθεσμιών σε άλλες οικονομικές της υποχρεώσεις.

«Οι έμποροι λιανικής που περιφέρονταν άσκοπα πριν από την πανδημία έχουν λιγότερες πιθανότητες να επιβιώσουν σε σχέση με προηγουμένως», σχολίασε στο CNN ο Μαρκ Κόεν, που εξειδικεύεται στα μαθήματα λιανικού εμπορίου στο Columbia Business School, αφήνοντας να εννοηθεί ότι ενδέχεται να ακολουθήσουν και άλλοι κολοσσοί του λιανεμπορίου. Ήδη φημολογείται ότι η επίσης αμερικανική Sears αντιμετωπίζει αντίστοιχα προβλήματα. Προκειμένου να μειώσει το χρέος της, η J. Crew σκόπευε να εισαγάγει στο χρηματιστήριο τη θυγατρική της Madewall stores, η οποία ήταν και εξαιρετικά κερδοφόρα. Ωστόσο, τα εν λόγω σχέδια καταστράφηκαν μετά την εξάπλωση του κορωνοϊού. Η εταιρεία ρούχων υποχρεώθηκε να κλείσει προσωρινώς τα περίπου 500 καταστήματα που διατηρεί στις ΗΠΑ. Παράλληλα, ο ρυθμός αύξησης των κρουσμάτων, των θυμάτων, αλλά και ανεργίας στη χώρα προεξοφλούν ότι η κατανάλωση θα παραμείνει σε χαμηλά επίπεδα για αρκετό καιρό.

Η J. Crew κατέρρευσε υπό το βάρος χρεών ύψους 1,65 δισ. δολ., ενώ αντιμετώπιζε προβλήματα και πριν από το ξέσπασμα της πανδημίας.

ΑΡΘΡΟ / *Της* **GINA CHON**

Η πανδημία ενίσχυσε τους ψηφιακούς κολοσσούς

Χάρη στην πανδημία, η ισχύς των πέντε αμερικανικών τεχνολογικών κολοσσών (Facebook, Amazon, Apple, Microsoft και Google, θυγατρική της Alphabet), έχει αυξηθεί τόσο, ώστε είναι πλέον απίθανο να πληγούν. Εν μέσω της πανδημίας, οι υπηρεσίες της Amazon για κατ' οίκον παράδοση προϊόντων αποδείχθηκαν απαραίτητες. Η συνεργασία της Apple και της Alphabet, μητρικής της Google, για την ανάπτυξη εφαρμογής για το κινητό, που εντοπίζει τα κοντινά κρούσματα κορωνοϊού, θεωρείται θεμελιώδης για τη χαλάρωση των περιοριστικών μέτρων. Χάρη στην επέμβαση της Facebook, έχει μειωθεί η παραπληροφόρηση σχετικά με τον κορωνοϊό. Το μέγεθος και η εμβέλεια αυτών των επιχειρήσεων αποτελούν πλεονέκτημα κατά τη διάρκεια κάθε κρίσης – και επομένως οι αμφισβητίες, που υποστηρίζουν τη διάσπαση των μεγάλων εταιρειών, θα σωπάσουν. Πριν από την επέλαση του κορωνοϊού, ασκήθηκε μεγάλη πολιτική πίεση σε αυτές τις εταιρείες στην Ευρώπη και στις ΗΠΑ. Το υπουργείο Δικαιοσύνης των ΗΠΑ ξεκίνησε έρευνες, προκειμένου να διαπιστώσει εάν εκμεταλλεύονταν τη δεσπόζουσα θέση που κατέχουν στην αγορά. Το αμερικανικό Κογκρέσο έχει συγκεντρώσει πολλές καταθέσεις σχετικές με το ζήτημα και οι Βρυξέλλες επιδόθηκαν σε αντίστοιχες έρευνες, αφότου τους επέβαλαν πρόστιμα δισεκατομμυρίων δολαρίων.

Παρ' όλα αυτά, κατά τη διάρκεια αυτής της πρωτοφανούς αναστολής της οικονομικής δραστηριότητας, αποδείχθηκε πως οι τεχνολογικοί κολοσσοί της Σίλικον Βάλει είναι ζωτικής σημασίας. Στις ιστοσελίδες της Amazon μπορεί κανείς να βρει από μωρομάντιλα και καταψύκτες μέχρι μάσκες προσώπου, τα οποία όλα παραδίδονται κατ' οίκον. Τον Μάρτιο, η ομάδα της Amazon που διοικείται από τον Τζεφ Μπέζος, επικεφαλής της εταιρείας, αναζήτησε 100.000 επιπλέον υπαλλήλους, προκειμένου να ανταποκριθεί στην αυξημένη ζήτηση. Η πίεση προκάλεσε τις αντιδράσεις των εργαζομένων, οι οποίοι προχώρησαν σε διαμαρτυρίες σχετικά με τις συνθήκες εργασίας στις αποθήκες και το ύψος των μισθών τους.

Η μονάδα υπολογιστικού νέφους (cloud computing) έχει επίσης αποδειχθεί θεμελιώδους σημασίας για τις επιχειρήσεις και τις κυβερνήσεις, οι οποίες προσαρμόζονται στην τηλεργασία. Η ένωση μικρομεσαίων επιχειρήσεων στις ΗΠΑ συνεργάστηκε με την Amazon, προκειμένου να δημιουργήσει ένα πρόγραμμα δανειοδότησης εταιρειών, οι οποίες πλήττονται από τον κορωνοϊό. Αντίστοιχους σκοπούς έχει εξυπηρετήσει και η υπηρεσία cloud computing της Microsoft.

Η Apple, σε συνεργασία με την Google, έχει αναπτύξει μία πλατφόρμα μέσω της οποίας ο κόσμος ειδοποιείται όταν έρχεται σε επαφή με φορέα του κορωνοϊού. Τέτοιου είδους στοιχεία θα βοηθήσουν στον περιορισμό της μετάδοσης, όσο χαλαρώνουν τα περιοριστικά μέτρα. Οι εταιρείες προσπαθούν να αντιμετωπίσουν το ζήτημα προστασίας των προσωπικών δεδομένων που έχει ανακύψει. Ωστόσο, η Γερμανία και άλλες ευρωπαϊκές χώρες έχουν ήδη εκδηλώσει ενδιαφέρον για την εφαρμογή.

Η πανδημία έχει επίσης υπενθυμίσει στον κόσμο τη χρησιμότητα του Facebook. Το μέσο κοινωνικής δικτύωσης, το οποίο ενισχύθηκε εν μέσω της πανδημίας, αξιοποίησε την εμβέλειά του, ώστε να απευθυνθεί σε περισσότερους από 2 δισεκατομμύρια χρήστες σχετικά με τον κορωνοϊό και άρχισε να τους ενημερώνει τους για πηγές παραπληροφόρησης.Αθροιστικά, η χρηματιστηριακή αξία των πέντε τεχνολογικών κολοσσών ξεπερνά τα 5 τρισεκατομμύρια δολάρια. Το μέγεθός τους θεωρήθηκε πλεονέκτημα από όσες κυβερνήσεις προσπαθούσαν να απευθυνθούν σε ψηφοφόρους, οι οποίοι είναι έγκλειστοι στα σπίτια τους. Αμερικανοί πολιτικοί, από τον κυβερνήτη της Καλιφόρνιας Γκάβιν Νιούσομ, μέχρι και τον ίδιο τον πρόεδρο των ΗΠΑ, Ντόναλντ Τραμπ, έχουν ευχαριστήσει τις τεχνολογικές εταιρείες για τη συμβολή τους. Ο κλάδος της τεχνολογίας της Σίλικον Βάλεϊ θα φροντίσει να τους υπενθυμίσει τις ευχαριστίες, όταν οι αρμόδιες αρχές διαμαρτυρηθούν ξανά για το μέγεθός τους.

Reuters Breakingviews

Πλήρως εξαρτημένη από την Κίνα είναι η παγκόσμια οικονομία

Η κρίση ανέδειξε τον κομβικό ρόλο της συγκέντρωσης των μονάδων παραγωγής

Αιφνιδίως και με τον σκληρότερο τρόπο η διεθνής οικονομία συνειδητοποίησε ότι είναι αλληλένδετη ή ακόμη και πλήρως εξαρτημένη σε ορισμένους τομείς από την Κίνα. Η πανδημία ανέδειξε τα τρωτά σημεία των εφοδιαστικών αλυσίδων, αφού για έναν τεράστιο όγκο επιχειρήσεων η παραγωγή ξεκινάει από την Κίνα και συγκεκριμένα από την ευρύτερη περιοχή της Χουμπέι, όπου ξέσπασε αρχικά ο κορωνοϊός και αποτελεί τη βιομηχανική αρτηρία της χώρας.

Χάρη στις άφθονες ξένες επενδύσεις, στο φθηνό εργατικό δυναμικό, στην τεχνογνωσία και στο ευρύ καταναλωτικό κοινό, μέσα σε δύο δεκαετίες η Κίνα αναδείχθηκε σε παγκόσμια υπερδύναμη και πλέον φιλοξενεί μονάδες παραγωγής επιχειρήσεων από ολόκληρο τον κόσμο. Η Κίνα πλέον συνεισφέρει σχεδόν το ένα πέμπτο του παγκόσμιου ΑΕΠ και είναι η δεύτερη μεγαλύτερη οικονομία του πλανήτη, έχοντας καταφέρει να επιβιώσει από μία σειρά κρίσεων, όπως το ξέσπασμα του SARS το 2002 και τη χρηματοπιστωτική κρίση του 2008. Επίσης, παρέμενε ανθεκτική κατά τη διάρκεια κρίσεων στην ευρύτερη περιοχή της ανατολικής Ασίας, όπως για παράδειγμα το τσουνάμι στην Ιαπωνία το 2011 και το επακόλουθο πυρηνικό ατύχημα στη Φουκουσίμα.

Η δεύτερη μεγαλύτερη οικονομία του πλανήτη συνεισφέρει σχεδόν το ένα πέμπτο του διεθνούς ΑΕΠ.

Ωστόσο, το σοκ του κορωνοϊού ήταν αρκετά ισχυρό, ώστε να προκαλέσει τάσεις φυγής σε έναν μεγάλο όγκο επιχειρήσεων, οι οποίες πλέον αναζητούν νέες βάσεις για τα εργοστάσιά τους. Συνειδητοποιώντας τον κίνδυνο συγκέντρωσης των μονάδων παραγωγής σε μία μόνο χώρα, διάφορες κυβερνήσεις ανά τον κόσμο μιλούν για πλήρη ή μερικό επαναπατρισμό της παραγωγής. Εξάλλου το αρχικό σοκ μεγάλων εταιρειών, όπως οι αυτοκινητοβιομηχανίες Fiat Chrysler και Hyundai, που υποχρεώθηκαν να σταματήσουν την παραγωγή τους από τις πρώτες ημέρες του έτους, ήταν ισχυρότατο. Δεδομένου, όμως, του κόστους μεταφοράς και του αυξημένου κόστους εργασίας που θα προέκυπτε από τον επαναπατρισμό της παραγωγής, ορισμένες επιχειρήσεις επιλέγουν τη μεταφορά των εργοστασίων τους σε άλλες χώρες της ανατολικής Ασίας.

Χάρη στις άφθονες ξένες επενδύσεις, στο φθηνό εργατικό δυναμικό, στην τεχνογνωσία και στο ευρύ καταναλωτικό κοινό, η Κίνα φιλοξενεί πλέον τα εργοστάσια παραγωγής επιχειρήσεων από ολόκληρο τον κόσμο.

Από το ξέσπασμα της πανδημίας, ο κίνδυνος συγκέντρωσης των εργοστασίων στην Κίνα αναδείχθηκε έντονα μέσω της αγοράς φαρμάκων. Στην Κίνα παράγεται έως και το 90% των υλικών που χρησιμοποιούνται για ορισμένα φάρμακα, μεταξύ αυτών και τα αντιβιοτικά, ενώ η γειτονική Ινδία ηγείται της αγοράς γενοσήμων. Μολονότι οι φαρμακευτικές εταιρείες έχουν καταφέρει μέχρι σήμερα να αντεπεξέλθουν στην υγειονομική κρίση του κορωνοϊού χάρη στα αποθεματικά τους, οι εκκλήσεις για μεταφορά της παραγωγής σε Ευρώπη και ΗΠΑ αυξάνονται συνεχώς.

Αντιθέτως, επιχειρήσεις άλλων κλάδων διαβεβαιώνουν ότι η Κίνα θα παραμείνει κορυφαίος προορισμός για τις μονάδες παραγωγής τους, διότι προέχει η εξυπηρέτηση του τεράστιου κινεζικού καταναλωτικού κοινού. Για τον λόγο αυτό και μολονότι τα τελευταία χρόνια το κόστος συντήρησης εργοστασίων στην Κίνα έχει αυξηθεί σημαντικά, πολλές επιχειρήσεις θα επιλέξουν να διατηρήσουν ισχυρή παρουσία στη χώρα ακόμα και μετά την καταστολή του κορωνοϊού. Προκειμένου, όμως, να αποφύγουν αναταραχές στην εφοδιαστική τους αλυσίδα σε μελλοντικές κρίσεις, αναμένεται πως θα αυξήσουν τα αποθέματά τους σε εμπορεύματα. Επίσης, προβλέπεται πως θα συνεργαστούν παράλληλα με επιπλέον προμηθευτές –κατά πάσα πιθανότητα εγχώριους ή τουλάχιστον πιο κοντά στις βάσεις τους–, ενώ θα αξιοποιήσουν περισσότερο τα τεχνολογικά μέσα.

Πολλοί αναλυτές της αγοράς κρίνουν πως η Κίνα δεν θα χάσει τη θέση της ως «ατμομηχανής» της παγκόσμιας οικονομίας. Ο κορωνοϊός ενδέχεται να βλάψει μόνον εν μέρει τη βιομηχανική της ισχύ, αλλά κατά βάση θα παραμείνει κορυφαία δύναμη τουλάχιστον σε ορισμένους τομείς. «Θα υπάρξουν αλλαγές, αλλά σε γενικές γραμμές η δομή θα παραμείνει ίδια», σχολίασε στην Deutsche Welle ο Μόρις Κόεν, καθηγητής στο Πανεπιστήμιο Wharton School των ΗΠΑ. «Ο κόσμος λέει ότι τώρα θα επαναπατρίσει όλη την παραγωγή στις ΗΠΑ. Να είστε σίγουροι, αυτό δεν πρόκειται να συμβεί. Αυτές οι θέσεις εργασίας έχουν κατά πάσα πιθανότητα φύγει για πάντα από τη χώρα», συμπλήρωσε ο Κόεν.

Η προειδοποίηση

Προειδοποιώντας όσα ξένα funds και ξένους επενδυτές εποφθαλμιούν τις γερμανικές επιχειρήσεις μετά τη μείωση της χρηματιστηριακής αξίας τους, ο Γερμανός υπουργός Οικονομίας Πέτερ Αλτμάιερ υπογράμμισε: «Μην απατάσθε, είμαστε αποφασισμένοι να σταθούμε στο πλευρό των επιχειρήσεών μας».

Γαλλία, Ολλανδία

Παρουσιάζοντας τα δύο ανεξάρτητα πακέτα στήριξης της Air France-KLM από τις δύο «πατρίδες» της μεικτής αεροπορικής, οι υπουργοί Οικονομικών Γαλλίας και Ολλανδίας, Μπρινό Λε Μερ (φωτ.) και Βόπκε Χέκστρα, τόνισαν σε κοινό ανακοινωθέν τους ότι «καταβάλλεται κάθε προσπάθεια για να αντιδράσουμε σε αυτό το άνευ προηγουμένου σοκ».

Η Ισπανία

Παρουσιάζοντας τη συνολική δέσμη μέτρων ύψους 200 δισ. ευρώ που θα διαθέσει για την ενίσχυση και την προστασία των επιχειρήσεων της χώρας, ο Ισπανός πρωθυπουργός Πέδρο Σάντσεθ δεσμεύθηκε να τροποποιήσει τη νομοθεσία της, ώστε να εμποδίσει επιχειρήσεις εκτός Ε.Ε. να εξαγοράσουν ισπανικές εταιρείες σε «στρατηγικούς τομείς».

Πυρετός κρατικών ενισχύσεων που χορηγούν τα κράτη-μέλη της Ε.Ε. στις επιχειρήσεις τους

17%
των ενισχύσεων που εγκρίθηκαν ήταν για τη Γαλλία

Η Γαλλία από κοινού με την Ολλανδία χορήγησαν
€11 δισ.
στην Air France - KLM

Μέσα στην τελευταία εβδομάδα η Κομισιόν με 95 αποφάσεις ενέκρινε κρατικές ενισχύσεις
€1,9 τρισ.

26 ΚΡΑΤΗ-ΜΕΛΗ ΕΙΧΑΝ ΥΠΟΒΑΛΕΙ ΑΙΤΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΕΓΚΡΙΣΗ ΚΡΑΤΙΚΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

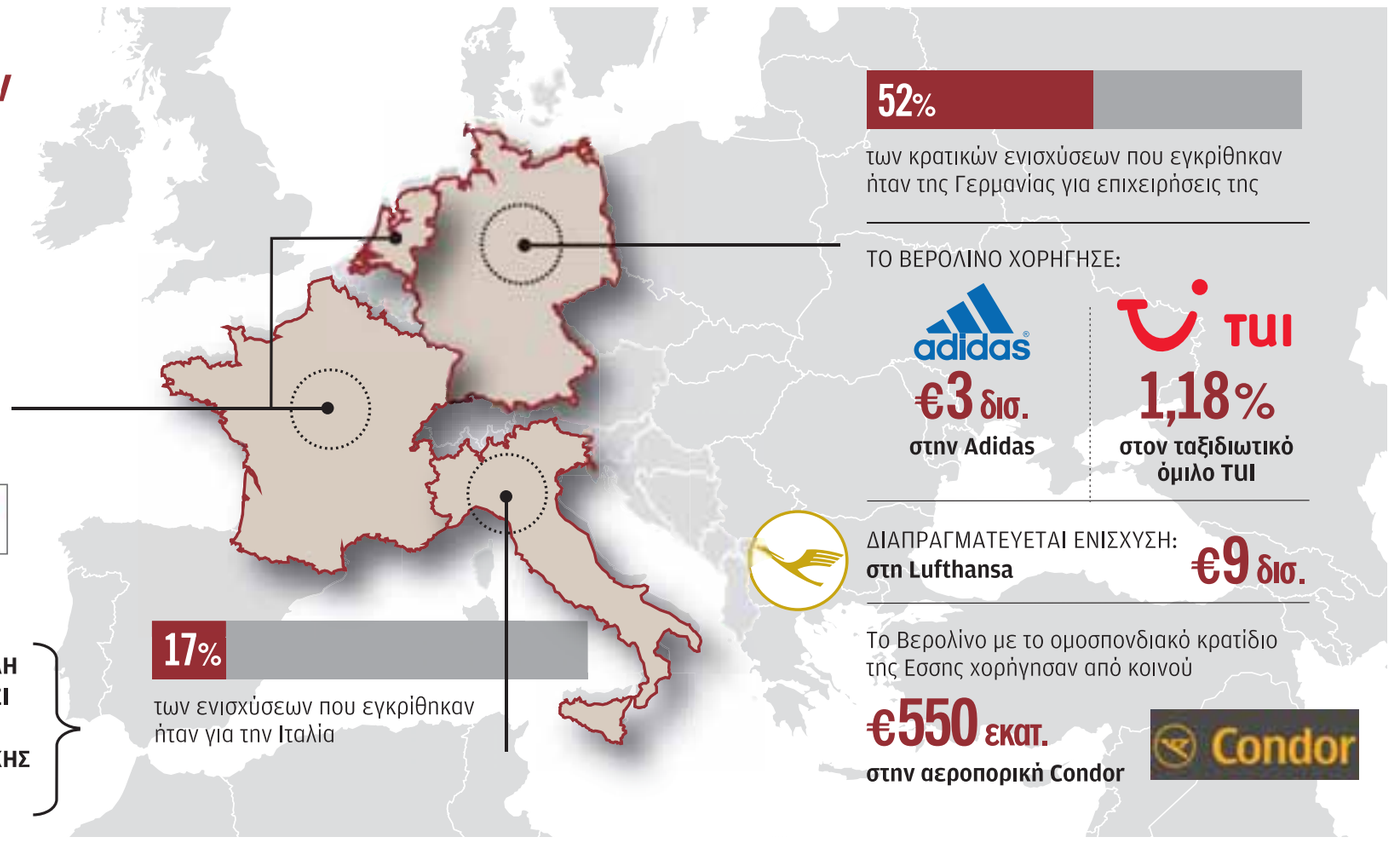

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ολική επαναφορά στον προστατευτισμό

Κρατικές ενισχύσεις δισεκατομμυρίων σε μεγάλες ευρωπαϊκές επιχειρήσεις για να παραμείνουν σε εθνικά χέρια

Ολική επαναφορά στην εποχή του προστατευτισμού και των κρατικών ενισχύσεων θυμίζει το κλίμα που επικρατεί εδώ και μερικές εβδομάδες στις ευρωπαϊκές πρωτεύουσες. Βλέποντας βιομηχανίες τους, συχνά στρατηγικής σημασίας, να έχουν γονατίσει μετά την αναστολή της οικονομικής δραστηριότητας και τη χρηματιστηριακή αξία τους να έχει βυθιστεί, μεγάλες αλλά και μεσαίες οικονομίες της Ευρωζώνης σπεύδουν να τις περιφρουρήσουν έναντι οποιουδήποτε τις επιβουλεύεται. Συγκεντρώνουν κεφάλαια για να τις στηρίξουν με κρατικές ενισχύσεις ή ακόμη και για να εξαγοράσουν μερίδια για να αποτρέψουν εξαγορές από ξένους φορείς.

Πράσινο φως από Κομισιόν

Τις πυρετώδεις προσπάθειες έχει στηρίξει και ενθαρρύνει η Κομισιόν, που βλέποντας τον κίνδυνο να γίνουν κρίσιμες ευρωπαϊκές βιομηχανίες βορά ξένων αγοραστών προχώρησε σε μια πρωτοφανή πρωτοβουλία. Αν και θεματοφύλακας του λεγόμενου θεμιτού ανταγωνισμού και πολέμιος των στρεβλώσεων, η Κομισιόν έσπευσε σε μια πρώτη κίνηση να χαλαρώσει το κοινοτικό δίκαιο που διέπει και ουσιαστικά απαγορεύει τις κρατικές ενισχύσεις. Λίγες ημέρες αργότερα αποφάσισε ουσιαστικά να αναστείλει κάθε απαγόρευση στις κρατικές ενισχύσεις, επιτρέποντας στα κράτη-μέλη της Ε.Ε. να χορηγήσουν γενναίες ενέσεις κεφαλαίου σε βιομηχανίες που θεωρούν στρατηγικής σημασίας. Η πρόεδρος της Κομισιόν Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν προέτρεψε μάλιστα τα κράτη-μέλη να χρησιμοποιήσουν όποια δυνατότητα έχουν για να προστατεύσουν ευρωπαϊκές επιχειρήσεις από εξαγορές ή επιρροές «που θα μπορούσαν να υπονομεύσουν την ασφάλειά μας και τη δημόσια τάξη». Είχαν προηγηθεί, βέβαια, οι πιέσεις των πλούσιων χωρών του ευρωπαϊκού Βορρά, που ζητούσαν επίμονα από τις Βρυξέλλες να τους λύσει τα χέρια ώστε να προστατεύσουν τις βιομηχανίες τους. Την πιο επιθετική στάση υιοθέτησε η μεγαλύτερη οικονομία της Ευρωζώνης, η Γερμανία, θεσπίζοντας ταμείο στήριξης επιχειρήσεων με αρχικά κεφάλαια ύψους 100 δισ. ευρώ, που αναλαμβάνει να εξαγοράζει μερίδια όσων γερμανικών επιχειρήσεων αντιμετωπίσουν δυσχέρειες. Το ταμείο θα χρηματοδοτηθεί από τον καινούργιο δανεισμό ύψους 150 δισ. ευρώ που αποφάσισε το Βερολίνο για την τόνωση της γερμανικής οικονομίας με το δυσθεώρητο ποσό των 460 δισ. ευρώ. Με τη στήριξη αυτού του ταμείου, το Βερολίνο έχει πάρει τη μερίδα του λέοντος και συγκεκριμένα το 52% από τις κρατικές ενισχύσεις συνολικού ύψους 1,9 τρισ. ευρώ που ενέκρινε μέσα στην εβδομάδα η Κομισιόν.

Θεσπίζοντας το ταμείο για τη στήριξη των γερμανικών επιχειρήσεων, ο Γερμανός υπουργός Οικονομίας Πέτερ Αλτμάιερ προειδοποίησε τους επίδοξους αγοραστές ή επενδυτές ότι το γερμανικό κράτος δεν θα αφήσει τις επιχειρήσεις του να γίνουν βορά των ξένων funds, τονίζοντας: «Μην απατάστε, είμαστε αποφασισμένοι να σταθούμε στο πλευρό των επιχειρήσεών μας». Αφού επέδειξε επί χρόνια ασυγχώρητη ολιγωρία, αφήνοντας στρατηγικής σημασίας βιομηχανίες της να πέσουν σε κινεζικά χέρια, τώρα το Βερολίνο ανασυντάσσει τις δυνάμεις του καθώς βλέπει τους κινδύνους που έχουν προκύψει από την πανδημία. Ορισμένες στρατηγικής σημασίας επιχειρήσεις της, όπως εκείνες του τομέα υγείας, κινδύνευσαν να βρεθούν σε ξένα χέρια, όπως συνέβη με την εταιρεία βιοτεχνολογίας CureVac, που τώρα διεξάγει έρευνες αναζητώντας εμβόλιο κατά του κορωνοϊού.

Ανάλογη είναι η κινητοποίηση και των άλλων ευρωπαϊκών οικονομιών, με τη Γαλλία να έχει παρουσιάσει δέσμη μέτρων ύψους 45 δισ. ευρώ, που προβλέπει φοροαπαλλαγές και άμεσες κρατικές ενισχύσεις για τις επιχειρήσεις της χώρας, καθώς και δάνεια ύψους 300 δισ. ευρώ. Το Παρίσι έχει, έτσι, πάρει την έγκριση της Κομισιόν για άμεσες ενέσεις κεφαλαίου σε στρατηγικής σημασίας επιχειρήσεις και το 17% των κρατικών ενισχύσεων που ενέκρινε μέσα στην εβδομάδα η Κομισιόν ήταν για τη Γαλλία. Η γαλλική κυβέρνηση δεσμεύθηκε, άλλωστε, από την αρχή της κρίσης να κρατικοποιήσει μεγάλες επιχειρήσεις, αν αυτό χρειαστεί.

Στην Ισπανία η κυβέρνηση μίλησε για «τη μεγαλύτερη κινητοποίηση πόρων στη δημοκρατική Ιστορία της χώρας» όταν ανακοίνωσε δέσμη δανείων και εγγυήσεων συνολικού ύψους 100 δισ. ευρώ για όσες επιχειρήσεις χρειαστούν ρευστότητα.

Και η Βρετανία

Ακόμη και στη Βρετανία, που δεν συνηθίζει να διαθέτει τα χρήματα των φορολογουμένων για τον ιδιωτικό τομέα, ο υπουργός Οικονομικών Ρίσι Σουνάκ έχει δεσμεύσει 330 δισ. στερλίνες, ποσό αντίστοιχο 375 δισ. ευρώ, για τη στήριξη των βρετανικών επιχειρήσεων.

Από τις ιδιωτικοποιήσεις η Τουρκία στρέφεται στις κρατικοποιήσεις

Αν στην Ε.Ε. οι τάσεις αυτές προκαλούν εντύπωση επειδή έχει προηγηθεί η πλήρης απορρύθμιση των ευρωπαϊκών οικονομιών, ακόμη πιο παρεμβατικές αποδεικνύονται οι κυβερνήσεις της Τουρκίας και χωρών της Μέσης Ανατολής.

Προ δύο εβδομάδων η Αγκυρα άναψε το πράσινο φως στο κρατικό επενδυτικό ταμείο της Τουρκίας για να εξαγοράζει εταιρείες του ιδιωτικού τομέα που αντιμετωπίζουν δυσχέρεια εξαιτίας της πανδημίας. Πρόκειται για το ταμείο TVF, που εφεξής θα έχει τη δυνατότητα να αγοράζει πλειοψηφικά πακέτα μετοχών σε στρατηγικής σημασίας επιχειρήσεις. Με σχετική απόφαση μάλιστα του κοινοβουλίου της χώρας προλειαίνεται το έδαφος ώστε η κυβέρνηση Ερντογάν να πάρει υπό τον έλεγχό της καίρια τμήματα της τουρκικής οικονομίας που πλήττονται από την πανδημία.

Αυτό σημαίνει πως μέσα στα επόμενα χρόνια σημαντικός αριθμός εταιρειών εκτός χρηματοπιστωτικού τομέα θα περιέλθουν στον άμεσο έλεγχο της κυβέρνησης.

Και στην περίπτωση της Τουρκίας, βέβαια, πρόκειται για καίρια στροφή, καθώς η κυβέρνηση εγκαταλείπει τώρα την πολιτική δημοσιονομικής εξυγίανσης. Προκειμένου να διαθέσει τα αναγκαία κεφάλαια για την αγορά των χειμαζόμενων επιχειρήσεων, θα αναγκαστεί να αυξήσει τον δανεισμό. Στη διάρκεια των ετών που είναι πρόεδρος της χώρας ο Ταγίπ Ερντογάν, πάγια τακτική της ήταν να ιδιωτικοποιεί μερίδιά της σε επιχειρήσεις ώστε να αντλεί κεφάλαια με τα οποία μείωνε το δημόσιο χρέος της. Η πορεία αντιστρέφεται τώρα, καθώς η τουρκική κυβέρνηση θα αγοράζει μερίδια σε ιδιωτικές επιχειρήσεις. Και το σημαντικότερο είναι πως οι επενδύσεις του κρατικού επενδυτικού ταμείου σε ιδιωτικές εταιρείες της Τουρκίας δεν θα υπόκεινται στο ρυθμιστικό πλαίσιο που διέπει ιδιωτικές εταιρείες ούτε στους κανόνες της κεφαλαιαγοράς. Τούρκοι αξιωματούχοι έχουν επανειλημμένως μιλήσει εγκωμιαστικά για το κρατικό επενδυτικό ταμείο της χώρας καθώς, όπως έχουν επισημάνει, συνεισφέρει καθοριστικά στην αντιμετώπιση των προβλημάτων της εθνικής οικονομίας. Παράλληλα με τον νέο ρόλο του κρατικού επενδυτικού ταμείου, άλλωστε, το τουρκικό κοινοβούλιο υπερψήφισε μέτρα με τα οποία ρυθμίζονται οι τιμές στην τουρκική αγορά και ο καταμερισμός των κερδών, διασφαλίζεται η άδεια άνευ αποδοχών που επιβάλλουν οι συνθήκες, επιτρέπεται να καθυστερήσουν κατά τρεις μήνες τις πληρωμές των λογαριασμών τους όσες επιχειρήσεις ανέστειλαν τη λειτουργία τους λόγω της πανδημίας, ενώ το υπουργείο Οικονομικών νομιμοποιείται εφεξής να λαμβάνει μέτρα επικαλούμενο κατάσταση εκτάκτου ανάγκης και να αναστέλλει το δικαίωμα στην απεργία.

Μερίδια σε αμερικανικές και ευρωπαϊκές εταιρείες εξαγοράζουν οι πετρελαιοπαραγωγοί

Την ώρα που οι Ευρωπαίοι προσπαθούν να διασώσουν τις βιομηχανίες τους αποτρέποντας την πτώχευση ή και την εξαγορά τους από ξένους παράγοντες, οι πετρελαιοπαραγωγοί χώρες της Μέσης Ανατολής εξαγοράζουν μερίδια σε ευρωπαϊκές και αμερικανικές επιχειρήσεις που έχουν πληγεί από τον οικονομικό αντίκτυπο της πανδημίας, προσβλέποντας στα κέρδη που θα αποκομίσουν όταν ανακάμψουν αυτές οι εταιρείες. Και για να το κάνουν, επιστρατεύουν τα πετροδολάρια που έχουν συγκεντρώσει στα κρατικά επενδυτικά ταμεία τους.

Η επιθετική στρατηγική τους θυμίζει ανάλογες κινήσεις στις οποίες προέβησαν στη διάρκεια της παγκόσμιας χρηματοπιστωτικής κρίσης της διετίας 2008-2009, όταν το Κατάρ και το Αμπου Ντάμπι επένδυσαν δισεκατομμύρια δολάρια σε χειμαζόμενες τράπεζες και αυτοκινητοβιομηχανίες της Ευρώπης, όπως οι Barclays και Credit Suisse, Volkswagen Porsche και Daimler. Δυναμικότερο όλων το κρατικό επενδυτικό ταμείο της Σαουδικής Αραβίας, με κεφάλαια ύψους 320 δισ. δολαρίων, καθώς αγόρασε μερίδιο στην εταιρεία κρουαζιερόπλοιων Carnival, που γνώρισε αρνητική δημοσιότητα όταν μολύνθηκαν ομαδικά οι επιβαίνοντες σε κρουαζιερόπλοιό της. Παράλληλα, έχει επενδύσει στους μεγάλους πετρελαϊκούς ομίλους της Ευρώπης Royal Dutch Shell, Total, Repsol, Equinor και Eni, των οποίων η χρηματιστηριακή αξία υποχώρησε τις τελευταίες εβδομάδες, ακολουθώντας την ελεύθερη πτώση των τιμών του «μαύρου χρυσού». Επιπλέον, ηγήθηκε κοινοπραξίας που συμφώνησε να εξαγοράσει τη βρετανική ποδοσφαιρική ομάδα Newcastle United έναντι 300 εκατ. στερλινών. Τελευταία επένδυσή του, τα 500 εκατ. δολάρια που δαπάνησε για την εξαγορά μεριδίου 5,7% στη χειμαζόμενη εταιρεία διοργάνωσης συναυλιών Live Nation, δίνοντας έτσι θεαματική ώθηση στη μετοχή της μόλις έγινε γνωστή η είδηση.

Η Σαουδική Αραβία απέκτησε ποσοστό στην εταιρεία κρουαζιερόπλοιων Carnival.

Ανάλογες είναι οι κινήσεις και του κρατικού επενδυτικού ταμείου του Αμπου Ντάμπι, του μεγαλύτερου στην περιοχή του Περσικού κόλπου, με κεφάλαια από 700 έως 800 δισ. δολάρια, που σπεύδει να εξαγοράσει μερίδια στους καίριους τομείς της τεχνολογίας του υγειονομικού κλάδου σε Αμερική και Ευρώπη, αλλά και στην Κίνα. Μιλώντας προ ημερών στους Financial Times, πηγή προσκείμενη στο ταμείο τόνισε πως η διοίκησή του «περιμένει την κατάλληλη στιγμή για να επιστρατεύσει κεφάλαια μεγάλης κλίμακας», με πιθανές επενδύσεις στον στρατηγικό τομέα της τεχνολογίας Φαρμακολογίας και Ιατρικής. Σημειωτέον ότι τα επενδυτικά ταμεία Σαουδικής Αραβίας και Αμπου Ντάμπι είναι καίριοι επενδυτές στο Vision Fund της SoftBank, έχοντας επενδύσει 45 δισ. δολάρια και 15 δισ. δολάρια, αντιστοίχως.

Το Κατάρ

Οσον αφορά, άλλωστε, το εξίσου πλούσιο κρατικό επενδυτικό ταμείο του Κατάρ, με κεφάλαια 320 δισ. δολαρίων, έχει ήδη κάνει σημαντικές επενδύσεις στο πολυκατάστημα Harrods και στο κτίριο Shard του Λονδίνου και αναζητούσε περαιτέρω επενδύσεις στη Βόρεια Αμερική και στην Ασία.

Από τη στιγμή όμως που υποχώρησε η χρηματιστηριακή αξία κολοσσών, το ταμείο του Κατάρ έχει αποδυθεί σε μια εκστρατεία αναζήτησης επενδυτικών ευκαιριών. Σαφώς πιο συντηρητικό, το επενδυτικό ταμείο του Κουβέιτ είχε επενδύσει 3 δισ. δολάρια στη Citigroup στη διάρκεια της χρηματοπιστωτικής κρίσης του 2008 και άντλησε κέρδη 1,1 δισ. δολαρίων όταν πούλησε το μερίδιό του μόλις ένα χρόνο αργότερα.

Ορατός είναι ο κίνδυνος άνισης ανάκαμψης στην Ευρωπ. Ενωση

Η Κομισιόν ανέστειλε την απαγόρευση των κρατικών ενισχύσεων - Αντιδρούν οι χώρες του Νότου

Τον κίνδυνο μιας ανάκαμψης άνισης που θα προκαλέσει αθέμιτο ανταγωνισμό, ρήγματα στην ενιαία αγορά και βαθύτερο χάσμα ανάμεσα στις πλούσιες και στις φτωχές χώρες-μέλη διατρέχει η Ε.Ε. Οχημα για έναν τέτοιο συνδυασμό αρνητικών εξελίξεων μπορεί να αποτελέσει η απόφαση που έλαβε στα μέσα Μαρτίου η Ευρωπαϊκή Επιτροπή να αναστείλει την απαγόρευση των κρατικών ενισχύσεων.

Ζητούμενο της πρωτοφανούς αυτής πρωτοβουλίας της Κομισιόν ήταν να δώσει στα κράτη-μέλη τη δυνατότητα να στηρίξουν τις χειμαζόμενες βιομηχανίες τους. Το αποτέλεσμα είναι, όμως, ότι εκμεταλλεύονται εις το έπακρον την ευκαιρία όσες

Με τη νέα στρατηγική, οι χώρες του Νότου θα αντιμετωπίσουν αθέμιτο ανταγωνισμό από τις βιομηχανίες των βόρειων χωρών.

χώρες διαθέτουν τα απαιτούμενα κεφάλαια, ενώ οι φτωχότερες χώρες του ευρωπαϊκού Νότου αδυνατούν να τις ακολουθήσουν στον ρυθμό τους. Ενδεικτικό είναι ότι ήδη η Γερμανία έχει τη μερίδα του λέοντος, καθώς αντιπροσωπεύει ήδη το 52% των κρατικών ενισχύσεων συνολικής αξίας 1,9 τρισ. ευρώ που έχει εγκρίνει η Κομισιόν από τα μέσα της εβδομάδας.

Ακολουθούν, με αισθητή διαφορά βέβαια, η δεύτερη και η τρίτη οικονομία της Ευρωζώνης, η Γαλλία και η Ιταλία, που αντιπροσωπεύουν το 17% των εγκεκριμένων κρατικών ενισχύσεων η κάθε μία. Αναπόφευκτα έχουν ήδη εκδηλωθεί αντιδράσεις από πρωτεύουσες των χωρών του ευρωπαϊκού Νότου, που θεωρούν βέβαιο ότι με τη νέα αυτή στρατηγική της Κομισιόν θα αντιμετωπίσουν αθέμιτο ανταγωνισμό από τις βιομηχανίες των βόρειων χωρών ενώ οι οικονομίες τους θα ανακάμψουν σαφώς λιγότερο και σαφώς αργότερα, καθώς δεν έχουν τη δυνατότητα να τις στηρίξουν με δημόσιο χρήμα.

Η Γερμανία έχει ήδη χορηγήσει 3 δισ. ευρώ στη βιομηχανία αθλητικών ειδών Adidas, δάνειο ύψους 1,8 δισ. ευρώ στον ταξιδιωτικό κολοσσό της TUI, ενώ διαπραγματεύεται με τη διοίκηση της Lufthansa τους όρους μιας κρατικής ενίσχυσης ύψους από 9 έως 10 δισ. ευρώ.

Μιλώντας στο Reuters και σε καθεστώς ανωνυμίας, αξιωματούχος της ισπανικής κυβέρνησης δήλωσε ότι διαβλέπει «σαφή κίνδυνο να διαρραγεί η ενιαία αγορά της Ευρώπης» και υπογράμμισε πως «δεν έχουν όλες οι χώρες της ενιαίας αγοράς πρόσβαση σε ρευστότητα όσο η Γερμανία που έχει πολλά χρήματα στις τσέπες της».

Πράγματι, η Γερμανία έχει ήδη χορηγήσει 3 δισ. ευρώ στη βιομηχανία αθλητικών ειδών Adidas, δάνειο ύψους 1,8 δισ. ευρώ στον ταξιδιωτικό κολοσσό της TUI, ενώ διαπραγματεύεται με τη διοίκηση της Lufthansa τους όρους μιας κρατικής ενίσχυσης ύψους από 9 έως 10 δισ. ευρώ. Ενδεικτικό των δυνατοτήτων που έχουν οι ευημερούσες χώρες του ευρωπαϊκού Βορρά ήταν, άλλωστε, το αίτημα που υπέβαλε η Ολλανδία στην Κομισιόν, όταν ακόμη βρισκόταν σε εξέλιξη η διαπραγμάτευση με τα κράτη-μέλη, για τους όρους υπό τους οποίους θα δεχόταν να «παγώσει» την απαγόρευση των κρατικών ενισχύσεων. Η Ολλανδία ζήτησε συγκεκριμένα να παραταθεί περαιτέρω η περίοδος στη διάρκεια της οποίας θα μπορεί να ενισχύσει τις βιομηχανίες της. Ομοίως η Αυστρία ζήτησε την περασμένη εβδομάδα από την επίτροπο Ανταγωνισμού Μαργκρέτε Βεστάγκερ να αναστείλει πλήρως τη νομοθεσία που διέπει τις κρατικές ενισχύσεις για όσο καιρό διαρκέσει η τρέχουσα κρίση.

Στον αντίποδα, βέβαια, η Ισπανία, που έχει ασκήσει πιέσεις στην Κομισιόν ώστε να θέσει κάποιου είδους όρια για να αποτρέψει την υπονόμευση της ενιαίας αγοράς. Εκπροσωπώντας, άλλωστε, τις χώρες του ευρωπαϊκού Νότου, έχει τονίσει πως η Γερμανία θα έπρεπε να επιδείξει μεγαλύτερη αλληλεγγύη υποστηρίζοντας την έκδοση κοινού χρέους με σκοπό να χρηματοδοτηθούν οι δράσεις που θα διασφαλίσουν ανάκαμψη σε όλη την Ευρωζώνη.

Μόνο στις ΗΠΑ, τη μεγαλύτερη οικονομία του πλανήτη, οι αιτήσεις για το κρατικό επίδομα ανεργίας ανήλθαν σε 30,3 εκατομμύρια μέσα σε έξι εβδομάδες.

1,6 δισ. εργαζόμενοι ενδέχεται να χάσουν τη δουλειά τους

Σε εξαιρετικά ευάλωτη θέση βρίσκεται η παραοικονομία εξαιτίας του κορωνοϊού, καθώς όπως προβλέπει η Διεθνής Οργάνωση Εργασίας (ILO), περίπου 1,6 δισ. εργαζόμενοι του κλάδου, ή άλλως σχεδόν το μισό εργατικό δυναμικό του πλανήτη, ενδέχεται να μείνουν χωρίς δουλειά ή να χάσουν σημαντικό μέρος του μισθού τους.

Από τους 3,3 δισ. εργαζομένους που υπάρχουν σε ολόκληρο τον κόσμο, περίπου 2 δισ. απασχολούνται παράνομα και συνεπώς βρίσκονται στην πιο ευάλωτη εργασιακή ομάδα, την οποία και πρόκειται να σαρώσει ο νέος κορωνοϊός. Ηδη, όσοι εργάζονται κατ' αυτόν τον τρόπο έχουν υποστεί 60% μείωση στους μισθούς τους, είτε εξαιτίας των αυστηρών περιοριστικών μέτρων είτε επειδή απασχολούνται σε επιχειρήσεις ευάλωτων κλάδων, όπως για παράδειγμα στις λιανικές πωλήσεις ή στη μεταποίηση.

Τα σφοδρά χτυπήματα της πανδημίας συνολικά στην αγορά εργασίας είναι εμφανή από την ταχεία αύξηση της ανεργίας σε ολόκληρο τον κόσμο. Μόνον στις ΗΠΑ, τη μεγαλύτερη οικονομία του πλανήτη, οι αιτήσεις για το κρατικό επίδομα ανεργίας ανήλθαν σε 30,3 εκατ. μέσα σε έξι εβδομάδες. Το νούμερο αυτό αντιστοιχεί σε μία απόλυση ανά πέντε εργαζομένους. Μάλιστα, εξαιτίας της πρωτοφανούς αύξησης της ανεργίας στη χώρα, ορισμένα από τα επιμέρους ταμεία των πολιτειών έχουν ήδη εξαντληθεί. Συνεπώς, σε πολλές περιπτώσεις οι εργαζόμενοι υποχρεώνονται να καταφύγουν άμεσα στο ομοσπονδιακό ταμείο του κράτους, προκειμένου να λάβουν το επίδομα. Αυτή τη στιγμή εκκρεμεί η καταβολή επιδόματος σε περίπου 10 εκατ. ανέργους.

Πιο αισιόδοξα είναι τα στοιχεία που παρουσιάζονται στον χρηματοπιστωτικό κλάδο, στον κλάδο της τεχνολογίας και των καταναλωτικών αγαθών. Σύμφωνα με στοιχεία του LinkedIn, οι επιχειρήσεις στους εν λόγω τομείς εξακολουθούν να προσλαμβάνουν εν μέσω της πανδημίας και μάλιστα σε υψηλότερους ρυθμούς σε σχέση με την περίοδο πριν από την επέλαση της. Δεδομένης της αλλαγής στον καθημερινό τρόπο ζωής εξαιτίας των περιοριστικών μέτρων, παρατηρήθηκε υψηλή ζήτηση για οικονομικούς συμβούλους, για προσωπικό σε εργοστάσια, για γραφίστες, σχεδιαστές κινουμένων σχεδίων, καθώς και για διανομείς. Βέβαια, μεγάλος αριθμός προσλήψεων σημειώθηκε και από παρόχους υγειονομικών υπηρεσιών, καθώς προσπαθούν να αντεπεξέλθουν στις μεγάλες ανάγκες της εποχής.

Η πανδημία θα χτυπήσει περισσότερο την παραοικονομία, λέει η Διεθνής Οργάνωση Εργασίας.

Σε κάθε περίπτωση, η παγκόσμια αγορά εργασίας έχει δεχθεί ισχυρά πλήγματα. Ωστόσο, ενθαρρυντικά είναι τα στοιχεία της Kivas, η οποία προσπαθεί να επανεκκινήσει την οικονομία της.

Κατά τη διάρκεια της έξαρσης και κορύφωσης του κορωνοϊού στα μέσα Φεβρουαρίου, οι προσλήψεις στην Κίνα υποχώρησαν κατά 50% σε ετήσια βάση. Ωστόσο, μετά τη χαλάρωση των περιοριστικών μέτρων, ο αριθμός προσλήψεων ανέκαμψε και συγκεκριμένα στα μέσα Απριλίου βρισκόταν μόλις 3% χαμηλότερα από την αντίστοιχη περίοδο του 2019.

Κάμψη 3,8% της ανάπτυξης στην Ευρωζώνη

Σε κάμψη μεγαλύτερη της αναμενόμενης διολίσθησε η ευρωπαϊκή οικονομία το πρώτο τρίμηνο του έτους, καθώς τα αυστηρά περιοριστικά μέτρα που έχουν εφαρμοστεί στη Γηραιά Ηπειρο ανέστειλαν σε πρωτοφανή επίπεδα την οικονομική δραστηριότητα. Στους πρώτους τρεις μήνες του 2020 η οικονομία της Ευρωζώνης συρρικνώθηκε κατά 3,8%, ενώ η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα ανακοίνωσε πως, κατά το χείριστο σενάριο, η οικονομία ενδέχεται να περιπέσει σε ύφεση της τάξεως του 12% σε ετήσια βάση. Επίσης, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της ΕΚΤ, είναι πιθανό να χρειαστούν περίπου δύο χρόνια μέχρι η οικονομία να επανέλθει στα επίπεδα όπου βρισκόταν το 2019. Το 2021 αναμένεται ανάκαμψη μεταξύ 4% και 6%. Στις τέσσερις μεγαλύτερες οικονομίες της Ευρωζώνης, δηλαδή Γερμανία, Γαλλία, Ιταλία και Ισπανία, προβλέπεται με μεγάλη βεβαιότητα πως το 2020 θα κλείσει με ύφεση.

Η γερμανική κυβέρνηση αναμένει ύφεση 6,3% φέτος, ενώ, όπως ανακοίνωσε αυτή την εβδομάδα, το μεγαλύτερο πλήγμα θα σημειωθεί κατά τη διάρκεια του δεύτερου τριμήνου. Επειτα, και εφόσον έχει περιοριστεί η μετάδοση του ιού στη χώρα, η οικονομική δραστηριότητα θα αρχίσει να ανακάμπτει, δήλωσε ο υπουργός Οικονομίας της Γερμανίας Πέτερ Αλτμάιερ.

Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, είναι πιθανό να χρειαστούν περίπου δύο χρόνια μέχρι η οικονομία να επανέλθει στα επίπεδα του 2019.

Δυσοίωνα τα στοιχεία του πρώτου τριμήνου – Το χειρότερο σενάριο της ΕΚΤ προβλέπει ύφεση 12% το 2020.

Η γαλλική οικονομία υποχώρησε κατά 5,8% το πρώτο τρίμηνο. Πρόκειται για τη μεγαλύτερη πτώση από το 1949, όταν η χώρα άρχισε να καταγράφει την οικονομική της απόδοση. Σύμφωνα με την εθνική στατιστική υπηρεσία της χώρας INSEE, η πτωτική πορεία του ΑΕΠ οφείλεται κατά κύριο λόγο στο κλείσιμο των επιχειρήσεων που δεν προσφέρουν είδη πρώτης ανάγκης. Εχοντας σημειώσει δύο συναπτά τρίμηνα συρρίκνωσης, η γαλλική οικονομία βρίσκεται σε τεχνική ύφεση.

Σε βαθιά ύφεση προβλέπεται πως θα διολισθήσει φέτος και η ιταλική οικονομία, η οποία ήταν ήδη εύθραυστη πριν από την επέλαση του κορωνοϊού. Σύμφωνα με την ιταλική στατιστική υπηρεσία ISTAT, το ΑΕΠ της χώρας συρρικνώθηκε το πρώτο τρίμηνο κατά 4,7% σε σχέση με τους τελευταίους μήνες του 2019. Ο πρωθυπουργός της Ιταλίας Τζουζέπε Κόντε επιβεβαίωσε τις προβλέψεις του υπουργείου Οικονομίας για συρρίκνωση της τάξεως του 15% το πρώτο εξάμηνο του έτους. Στην ισπανική οικονομία ο οικονομικός αντίκτυπος του κορωνοϊού θα είναι πολύ μεγαλύτερος σε σχέση με την κρίση του 2008-2013, σύμφωνα με την υπουργό Οικονομίας Νάντια Καλβίνο. Το πρώτο τρίμηνο του έτους η οικονομία της χώρας συρρικνώθηκε κατά 5,2% και αναμένεται πως θα περιπέσει σε ύφεση 9,2% σε ετήσια βάση. Το 2021 το ΑΕΠ θα ανακάμψει αγγίζοντας ρυθμό ανάπτυξης 6,8%, κατά τις προβλέψεις της ισπανικής κυβέρνησης. Μάλιστα, οι εκτιμήσεις των εγχώριων αρμόδιων φορέων είναι χαμηλότερες σε σχέση με αυτές του ΔΝΤ, καθώς η κυβέρνηση έλαβε υπόψη το χειρότερο σενάριο σχετικά με την πορεία του ιού, σύμφωνα με την Καλβίνο.

«Ουσιαστικά, ο ταχύς και αποφασιστικός περιορισμός της μετάδοσης σε συνδυασμό με τα μέτρα οικονομικής πολιτικής –καθώς και μια αποτελεσματική ιατρική λύση– είναι παράγοντες που θα διασφαλίσουν την ισχυρή ανάκαμψη της οικονομικής δραστηριότητας», επισήμανε χαρακτηριστικά η ΕΚΤ αυτή την εβδομάδα.

Μετοχές αεροπορικών εταιρειών αξίας 6 δισ. πούλησε ο Γ. Μπάφετ

Ρευστοποίησε όσα μερίδια είχε στους τέσσερις μεγαλύτερους ομίλους των ΗΠΑ

«Ο κόσμος άλλαξε». Με τη λακωνική αλλά και περιεκτική αυτή διατύπωση, ο Αμερικανός επενδυτής και επιχειρηματίας Γουόρεν Μπάφετ αναφέρθηκε στην υπαρξιακή απειλή που αντιμετωπίζει ο κλάδος των αερομεταφορών. Στην πρώτη ετήσια διάσκεψη στην ιστορία της Berkshire Hathaway, που έγινε μέσω βίντεο, ο αποκαλούμενος και «σοφός της Ομάχας» τόνισε πως η εταιρεία του πούλησε όσα μερίδια είχε στους τέσσερις μεγαλύτερους αερομεταφορείς των ΗΠΑ.

Υπογράμμισε, μάλιστα, πως η εταιρεία του έχει τώρα μικρότερη αξία ακριβώς επειδή επέλεξε να επενδύσει σε αεροπορικές εταιρείες, οι μετοχές των οποίων βρέθηκαν σε ελεύθερη πτώση. Οι ζημίες, πάντως, ύψους 49,75 δισ. δολαρίων, που κατέγραψε η εταιρεία του Μπάφετ μέσα στο πρώτο τρίμηνο οφείλονται στην πτώση μεγάλης γκάμας μετοχών, από εκείνη της Bank of America μέχρι την Apple. Τα μερίδια που πούλησε η Berkshire Hathaway ήταν στις American Airlines, Delta Air Lines, Soutwest και United Airlines και υπερέβαιναν τα 6 δισ. δολάρια.

Οι κινήσεις έγιναν στη διάρκεια του Απριλίου και της πρωτοφανούς

Στην Ευρώπη, Air France-KLM και Lufthansa διαπραγματεύονται κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωσή τους.

κρίσης στον κλάδο των αεροπορικών εταιρειών. Σε μιαν ιδιάζουσα εκδήλωση συμπάθειας προς τον κλάδο, πάντως, ο Μπάφετ τόνισε «ίσως έκανα λάθος, και μακάρι να έχω κάνει λάθος» και προσέθεσε πως «αν ο κλάδος επαναλειτουργήσει σε ποσοστό 70% ή 80%, τότε δεν θα χαθεί».

Εγκριση διάσωσης

Κι ενώ βρισκόταν σε εξέλιξη η διάσκεψη, τα ηχηρότερα ονόματα της ευρωπαϊκής βιομηχανίας αερομεταφορών, η Air France-KLM και η γερμανική Lufthansa, διαπραγματεύονταν κρατικές ενισχύσεις.

Η Ε.Ε. έδωσε την έγκρισή της σε κρατική βοήθεια ύψους 7 δισ. ευρώ, που θα χορηγήσει το γαλλικό κράτος στην Air France-KLM. Στο πακέτο περιλαμβάνονται εγγυήσεις του κράτους και δάνειο των μετόχων που, όπως τονίζει το Bloomberg, είναι αναγκαία για την επιβίωση δύο άλλοτε εθνικών αερομεταφορέων που συγχωνεύθηκαν προ ετών. Σύμφωνα, πάντως, με τον Γάλλο υπουργό Οικονομικών, Μπρινό Λε Μερ, η ενίσχυση συνοδεύεται από μειώσεις των υπηρεσιών που θα παρέχει ο αερομεταφορέας στην εγχώρια αγορά. Από τη στιγμή, άλλωστε, που ανακοίνωσε την πρόθεσή της να στηρίξει τον γαλλοολλανδικό αερομεταφορέα, η γαλλική κυβέρνηση έθεσε στην Air France-KLM όρο να είναι «καλός πελάτης» της εξίσου χειμαζόμενης, Airbus, αλλά και να προχωρήσει σε αναδιάρθρωση στις ζημιογόνες υπηρεσίες της εταιρείας εντός Γαλλίας.

Στο μεταξύ, οδεύουν προς την ολοκλήρωσή τους οι συνομιλίες ανάμεσα στη διοίκηση της Lufthansa και στη γερμανική κυβέρνηση με αντικείμενο το πακέτο στήριξης του αερομεταφορέα. Οι εκκρεμότητες στις διαπραγματεύσεις αφορούν το πόσο θα είναι το ποσοστό των κερδών που θα αντλεί το Βερολίνο τα επόμενα χρόνια. Πηγές της εταιρείας αναφέρουν πως παραμένουν ακόμη διαφωνίες αμιγώς οικονομικής φύσης σχετικές με τους όρους της ενίσχυσης. Σύμφωνα, πάντως, με τον Κάρστεν Σποχρ, διευθύνοντα σύμβουλο της εταιρείας, οι διαπραγματεύσεις οδεύουν προς ολοκλήρωση.

Αναλυτές του κλάδου επισημαίνουν πως το Βερολίνο προσπαθεί να διασφαλίσει ότι η εταιρεία θα βγει ενισχυμένη από την κρίση χάρη στην κρατική ενίσχυση. Αιτία, το κακό προηγούμενο που έχει το Βερολίνο με τις ζημίες που υπέστη όταν διέσωσε γερμανικές τράπεζες στη διάρκεια της παγκόσμιας χρηματοπιστωτικής κρίσης του 2008.

Norwegian Air

Την επιβίωσή της άλλωστε για τουλάχιστον άλλους επτά μήνες φαίνεται πως εξασφάλισε η Norwegian Air Shuttle ASA, που είναι ο τρίτος μεγαλύτερος αερομεταφορέας χαμηλού κόστους στην Ευρώπη. Η νορβηγική εταιρεία, που τις τελευταίες ημέρες είχε προειδοποιήσει πως κινδύνευε άμεσα από πτώχευση, συμφώνησε σχέδιο αναδιάρθρωσης με πιστωτές, μετόχους και εταιρείες leasing. Αυτό προβλέπει με τη μετατροπή σχεδόν του συνόλου των ομολόγων της, ύψους 1 δισ. δολαρίων, σε μετοχές ενώ παράλληλα συμφώνησε να πουλήσει και νέες μετοχές της.

Αν ο κλάδος επαναλειτουργήσει σε ποσοστό 70% ή 80%, τότε δεν θα χαθεί, υποστήριξε ο Γ. Μπάφετ, του οποίου ο όμιλος πούλησε τα μερίδια που είχε στις American Airlines, Delta Air Lines, Southwest και United Airlines.

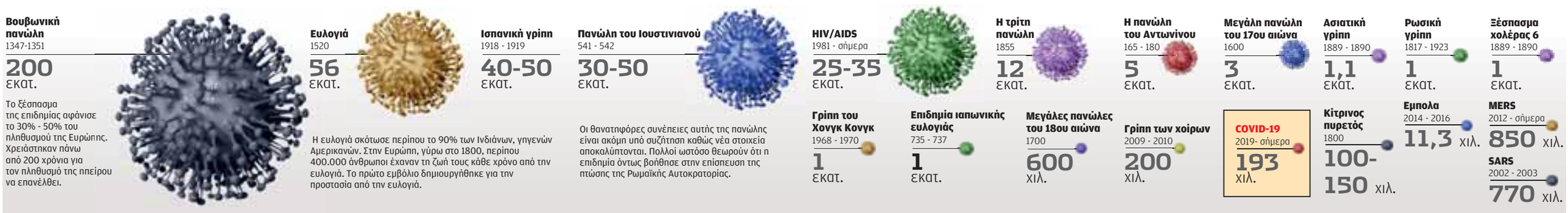

Οι επιδημίες «γράφουν» την Ιστορία

Διακεκριμένοι επιστήμονες, μελετητές των περιόδων όπου θανατηφόροι ιοί άλλαξαν τον κόσμο, μιλούν στην «Κ»

Της **ΤΑΣΟΥΛΑΣ ΕΠΤΑΚΟΙΛΗ**

Μπορεί σήμερα ο κόσμος μας να αλλάξει εξαιτίας μιας αρρώστιας; «Φυσικά! Μια πανδημία θα προκαλέσει δραματική μείωση της ταξιδιωτικής κίνησης, τριγμούς στη διεθνή οικονομία, ακόμη και εξεγέρσεις. Και δεν είναι βέβαιο ότι θα έχουμε τα απαραίτητα φάρμακα ή τα εμβόλια για να την αναχαιτίσουμε».

Ο διάλογος αυτός έγινε την άνοιξη του 2018, όταν είχα συνομιλήσει με τον Ιρβιν Σέρμαν –ομότιμο καθηγητή Βιολογίας του Πανεπιστημίου της Καλιφόρνιας και συγγραφέα του μπεστ σέλερ «Δώδεκα αρρώστιες που άλλαξαν τον κόσμο μας» (έκδοση της Αμερικανικής Μικροβιολογικής Εταιρείας)– για την επανεμφάνιση της ελονοσίας, σε περιοχές του πλανήτη που θεωρούνταν άτρωτες μέχρι τότε, λόγω της κλιματικής αλλαγής. Επικοινώνησα ξανά μαζί του, πριν από λίγες μέρες. Ο 87χρονος επιστήμονας είναι από εκείνους που δεν ξαφνιάστηκαν από την επέλαση του κορωνοϊού. Ούτε από τις επιπτώσεις αυτής της κρίσης δημόσιας υγείας – σε κοινωνικό, οικονομικό, ακόμα και πολιτικό επίπεδο. Γιατί, μελετώντας σχεδόν όλη του τη ζωή λοιμώδη νοσήματα, ξέρει πως η «συμπεριφορά» τους, όπως και το αποτύπωμά τους είναι διαχρονικά. «Οι διάφορες ασθένειες

«Αν κατανοήσουμε τις επιδημίες του παρελθόντος θα προετοιμαστούμε καλύτερα για όσες έρθουν στο μέλλον», λέει ο καθηγητής Ιρβιν Σέρμαν.

έχουν επηρεάσει βαθιά την ανθρώπινη ιστορία. Η Μαύρη Πανώλη, τον 14ο αιώνα, για παράδειγμα, οδήγησε στον επανασχηματισμό των ευρωπαϊκών κοινωνιών. Οι επιδημίες του παρελθόντος, απώτερου και πρόσφατου, είναι καταγεγραμμένες στην Ιστορία, για να τις μελετήσουμε. Αν μπορέσουμε να τις κατανοήσουμε θα είμαστε καλύτερα προετοιμασμένοι για εκείνες που θα έρθουν στο μέλλον», μου είπε.

Πράγματι, ανά τους αιώνες, οι πανδημίες είναι σαν τα ποτάμια: αλλάζουν τους τόπους από τους οποίους περνούν αλλά και την ανθρωπογεωγραφία τους. Σε αυτό συμφωνούν δύο διακεκριμένοι επιστήμονες, που τις μελετούν εδώ και χρόνια: ο δρ Φρεντερίκ Κεκ, διευθυντής του Εθνικού Εργαστηρίου Κοινωνικής Ανθρωπολογίας της Γαλλίας, και ο δρ Χρήστος Λυντέρης, αναπληρωτής καθηγητής Κοινωνικής/Ιατρικής Ανθρωπολογίας στο βρετανικό πανεπιστήμιο St Andrews. Τους ρώτησα αν αιφνιδιάστηκαν από την επέλαση του κορωνοϊού αν έχει διδαχθεί κάτι η ανθρωπότητα από τις επιδημίες που έχει περάσει αν η τωρινή θα αλλάξει τον κόσμο και με ποιον τρόπο πόσο ευάλωτοι είμαστε απέναντι σε άλλους, αναδυόμενους ιούς, και πώς θα μπορούσαμε να προετοιμαστούμε. Σε αυτό το τελευταίο ερώτημα συμφώνησαν με τον έτερο «κυνηγό επιδημιών», Ιρβιν Σέρμαν: Οι πανδημίες δεν μπορούν να αποφευχθούν. Αυτό που είμαστε σε θέση και οφείλουμε να κάνουμε είναι να ελαχιστοποιήσουμε τις επιπτώσεις τους...

ΧΡΗΣΤΟΣ ΛΥΝΤΕΡΗΣ

Ημασταν ανέτοιμοι, αν και το περιμέναμε

Από τη δεκαετία του 1990 οι επιστήμονες προέβλεπαν την εμφάνιση πανδημιών· η επιστημονική κοινότητα, ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας και οι κυβερνήσεις πολλών κρατών προετοιμάζονταν γι' αυτές. Γι' αυτή την «επιδημική ετοιμότητα» εκατομμύρια δολάρια δαπανούνταν ετησίως. Είναι έκπληξη, λοιπόν, το πόσο ανέτοιμοι αποδειχθήκαμε απέναντι στον κορωνοϊό. Η επιδημιολογία του COVID-19, βέβαια, με τη μακρά περίοδο επώασης και τους ασυμπτωματικούς ασθενείς, που μπορούν ωστόσο να μεταδίδουν τον ιό, κάνει πιο δύσκολη την αντιμετώπισή του, αλλά πώς να δικαιολογηθούν οι ελλείψεις προστατευτικού εξο-

Ισχυρές χώρες όπως οι ΗΠΑ, δεν ανταποκρίθηκαν στις προσδοκίες. Υπό αυτή την έννοια, ζούμε μια πρωτόγνωρη κατάσταση.

πλισμού ακόμα και από τις πιο προηγμένες χώρες;

Είναι λάθος να εκλαμβάνουμε την Ιστορία ως μία σειρά διδαχών. Οι κοινωνίες έχουν την τάση να ξεχνούν τις επιδημίες ακόμη κι όταν αυτές έχουν επηρεάσει μεγάλα τμήματά τους. Το 1927-28 προσβλήθηκε από τον ιό του δάγκειου πυρετού και νόσησε το 90% των Αθηναίων. Ποιος το θυμάται σήμερα; Ωστόσο, σε επιχειρησιακό επίπεδο, η εμπειρία των επιδημιών μας οπλίζει με εργαλεία –τεχνολογικά όσο και εννοιολογικά–, τα οποία μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε για να προστατευθούμε από τις επόμενες. Οπως η καραντίνα: άρχισε να εφαρμόζεται τον 15ο αιώνα και είναι χρήσιμη μέχρι σήμερα. Σε εννοιολογικό επίπεδο, η ιστορική εμπειρία είναι επίσης σημαντική. Η ανθρωπότητα παλεύει με μολυσματικές νόσους από τους προϊστορικούς χρόνους και υπάρχει τεράστια διαφοροποίηση όχι μόνο στους τρόπους αντιμετώπισής τους αλλά και στο πώς οι άνθρωποι βλέπουν τον εαυτό τους και τη θέση τους στον κόσμο μέσα από αυτές.

Ο SARS και ο Εμπολα έγιναν αφορμή να σκεφτούμε ότι έχει έρθει η ώρα να επαναπροσδιορίσουμε τη σχέση μας με τη φύση. Προέκυψε η ανάγκη για Ενιαία Υγεία (One Health): για να παραμείνουμε, δηλαδή, οι άνθρωποι υγιείς και προστατευμένοι από αναδυόμενα παθογόνα, δεν αρκεί να ελέγξουμε τις επαφές μας με ζώα που τυχόν μεταφέρουν ασθένειες αυτό λειτουργεί μόνο βραχυπρόθεσμα. Πρέπει να φροντίσουμε για την υγεία ζώων, χρειαζόμαστε υγιή οικοσυστήματα.

Αρκετοί πιστεύουν ότι οι πανδημίες προκαλούν μίσος και συγκρούσεις. Ιστορικοί όπως ο Σάμιουελ Κον έχουν αποδείξει ότι αυτό είναι ανακριβές. Τέτοιες κοινωνικές «αποκρίσεις» υπήρξαν τόσο στη Μαύρη Πανώλη (1347-1353), όσο και κάποιες φορές στη διάρκεια του 19ου αιώνα, αλλά δεν αποτελούν ιστορική σταθερά. Αντίθετα, σε πολλές περιπτώσεις, οι επιδημίες έχουν προωθήσει την κοινωνική αλληλεγγύη.

Συχνά ακούμε ότι προκαλούν σημαντικές κοινωνικές αλλαγές. Ούτε αυτό είναι ακριβές. Συνήθως, οι κοινωνικές δομές αποδεικνύονται πιο ανθεκτικές.

Τι μας έχει δείξει η τωρινή πανδημία; Οτι πάνω απ' όλα χρειαζόμαστε καλύτερη πρωτοβάθμια περίθαλψη, να προσέξουμε τις βασικές δομές υγείας. Για να είμαστε προετοιμασμένοι για την επόμενη κατάσταση έκτακτης ανάγκης έχουμε ανάγκη από ένα λειτουργικό σύστημα υγείας – σε καθημερινή βάση. Κάθε επιδημία –ακόμα και της ίδιας ασθένειας– είναι μοναδική: εντάσσεται σε ένα συγκεκριμένο κοινωνικό, επιστημονικό και ιστορικό πλαίσιο. Η τωρινή, πέρα από τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του ιού, διαφέρει σε κάτι ακόμα: ισχυρές χώρες όπως οι ΗΠΑ, που θα περιμέναμε να βρίσκονται στην πρώτη γραμμή της προσπάθειας, δεν ανταποκρίθηκαν στις προσδοκίες της παγκόσμιας κοινότητας. Υπό αυτήν την έννοια, ζούμε μια πρωτόγνωρη κατάσταση.

Ο δρ Χρήστος Λυντέρης είναι αναπληρωτής καθηγητής Κοινωνικής/Ιατρικής Ανθρωπολογίας στο βρετανικό πανεπιστήμιο St Andrews.

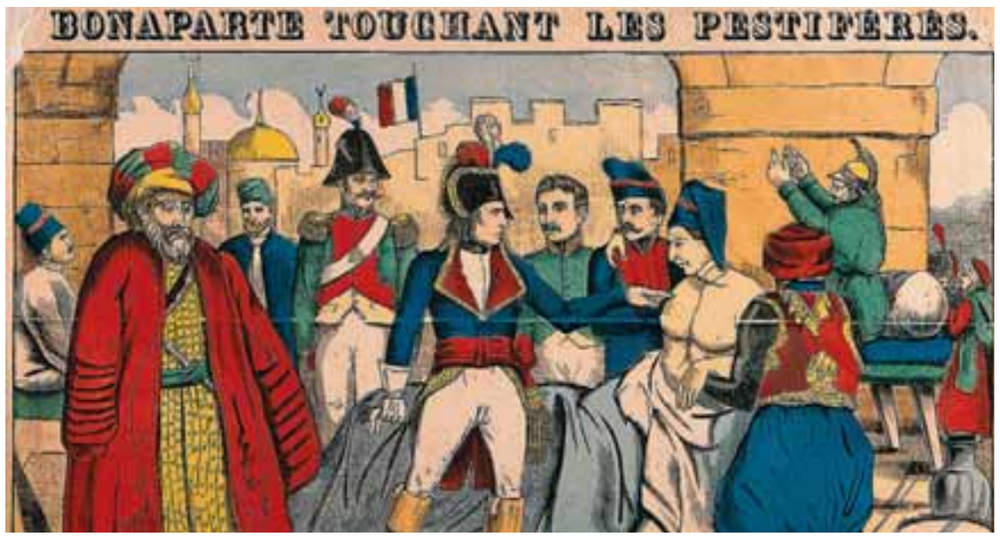

Πάνω ο Ναπολέων Βοναπάρτης ακουμπάει επιδεικτικά ασθενή με πανούκλα στη Γιάφα το 1799 (έγχρωμη ξυλογραφία του Thiebault).

Αριστερά, επιστήμονες σε εργαστήριο αναζητούν με τα περιορισμένα μέσα της εποχής αντίδοτο στον θανατηφόρο κίτρινο πυρετό, το 1910.

Κάτω, Βομβάη, θάλαμος σε νοσοκομείο αποκλειστικά για ασθενείς με πανούκλα, κατά την περίοδο της επιδημίας 1896-1897.

ΦΡΕΝΤΕΡΙΚ ΚΕΚ

Οι αναδυόμενοι ιοί είναι απρόβλεπτοι

Το ξέσπασμα της επιδημίας στη Γουχάν δεν με ξάφνιασε. Οι ειδικοί το περίμεναν μετά τον SARS, που το 2003 είχε εξελιχθεί με παρόμοιο μοτίβο. Αν κάτι με εξέπληξε ήταν η έκταση που πήρε, το πόσο γρήγορα έγινε πανδημία – κυρίως λόγω του γεγονότος ότι μεταδίδεται πολύ εύκολα, ακόμα και από ασυμπτωματικούς ασθενείς.

Πράγματι, οι επιδημίες μοιάζουν με ποτάμια – ωραία παρομοίωση! Το ρεύμα τους, όμως, δεν είναι πάντα τόσο ορμητικό, ώστε να μπορεί παρασύρει και να καταβυθίσει το ανθρώπινο είδος. Μερικές φορές ρέουν σχετικά ήρεμα, όπως συμβαίνει με την ι-

Στο εξής θα εμπιστευόμαστε πιο πολύ το κράτος πρόνοιας, θα επενδύσουμε στα συστήματα δημόσιας υγείας, καθώς και στην έρευνα.

λαρά ή την εποχική γρίπη, και οι επιδημιολόγοι γνωρίζουν πώς να τις «τιθασεύσουν». Κι άλλες φορές, σε περιπτώσεις όπως μια πανδημία γρίπης ή η τωρινή, είναι σαν χείμαρροι: είναι δύσκολο να τις συγκρατήσουν. Το μόνο σίγουρο είναι πως όλες οι επιδημίες αφήνουν το ίχνος τους στις κοινωνίες από τις οποίες περνούν: τη συλλογική ανοσία.

Από τις πανδημίες που έχω μελετήσει ώς τώρα, πιο εντυπωσιακή –αν μπορώ να χρησιμοποιήσω αυτή τη λέξη– ήταν της γρίπης του 1968. Σκότωσε ένα εκατομμύριο ανθρώπους και σχεδόν πέρασε απαρατήρητη. Ισως γιατί οι περισσότερες χώρες, εκείνη την εποχή, είχαν άλλα θέματα να λύσουν, κοινωνικά και πολιτικά, και οι πολίτες ενδιαφέρονταν περισσότερο γι' αυτά δεν τους περνούσε από το μυαλό ότι υπήρχε πιθανότητα να χάσουν τη ζωή τους από έναν ιό.

Οι αλλαγές που θα φέρει στον κόσμο μας ο κορωνοϊός θα είναι, πιστεύω, πολλές και σημαντικές. Θα αρχίσουμε να παίρνουμε περισσότερο στα σοβαρά σενάρια κατασκευής ιών σε εργαστήρια – ενδεχόμενο που ώς τώρα υπήρχε μόνο στη σφαίρα της μυθοπλασίας ή της συνωμοσιολογίας.

Θα σκεφτούμε βαθύτερα τις οικολογικές αλλαγές που έχουν «γεννήσει» αυτήν την πανδημία: την αναστάτωση που προκαλούν οι άνθρωποι στα ενδιαιτήματα των νυχτερίδων και το εντατικό εμπόριο άγριων ζώων στις κινεζικές αγορές, την εξάρτηση της παγκόσμιας οικονομίας από βιομηχανικές πόλεις όπως η Γουχάν.

Στο εξής θα εμπιστευόμαστε πιο πολύ το κράτος πρόνοιας, θα επενδύσουμε στα συστήματα δημόσιας υγείας, καθώς και στην έρευνα και στην εκπαίδευσή μας, ώστε να είμαστε προετοιμασμένοι για την επόμενη αντίστοιχη περιπέτεια.

Η προετοιμασία, βέβαια, ποτέ δεν μπορεί να φτάσει το εκατό τοις εκατό. Οι αναδυόμενοι ιοί είναι απρόβλεπτοι. Μπορεί να είμαστε σε θέση να αντιμετωπίσουμε καλύτερα τον επόμενο κορωνοϊό που θα έρθει από την Κίνα και θα προσβάλει το αναπνευστικό μας σύστημα, αλλά τι θα γίνει με τον ιό του δάγκειου πυρετού, που θα μεταδίδεται στη Μεσόγειο μέσω των κουνουπιών και θα προκαλεί, μεταξύ άλλων, εγκεφαλοπάθεια;

Δείτε τι συμβαίνει στη Γαλλία: οι συνθήκες στα νοσοκομεία και στα γηροκομεία είναι ακόμα πολύ άσχημες, αν και ο αριθμός των ασθενών που εισάγονται για νοσηλεία μειώνεται. Το lockdown έχει παραταθεί μέχρι τις 11 Μαΐου.

Είναι μια δύσκολη κατάσταση για τη γαλλική κοινωνία, που τα τελευταία δύο χρόνια αισθάνεται ολοένα και λιγότερη εμπιστοσύνη απέναντι στην πολιτεία. Δυστυχώς, η πατρίδα μου δεν μπορεί πια να υπερηφανεύεται ότι είναι το επίκεντρο του επιστημονικού πολέμου απέναντι στις επιδημίες, όπως ήταν τον καιρό του Λουί Παστέρ...

Ο δρ Φρεντερίκ Κεκ είναι διευθυντής του Εθνικού Εργαστηρίου Κοινωνικής Ανθρωπολογίας της Γαλλίας.

"BDO. What matters to you, matters to us"

Audit | Tax | Compliance | Restructuring and insolvency | Fund Services

BDO

Ανατροπή σκηνικού από τη Γαλλία

Επιστήμονες υποψιάζονται ότι το πρώτο κρούσμα του ιού εμφανίστηκε τον Δεκέμβριο

Εντονες συζητήσεις στη διεθνή επιστημονική κοινότητα άνοιξε η δημοσιοποίηση έρευνας Γάλλων επιστημόνων, σύμφωνα με την οποία ενδέχεται η COVID-19 να εμφανίστηκε στην Ευρώπη ήδη στα τέλη Δεκεμβρίου, περίπου έναν μήνα νωρίτερα απ' ό,τι μέχρι χθες πιστεύαμε. Η εν λόγω έρευνα πραγματοποιήθηκε από ομάδα ιατρών σε νοσοκομείο σε βόρειο προάστιο της γαλλικής πρωτεύουσας και δημοσιεύθηκε στο επιστημονικό περιοδικό International Journal of Microbial Agents. Οπως εξήγησε στο Γαλλικό Πρακτορείο Ειδήσεων ο δρ Ιβ Κοέν, γιατρός σε μονάδα εντατικής θεραπείας και εκ των συντακτών της μελέτης, «η πιστοποίηση του πρώτου κρούσματος έχει μεγάλη σημασία, καθώς αλλάζει εντελώς την εικόνα μας για την πανδημία».

Οι Γάλλοι ερευνητές μελέτησαν αναδρομικά δείγματα από 14 ασθενείς, οι οποίοι νοσηλεύθηκαν για άγνωστης προέλευσης πνευμονία από τις αρχές Δεκεμβρίου μέχρι τα μέσα Ιανουαρίου. Μεταξύ αυτών, περιλαμβανόταν και το δείγμα του αλγερινής καταγωγής Αμιρούς Αμάρ, ιδιοκτήτη ιχθυοπωλείου, ο οποίος δεν είχε ταξιδέψει εκτός Γαλλίας εδώ και πολύ καιρό. Το δείγμα του Αμάρ βρέθηκε θετικό στην COVID-19 κατά την αναδρομική του εξέταση από την ερευνητική ομάδα.

Η Βρετανία ξεπέρασε την Ιταλία και έγινε η πρώτη χώρα στην Ευρώπη ως προς τα θύματα της πανδημίας.

Οπως δήλωσε, χθες, ο ίδιος ο Αμάρ στο τηλεοπτικό δίκτυο BFM-TV, έσπευσε στο νοσοκομείο στις 27 Δεκεμβρίου με πόνο στο στήθος, αναπνευστική δυσκολία και βήχα με αιμόπτυση. Λίγο νωρίτερα, ένα από τα παιδιά του είχε επίσης νοσήσει με ασυνήθιστο τύπο πνευμονίας. Τις επόμενες ημέρες, ο Αμάρ ξεπέρασε τη νόσο, αφού έμεινε για κάποιο διάστημα σε θάλαμο εντατικής θεραπείας. Σημειώνεται ότι η Κίνα ανέφερε το πρώτο επιβεβαιωμένο κρούσμα του νέου κορωνοϊού στις 31 Δεκεμβρίου.

Φορώντας προστατευτική μάσκα, από την οποία δεν λείπουν τα χρώματα της γαλλικής σημαίας, ο Εμανουέλ Μακρόν απευθύνεται σε μαθητές δημοτικού σχολείου στο Πουασί.

Αρκετοί επιστήμονες σημειώνουν ότι, καθώς η έρευνα έγινε αναδρομικά, δεν μπορεί να αποκλειστεί η περίπτωση να μολύνθηκε το δείγμα από την COVID-19 σε δεύτερο χρόνο. Πάντως, ο εκπρόσωπος του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας Κρίστιαν Λίντμαϊερ δήλωσε ότι «δεν εξεπλάγη» από την ανακοίνωση των Γάλλων επιστημόνων και παρότρυνε τις διά-φορες χώρες να πραγματοποιήσουν παρόμοιες έρευνες για τα πρώτα ύποπτα κρούσματα.

Ερωτηθείς για την προέλευση του ιού, στην Κίνα, ο Λίντμαϊερ δήλωσε ότι είναι «πραγματικά πολύ σημαντικό» να διεξαχθούν περαιτέρω έρευνες επί του θέματος. Ο Αμερικανός υπουργός Εξωτερικών Μάικ Πομπέο έχει δηλώσει ότι η κυβέρνησή του διαθέτει «ενδείξεις» ότι ο ιός διέφυγε από το Ινστιτούτο Ιολογίας της κινεζικής πόλης Γουχάν, κάτι που το Πεκίνο κατηγορηματικά διαψεύδει, επιμένοντας ότι ο ιός έχει ζωική προέλευση.

Η ένταση των σχέσεων μεταξύ ΗΠΑ και Κίνας, με φόντο την πανδημία, έχει φέρει σε δυσχερή θέση αρκετές ευρωπαϊκές κυβερνήσεις. Τη Δευτέρα, ο Αμερικανός υπουργός Αμυνας Μάικ Εσπερ είχε δηλώσει ότι Ρωσία και Κίνα επωφελούνται από την πανδημία για να βάλουν σφήνες στο ΝΑΤΟ και στην Ε.Ε. Απαντώντας εμμέσως στον Εσπερ, ο Ιταλός πρωθυπουργός Τζουζέπε Κόντε δήλωσε ότι η χώρα του έλαβε μεν ανθρωπιστική βοήθεια από Ρωσία και Κίνα, αλλά αυτό δεν άλλαξε σε τίποτα την εξωτερική της πολιτική.

Στο μεταξύ, η Βρετανία ξεπέρασε χθες την Ιταλία και έγινε η πρώτη χώρα της Ευρώπης ως προς τον αριθμό των θυμάτων, που ξεπέρασαν τις 32.000. Σε ανοδική τροχιά συνεχίζει να βρίσκεται η πανδημία και στη Ρωσία, η οποία για τρίτη κατά σειράν ημέρα κατέγραψε περισσότερα από 10.000 κρούσματα μέσα σε ένα εικοσιτετράωρο.

REUTERS, A.P.

Υπέρ των περιοριστικών μέτρων οι Αμερικανοί

Τα δύο τρίτα των Αμερικανών θεωρούν ότι η κυβέρνηση πρέπει να έχει ως προτεραιότητα την προφύλαξη του πληθυσμού από την πανδημία COVID-19 και όχι την επανέναρξη της οικονομικής δραστηριότητας που έχει καταβαραθρωθεί εξαιτίας των περιοριστικών μέτρων που έχουν ληφθεί, σύμφωνα με νέα δημοσκόπηση. Ο πρόεδρος Ντόναλντ Τραμπ ενθαρρύνει τις Πολιτείες να χαλαρώσουν τα μέτρα, παρά το γεγονός ότι εσωτερική έκθεση προειδοποιεί ότι μέχρι την 1η Ιουνίου θα υπάρξει εφιαλτική αύξηση των νέων κρουσμάτων και των νεκρών από τον νέο κορωνοϊό.

Παρά την αύξηση των διαδηλώσεων κατά των περιοριστικών μέτρων, το 66% των Αμερικανών που συμμετείχε σε παγκόσμια δημοσκόπηση της εταιρείας Edelman συμφώνησε με τη δήλωση ότι «η ύψιστη προτεραιότητα της κυβέρνησης πρέπει να είναι να σωθούν όσο περισσότερες ζωές γίνεται, ακόμη και αν σημαίνει αυτό πως η οικονομία θα ανακάμψει με πιο αργό ρυθμό». Ο διευθύνων σύμβουλος της εταιρείας Ρίτσαρντ Εντελμαν σχολίασε πως η κατάσταση είναι «περίπλοκη διότι υπάρχουν δύο κρίσεις ταυτόχρονα, μια υγειονομική κρίση και μια οικονομική κρίση... Αλλά οι άνθρωποι λένε αφού είχαμε ήδη έξι με επτά εβδομάδες (περιοριστικών μέτρων), τι είναι μία ή δύο εβδομάδες ακόμη». Στις ΗΠΑ αρκετές πολιτείες έχουν ήδη αρχίσει να χαλαρώνουν τα περιοριστικά μέτρα, ενώ η Καλιφόρνια θα επιτρέψει από την Παρασκευή την επαναλειτουργία ορισμένων καταστημάτων, όπως βιβλιοπωλεία, ανθοπωλεία, καταστήματα πώλησης παιχνιδιών και δίσκων, ρούχων και αθλητικών ειδών. Οχι όμως και εμπορικών κέντρων, εστιατορίων και γραφείων. Η Καλιφόρνια ήταν από τις πρώτες πολιτείες που είχαν επιβάλει αυστηρά περιοριστικά μέτρα.

Θεωρούν ότι η κυβέρνηση πρέπει να έχει ως προτεραιότητα την προφύλαξη του πληθυσμού.

Κάτοικοι του Σαν Ντιέγκο τηρούν τις αποστάσεις καθώς ο ήλιος δύει στην παραλία.

Ωστόσο, σύμφωνα με πρόβλεψη της Ομοσπονδιακής Υπηρεσίας Διαχείρισης Εκτάκτων Αναγκών (FEMA) που αποκάλυψαν οι New York Times, μέχρι το τέλος Μαΐου οι θάνατοι στις ΗΠΑ από την ασθένεια COVID-19 αναμένεται να ανέλθουν στις 3.000 την ημέρα, αυξημένοι κατά περίπου 70% από το επίπεδο των 1.750 την ημέρα σήμερα. Τα νέα κρούσματα στις ΗΠΑ αναμένεται να αυξηθούν στις 200.000 την ημέρα, από περίπου 25.000 σήμερα.

Πώς ο ιός θα αλλάξει τα αεροπορικά ταξίδια

Της πανδημίας μύρια δεινά έπονται, τουλάχιστον, όσον αφορά τον τρόπο που θα ταξιδεύουμε. Τα αεροπορικά εισιτήρια θα ακριβύνουν, θα περιμένουμε ώρες και θα θερμομετρούμαστε πριν από την επιβίβαση και θα αποχαιρετήσουμε οριστικά το αλκοόλ εν ώρα πτήσης.

Ο Αλεξάντρ ντε Ζουνιάκ, επικεφαλής της Ενωσης Αεροπορικών Μεταφορών (IATA), εκτιμά ότι οι τιμές των εισιτηρίων θα εκτιναχθούν κατά 50%, εφόσον επιβληθεί στις αεροπορικές εταιρείες να λάβουν μέτρα κοινωνικής αποστασιοποίησης στις καμπίνες επιβατών. Κάποιες, όπως η Delta και η EasyJet, ήδη αποφάσισαν την κατάργηση της μεσαίας θέσης, ενώ οι σχεδιαστές αεροσκαφών μελετούν το ενδεχόμενο τοποθέτησης πλέξιγκλας μεταξύ των θέσεων. Οι χάρτινοι κατάλογοι φαγητών και τα περιοδικά θα αποτελέσουν παρελθόν. Κάποιες εταιρείες ήδη κατήργησαν το αλκοόλ και τα γεύματα στην πτήση προκειμένου να μειώσουν την επαφή επιβατών και πληρώματος, άλλες θα σερβίρουν ποτά «σφραγισμένα» στο ποτήρι, και κάποιες ενθαρρύνουν το επιβατικό κοινό να φέρνει από το σπίτι το φαγητό του. Υπολογίζεται, επίσης, ότι η τετράωρη αναμονή στο αεροδρόμιο θα αποτελεί τον κανόνα, επειδή κάποια αεροδρόμια θέλουν να αποστειρώνουν τις πλαστικές και μεταλλικές αποσκευές, περνώντας τις υπό υπεριώδη ακτινοβολία. βεβαίως, οι «καθαρές» βαλίτσες θα κοστίζουν περισσότερο. Πολλοί αερομεταφορείς, όπως η γερμανική Lufthansa, επιβάλλουν τη χρήση μάσκας τόσο στο πλήρωμα όσο και στους επιβάτες. Φυσικά, το τι πρόκειται να συμβεί στους ελέγχους ασφαλείας των αεροδρομίων, ιδιαίτερα στις ΗΠΑ αλλά και σε ολόκληρο τον κόσμο, αποτελεί αίνιγμα. Στις ΗΠΑ, όπου εφαρμόζονται ιδιαίτερα αυστηροί κανονισμοί, ήδη επιτράπηκε η μεταφορά μπουκαλιών αντισηπτικού, μεγαλύτερων των 100ml. Η εκπρόσωπος Τύπου της Αρχής Αεροδρομίων της Νέας Υόρκης, πάντως, δήλωσε ότι θα ζητείται από τους επιβάτες να αδειάζουν τις τσέπες τους πάνω στις αποσκευές τους, και όχι στα γνωστά πλαστικά κουτιά, ενώ όσοι πραγματοποιούν την έρευνα θα πρέπει να αλλάζουν γάντια εφόσον το ζητήσει ο επιβάτης.

Ακριβά εισιτήρια και καθόλου αλκοόλ το μέλλον μας.

Το τέλος του ανοικτού γραφείου σήμανε η πανδημία

Τα σύγχρονα γραφεία είναι ανοικτοί χώροι εργασίας, που ευνοούν τη συνεργασία και την ανταλλαγή απόψεων και ιδεών μεταξύ συναδέλφων. Σύντομα, όμως, νέος εξοπλισμός αναμένεται να προστεθεί σε αυτά: τα προστατευτικά πλεξιγκλάς για την πρόληψη μετάδοσης μικροβίων.

Τέτοια μέτρα είναι μερικές από τις ιδέες που επεξεργάζονται εργοδότες ενόψει της επιστροφής των εργαζόμενων στους χώρους εργασίας μετά την αναστολή των μέτρων κατά της εξάπλωσης του κορωνοϊού. Η νέα διαρρύθμιση των γραφείων μετά την πανδημία θα περιλαμβάνει φιάλες με υγρό απολύμανσης χεριών, τοποθέτηση των γραφείων σε γωνία 90 μοιρών ή την κατασκευή χωρισμάτων, την ενσωμάτωση φίλτρων αέρα στα κλιματιστικά, την πραγματοποίηση συσκέψεων σε ανοικτούς χώρους και το άνοιγμα παραθύρων για εξαερισμό των χώρων εργασίας.

Η συζήτηση για τη διαμόρφωση των χώρων εργασίας στις ΗΠΑ πραγματοποιείται σε επιχειρήσεις κάθε μεγέθους, με αρχιτεκτονικές εταιρείες και σχεδιαστές επίπλων να εμπλέκονται άμεσα σε αυτή. Οι λοιμωξιολόγοι υποστηρίζουν, όμως, ότι ένας εργασιακός χώρος απαλλαγμένος από μικρόβια, δεν μπορεί να υπάρξει. Οι περισσότερες γνώσεις μας για το θέμα πηγάζουν από μελέτες της μετάδοσης της γρίπης σε χώρους εργασίας. «Γνωρίζουμε ότι η γρίπη μεταδίδεται σε γραφεία μεταξύ υγιών ενηλίκων», λέει η επιδημιολόγος Λίζα Ουίνστον στο πανεπιστημιακό νοσοκομείο του Σαν Φρανσίσκο. Ανάλυση δεδομένων του 2016 από όλο τον κόσμο έδειξε ότι σε ποσοστό 16% η μετάδοση της γρίπης γίνεται στο γραφείο. Αλλες μελέτες δείχνουν ότι ένας από τους καλύτερους τρόπους περιορισμού της εξάπλωσης ιώσεων στον χώρο εργασίας είναι η χορήγηση αδειών ασθένειας σε εργαζομένους, οι οποίοι εμφανίζουν συμπτώματα. Αλλη αποτελεσματική μέθοδος είναι η τήρηση μεγαλύτερων αποστάσεων μεταξύ εργαζομένων.

Η αρχή αυτή αντιβαίνει, όμως, στα εργασιακά ήθη των τελευταίων δύο δεκαετιών. Η υιοθέτηση του ανοικτού γραφείου στα τέλη της δεκαετίας του 1990, στα πρότυπα των εταιρειών υψηλής τεχνολογίας, θεωρήθηκε αναγκαία συνθήκη για ένα περιβάλλον καινοτομίας και ανταλλαγής ρηξικέλευθων ιδεών. Αυτό σήμανε, όμως, τη συγκέντρωση ολοένα και περισσότερων εργαζομένων σε γραφεία, των οποίων τα ενοίκια αυξάνονταν διαρκώς, δημιουργώντας εκκολαπτήρια μικροβίων. Για την ώρα, οι πρώτες λύσεις αφορούν την κατάργηση των κοινών γραφείων, των εντευκτηρίων, όπου εργαζόμενοι μπορούσαν να πιουν καφέ και των μπουφέ με φρούτα ή άλλα τρόφιμα που προσελκύουν εργαζομένους σε περιορισμένους χώρους. Κάποιες εταιρείες εξετάζουν την επιστροφή στα ατομικά γραφεία με γυάλινα χωρίσματα, γνωστά ως «κύβοι».

Μικρές και μεγάλες αλλαγές στους χώρους εργασίας την επόμενη ημέρα του κορωνοϊού.

Η καθηγήτρια επιδημιολογίας του Πανεπιστημίου της Καλιφόρνιας, δρ Σούζαν Χουάνγκ εξηγεί, όμως, ότι η ασφάλεια στους χώρους εργασίας απαιτεί περισσότερα μέτρα από απλά χωρίσματα. Σε κάθε σύσκεψη με τους συνεργάτες της, η δρ Χουάνγκ προσφέρει στον κάθε ένα μπουκάλι με αντισηπτικό χεριών και μάσκα προσώπου. «Τους μαθαίνω πώς να φορούν σωστά τη μάσκα, ότι πρέπει να μην την αφαιρούν όλη την ημέρα και τους εξηγώ ότι πρέπει να απολυμαίνουν τα χέρια τους κάθε φορά που ακουμπούν τη μάσκα τους», λέει η δρ Χουάνγκ.

Η λύση, σύμφωνα με τους ειδικούς, δεν αφορά την κατασκευή δαπανηρών νέων επίπλων και γραφείων, αλλά την τήρηση των κανόνων προσωπικής υγιεινής και την αξιοποίηση της τηλεργασίας σε όσο το δυνατόν μεγαλύτερο βαθμό.

Ρώσος χάκερ καταζητείται από τις γερμανικές αρχές

Ενταλμα σύλληψης κατά Ρώσου χάκερ που κατηγορείται ότι είχε παραβιάσει το 2015 το δίκτυο υπολογιστών του γερμανικού Κοινοβουλίου εξέδωσαν χθες οι γερμανικές αρχές, σύμφωνα με την εφημερίδα Sueddeutsche Zeitung.

Οι γερμανικές αρχές καταζητούν τον ηλικίας 29 ετών Ρώσο Ντμίτρι Σεργκέγεβιτς Μπάντιν, ο οποίος θεωρούν ότι ανήκει σε ειδική μονάδα της υπηρεσίας κατασκοπείας των ρωσικών ενόπλων δυνάμεων (GRU). Σύμφωνα με τη Sueddeutsche Zeitung, ο Μπάντιν ανήκει στη μονάδα 26165 της GRU (γνωστή ως APT28 μεταξύ των εταιρειών κυβερνοασφάλειας) και είχε εντολή να διεξαγάγει κυβερνοκατασκοπεία για λογαριασμό του ρωσικού κράτους. Κατηγορείται πως κατάφερε να εισχωρήσει στο εσωτερικό δίκτυο υπολογιστών του γερμανικού Κοινοβουλίου μεταξύ Απριλίου και Μαΐου του 2015.

Οι χάκερ θεωρείται πως είχαν χρησιμοποιήσει ηλεκτρονική αλληλογραφία που υποτίθεται πως προερχόταν από υπηρεσίες του ΟΗΕ, ώστε να ξεγελάσουν το προσωπικό του γερμανικού Κοινοβουλίου να κατεβάσει έγγραφο που περιέγραφε την οικονομική κατάρρευση που είχε προκαλέσει στην Ουκρανία η εμπλοκή της Ρωσίας στη σύγκρουση. Το έγγραφο αυτό περιείχε κακόβουλο λογισμικό που επέτρεψε στα μέλη της ομάδας APT28 να αποκτήσουν πρόσβαση σε ολόκληρο το δίκτυο των 5.600 υπολογιστών του γερμανικού Κοινοβουλίου, περιλαμβανομένου του συστήματος διαχείρισης. Επικαλούμενη ανώνυμες πηγές, η Sueddeutsche Zeitung αναφέρει ότι οι γερμανικές αρχές συνέδεσαν με τον Μπάντιν συγκεκριμένα εργαλεία και κακόβουλο λογισμικό που χρησιμοποιήθηκε κατά την κυβερνοεπίθεση. Ο Μπάντιν περιλαμβάνεται και στον κατάλογο των πλέον καταζητούμενων κυβερνοεγκληματιών του αμερικανικού FBI, ενώ πιστεύεται ότι ζει στη Μόσχα.

Καταζητείται στις ΗΠΑ για αρκετές κυβερνοεπιθέσεις, περιλαμβανομένης της κλοπής ηλεκτρονικής αλληλογραφίας της Χίλαρι Κλίντον και του Δημοκρατικού Κόμματος την περίοδο πριν από τις προεδρικές εκλογές του 2016. Τον περασμένο Φεβρουάριο ανώτερος αξιωματούχος της υπηρεσίας πληροφοριών των ΗΠΑ για την εκλογική ασφάλεια προειδοποίησε τους Αμερικανούς βουλευτές ότι οι υπηρεσίες πιστεύουν πως η Ρωσία κάνει ήδη βήματα παρέμβασης στις προεδρικές εκλογές του 2020, με στόχο να βοηθήσει τον Ντόναλντ Τραμπ να επανεκλεγεί.

Κατηγορείται ότι είχε παραβιάσει το 2015 το δίκτυο υπολογιστών του γερμανικού Κοινοβουλίου.

Αυτό ανέφεραν στο CNN πηγές σχετικές με το ζήτημα, σύμφωνα με τις οποίες έγινε μια συνολική περιγραφή των προσπαθειών της Ρωσίας, οι οποίες περιλαμβάνουν παράνομες δραστηριότητες στο Διαδίκτυο, τη χρήση των social media ως όπλο καθώς και επιθέσεις σε υποδομές για τις εκλογές.

RCB
Μαζί στην ανάπτυξη της επιχείρησής σας
· Επιχειρηματικά Δάνεια
· Χρηματοδότηση Έργων
· Χρηματοδότηση Εμπορίου
· Ψηφιακή Τραπεζική
· Υπηρεσίες Αποδοχής Καρτών
· Καταθέσεις
SAFEST BANK AWARD 2018
GLOBAL FINANCE
800 00 722 | www.rcbcy.com
RCB Bank Ltd. Ιδιωτική Εταιρεία. Αριθμός εγγραφής: 72376.
Εγγεγραμμένη έδρα: Αμαθούντος 2, 3105 Λεμεσός, Κύπρος.

Μηνύματα κανονικότητας

Η ελληνική κυβέρνηση επιδιώκει να σηματοδοτήσει την «εποχή μετά τον κορωνοϊό»

Του **ΣΤΑΥΡΟΥ Γ. ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ**

Κωδικός «επιστροφή στην καθημερινότητα» επικρατεί στο Μέγαρο Μαξίμου τις τελευταίες ημέρες με την οικονομία να βρίσκεται σε πρώτο πλάνο. Η χθεσινή διευρυμένη σύσκεψη του πρωθυπουργού με αποκλειστικό θέμα την εστίαση και τον τρόπο επανεκκίνησης ενός σημαντικού κλάδου που τροφοδοτεί οριζοντίως την οικονομική αλυσίδα, είναι ενδεικτική των κυβερνητικών προθέσεων. Είναι γεγονός πως ο ιός και οι ειδικοί εξακολουθούν να έχουν πρωτεύοντα ρόλο για τα επόμενα βήματα, αλλά από την άλλη όμως είναι δεδομένο πως η οικονομία πρέπει να δουλέψει και δεν υπάρχουν περιθώρια για άλλες αναβολές.

Στο πλαίσιο αυτό εξετάζεται σοβαρά το άνοιγμα κλάδων νωρίτερα, ενώ συνεχείς είναι οι συσκέψεις για τους υπόλοιπους κλάδους με βασικότερο αυτόν του τουρισμού και των μεταφορών. Ο πρωθυπουργός Κυριάκος Μητσοτάκης στην πρόσφατη συνέντευξή του στο CNN δήλωσε πως η τουριστική βιομηχανία θα ξεκινήσει την 1η Ιουλίου. Πιο νωρίς όμως πρέπει να διευθετηθούν ζητήματα όπως είναι η άρση των μετακινήσεων στα νησιά για τους Έλληνες πολίτες και ακόμα νωρίτερα η άρση μετακινήσεων για συνεργεία που εκτελούν εργασίες, αλλά και όσους έχουν επιχειρήσεις. Η κυβέρνηση ουσιαστικά καλείται να λύσει μία δύσκολη εξίσωση μεταξύ της προστασίας από τον ιό και της επανεκκίνησης πολλών και διαφορετικών κλάδων.

Περί τις 15 του μήνα θα αποφασιστεί εάν θα επιταχυνθεί η διαδικασία άρσης των περιοριστικών μέτρων.

Το ορόσημο σύμφωνα με κυβερνητικές πηγές τοποθετείται μετά τις 15 Μαΐου, όταν θα έχουν φανεί τα επιδημιολογικά αποτελέσματα της πρώτης άρσης των περιορισμών και θα είναι δυνατόν, με μεγαλύτερη ασφάλεια, να αποφασιστούν τα επόμενα βήματα. Προσώρας, το μόνο βέβαιο είναι το «άνοιγμα» της ηπειρωτικής Ελλάδας στις 18 του μήνα, κάτι που πιθανότατα θα συνοδευτεί και από την άρση των πτήσεων για το εσωτερικό της χώρας. Στο Μαξίμου γίνεται σχολαστική ανάλυση για χώρους «υψηλής επικινδυνότητας», για μέρη δηλαδή όπου μπορεί δηλαδή να υπάρξει συνωστισμός. Χαρακτηριστικό είναι πως ο υφυπουργός Ανάπτυξης Νίκος Παπαθανάσης έχει κάνει σχέδια «προσομοιώσης» για το πώς θα ανοίξουν οι χώροι εστίασης. Την ίδια ώρα λαμβάνονται έξτρα μέτρα, όπως οι περισσότεροι δειγματοληπτικοί έλεγχοι, σε ειδικούς χώρους όπως τα ΚΥΤ, τα γηροκομεία και οι χώροι διαμονής των Ρομά.

Την ίδια ώρα, ο Κυριάκος Μητσοτάκης επιχειρεί ολικό come back στη φυσιολογική καθημερινότητα. Η διά ζώσης επίσκεψη στην κ. Σακελλαροπούλου τη Δευτέρα και η παρουσία του χθες στο νομοσχέδιο για το Περιβάλλον, σηματοδοτεί ακριβώς αυτό: πως έχει ξεκινήσει η ζωή μετά τον κορωνοϊό.

Συνεργάτης του πρωθυπουργού επεσήμανε πως κάτι τέτοιο είναι κομβικό και για την ψυχολογία των πολιτών που πρέπει να αισθανθούν την επιστροφή στην –έστω μερική– κανονικότητα. Η χθεσινή απουσία, πάντως, του Αλέξη Τσίπρα την ώρα της ομιλίας του πρωθυπουργού στη Βουλή δεν έδωσε την ευκαιρία για μία ακόμα ζωντανή κοινοβουλευτική αντιπαράθεση που έγινε… σπαστά.

Μετά την ομιλία του Αλέξη Τσίπρα, το απόγευμα ο εκπρόσωπος της κυβέρνησης Στέλιος Πέτσας με ανακοίνωσή του καυτηρίασε αυτή την απουσία. «Ο κ. Τσίπρας είναι απών και από το Κοινοβούλιο, καθώς αντί να συμβάλει εποικοδομητικά στον διάλογο για μια πιο περιβαλλοντικά φιλική και βιώσιμη ανάπτυξη, επέλεξε να αποχωρήσει από τη Βουλή», ανέφερε ο κ. Πέτσας. Και ύστερα αναρωτιέται γιατί όσα λέει δεν τα ακούει κανείς. Γιατί και σήμερα με την αποχώρησή του απέδειξε ότι δεν έχει τίποτα να πει. Τα άδεια έδρανα του ΣΥΡΙΖΑ είναι η φωτογραφία της απουσίας πολιτικής».

Τέλος, στα αξιοσημείωτα της ομιλίας Μητσοτάκη στη Βουλή ήταν η ανακοίνωση του πρωθυπουργού με αφορμή τα δέκα χρόνια από την τραγωδία της Marfin, πως στο κτίριο της οδού Σταδίου θα τοποθετηθεί ειδική τιμητική πλακέτα στη μνήμη των αδικοχαμένων υπαλλήλων της τράπεζας.

Με αφορμή τα δέκα χρόνια από την τραγωδία της Marfin, ο Κυρ. Μητσοτάκης ανακοίνωσε χθες πως στο κτίριο της Σταδίου θα τοποθετηθεί ειδική τιμητική πλακέτα στη μνήμη των αδικοχαμένων υπαλλήλων της τράπεζας.

«Ποτέ πια εκδηλώσεις τυφλής βίας»

Η Πρόεδρος της Δημοκρατίας Κατερίνα Σακελλαροπούλου θέλησε να αποδώσει ιδιαίτερη σημασία στη συμπλήρωση δέκα ετών από την τραγωδία της Marfin, όταν τρεις υπάλληλοι της τράπεζας βρήκαν τραγικό θάνατο μετά την πυρπόληση του κτιρίου των γραφείων της από μολότοφ που έριξαν κουκουλοφόροι κατά τη διάρκεια διαδήλωσης διαμαρτυρίας για την προσφυγή της χώρας στον μηχανισμό στήριξης και την υπογραφή του μνημονίου. Με ανάρτησή της στο Twitter, αναφέρθηκε στη θλιβερή επέτειο σημειώνοντας ότι τρεις άνθρωποι έχασαν τη ζωή τους «στον βωμό της μισαλλοδοξίας και του διχασμού». Η Πρόεδρος της Δημοκρατίας εύχεται «να μην ξαναζήσουμε ποτέ στη χώρα μας εκδηλώσεις ακραίας πόλωσης και τυφλής βίας». Ολόκληρο το μήνυμα της κυρίας Σακελλαροπούλου στο Twitter είναι το εξής: «Δέκα χρόνια από την τραγωδία της Marfin. Τρεις ανθρώπινες ζωές θυσία στον βωμό της μισαλλοδοξίας και του διχασμού. Τιμούμε τη μνήμη τους και εύχομαι να μην ξαναζήσουμε ποτέ στη χώρα μας εκδηλώσεις ακραίας πόλωσης και τυφλής βίας».

«Αθλια εικόνα έξω από τη Βουλή»

Ο κ. Μητσοτάκης καταδίκασε την πραγματοποίηση διαδήλωσης χωρίς μέτρα ασφαλείας

Του **ΓΙΩΡΓΟΥ Σ. ΜΠΟΥΡΔΑΡΑ**

Διευρύνθηκε και βάθυνε περισσότερο χθες στη Βουλή το χάσμα ανάμεσα σε κυβέρνηση και αντιπολίτευση –κυρίως την αξιωματική, αυτή τη φορά με αφορμή το «περιβαλλοντικό» νομοσχέδιο που εισήχθη προς ψήφιση: πρωθυπουργός, αρχηγός της αξιωματικής αντιπολίτευσης και αρχηγοί των άλλων κομμάτων διασταύρωσαν εκ νέου τα ξίφη τους, όχι μόνο για τα περιβαλλοντικά ζητήματα, αλλά και για την οικονομία ή και τις έκτακτες, λόγω κορωνοϊού, κοινοβουλευτικές διαδικασίες προώθησης νομοθετημάτων. Ενδεικτικό του κλίματος, μάλιστα, που επικρατεί ειδικότερα στις σχέσεις Κυρ. Μητσοτάκη και Αλ. Τσίπρα είναι το ότι υπήρξε αντιπαράθεση ακόμα και για όσα διαδραματίστηκαν μία ημέρα νωρίτερα, έξω από τη Βουλή, σε συγκέντρωση διαμαρτυρίας για τις προβλέψεις του σχεδίου νόμου.

«Για τη συγκέντρωση τι να πω; Ούτε στοιχειώδεις αποστάσεις ασφαλείας δεν μπορούσατε να κρατήσετε και μετά εκνευρίζεστε γιατί οι πολίτες εύλογα αναρωτιούνται τι θα συνέβαινε αν τύχαινε σε εσάς η διαχείριση αυτής τη πρωτοφανούς υγειονομικής κρίσης» είπε απευθυνόμενος στον ΣΥΡΙΖΑ ο πρωθυπουργός. Και, μεταξύ άλλων, συνέχισε: «Η κυβέρνηση ουδέποτε είχε, έχει και θα έχει πρόθεση να περιορίσει το δικαίωμα της δημόσιας συνάθροισης, της διαμαρτυρίας με άλλα λόγια. Αποτελεί αναπόσπαστο συστατικό της δημοκρατίας μας. Αλλά, απαιτώ από κόμματα και συνδικαλιστικούς φορείς που διοργανώνουν διαδηλώσεις αυτή την εποχή, να έχουν τη στοιχειώδη ευθιξία να σέβονται τις υποδείξεις των ειδικών και να μην παρουσιάζεται αυτή η άθλια εικόνα, η οποία παρουσιάστηκε χθες έξω από τη Βουλή. Αδικεί και αυτούς οι οποίοι διαδηλώνουν και τα αιτήματά τους».

Με απόφαση του κ. Τσίπρα ο ΣΥΡΙΖΑ δεν μετείχε στην ψηφοφορία επί του νομοσχεδίου του υπουργείου Περιβάλλοντος.

Ο πρόεδρος του ΣΥΡΙΖΑ δεν άφησε ασχολίαστη την αναφορά: «Μέχρι και η συγκέντρωση των περιβαλλοντικών οργανώσεων έξω από τη Βουλή τον πείραξε τον κ. Μητσοτάκη. Και προφανώς δεν τον πείραξε γιατί ξαφνικά τον έπιασε ο πόνος για τις αποστάσεις. Οταν καλούσε στο τηλέφωνο τον δήμαρχο να αλλάξει δρομολόγιο και να περάσει έξω από το Μαξίμου το φορτηγό με τη συναυλία και καλούσε και τους δημοσιογράφους και τα συνεργεία να τον απαθανατίσουν σε αυτή τη δήθεν αυθόρμητη στιγμή, δεν τον πείραζαν οι αποστάσεις που δεν τηρήθηκαν. Και δεν είχε αρθεί ακόμη η καραντίνα. Τώρα τον πείραξε η διαμαρτυρία. Για να δημιουργήσετε την εικονική πραγματικότητα. Της επιτυχίας και της κανονικότητας».

«Η κυβέρνηση ουδέποτε είχε, έχει και θα έχει πρόθεση να περιορίσει το δικαίωμα της δημόσιας συνάθροισης. Αλλά απαιτώ από κόμματα και συνδικαλιστικούς φορείς που διοργανώνουν διαδηλώσεις αυτή την εποχή να έχουν τη στοιχειώδη ευθιξία να σέβονται τις υποδείξεις των ειδικών», υπογράμμισε χθες, από του βήματος της Βουλής, ο Κυρ. Μητσοτάκης.

«Θλιβερή επέτειος»

Στην αρχή της χθεσινής παρέμβασής του ο πρωθυπουργός έκανε αναφορά, επίσης, και στη συμπλήρωση δέκα ετών από τότε που τρεις άνθρωποι έχασαν τη ζωή τους, όταν κατά τη διάρκεια βίαιων διαδηλώσεων πυρπολήθηκε το κτίριο της Μαρφίν στο οποίο εργάζονταν. Μίλησε για «θλιβερή επέτειο» και αναφέρθηκε στην απόφαση να τοποθετηθεί «μια ειδική πλακέτα στο κτίριο της φωτιάς και του μίσους που θα πολεμά τη λήθη, θα μας καλεί σε ενότητα και σε δημοκρατική επαγρύπνηση και θα κρατά ζωντανό το μεγάλο δίδαγμα εκείνης της ημέρας με δύο λέξεις: "Ποτέ πια"».

Ο κ. Τσίπρας δεν έκανε σχετική αναφορά. «Δέκα χρόνια μετά χρειάζεται να βρεθούν οι δράστες, να διαλευκανθεί η υπόθεση», υπογράμμισε η πρόεδρος του ΚΙΝΑΛ Φωτεινή Γεννηματά.

Ωστόσο, ο αρχηγός του κόμματος της αξιωματικής αντιπολίτευσης ήγειρε –όπως προαναφέρθηκε– και ζήτημα «διαδικασιών», εκφράζοντας μεταξύ άλλων την κατηγορηματική του διαφωνία με την απόφαση που ελήφθη, εν μέσω έκτακτων συνθηκών λόγω πανδημίας, η ονομαστική ψηφοφορία που ζήτησαν κόμματα της αντιπολίτευσης για το νομοσχέδιο, να διεξαχθεί μέσω «επιστολικής ψήφου». Και στο πλαίσιο της διαφωνίας του αυτής, ανακοίνωσε την απόφαση να αποχωρήσει η Κ.Ο. του ΣΥΡΙΖΑ από τη διαδικασία «για να μην τη νομιμοποιήσει».

Επί της ουσίας του νομοσχεδίου, το σύνολο της αντιπολίτευσης δήλωσε πως διαφωνεί με την κυβερνητική πολιτική.

Αυξημένη κίνηση σχεδόν κατά 80% στις συγκοινωνίες

Της **ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΣ ΚΑΣΣΙΜΗ**

Ενισχυμένη αλλά ελεγχόμενη χαρακτηρίζεται η κίνηση στις αστικές συγκοινωνίες της πρωτεύουσας κατά την πρώτη ημέρα εφαρμογής χαλάρωσης των μέτρων περιορισμού. Στην πλειονότητά τους οι επιβάτες επέδειξαν σύνεση τηρώντας αποστάσεις μεταξύ τους, ενώ ήταν εξοπλισμένοι με μάσκες. Συνολικά εκτιμάται, σύμφωνα με τα στοιχεία του ΟΑΣΑ ότι η αύξηση στις επικυρώσεις εισιτηρίων διαμορφώθηκε στο 77% τη Δευτέρα. Αναλυτικά, προχθές καταγράφηκαν 457.000 επικυρώσεις, ενώ μία εβδομάδα νωρίτερα (Δευτέρα 27 Απριλίου) οι επιβιβάσεις περιορίστηκαν στις 258.000.

Οι μετακινούμενοι φαίνεται ότι προτίμησαν τα μέσα σταθερής τροχιάς – κυρίως το μετρό και τον ηλεκτρικό, ενώ ελαφρώς περιορισμένη ήταν η αύξηση στην κίνηση που καταγράφηκε στα λεωφορεία και τρόλεϊ. Ειδικότερα, σύμφωνα με τα στοιχεία του ΟΑΣΑ, προχθές επιβιβάστηκαν στα λεωφορεία και στα τρόλεϊ των ΟΣΥ (Οδικές Συγκοινωνίες) 68,4% περισσότεροι επιβάτες από ό,τι την προηγούμενη Δευτέρα (27/4). Η άνοδος της κίνησης σε μετρό, ηλεκτρικό και τραμ διαμορφώθηκε τη Δευτέρα σε 78,6% σε σχέση με μία εβδομάδα νωρίτερα, οπότε και ήταν ακόμα σε ισχύ τα μέτρα περιορισμού.

Βοηθοί επιβατών

Συγκεκριμένα, καταγράφηκαν 348.679 επικυρώσεις σε μετρό, ηλεκτρικό και τραμ από 195.261 μία εβδομάδα νωρίτερα και 107.250 επικυρώσεις σε λεωφορεία και τρόλεϊ από 63.697 τη Δευτέρα 27 Απριλίου. Οι βοηθοί επιβατών θα βρίσκονται σε καθημερινή βάση στους 45 κεντρικότερους σταθμούς μετεπιβίβασης (μετρό και λεωφορείων), ενώ η παρουσία τους έχει προγραμματιστεί να διατηρηθεί καθ' όλη τη διάρκεια του Μαΐου.

Οι απολυμάνσεις συνεχίζονται με εντατικούς ρυθμούς, ακόμη και σε εξωτερικούς χώρους όπως οι στάσεις των αστικών λεωφορείων, έχουν τοποθετηθεί σημάνσεις επιδαπέδιες και στα καθίσματα, ώστε να γνωρίζει το επιβατικό κοινό πού επιτρέπεται να καθίσει και πού όχι, ενώ αναμένεται η δρομολόγηση εμβόλιμων οχημάτων και συρμών όταν και όπου αυτό κρίνεται απαραίτητο. Σε γραμμές με μεγάλη επιβατική κίνηση, θα προσέρχονται διαδοχικά ένα λεωφορείο αρθρωτό (διπλάσιας χωρητικότητας) και ένα απλό, όπως εξήγησε ο υπουργός Υποδομών Κ. Καραμανλής. Εμβόλιμα δρομολόγια θα προστεθούν σε ώρες αιχμής και στο μετρό. «Αυτό που θέλουμε να διασφαλίσουμε είναι οι ασφαλείς υγειονομικές συνθήκες μεταφοράς επιβατών. Επομένως ας καθυστερήσουμε, προέχει η δημόσια υγεία. Μην μπούμε σε ένα λεωφορείο όταν είναι γεμάτο. Γιατί όπως καταλαβαίνετε δεν μπορούμε να έχουμε έναν υπάλληλο του ΟΑΣΑ ή έναν αστυνομικό σε κάθε λεωφορείο», δήλωσε ο κ. Καραμανλής.

Σημειώνεται ότι οι κάτοχοι καρτών απεριορίστων διαδρομών θα έχουν πίστωση για τις ημέρες που δεν τις έχουν χρησιμοποιήσει (κατά τη διάρκεια της καραντίνας) κατά την αγορά της επόμενης κάρτας, ενώ όσοι προμηθευτούν ετήσια κάρτα, θα λάβουν επιπλέον 10% έκπτωση. Για τις κάρτες απεριορίστων διαδρομών του ΟΑΣΘ, όπου δεν υπάρχει ηλεκτρονικό εισιτήριο, ο κ. Καραμανλής διαβεβαίωσε ότι πολύ σύντομα θα βρεθεί λύση και για το επιβατικό κοινό της Θεσσαλονίκης.

Το μετρό καιο ηλεκτρικός έρχονται πρώτα στις προτιμήσεις των επιβατών – Εμβόλιμα δρομολόγια όπου κριθεί απαραίτητο σε ώρες αιχμής.

ΣΥΡΙΖΑ: Σε «καραντίνα» καλλιτέχνες, μικρομεσαίοι

Του **ΑΝΤΩΝΗ ΑΝΤΖΟΛΕΤΟΥ**

Τα αποτελέσματα της οικονομικής πολιτικής της κυβέρνησης σε επιμέρους κλάδους επιχειρεί να αναδείξει καθημερινά ο ΣΥΡΙΖΑ, με τον Αλέξη Τσίπρα σε συνέντευξή του στον ραδιοφωνικό σταθμό «Στο Κόκκινο» να εστιάζει στον καλλιτεχνικό κόσμο. Ο αρχηγός της αξιωματικής αντιπολίτευσης υπογράμμισε την ανάγκη για μια «γενναία επιδοματική πολιτική», αλλά και για «ενεργητικές πρωτοβουλίες» που οφείλει να προωθήσει το Μέγαρο Μαξίμου για τους ανθρώπους του πολιτισμού. Εκανε λόγο για «πολλές μικρές παραστάσεις, δεκάδες παραστάσεις στις πόλεις, στην Περιφέρεια, μουσικές παραστάσεις, θεατρικές παραστάσεις, όπου δεν είναι ανάγκη οι άνθρωποι να συνωστίζονται. Υπάρχουν αυτές οι δυνατότητες αρκεί να υπάρχει η βούληση της χρηματοδότησης, της στήριξης από την πλευρά της πολιτείας». Ο κ. Τσίπρας συμπλήρωσε πως «θα μπορούσε να υπάρξει ένα ειδικό κοινωνικό πρόγραμμα πολιτισμού για την αγορά βιβλίων, για τη στήριξη του κινηματογράφου, ένα πρόγραμμα για τις δημόσιες - δημοτικές βιβλιοθήκες και τα βιβλιοπωλεία».

Οσον αφορά τις προβλέψεις που βλέπουν το φως της δημοσιότητας σχετικά με την ύφεση, ο Ευκλείδης Τσακαλώτος εξαπέλυσε νέες βολές κατά της κυβέρνησης. «Το προεκλογικό αφήγημα της Ν.Δ. για τη μεσαία τάξη μας άφησε χρόνους. Σε συνέντευξή του στο CNN ο κ. Μητσοτάκης μίλησε για ύφεση 10%. Αν ξεκινάνε από 4,7% την Πέμπτη, το κάνουν 7,9% την Κυριακή και τη Δευτέρα φτάνουν στο 10%, αγχώνομαι πού θα φτάσουν μέχρι το άλλο Σαββατοκύριακο», επεσήμανε ο τομεάρχης Οικονομικών του ΣΥΡΙΖΑ, ανεβάζοντας τους τόνους με το Μαξίμου. Για αδράνεια της κυβέρνησης και έλλειψη σχεδίου που είναι καταστροφική για τους εργαζομένους και τους μικρομεσαίους έκανε λόγο ο Αλέξης Χαρίτσης απευθυνόμενος για άλλη μία φορά στη μερίδα των πολιτών που θέλει να προσεγγίσει ο ΣΥΡΙΖΑ. Ο εκπρόσωπος Τύπου του κόμματος αναφέρθηκε στο πρόγραμμα της αξιωματικής αντιπολίτευσης, που δεν έχει λάβει υπ' όψιν της η κυβέρνηση, συμπληρώνοντας πως «υπάρχει άλλος δρόμος, με εμπροσθοβαρή μέτρα στήριξης της οικονομίας, στοχευμένες παρεμβάσεις για τους ανέργους και τους αδύναμους».

Την ανάγκη για μια «γενναία επιδοματική πολιτική» που οφείλει να προωθήσει το Μαξίμου υπογράμμισε ο Αλ. Τσίπρας.

Ανοίγοντας τη «βεντάλια» της αντιπολιτευτικής επίθεσης, ο Νίκος Φίλης και 47 βουλευτές του ΣΥΡΙΖΑ με ερώτηση προς τη Νίκη Κεραμέως ζητούν να μάθουν γιατί στην ιστοσελίδα του ΕΟΔΥ η αναλογία ενός ατόμου (εκπαιδευτικού και μαθητή) ανά 7 τ.μ. στη σχολική αίθουσα τροποποιήθηκε. Η αρμοδιότητα της οριοθέτησης πέρασε στο υπουργείο Παιδείας και η ερμηνεία που δίνουν στην Κουμουνδούρου είναι πως στη συντριπτική πλειονότητα των ελληνικών τάξεων ο αριθμός των 15 μαθητών που έχει ήδη ανακοινωθεί δεν μπορεί να επιτευχθεί. «Συνεπώς το άνοιγμα των σχολείων καθίσταται πρακτικά αδύνατο», υποστηρίζουν από την Κουμουνδούρου.

Ολική επαναφορά της οικονομίας το 2021

Θα υπερκαλύψει τις απώλειες του 2020, εκτιμά το ΥΠΟΙΚ

Της **ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ**

Στην αισιόδοξη άκρη της γκάμας των προβλέψεων που έχουν διατυπωθεί έως τώρα για τις επιπτώσεις του κορωνοϊού στην ελληνική οικονομία και κοντά σ' αυτές της Τράπεζας της Ελλάδος κινούνται οι εκτιμήσεις του υπουργείου Οικονομικών στο Πρόγραμμα Σταθερότητας 2020-21, που υπέβαλε την περασμένη Πέμπτη στις Βρυξέλλες. Το βασικό του σενάριο προβλέπει ύφεση 4,7%, αλλά υπάρχει και ένα δυσμενές, με υποχώρηση του ΑΕΠ κατά 7,9%. Υπενθυμίζεται ότι ο διοικητής της κεντρικής τράπεζας Γιάννης Στουρνάρας στα αντίστοιχα σενάρια προέβλεπε ύφεση 4% και 8% αντίστοιχα. Και στα δύο σενάρια του υπουργείου, η προβλεπόμενη ανάκαμψη του επόμενου χρόνου υπερκαλύπτει τις απώλειες του 2020. Ετσι, το 2021 προβλέπεται ανάκαμψη 5,1% στο βασικό σενάριο και 8% στο δυσμενές. Η διαφορά του βασικού από το δυσμενές σενάριο: Το πρώτο προβλέπει εξασθένηση της υγειονομικής κρίσης το δεύτερο εξάμηνο του χρόνου, έπειτα από κορύφωσή της το δεύτερο τρίμηνο, αλλά και συγκράτηση της ύφεσης στην Ευρωζώνη σε επίπεδο ανάλογο με το ελληνικό (4,7%). Στο δυσμενές, η διάρκεια της κρίσης είναι μεγαλύτερη.

Αλλοι φορείς, όπως π.χ. το ΔΝΤ, έχουν εκτιμήσει ότι η ύφεση στην ελληνική οικονομία θα φτάσει φέτος το 10% (βασικό σενάριο), αλλά το υπουργείο Οικονομικών δεν συμμερίζεται την άποψη αυτή. Το πρόγραμμα αναφέρει ότι η ύφεση θα έφτανε το 10% αν δεν λαμβάνονταν καθόλου μέτρα, τα οποία όμως ελήφθησαν. Στο δυσμενές σενάριο, χωρίς μέτρα, υπολογίζει το υπουργείο Οικονομικών, η ύφεση θα μπορούσε να φτάσει το

Το βασικό σενάριο του υπ. Οικονομικών προβλέπει ύφεση 4,7% και το δυσμενές υποχώρηση του ΑΕΠ κατά 7,9%.

13,2%. Τόσο (13,3%) εκτιμά ότι θα φτάσει η ύφεση στην Ελλάδα η Morgan Stanley στο βασικό της σενάριο, που κινείται στο απαισιόδοξο άκρο των προβλέψεων.

Το πρόγραμμα προβλέπει επίσης στο βασικό του σενάριο πρωτογενές έλλειμμα 1,9% του ΑΕΠ και στο δυσμενές 2,8%. Με τους τόκους και σε όρους ESA προβλέπεται έλλειμμα 4,7% του ΑΕΠ (έναντι πλεονάσματος 1,5% του ΑΕΠ το 2019). Σε κάθε περίπτωση, οι δημοσιονομικοί κανόνες έχουν ανασταλεί για φέτος, τουλάχιστον, στην Ευρωζώνη, οπότε δεν υπάρχει πρόβλημα.

Το χρέος

Αρκετά αισιόδοξο είναι το πρόγραμμα και ως προς τις επιπτώσεις του κορωνοϊού στο χρέος, αφού εκτιμά ότι θα αυξηθεί κατά 12,2% του ΑΕΠ στα 188,8% του ΑΕΠ από 176,6% του ΑΕΠ το 2019. Το 2021, το υπουργείο Οικονομικών υπολογίζει ότι το χρέος θα υποχωρήσει και πάλι στο 176,8%. Και εδώ, η πρόβλεψη του υπουργείου βρίσκεται κοντά σε αυτήν της Τράπεζας της Ελλάδος, που υπολογίζει επιβάρυνσή του κατά 14% φέτος. Αντίθετα, το ΔΝΤ βλέπει αύξησή του κατά πάνω από 20% του ΑΕΠ.

Το πλήγμα στο ΑΕΠ, σύμφωνα με τις παραδοχές του προγράμματος, θα προέλθει κυρίως από τον τουρισμό, με την υποχώρηση των εξαγωγών αγαθών και υπηρεσιών να φτάνει 19,2% αλλά και την πτώση της ιδιωτικής κατανάλωσης κατά 4,1%, και των επενδύσεων κατά 4,6%. Το 2021, όμως, προβλέπεται να ανακτηθεί το χαμένο έδαφος στον τουρισμό και στην κατανάλωση, ενώ εκτιμάται άλμα επενδύσεων κατά 15,6%.

Επιφυλάξεις

Με επιφυλάξεις αντιμετωπίζει τις προβλέψεις του προγράμματος το Ελληνικό Δημοσιονομικό Συμβούλιο, το οποίο –παρότι τις υιοθετεί– επισημαίνει τον «ιδιαίτερα υψηλό βαθμό αβεβαιότητας» στο μακροοικονομικό περιβάλλον και χαρακτηρίζει «ιδιαιτέρως αισιόδοξη» την πρόβλεψη για ύφεση 4,7% φέτος, επισημαίνοντας ότι οι περισσότεροι διεθνείς οργανισμοί είναι λιγότερο αισιόδοξοι.

Το ΕΔΣ χτυπά ακόμη καμπανάκι για τους μισθούς, λέγοντας ότι υπάρχει κίνδυνος οι μειώσεις τους να γίνουν μόνιμες, κάτι που θα υπονομεύσει, μέσω της μειωμένης κατανάλωσης, και την ανάκαμψη της οικονομίας. Επισημαίνει, επίσης, τον κίνδυνο να μην αποδειχθούν επαρκείς οι ευρωπαϊκοί πόροι για την ανάκαμψη της οικονομίας, δεδομένου ότι οι εθνικοί

Τα δύο σενάρια του Προγράμματος Σταθερότητας για την ελληνική οικονομία

	ΒΑΣΙΚΟ ΣΕΝΑΡΙΟ	ΔΥΣΜΕΝΕΣ ΣΕΝΑΡΙΟ
Ποσοστό μεταβολής πραγματικού ΑΕΠ 2020 μετά τα μέτρα της Κυβέρνησης για την αντιμετώπιση των οικονομικών συνεπειών της πανδημίας	-4,7%	-7,9%
Ποσοστό μεταβολής πραγματικού ΑΕΠ 2020 χωρίς τα μέτρα	-10,0%	-13,2%
Πρωτογενές αποτέλεσμα Γενικής Κυβέρνησης, κατά ESA	-1,9%	-2,8%

ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΑΞΙΑ ΜΕΤΡΩΝ	ΔΙΣ. ΕΥΡΩ	% ΑΕΠ
Συνολική αξία μέτρων	17,348	9,7%
Συνολικό ταμειακό κόστος μέτρων	12,349 (11,546 μετά τις επιστροφές)	6,9% (6,5%)
ΕΚ ΤΩΝ ΟΠΟΙΩΝ: 1. Δημοσιονομικό κόστος	10,349 (9,546 μετά τις επιστροφές)	5,8% (5,4%)
ΕΚ ΤΩΝ ΟΠΟΙΩΝ: Αναστολές φόρων και εισφορών	2,332 (1,562 μετά τις επιστροφές)	1,3% (0,9%)
2. Ταμειακό κόστος χορήγησης δανείων με εγγυήσεις	2,000	1,1%
3. Συνολική χορήγηση δανείων με εγγυήσεις μετά τη μόχλευση	7,000	3,9%

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Μέτρα 17,35 δισ.

Στα 17,35 δισ. ευρώ (9,7% του ΑΕΠ) φτάνει η αξία των μέτρων που έχουν ληφθεί μέχρι στιγμής, σύμφωνα με τα στοιχεία του Προγράμματος Σταθερότητας.

Το ταμειακό τους κόστος, όμως, περιορίζεται σε 11,5 δισ. ευρώ σε επίπεδο έτους (6,5% του ΑΕΠ) ή 12,35 δισ. ευρώ για τους μήνες έως τον Ιούνιο, αν ληφθεί υπόψη ότι οι επιστροφές φορολογικών και ασφαλιστικών αναστολών θα πραγματοποιηθούν μετά τον Αύγουστο. Αναλυτικότερα, σύμφωνα με σχετική ανακοίνωση του υπουργού Οικονομικών Χρήστου Σταϊκούρα, τα 10,349 δισ. ευρώ είναι το δημοσιονομικό κόστος και εξ αυτών τα 2,332 δισ. ευρώ αντιστοιχούν σε αναστολές φόρων και εισφορών. Αλλα 2 δισ. ευρώ είναι το ταμειακό κόστος χορήγησης δανείων με εγγυήσεις, οι οποίες, με μόχλευση, θα οδηγήσουν στη χορήγηση δανείων 7 δισ. ευρώ. Ο κ. Σταϊκούρας επισημαίνει ότι το ταμειακό κόστος, το οποίο αγγίζει τα 12,35 δισ. ευρώ έως τον Ιούνιο, «έχει άμεση σχέση με τα αποθέματα ταμειακών διαθεσίμων». Σημειώνεται ότι τα ταμειακά διαθέσιμα, σύμφωνα με στοιχεία που έδωσε την περασμένη εβδομάδα ο υφυπουργός Δημοσιονομικής Πολιτικής, ανέρχονται ακριβώς σε 12,3 δισ. ευρώ, αν εξαιρεθεί το «μαξιλάρι» του ESM, ύψους 15,7 δισ. ευρώ, που έχει αυστηρές προϋποθέσεις για να χρησιμοποιηθεί. Οπως διευκρινίζεται από τον υπουργό Οικονομικών, τα μέτρα αυτά δεν περιλαμβάνουν όσα θα εξειδικευθούν το προσεχές διάστημα, όπως το πρόγραμμα της Κομισιόν για την απασχόληση SURE, η χορήγηση δανείων μέσω της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων, το νέο πλαίσιο επιδότησης δανείων πρώτης κατοικίας και οι νέες πολιτικές που θα εφαρμοστούν σε συγκεκριμένους κλάδους της οικονομίας, όπως τουρισμό, μεταφορές κ.λπ., καθώς και παρεμβάσεις ρευστότητας του Δημοσίου.

Δομική κρίση με μεγάλη διάρκεια «βλέπει» το ΙΟΒΕ

Τα χειρότερα έπονται. Αυτή την προειδοποίηση σε ό,τι αφορά την πορεία της οικονομίας δίνει το Ιδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (ΙΟΒΕ) στη χθεσινή ανακοίνωσή του για την έρευνα οικονομικής συγκυρίας του μηνός Απριλίου. Και αυτό διότι, όπως επισημαίνουν οι συγγραφείς της έρευνας, λόγω της μεγάλης εξάρτησης της ελληνικής οικονομίας από τον εισερχόμενο τουρισμό, το ισχυρότερο πλήγμα στην οικονομική δραστηριότητα αναμένεται να επέλθει χρονικά αργότερα σε σύγκριση με τις άλλες ευρωπαϊκές οικονομίες.

Ακόμη ίσως πιο ανησυχητική είναι μία άλλη επισήμανση του ΙΟΒΕ, ότι δηλαδή η τρέχουσα κρίση ενέχει δομικά και όχι μόνο συγκυριακά χαρακτηριστικά και ακόμη και όταν αυτή ομαλοποιηθεί σταδιακά, οι επιπτώσεις της αναμένεται να εκταθούν σε βάθος χρόνου σε όλους τους τομείς της οικονομίας, με διαφοροποίηση της έντασης μεταξύ τους. Σύμφωνα, λοιπόν, με το ΙΟΒΕ, ο δείκτης οικονομικού κλίματος υποχώρησε τον Απρίλιο στις 99,3 μονάδες, έναντι 109,4 μονάδων τον Μάρτιο. Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στη βιομηχανία περιορίστηκε αισθητά τον Απρίλιο στις 97,6 μονάδες (από 108,7 τον Μάρτιο).

Αξίζει εδώ να σημειωθεί ότι ισχυρή πτώση κατέγραψε και ο δείκτης υπευθύνων προμηθειών στη μεταποίηση (δείκτης PMI), που καταρτίζει η IHS Markit. Ο εν λόγω δείκτης σημείωσε ιστορικό χαμηλό τον Απρίλιο, καθώς διαμορφώθηκε στις 29,5 μονάδες από τις 42,5 μονάδες τον Μάρτιο. Οι πωλήσεις μειώθηκαν, ενώ ακυρώθηκαν παραγγελίες από βασικούς προορισμούς εξαγωγών. Στην ανάλυση της IHS Markit γίνεται λόγος για πρωτοφανή μείωση του αριθμού εργαζομένων, ενώ προβλέπεται ότι η βιομηχανική παραγωγή στην Ελλάδα θα συρρικνωθεί κατά 4,1% το 2020.

Ελεύθερη πτώση κατέγραψε ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στις κατασκευές, στις 14,3 μονάδες από τις 82,7 μονάδες τον Μάρτιο. Μάλιστα, στις ιδιωτικές κατασκευές, ο δείκτης υποχώρησε στις 18,8 μονάδες, από 97,4 τον Μάρτιο. Στις 90,6 μονάδες διαμορφώθηκε τον Απρίλιο ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στο λιανεμπόριο έναντι 107,4 μονάδων τον Μάρτιο. Μέρος των απωλειών συγκράτησε η ενίσχυση του κλάδου τροφίμων και ποτών και είναι χαρακτηριστικό ότι ο σχετικός υποδείκτης αυξήθηκε τον Απρίλιο στις 125,3 μονάδες από 109,3 μονάδες τον Μάρτιο. Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στις υπηρεσίες υποχώρησε στις 80,9 μονάδες από τις 104,3 μονάδες, με την πλέον απαισιόδοξη καταγραφή να αφορά τον κλάδο των ξενοδοχείων - εστιατορίων - τουριστικών πρακτορείων. Ο υποδείκτης διαμορφώθηκε στις 57 μονάδες από 101,4 μονάδες τον Μάρτιο.

Εντονη ανησυχία και απαισιοδοξία επικρατεί και μεταξύ των καταναλωτών. Ετσι, ενώ τον Φεβρουάριο ο δείκτης καταναλωτικής εμπιστοσύνης στην Ελλάδα είχε φτάσει το υψηλότερο σημείο των τελευταίων 19,5 ετών (στις -4,8 μονάδες), τον Μάρτιο υποχώρησε στις -16,5 μονάδες και τον Απρίλιο κατρακύλησε στις -32,6 μονάδες. Πλέον, το 63% των νοικοκυριών (από 45% τον Μάρτιο) αναμένει επιδείνωση της οικονομικής του κατάστασης τους προσεχείς 12 μήνες, το 77% «βλέπει» επιδείνωση της οικονομικής κατάστασης της χώρας το προσεχές δωδεκάμηνο, ενώ η εργασιακή ανασφάλεια είναι κάτι παραπάνω από έντονη. Είναι χαρακτηριστικό ότι πλέον το ποσοστό όσων προβλέπουν αύξηση της ανεργίας είναι διπλάσιο (84%) σε σύγκριση με το αντίστοιχο του Μαρτίου (42%). Από την έρευνα φαίνεται, τέλος, ότι οι κλάδοι αυτοκινήτου και ακινήτων αναμένεται να υποστούν σημαντικό πλήγμα, με το 97,3% των καταναλωτών να δηλώνει ότι δεν προτίθεται να αγοράσει αυτοκίνητο εντός του προσεχούς 12μήνου και μόλις 1,9% να λέει ότι θα αγοράσει ή θα κατασκευάσει κατοικία.

Η επόμενη «επικοινωνιακά» ημέρα στις επιχειρήσεις

Του **Κωνσταντίνου Ντάλτα,**
Γενικού Διευθυντή Red Wolf Digital group

Η ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ της κάθε εταιρείας επηρεάζεται ξεκάθαρα και από τα έσοδα της. Σε περίοδο κρίσης δημιουργούνται στρεβλώσεις λόγω της απώλειας κερδών, αλλά σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να διακοπεί η επαφή με πελάτες και συνεργάτες.

Δυστυχώς, η σημερινή εικόνα στον χώρο των επιχειρήσεων δεν είναι ακόμα ξεκάθαρη, διότι αν και έχει ήδη καταγραφεί ζημιά, οι περισσότερες εταιρείες δεν γνωρίζουν το μέγεθός της. Η οικονομία αντιμετωπίζει μία τεράστια κρίση και αυτό αποτυπώνεται σε παγκόσμιο επίπεδο. Πολλές χώρες, όπως και η δική μας, αποφάσισαν να επανεκκινήσουν σταδιακά την οικονομία και το αποτέλεσμα είναι αμφίβολο εάν κρίνουμε από την Γερμανία.

Στη Σιγκαπούρη, όπου άνοιξαν τα malls υπάρχουν τεράστιες σημάνσεις απαγορεύσεων σε διάφορους χώρους των εμπορικών κέντρων αλλά αυτό θα το συνηθίσουμε, οι άνθρωποι προσαρμοζόμαστε εύκολα. Η κρίση που βιώνουμε μοιάζει με ένας μαραθώνιος που θέλει αντανακλαστικά μεν αλλά και αντοχή, έχει μεγάλη διάρκεια και χρειάζεται πολύ καλή προετοιμασία. Γι' αυτό και είναι αναγκαία η ύπαρξη ενός σχεδίου προετοιμασίας και να μην περιμένουν οι επιχειρήσεις την κρίση να τους κτυπήσει την πόρτα.

Διαχείριση της κρίσης

Οι επιχειρήσεις σε περίοδο

κρίσης δεν πρέπει να προβαίνουν σε αποσπασματικές κινήσεις, παρά το κενό που υπάρχει στο ταμείο τους διότι αυτές οι κινήσεις στο τέλος δεν θα ωφελήσουν.

Ο πανικός και ο φόβος δεν αποτελούν καλή τακτική γιατί αυτό περνάει και στους πελάτες της επιχείρησης. Οφείλουμε να αναλύουμε καθημερινά τα δεδομένα σε μία τέτοια κρίση, να χαράσσουμε με νέες ιδέες την στρατηγική μας και να είμαστε δεκτικοί να τη μεταβάλουμε.

Μία εταιρεία πρέπει να είναι χρήσιμη, να επικοινωνεί με τους πελάτες της και κυρίως να δίνει ελπίδα. Έχουμε δει πολύ μεγάλες εταιρείες, να επικοινωνούν πάνω σε ένα πρόγραμμα εταιρικής κοινωνικής ευθύνης σε αυτή την περίοδο της κρίσης και κυρίως χωρίς να το «φωνάζουν», διότι μία τέτοια κίνηση μπορεί να ενοχλήσει το κοινό αν η εταιρεία το κάνει για να διαφημιστεί.

Η επικοινωνία, όμως, χρειάζεται σε ένα κοινό που έχει ανάγκη να νιώσει ότι δεν είναι μόνο του σε μία τέτοια περίοδο. Οι εταιρείες πρέπει να καταλάβουν ότι πρέπει να προσεγγίσουν το κοινό τους όχι επαναδιαπραγματεύοντας τη δημόσια εικόνα τους, αλλά να την αναπτύξουν σε νέα δεδομένα. Αυτή η αντιμετώπιση πρέπει να γίνει σε τρεις φάσεις: της κρίσης που βιώνουμε τώρα, την περίοδο της στροφής στην ομαλότητα που σύμφωνα και με κάποιες αναλύσεις παγκόσμιων brands αυτό θα γίνει Ιούλιο με Αύγουστο και της νέας καθημερινότητας, η οποία θα έρθει από τον Σεπτέμβριο και έπειτα.

Αυτήν την περίοδο έχουν πραγματοποιηθεί πολλές ενδιαφέρουσες έρευνες και μελέτες. Μία από αυτές εστιάζει στο γεγονός ότι το 77% των συμμετεχόντων στην έρευνα αναμένει βοήθεια από τα brands στην νέα καθημερινότητα και μόλις το 8% παρουσιάζεται να πιστεύει πως οι επιχειρήσεις δεν πρέπει να σταματήσουν να διαφημίζονται. Άρα, το κοινό δεν επιζητεί αυτή την επικοινωνία αλλά μία νέα, άλλη επικοινωνία χωρίς εξυπνάδες, χωρίς πολλή χιούμορ, με ξεκάθαρα μηνύματα, ισορροπία και μέτρο στην προσέγγιση του κοινού του.

ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΛΗΡΩΜΩΝ (Κ.Ο.Α.Π.)
CYPRUS AGRICULTURAL PAYMENTS ORGANISATION (C.A.P.O.)

ΠΑΡΑΤΑΣΗ ΠΕΡΙΟΔΟΥ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΤΗΣ ΕΝΙΑΙΑΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΕΚΤΑΡΙΚΩΝ ΕΠΙΔΟΤΗΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2020

Ο Κυπριακός Οργανισμός Αγροτικών Πληρωμών (ΚΟΑΠ) ανακοινώνει ότι οι ημερομηνίες υποβολής και τροποποίησης αιτήσεων της Ενιαίας Εκταρικής επιδότησης παρατείνονται, λόγω της πανδημίας κορονοϊού μέχρι τις ακόλουθες ημερομηνίες:

Ενιαία Αίτηση Εκταρικών Επιδοτήσεων 2020

Υποβολή Ενιαίας Αίτησης Εκταρικών Επιδοτήσεων	18/05/2020
Υποβολή Ενιαίας Αίτησης Εκταρικών Επιδοτήσεων με ποινή	12/06/2020
Τελευταία ημερομηνία τροποποιήσεων στις αιτήσεις	15/06/2020
Τελευταία ημερομηνία τροποποιήσεων κατόπιν προκαταρκτικών ελέγχων για αιτητές που θα ενημερωθούν από τον ΚΟΑΠ	24/06/2020

Επισύρεται η προσοχή των αιτητών όπως υποβάλλουν την αίτηση τους ηλεκτρονικά και ότι μετά τις καταληκτικές πιο πάνω ημερομηνίες ο ΚΟΑΠ δεν θα έχει τη δυνατότητα παραλαβής αιτήσεων ή και προσθηκών, με οποιοδήποτε τρόπο.

Όσοι αιτητές για λόγους ανωτέρας βίας, δεν μπορούν να υποβάλουν την αίτηση τους θα πρέπει να ενημερώσουν σχετικά τον Οργανισμό το συντομότερο δυνατόν.

Intergaz

Δωρεάν Χορηγία Υγραερίου στα Δημόσια Νοσηλευτήρια από την Intergaz Ltd

Η Εταιρία Intergaz, κύριος εισαγωγέας και διανομέας υγραερίου στην Κύπρο, σε συνεδρία του Διοικητικού της Συμβουλίου αποφάσισε, όπως παρέχει δωρεάν το υγραέριο στα έξι μεγαλύτερα δημόσια νοσηλευτήρια της χώρας μέχρι και την άρση των περιοριστικών μέτρων από το κράτος. Η απόφαση αυτή πάρθηκε ως ελάχιστη ένδειξη αλληλεγγύης και υποστήριξης των άοκνων προσπαθειών που καταβάλει το κράτος και οι άνθρωποι της πρώτης γραμμής σε αυτές τις δύσκολες στιγμές που περνά ο λαός μας λόγω τις πανδημίας του COVID-19.

Η χορηγία αυτή εμπίπτει στα πλαίσια της κοινωνικής ευθύνης της εταιρίας αλλά και της έμπρακτης υποστήριξης της προς την Κυβέρνηση για το τεράστιο και δαπανηρό έργο που επιτελεί προς αντιμετώπιση της πανδημίας, της προστασίας των εργαζομένων και της επανεκκίνησης της οικονομίας.

Η δωρεά υγραερίου θα έχει αναδρομική ισχύ από τις 16 Μαρτίου και θα αφορά τα πιο κάτω νοσηλευτήρια:
- **Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας • Γενικό Νοσοκομείο Λάρνακας**
- **Γενικό Νοσοκομείο Λεμεσού • Γενικό Νοσοκομείο Πάφου**
- **Γενικό Νοσοκομείο Αμμοχώστου • Νοσοκομείο Κυπερούντας**

Σε ανακοίνωση της η εταιρεία αναφέρει ότι ''είναι με αίσθημα ευθύνης και ως ελάχιστο χρέος προς την πολιτεία που έχουμε πάρει αυτήν την απόφαση να ενισχύσουμε την πρώτη γραμμή της μάχης έναντι στον κορονοϊό και να στηρίξουμε την κυβέρνηση και τους συνανθρώπους μας σε αυτή την μεγάλη προσπάθεια που καταβάλουν''.

Και για τον Μάιο θα ισχύει η μείωση ενοικίων κατά 40%

ΠΟΜΙΔΑ: «Σταγόνα στον ωκεανό» οι ευνοϊκές ρυθμίσεις για τους ιδιοκτήτες ακινήτων

Του **ΝΙΚΟΥ Χ. ΡΟΥΣΑΝΟΓΛΟΥ**

Παρατάθηκε και για τον μήνα Μάιο το μέτρο της μείωσης ενοικίων 40% σε όλα τα ακίνητα που μισθώνονται από τις πληττόμενες επιχειρήσεις (βάσει των ΚΑΔ τους), αλλά και τους εργαζομένους σε αυτές. Μάλιστα, ακόμα και όσες επιχειρήσεις ξεκινήσουν τη λειτουργία τους από την προσεχή Δευτέρα και σταδιακά εντός του μήνα, θα μπορούν να επωφεληθούν της μείωσης ενοικίου, καθώς θα θεωρούνται και αυτές πληττόμενες. Ουσιαστικά, το μέτρο αφορά πάνω από το 80% των ενοικιαζόμενων ακινήτων στην χώρα, είτε πρόκειται για κατοικίες είτε για επαγγελματική στέγη (π.χ. γραφεία, καταστήματα, ξενοδοχεία, αποθήκες κ.τ.λ.).

Παράλληλα, θεωρείται σχεδόν βέβαιο ότι θα επεκταθεί και πέραν του Μαΐου, τουλάχιστον για όσες επιχειρήσεις δεν ανοίξουν καθόλου τον συγκεκριμένο μήνα, όπως για παράδειγμα τα εμπορικά κέντρα και τα ξενοδοχεία 12μηνης λειτουργίας, τα οποία είναι προγραμματισμένο να επαναλειτουργήσουν στις αρχές Ιουνίου.

Η κίνηση του οικονομικού επιτελείου έρχεται σε αντίθεση με όσα είχε δηλώσει προ ημερών ο κ. Θεόδωρος Σκυλακάκης, υφυπουργός Δημοσιονομικής Πολιτικής, ο οποίος είχε τονίσει σε διαδικτυακή συζήτηση για την αγορά ακινήτων ότι το μέτρο της μείωσης ενοικίου 40% δεν θα επεκταθεί πέραν του Απριλίου. Τότε είχε αναφερθεί και στα μέτρα ελάφρυνσης των ιδιοκτητών, οι οποίοι πλήττονται από το μέτρο αυτό, σημειώνοντας ότι αυτή δεν θα είναι οριζόντια, αλλά θα αφορά μόνο εκείνους που όντως έχουν πληγεί και επίσης θα είναι αναλογική του βαθμού απώλειας που υφίσταται ο κάθε ιδιοκτήτης.

Πάντως, μέχρι σήμερα, δεν έχει γνωστοποιηθεί κάποια κίνηση από την πλευρά της κυβέρνησης, μέσω π.χ. της απαλλαγής φόρου για τους μήνες που υφίστανται οι μειώσεις των ενοικίων, ή της μείωσης του ΕΝΦΙΑ, με αποτέλεσμα να επικρατεί αναβρασμός στους κόλπους των ιδιοκτητών, οι οποίοι τονίζουν ότι καλούνται να χρηματοδοτήσουν από την τσέπη τους τα μέτρα ελάφρυνσης της κυβέρνησης. «Σε καμία περίπτωση δεν είπαμε ότι η μείωση ενοικίου δεν είναι ένα σωστό, ακόμα και απαραίτητο μέτρο στην παρούσα συγκυρία. Αντιδρούμε όμως στη χρηματοδότησή του αποκλειστικά με δικά μας κεφάλαια, χωρίς καμία υποστήριξη από το κράτος», αναφέρει στην «Κ» ο πρόεδρος της ΠΟΜΙΔΑ, κ. Στράτος Παραδιάς.

Το μέτρο αφορά πάνω από το 80% των ενοικιαζόμενων ακινήτων στην Ελλάδα.

Μάλιστα, σύμφωνα με τον ίδιο, «οι όποιες ευνοϊκές ρυθμίσεις τέθηκαν σε ισχύ τις προηγούμενες εβδομάδες για τους ιδιοκτήτες ακινήτων, είναι "σταγόνα στον ωκεανό". Για παράδειγμα, η έκπτωση του 25% σε όσους κατέβαλλαν εμπρόθεσμα τις υποχρεώσεις τους προς το Δημόσιο, δεν εφαρμόστηκε ποτέ, παρότι εξαγγέλθηκε. Αντίστοιχα, η χορήγηση τετράμηνης παράτασης στην καταβολή οφειλών, ίσχυσε μόνο για όσους ιδιοκτήτες είχαν μείωση μισθωμάτων από επαγγελματική στέγη και όχι για όσους είχαν μείωση από μίσθωση κατοικιών», σημειώνει ο κ. Παραδιάς.

Τα προβλήματα

Ενα ακόμα φλέγον ζήτημα για τους ιδιοκτήτες είναι η μη κατοχύρωσή τους σε περίπτωση που τελικά ληφθούν μέτρα ελάφρυνσής τους, στην περίπτωση των 100.000 αυτοαπασχολούμενων επαγγελματιών, οι οποίοι, σύμφωνα με την ΠΟΜΙΔΑ, έχουν προχωρήσει σε αυθαίρετη μείωση του ενοικίου που πληρώνουν, επικαλούμενοι το σχετικό ΦΕΚ. Οι επαγγελματίες αυτοί δεν έχουν προχωρήσει σε εγγραφή στην «Εργάνη» (μέσω της οποίας πιστοποιείται και η μείωση του ενοικίου), με το επιχείρημα ότι δεν έχουν υπαλλήλους. Με τον τρόπο αυτό, όμως, οι ιδιοκτήτες των αντίστοιχων ακινήτων δεν θα μπορούν να αποδείξουν ότι έχουν μειώσει το ενοίκιο, ώστε να επωφεληθούν κι αυτοί από μια ευνοϊκή ρύθμιση για τους ίδιους στο μέλλον.

Στο πλαίσιο αυτό, η ΠΟΜΙΔΑ ζητεί τόσο την επίλυση των παραπάνω ζητημάτων όσο και τη θέσπιση ουσιαστικής έκπτωσης στην εμπρόθεσμη καταβολή του φετινού ΕΝΦΙΑ. Παράλληλα, ζητείται είτε η αφαίρεση από τις φετινές φορολογικές επιβαρύνσεις των ιδιοκτητών, του 50% των περικοπών, είτε η άμεση νομοθέτηση ότι όσα μισθώματα του 2020 εισπραχθούν μειωμένα, θα είναι αφορολόγητα το 2021.

Ενα δισ. σε 90.000 επιχειρήσεις έως τις 10 Μαΐου

Επιτόκιο κάτω από 1%, πληρωμή της πρώτης δόσης τον Ιανουάριο του 2022 και περίοδο χάριτος 19 μηνών είναι οι ιδιαίτερα ευνοϊκοί όροι του κρατικού δανείου για τις 90.000 επιχειρήσεις που θα λάβουν το κρατικό δάνειο ύψους 1 δισ. ευρώ.

Οσες επιλέχθηκαν από την κυβέρνηση με βάση τη μείωση του τζίρου θα ενημερωθούν την ερχόμενη εβδομάδα από την ηλεκτρονική πλατφόρμα «myBusinessSupport» στο Taxisnet για το ποσό που θα λάβουν αλλά και τους αναλυτικούς όρος χορήγησης της επιστρεπτέας προκαταβολής. Εφόσον αποδεχθούν τους όρους το αργότερο μέχρι τις 10 Μαΐου, το σχετικό ποσό θα έχει κατατεθεί στους εταιρικούς λογαριασμούς. Οσες επιχειρήσεις μείνουν εκτός του προγράμματος θα έχουν την ευκαιρία στα τέλη Μαΐου να υποβάλουν εκ νέου αίτηση, καθώς το πρόγραμμα της επιστρεπτέας προκαταβολής περιλαμβάνει και δεύτερη φάση.

Με βάση τον αλγόριθμο που χρησιμοποίησε η κυβέρνηση, προκειμένου οι επιχειρήσεις με απλογραφικά βιβλία να λάβουν το δάνειο θα πρέπει να έχουν μείωση του κύκλου εργασιών κατά 6,7% τουλάχιστον το πρώτο τρίμηνο του 2020, σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2019, 2018, 2017. Για τις επιχειρήσεις που τηρούν διπλογραφικά βιβλία η μείωση πρέπει να ξεπερνά το 20% του κύκλου εργασιών κατά τον μήνα Μάρτιο του 2020, σε σχέση με τον μηνιαίο μέσο όρο των τριών προηγούμενων ετών. Στην περίπτωση που η επιχείρηση έχει θέσει σε αναστολή συμβάσεων όλους ή τμήμα των εργαζομένων την 21η Απριλίου 2020, θα λαμβάνεται υπόψη και θα απομειώνεται το ποσό του κρατικού δανείου. Τα ελάχιστα ποσά που θα λάβουν είναι:

Η επιστροφή του ποσού θα γίνει σε 40 ισόποσες μηνιαίες δόσεις.

α) 2.000 ευρώ για επιχειρήσεις που δεν απασχολούν εργαζομένους με σχέση εξαρτημένης εργασίας.

β) 4.000 ευρώ για επιχειρήσεις με 1 έως 5 εργαζομένους.

γ) 8.000 ευρώ για επιχειρήσεις με 6 έως 20 εργαζομένους.

δ) 15.000 ευρώ για επιχειρήσεις με 21 έως 50 εργαζομένους.

ε) 30.000 ευρώ για επιχειρήσεις με πάνω από 50 εργαζομένους.

Το ανώτατο ύψος ενίσχυσης (ανά επιχείρηση) δεν θα υπερβαίνει το ποσό των 350.000 ευρώ για τις επιχειρήσεις που απασχολούν έως 250 άτομα και το ποσό των 500.000 ευρώ για τις επιχειρήσεις που απασχολούν πάνω από 250 άτομα. Οπως προαναφέρθηκε, η επιστροφή του ποσού αρχίζει από το 2022 –υπάρχει δηλαδή περίοδος χάριτος μέχρι τις 31/12/2021– και θα γίνει σε 40 ισόποσες τοκοχρεολυτικές μηνιαίες δόσεις. Το ποσό της ενίσχυσης θα εμφανίζεται στις οφειλές της επιχείρησης στο Taxisnet. Οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις θα δουν το ποσό που τους αναλογεί και θα υποβάλουν εκ νέου αίτηση για τη χορήγηση επιστρεπτέας προκαταβολής στην ηλεκτρονική πλατφόρμα «myBusinessSupport» στο Taxisnet.

Το επιτόκιο είναι το βασικό επιτόκιο που ορίζεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την Ελλάδα, προσαυξημένο κατά 109 μονάδες βάσης. Δηλαδή, με σημερινά δεδομένα, κάτω του 1%.

Το πλεονέκτημα της δράσης είναι ότι τα κεφάλαια κίνησης θα πιστωθούν στους τραπεζικούς λογαριασμούς των δικαιούχων με το πάτημα ενός κουμπιού, χωρίς τις χρονοβόρες διαδικασίες των τραπεζών. Αυτά τα δεδομένα θα εμφανιστούν στην ειδική εφαρμογή της ΑΑΔΕ, όπως επίσης οι όροι των δανείων π.χ. το επιτόκιο και όσοι συμφωνούν απλώς θα κλικάρουν και θα πιστώνεται το ποσό στον λογαριασμό τους. Για την καταβολή του κρατικού δανείου όσες επιχειρήσεις δεν έχουν δηλώσει επαγγελματικό λογαριασμό θα πρέπει να συμπληρώσουν το IBAN και αμέσως μετά, οι ενισχύσεις θα κατατεθούν στον τραπεζικό λογαριασμό των ωφελουμένων, μέσω του πληροφοριακού συστήματος Taxis.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ

Ο λόγος που η Ελλάδα αποτελεί έως σήμερα τον μεγαλύτερο «νικητή» του QE οφείλεται φυσικά στο γεγονός ότι τα ελληνικά ομόλογα δεν συμμετείχαν στα προηγούμενα προγράμματα ποσοτικής χαλάρωσης της ΕΚΤ.

Τα μεγαλύτερα κέρδη από το νέο QE της ΕΚΤ καταγράφει η Ελλάδα

Μπορεί η επιστροφή στα ιστορικά χαμηλά του 0,92% όπου βρέθηκαν οι αποδόσεις των ελληνικών ομολόγων προ πανδημίας να είναι δύσκολο να επιτευχθεί σύντομα, ωστόσο οι αναλυτές εκτιμούν πως στο υπόλοιπο του 2020 αλλά και το 2021 η βελτίωση των ελληνικών τίτλων μοιάζει με μονόδρομο. Σε αυτή την πρωτοφανή κρίση, η Ελλάδα έχει δύο πολύ σημαντικά όπλα: την απόλυτη στήριξη της ΕΚΤ καθώς και ένα σημαντικό «μαξιλάρι» ρευστότητας, το οποίο εάν διατηρηθεί σε υψηλά επίπεδα μετά το τέλος της τρέχουσας κρίσης, θα διασφαλίσει τη συνέχιση της πρόσβασης της χώρας στις αγορές με διαχειρίσιμα επιτόκια.

Η Ελλάδα άλλωστε είναι ήδη από τους μεγάλους κερδισμένους του νέου QE της ΕΚΤ (PEPP). Οι αποδόσεις των ελληνικών ομολόγων έχουν σημειώσει τη μεγαλύτερη «βουτιά» από την ημέρα της ανακοίνωσης της κεντρικής τράπεζας για το νέο αυτό έκτακτο πρόγραμμα, το βράδυ της 18ης Μαρτίου. Από το 4,1% (προ QE) οι ελληνικές αποδόσεις διαμορφώνονται σήμερα στο 2,15%, δηλαδή 48% χαμηλότερα, τη στιγμή που σε άλλες χώρες το «κέρδος» από την κίνηση-μαμούθ της ΕΚΤ είναι μηδενικό ή αρκετά μικρότερο. Για παράδειγμα, η απόδοση στα 10ετή ομόλογα της Κύπρου βρίσκεται ακριβώς στα ίδια επίπεδα σήμερα σε σχέση με τα επίπεδα προ QE (2,1%), ενώ η βελτίωση στα ιταλικά ομόλογα φτάνει το 22%, καθώς η απόδοση του 10ετούς είναι στο 1,8% έναντι 2,3% πριν από την απόφαση της ΕΚΤ.

Ο λόγος που η Ελλάδα αποτελεί έως σήμερα τον μεγαλύτερο «νικητή» του QE οφείλεται φυσικά στο γεγονός ότι τα ελληνικά ομόλογα δεν συμμετείχαν στα προηγούμενα προγράμματα ποσοτικής χαλάρωσης της ΕΚΤ, σε αντίθεση με τις υπόλοιπες χώρες, κάτι που «ξεχώρισε» την Ελλάδα. Σε αυτό το πλαίσιο, η Ελλάδα έχει ωστόσο ένα ακόμη «ατού». Με δεδομένο ότι η ΕΚΤ μπορεί να αγοράσει ελληνικά ομόλογα ύψους έως 16 δισ. ευρώ μέσω του QE (ήδη έχει αγοράσει περίπου 2 δισ. ευρώ ελληνικά ομόλογα) και καθώς οι εκδοτικές ανάγκες του ελληνικού Δημοσίου για φέτος διαμορφώνονται στα 8-9 δισ. ευρώ, σύμφωνα με πηγές της αγοράς, η ΕΚΤ «καλύπτει» απόλυτα τις αυξημένες ανάγκες δανεισμού της Ελλάδας, στηρίζοντας έτσι την εικόνα της αγοράς (και) για την «επόμενη ημέρα».

Επιπλέον, αντίθετα με άλλες χώρες της Ευρωζώνης, η Ελλάδα διαθέτει ένα ταμειακό «μαξιλάρι» περίπου 20 δισ. ευρώ, το οποίο αν και έχει αρχίσει και χρησιμοποιεί για τη χρηματοδότηση των μέτρων στήριξης της οικονομίας, το «αναπληρώνει» όσο το δυνατόν περισσότερο μέσω εκδόσεων εντόκων και ομολόγων στις οποίες προχωρά.

Τα παραπάνω αποτελούν και μερικούς από τους λόγους που οι οίκοι αξιολόγησης (Fitch, S&P και DBRS) διατήρησαν την αξιολόγηση που δίνουν στην Ελλάδα και που σύμφωνα με τους αναλυτές αναμένεται να οδηγήσουν και τη Moody's αυτή την Παρασκευή να κρατήσει επίσης την αξιολόγησή της (η οποία είναι ήδη η πιο «αυστηρή») αμετάβλητη. Παράλληλα, οδηγούν τους αναλυτές να δώσουν «ψήφο εμπιστοσύνης» στα ελληνικά ομόλογα. Σύμφωνα με την Capital Economics, οι αποδόσεις των ελληνικών ομολόγων αναμένεται να υποχωρήσουν σημαντικά έως το τέλος του τρέχοντος έτους και από το

Οι αποδόσεις των ελληνικών ομολόγων υποχώρησαν κατά 48% – Μονόδρομος η βελτίωσή τους, λένε αναλυτές.

2,15% η απόδοση στο 10ετές θα βρεθεί στο 1,2% περίπου. Αν και δεν αναμένει πως θα υπάρξει ένα μεγάλο συντονισμένο δημοσιονομικό πακέτο στην περιοχή για την αντιμετώπιση του σοκ της πανδημίας, εκτιμά ότι η απόφαση της ΕΚΤ να βάλει τον ισολογισμό της ως «δίχτυ ασφαλείας» για τις αγορές κρατικών χρεών των χωρών της Ευρωζώνης, θα περιορίσει τα spreads τα οποία και θα τελειώσουν το έτος χαμηλότερα από τα σημερινά επίπεδα.

Περαιτέρω μείωση

Σημαντική υποχώρηση των ελληνικών spreads βλέπει παράλληλα και η Citigroup. Οπως εκτιμά, τα spreads των ελληνικών ομολόγων έναντι των γερμανικών, από τις 265 μονάδες βάσης στο β΄ τρίμηνο του 2020 θα υποχωρήσουν στις 240 μ.β. στο γ΄ τρίμηνο, το δ΄ τρίμηνο θα βρεθούν στις 200 μ.β., ενώ στο α΄ τρίμηνο του 2021 θα υποχωρήσουν στις 180 μ.β. και το β΄ και γ΄ τρίμηνο του επόμενου έτους θα κινηθούν στα επίπεδα των 170 και 160 μ.β. αντίστοιχα.

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΚΟΥΡΤΑΛΗ

Εξετάζεται μείωση του ΦΠΑ στην εστίαση

Η κυβέρνηση αξιολογεί το αίτημα των επαγγελματιών της εστίασης για μείωση του ΦΠΑ στην εστίαση, αλλά και για απαλλαγή από ΦΠΑ των προστατευτικών μασκών, ανέφερε ο υπουργός Οικονομικών Χρ. Σταϊκούρας μιλώντας στον ραδιοφωνικό σταθμό ΣΚΑΪ. Ο κ. Σταϊκούρας έκανε σαφές πως δεν μπορεί να δεσμευθεί για μέτρα, αφού «ο κάθε κλάδος επιδιώκει το βέλτιστο, αλλά εγώ θέλω να κάνω μια ορθή κατανομή των περιορισμένων πόρων στους κλάδους της οικονομίας». Εξήγησε πως, επιπλέον, υπάρχει το θέμα της ακτοπλοΐας, υπάρχουν τα ξενοδοχεία, υπάρχουν και πολιτικές του πρωτογενούς τομέα. Μάλιστα, δήλωσε ότι τη Δευτέρα θα έχει τηλεδιάσκεψη με τους αρμόδιους φορείς.Αναφερόμενος ειδικά στην εστίαση, τόνισε ότι η κατάσταση θα επανεκτιμηθεί μέσα στον μήνα και μέχρι τότε ισχύουν οι σημερινές πρόνοιες για επιχειρηματίες και εργαζομένους. Ο κ. Σταϊκούρας πρόσθεσε ότι είναι σημαντικό να στηριχθούν και οι επιχειρήσεις που ανοίγουν μέσα στον μήνα, σημειώνοντας ότι τις επόμενες 10 ημέρες θα καταβληθεί η επιστρεπτέα προκαταβολή σε 90.000 επιχειρήσεις. Τέλος, για τη συμφωνία αναφορικά με την προστασία πρώτης κατοικίας, ο υπουργός ανέφερε πως παρά το ότι το σχήμα έχει αποτύχει, του δώσαμε παράταση για τρεις μήνες ώστε όσοι επιθυμούν να ενταχθούν σε αυτό. Αλλά παράλληλα ενεργοποιείται και το νέο σχέδιο-γέφυρα που θα αφορά και δάνεια που θα «κοκκινίσουν» λόγω της κρίσης.

Το Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας

Η πολυπλοκότητά του και η ανεπιτυχής προσπάθεια αναθεώρησής του, το 1963

Μία κριτική επισκόπηση του Συντάγματος της Κυπριακής Δημοκρατίας

«Εν αρχή ήν το ήθος. Και το ήθος του συγγραφέα αντανακλά στο περιεχόμενο και στον τρόπο της γραφής του βιβλίου. Ύφος σεμνό, απέριττο, κατανοητό, αλλά παράλληλα αυστηρά επιστημονικό. Πρόκειται για κείμενο που σε πείθει σε όλο το μήκος και πλάτος, ότι ο συγγραφέας με αφοσίωση και αγάπη για την πατρίδα, χωρίς οποιαδήποτε σκοπιμότητα είναι ένας ασυμβίβαστος κυνηγός της επιστημονικής αλήθειας. Η επεξεργασία των θεμάτων υπόκειται σε επιστημονική συνέπεια χωρίς εκλεκτικισμούς.»

Ανδρέας Δημητρόπουλος,
Ομ. Καθηγητής Συνταγματικού Δικαίου
Νομικής Σχολής Πανεπιστημίου Αθηνών

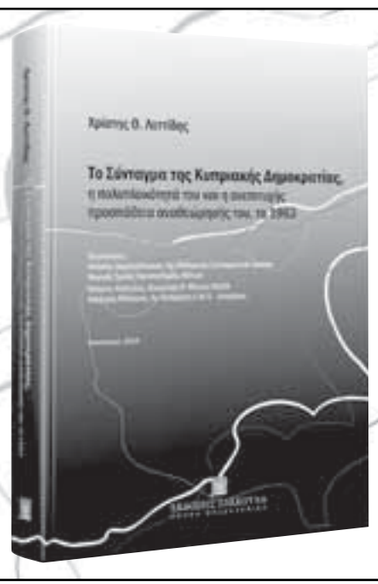

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΑΚΚΟΥΛΑ Α.Ε.
ΑΘΗΝΑ-ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Αθήνα: Ιπποκράτους 23 - Τ.Κ. 106 79 - Τηλ. 210 33 87 500 - Fax 210 33 90 075 - **Θεσσαλονίκη: Φράγκων 1** - Τ.Κ. 546 26 - Τηλ. 2310 535 381 - Fax 2310 546 812
Εθνικής Αμύνης 42 - Τ.Κ. 546 21 - Τηλ. 2310 244 228, 9 - Fax 2310 244 230 - **www.sakkoulas.gr** - **info@sakkoulas.gr**

Η **Λεβέντειος Πινακοθήκη** και
η εφημερίδα **Η Καθημερινή** φέρνουν
τους πρωτοπόρους Κύπριους δημιουργούς
σε κάθε κυπριακό σπίτι

Ιωάννης Κισσονέργης

Κάντε κτήμα σας ένα κομμάτι της κυπριακής τέχνης και ιστορίας ανυπολόγιστης αξίας σε ακριβές αντίγραφο, προσφορά της Λεβεντείου Πινακοθήκης, μέσω του προγράμματος

Μένω σπίτι

Λεβέντειος Πινακοθήκη
Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

γνωρίζω τους
Κύπριους δημιουργούς
της πρώτης γενιάς

Την Κυριακή 10 Μαΐου μαζί με την ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Τον Ιούνιο ξεκινάει το πρόγραμμα για στήριξη της απασχόλησης

Με εθνικούς πόρους σε πρώτη φάση και βάσει του γερμανικού μοντέλου Kurzarbeit

Των **ΡΟΥΛΑΣ ΣΑΛΟΥΡΟΥ** *και* **ΠΡΟΚΟΠΗ ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ**

Από τον Ιούνιο και με εθνικούς πόρους, τουλάχιστον κατά το πρώτο διάστημα, αναμένεται να ξεκινήσει το πρόγραμμα στήριξης της απασχόλησης στη βάση του γερμανικού μοντέλου Kurzarbeit, με επιδότηση μέρους της απώλειας μισθού που θα έχουν οι εργαζόμενοι εφόσον μπαίνουν σε μερική ή εκ περιτροπής απασχόληση. Το οικονομικό επιτελείο δέχεται έντονες πιέσεις και δημόσιες εκκλήσεις από μια σειρά κλάδων και επιχειρηματιών που λόγω των αυστηρών περιορισμών στην επαναλειτουργία τους εκτιμούν ως αναπόφευκτα τόσο τα λουκέτα όσο και τη δραματική αύξηση της ανεργίας. Η διαδικασία έγκρισης του ευρωπαϊκού προγράμματος SURE από τα κοινοτικά όργανα φαίνεται πως καθυστερεί και, πλέον, στο υπουργείο Οικονομικών, σύμφωνα με ασφαλείς πληροφορίες της «Κ», σχεδιάζουν το επόμενο βήμα, με εθνικούς πόρους. Υπολογίζουν μάλιστα ότι περίπου 250 εκατ. ευρώ τον μήνα, για τους επόμενους δύο μήνες (Ιούνιο και Ιούλιο), θα μπορούσαν να διατεθούν για τη στήριξη των εργαζομένων που θα περνούν από πλήρη σε ευέλικτη απασχόληση.

Επιδότηση μέρους της απώλειας μισθού εργαζομένων που μπαίνουν σε μερική ή εκ περιτροπής απασχόληση.

Ανάλογα με τις δυνατότητες της οικονομίας αλλά και την εξέλιξη της πανδημίας, που παρακολουθείται μέρα με τη μέρα, τα συναρμόδια υπουργεία Εργασίας και Οικονομικών επεξεργάζονται σενάρια επιδότησης του 40% με 60% της απώλειας του μισθού του εργαζομένου που θα μπαίνει σε μερική απασχόληση ή σε εκ περιτροπής εργασία. Αντίστοιχα, εξετάζονται και οι κλάδοι στους οποίους θα μπορούσε να εφαρμοστεί αρχικά το πρόγραμμα, καθώς αναμένεται να είναι στοχευμένο σε κλάδους όπως για παράδειγμα η βιομηχανία, η μεταποίηση και το λιανεμπόριο. Από το υπουργείο Οικονομικών επισημαίνουν πως τουρισμός και εστίαση θα ενταχθούν στο πρόγραμμα, σε συνδυασμό με άλλες δράσεις, στο πλαίσιο ενός ολοκληρωμένου πακέτου παρεμβάσεων. Το πρόγραμμα θα καλύπτει το 40%-60% της απώλειας του καθαρού μισθού λόγω της μείωσης του ωραρίου απασχόλησης, όπως και τις αντίστοιχες ασφαλιστικές εισφορές. Εφόσον εξασφαλιστούν χρήματα και από το ευρωπαϊκό πρόγραμμα SURE, ο ορίζοντας υλοποίησής του δεν αποκλείεται να φθάσει και έως το τέλος του χρόνου. Για να ενταχθεί κάποιος εργοδότης στο πρόγραμμα, θα πρέπει να πληροί κάποιες προϋποθέσεις, που πιθανότατα να στηρίζονται στην ύπαρξη ασφαλιστικής και φορολογικής ενημερότητας, ενώ δεν αποκλείεται να υπάρξει και κάποιου είδους ρήτρα διασφάλισης των θέσεων εργασίας (π.χ. διατήρηση του ίδιου αριθμού εργαζομένων). Οπως αποκάλυψε η «Κ», το πρόγραμμα στηρίζεται σε δοκιμασμένες πρακτικές που εξακολουθούν να εφαρμόζονται στην Ευρώπη, όπως για παράδειγμα το πρόγραμμα Kurzarbeit στη Γερμανία, στο οποίο τον περασμένο Μάρτιο –όταν και ξέσπασε η υγειονομική κρίση– αιτήθηκαν τη συμμετοχή τους 470.000 επιχειρήσεις, με συνέπεια 9 εκατομμύρια εργαζόμενοι να έχουν ενταχθεί στο πρόγραμμα. Στη χώρα μας, πάντως, εκτιμάται ότι θα μπορούσαν να ενταχθούν σταδιακά περίπου 1 εκατ. εργαζόμενοι στον ιδιωτικό τομέα. Το συνολικό κονδύλι που εκτιμάται ότι μπορεί να διεκδικήσει η χώρα μας από τα συνολικά 100 δισ. ευρώ του ευρωπαϊκού προγράμματος είναι περίπου 1,4 με 1,5 δισ. ευρώ, υπό την προϋπόθεση βέβαια ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα δανειστεί από τις αγορές συνολικά 100 δισ. ευρώ, με την εγγύηση του 25% από τα κράτη-μέλη.

Τα συναρμόδια υπουργεία Εργασίας και Οικονομικών επεξεργάζονται σενάρια επιδότησης του 40% με 60% της απώλειας του μισθού του εργαζομένου που θα μπαίνει σε μερική απασχόληση ή σε εκ περιτροπής εργασία.

Ταχύτερη και ενιαία για όλους η διαδικασία απονομής του εφάπαξ

Επίσπευση της διαδικασίας απονομής εφάπαξ, η οποία πλέον θα είναι ενιαία για όλους τους ασφαλισμένους, προβλέπει εγκύκλιος του υπουργείου Εργασίας, σε εφαρμογή της πρόσφατης ασφαλιστικής μεταρρύθμισης. Με την ίδια εφαρμοστική εγκύκλιο, καθορίζεται η νέα κατώτατη εισφορά εφάπαξ για τους ελεύθερους επαγγελματίες στα 26 ευρώ τον μήνα, η οποία θα ξεκινήσει να καταβάλλεται από τον Ιούλιο.

Αναλυτικά, η εγκύκλιος ανοίγει τον δρόμο για καταβολή του εφάπαξ ταυτόχρονα με την κύρια σύνταξη, μειώνοντας έτσι σημαντικά τον χρόνο αναμονής. Αφορά μάλιστα όχι μόνο τις νέες αιτήσεις αλλά και όλες τις εκκρεμείς αιτήσεις απονομής για την εφάπαξ παροχή, ξεμπλοκάροντας χιλιάδες αιτήσεις ασφαλισμένων που αναμένουν το εφάπαξ τους εδώ και πολλά χρόνια. Πλέον, η αναμονή θα αφορά μόνο τον χρόνο που θα απαιτείται κάθε φορά για την έκδοση της κύριας σύνταξης. Στην πράξη, το εφάπαξ θα καταβάλλεται ανεξάρτητα από το αν οι ασφαλισμένοι έχουν έναν ή περισσότερους φορείς (διαδοχική ασφάλιση) και χωρίς να εξετάζεται πλέον εάν πληρούν τις προϋποθέσεις για να πάρουν το βοήθημα, καθώς θα τους καταβάλλεται όποιο ποσό αντιστοιχεί στις εισφορές τους για όσο χρόνο τις πλήρωναν.

Με τις νέες ρυθμίσεις θα επιστρέφονται εισφορές από το εφάπαξ στις περιπτώσεις που δεν θεμελιώνεται δικαίωμα σύνταξης. Μάλιστα, το εφάπαξ θα καταβάλλεται κατά προτεραιότητα στους δικαιούχους που λόγω ασθένειας, χρόνιας πάθησης ή άλλης βλάβης έχουν ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον 50%, σε δικαιούχους γονείς ατόμων που έχουν ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον 50%, δικαιούχους που λόγω τυφλότητας συνταξιοδοτούνται με σύνταξη γήρατος, με μόνη προϋπόθεση τη 15ετή ασφάλιση, καθώς και σε δικαιούχους που λαμβάνουν επίδομα παραπληγίας ή τετραπληγίας. Με την ίδια εγκύκλιο, ξεκαθαρίζεται ότι από τον Ιούλιο θα ξεκινήσει η καταβολή των νέων εισφορών για το εφάπαξ από γιατρούς, δικηγόρους και μηχανικούς, οι οποίοι θα κληθούν να επιλέξουν μεταξύ 26 ευρώ (1η υποχρεωτική κατηγορία), 31 ευρώ - 2η κατηγορία και 37 ευρώ - 3η κατηγορία. Προσοχή όμως: Οι εισφορές θα ισχύσουν αναδρομικά από την 1/1/2020 και στην πρώτη ειδοποίηση όλοι οι επιστήμονες θα κληθούν να πληρώσουν την κατώτατη εισφορά των 26 ευρώ για 6 μήνες (156 ευρώ), ενώ από τον Ιούλιο θα κληθούν να επιλέξουν την κατηγορία που επιθυμούν. Εάν δεν επιλέξουν κατηγορία, θα συνεχίσουν να καταβάλλουν την 1η κατώτατη κατηγορία των 26 ευρώ.

Η νέα κατώτατη εισφορά εφάπαξ για ελεύθερους επαγγελματίες καθορίζεται στα 26 ευρώ/μήνα και θα καταβάλλεται από Ιούλιο.

ΡΟΥΛΑ ΣΑΛΟΥΡΟΥ

Οι εποχικές προσλήψεις μειώθηκαν κατά 49% σε σχέση με τον Μάρτιο του 2019 προκαλώντας μεγάλη απώλεια θέσεων εργασίας, κυρίως στις υπηρεσίες εστίασης.

Συντήρηση κινητήρων αεροσκαφών στην Ελλάδα

Την εγκατάσταση στην Ελλάδα μονάδας επισκευής, συντήρησης και ανακατασκευής κινητήρων αεροσκαφών και ελικοπτέρων αξιολογεί η γαλλική πολυεθνική Safran Group. Σύμφωνα με κυβερνητικές πηγές, οι συζητήσεις βρίσκονται μεν σε προχωρημένο στάδιο, αλλά απαιτούν ακόμη αρκετή προσπάθεια για να έχουν επιτυχή ολοκλήρωση. Εφόσον αυτό συμβεί, η χώρα μπορεί να γίνει αποδέκτης μιας σημαντικής επένδυσης σε έναν κλάδο αυξημένης προστιθέμενης αξίας, αλλά και έντασης εργασίας, που μπορεί έτσι να δημιουργήσει αξιόλογη ζήτηση για απασχόληση, αναφέρουν οι ίδιες πηγές.

Ομως ο γαλλικός όμιλος, το φλερτ του οποίου με την Ελλάδα φέρεται να έχει αναζωπυρωθεί και από τις πρόσφατες επισκέψεις του Ελληνα και του Γάλλου πρωθυπουργού σε Παρίσι και Αθήνα αντίστοιχα –καθώς συμμετείχε στις επιχειρηματικές αποστολές που τους συνόδευαν–, αξιολογεί παράλληλα και άλλες χώρες στην Ανατολική Μεσόγειο γι' αυτή την επένδυση. Ο λόγος είναι η ανάγκη του να υποστηρίξει τους πελάτες του, αεροπορικές ως επί το πλείστον εταιρείες που χρησιμοποιούν τους κινητήρες του, αλλά και άλλα ηλεκτρονικά και μηχανολογικά εξαρτήματα που παράγει ο ίδιος.

Η Safran κατασκευάζει, μεταξύ άλλων, τους κινητήρες των Airbus 319, 320 και 321. Πέρυσι οι πωλήσεις της ανήλθαν στα 24,6 δισ. ευρώ.

Επιπλέον, η Safran προσβλέπει σε ανάλογες υπηρεσίες και προς τον αμυντικό τομέα, όπου επίσης δραστηριοποιείται εντόνως. Να σημειωθεί πως συνεργάζεται και με το γαλλικό Naval Group (πρώην DCNS), κατασκευαστή των φρεγατών Frégate Européenne Multi-Mission (FREMM) και των υπό ανάπτυξη Belharra, την απόκτηση των οποίων συζητά η Αθήνα.

Η Safran φτιάχνει, μεταξύ άλλων, τους κινητήρες των Airbus 319, 320 και 321, εκδόσεις διαφορετικής χωρητικότητας και συνολικού μήκους ενός βασικού μοντέλου. Η Airbus χρησιμοποιεί κυρίως δύο ειδών κινητήρες: Safran και Pratt & Whitney. Η παγκόσμια αγορά είναι μοιρασμένη μεταξύ αυτών των δύο κατασκευαστών και οι κινητήρες αυτοί πρέπει να συντηρηθούν, να επισκευαστούν και ενίοτε να ανακαινιστούν. Η μονάδα επισκευής, συντήρησης και ανακατασκευής, ή Maintenance, Repair & Overhaul (MRO) όπως αποκαλείται διεθνώς αυτή η δραστηριότητα, αναμένεται να εξυπηρετεί πολύ μεγάλο όγκο αεροσκαφών.

Να σημειωθεί πως η αξία της παγκόσμιας αγοράς MRO εκτιμάται πως υπερβαίνει τα 135,1 δισεκατομμύρια δολάρια ή τα τρία τέταρτα της αγοράς παραγωγής αεροσκαφών, που υπολογίζεται στα 180,3 δισ. δολάρια. Παρά την κρίση στις αερομεταφορές που πυροδότησε η πανδημία και πρόκειται να οδηγήσει σε σημαντική διόρθωση του μεγέθους του παγκόσμιου στόλου αεροσκαφών, οι υπηρεσίες MRO αναμένεται να πιεστούν πολύ λιγότερο από τις πωλήσεις.

Σύμφωνα με πληροφορίες, η γαλλική πολυεθνική εξετάζει διάφορες ελληνικές περιοχές για την ενδεχόμενη ανάπτυξη της επένδυσής της, με πιθανότερη πάντως να αναφέρεται η Βόρεια Ελλάδα λόγω της μεγαλύτερης εγγύτητάς της με την Ανατολική Ευρώπη εν γένει, αλλά και της ύπαρξης επαρκών οδικών, αεροπορικών και λιμενικών υποδομών.

Η Safran σχεδιάζει, αναπτύσσει και παράγει ευρύ φάσμα κινητήρων μέσω θυγατρικών της, αλλά και συνεργασιών όπως αυτή με την General Electric, που έχει δώσει δύο από τους best sellers κινητήρες διεθνώς. Κατασκευάζει επίσης καμπίνες αεροσκαφών και ελικοπτέρων και εσχάτως έχει εισέλθει και στην αγορά κατασκευής εξαρτημάτων, αλλά και ολοκληρωμένων καμπινών για αυτοκίνητα νέας γενιάς.

Εχει 95.000 υπαλλήλους

Διαθέτει παγκόσμια παρουσία, με περισσότερους από 95.000 υπαλλήλους και πωλήσεις 24,6 δισεκατομμυρίων ευρώ κατά την περυσινή οικονομική χρήση. Αναλαμβάνει προγράμματα έρευνας και ανάπτυξης για να καλύψει τις εξελισσόμενες απαιτήσεις της αγοράς, με συνολικές δαπάνες στον τομέα περίπου 1,7 δισεκατομμυρίου ευρώ το 2019. Η ελληνική κυβέρνηση θα ήθελε να δει και ένα κομμάτι από αυτή τη δραστηριότητα να αναπτύσσεται στην Ελλάδα, αναφέρεται αρμοδίως. Η εταιρεία δημιουργήθηκε από τη συγχώνευση μεταξύ του κατασκευαστή αεροσκαφών και πυραυλοκινητήρων και του ομίλου κατασκευαστών εξαρτημάτων αεροδιαστημικής SNECMA και SAGEM το 2005. Το 2018 απέκτησε τον έλεγχο και της Zodiac Aerospace, επεκτείνοντας σημαντικά τις δραστηριότητες του εξοπλισμού αεροσκαφών. Η έδρα της βρίσκεται στο Παρίσι, είναι εισηγμένη στο Euronext και αποτελεί μέρος των δεικτών CAC 40 και Euro Stoxx 50. Το 81,4% του επενδυτικού κεφαλαίου της ανήκει στο ευρύ επενδυτικό κοινό, το 11,2% στο γαλλικό δημόσιο και το 6,8% στους εργαζομένους και ένα 0,6% είναι ίδιες μετοχές.

Ο γαλλικός κολοσσός Safran επιδιώκει να δημιουργήσει στη χώρα μας βάση επισκευής και ανακατασκευής κινητήρων.

ΗΛΙΑΣ Γ. ΜΠΕΛΛΟΣ

Εθνική στρατηγική για να ανακοπεί η εκτίναξη της ανεργίας ζητεί ο ΣΕΒ

Δέσμη προτάσεων με αιχμή την υιοθέτηση ευέλικτης και ολοκληρωμένης στρατηγικής απασχόλησης, η οποία θα συνδεθεί με τα μέτρα επανεκκίνησης της οικονομίας, προτείνει ο ΣΕΒ, προκειμένου να ανακοπεί το μαζικό κύμα ανέργων που ενδέχεται να ξεπεράσει ακόμη και το αντίστοιχο της περιόδου 2011-2013. Επειτα από 42 ημέρες πρωτοφανών περιορισμών και τη σταδιακή επιστροφή στην κανονικότητα, ο σύνδεσμος επιχειρεί να εξαγάγει κάποια πρώτα συμπεράσματα, κρούοντας εμφατικά τον κώδωνα του κινδύνου: αναμένεται η μεγαλύτερη αύξηση ανεργίας της δεκαετίας. Στην πράξη, ο ΣΕΒ, στην έκτακτη ανάλυσή του, παραθέτει 6 μηνύματα που προκύπτουν από τα στοιχεία Μαρτίου του πληροφοριακού συστήματος «Εργάνη» για τις ροές μισθωτής απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα, τα οποία πρέπει να λάβει υπόψη της η κυβέρνηση προκειμένου να προχωρήσει στη λήψη των αναγκαίων μέτρων.

Ο σύνδεσμος προειδοποιεί ότι αναμένεται η μεγαλύτερη αύξηση ανεργίας της δεκαετίας.

Τι δείχνουν τα στοιχεία

Το 1ο μήνυμα αφορά τις χαμένες θέσεις εργασίας του Μαρτίου 2020 που, σύμφωνα με τους αναλυτές του συνδέσμου, προαναγγέλλουν τη μεγαλύτερη αύξηση ανεργίας της δεκαετίας. Το ισοζύγιο των ροών εργασίας του Μαρτίου βρίσκεται στη μέγιστη αρνητική τιμή του από το 2001 έως σήμερα, με μείον 41.903 θέσεις εργασίας, με την πραγματοποίηση 103.002 προσλήψεων και 144.905 αποχωρήσεων. Πρόκειται για πολλαπλάσιες χαμένες θέσεις εργασίας ακόμα και σε σχέση με την περίοδο 2011-2013, όταν η πολυετής κατάρρευση της ελληνικής οικονομίας βρισκόταν στην κορύφωσή της.

Το 2ο μήνυμα έρχεται από την κατάρρευση των εποχικών προσλήψεων (μειώθηκαν κατά 49% σε σχέση με τον Μάρτιο του 2019) και βρίσκεται σε άμεση συνάρτηση με το 3ο που αφορά την απώλεια των θέσεων εργασίας κυρίως στις υπηρεσίες εστίασης και παροχής καταλύματος (έλλειμμα στο ισοζύγιο εργασίας σχεδόν 43.000 θέσεων). Βέβαια, ο ΣΕΒ διαπιστώνει παράλληλα ότι η παραγωγική οικονομία διατήρησε τις θέσεις εργασίας της (4ο μήνυμα) καθώς και ότι τα μέτρα που υιοθετήθηκαν περιόρισαν τις απολύσεις (5ο μήνυμα). Και καταλήγει στο 6ο και τελευταίο μήνυμα ότι η αντιμετώπιση κρίσεων αναδιατάσσει και δημιουργεί νέες θέσεις εργασίας.

Στο πλαίσιο αυτό, ο ΣΕΒ προτείνει την άμεση υιοθέτηση μιας ολοκληρωμένης στρατηγικής απασχόλησης, με μείγμα ενεργητικών και παθητικών πολιτικών. Ο σύνδεσμος εκτιμά πως τα μέτρα που εφαρμόστηκαν στην κρίση θα πρέπει να ενταχθούν σε ένα ενιαίο πλαίσιο πολιτικής απασχόλησης και υποστηρίζει ότι πρέπει να λειτουργούν συμπληρωματικά με σύγχρονες πολιτικές αποφυγής των απολύσεων (ενδεικτικά, προγράμματα μειωμένου χρόνου εργασίας, επανακατάρτιση του ανθρώπινου δυναμικού).

Αξιοποίηση πόρων

Παράλληλα, ζητεί τη χωρίς καθυστερήσεις αξιοποίηση των πόρων του ΕΣΠΑ και του νέου ευρωπαϊκού προγράμματος SURE, καθώς εκτιμά πως οι εγχώριοι και οι ευρωπαϊκοί πόροι δεν πρέπει να αναλώνονται σε αποσπασματικές πολιτικές αλλά να χρηματοδοτούν πολιτικές απασχόλησης στη βάση συγκεκριμένης στρατηγικής και στόχων. Στο επίκεντρο των πολιτικών θα πρέπει να τεθούν επίσης μέτρα που θα συνδυάζουν τη διαφύλαξη του παραγωγικού ιστού και της παραγωγικής απασχόλησης, την ενίσχυση της ρευστότητας των επιχειρήσεων, την αύξηση και την επιτάχυνση των δημόσιων και ιδιωτικών επενδύσεων, την προσέλκυση άμεσων ξένων επενδύσεων, τον παραγωγικό μετασχηματισμό της οικονομίας και την κοινωνική συνοχή. Συγχρόνως, απαιτείται πρόσβαση σε πραγματικό χρόνο της πολιτείας και των κοινωνικών εταίρων στα δεδομένα της αγοράς εργασίας καθώς και ενίσχυση του κοινωνικού διαλόγου.

ΡΟΥΛΑ ΣΑΛΟΥΡΟΥ

Πέντε νησιά διεκδικούν την επένδυση της Volkswagen

Σε έναν άτυπο διαγωνισμό beauty contest, στον οποίο οι υποψήφιοι θα πρέπει να γοητεύσουν τον επενδυτή, εξελίσσεται, σύμφωνα με πληροφορίες, η υπόθεση της πρώτης επένδυσης της Volkswagen στην Ελλάδα. Πιο συγκεκριμένα, μόλις οι συνθήκες το επιτρέψουν, κλιμάκιο επιτελών της γερμανικής αυτοκινητοβιομηχανίας αναμένεται να περιοδεύσει σε πέντε ελληνικά νησιά που έχουν επιλέγει μεταξύ άλλων, για να διαμορφώσει πιο ολοκληρωμένη άποψη σχετικά με το ποιο θα επιλέξει για να τρέξει το πιλοτικό πρόγραμμα αυτόνομης οδήγησης.

Σύμφωνα με νεότερες πληροφορίες, η Θάσος, που μέχρι προ διμήνου εφέρετο ως ο επιλαχών προορισμός, έχει τώρα περάσει σε δεύτερη μοίρα. Αν και δεν αποκαλύπτεται ακόμα ποια είναι τα πέντε υποψήφια ελληνικά νησιά, πιθανολογείται ότι θα είναι κάποια από τα χαρακτηρισμένα ως παραμεθόρια, ώστε η συγκεκριμένη δραστηριότητα να είναι σύννομη με το ευρωπαϊκό πλαίσιο και να τύχει των σχετικών στηρίξεων που προβλέπονται για τις ακριτικές αυτές περιοχές.

Σύμφωνα πάντοτε με τις ίδιες κυβερνητικές πληροφορίες, ο γερμανικός όμιλος έχει λάβει απόφαση για την Ελλάδα αλλά όχι για το πού ακριβώς. Το... beauty contest έγκειται στις εκτάσεις και στα κίνητρα που θα προτείνουν ή δεν θα προτείνουν οι αυτοδιοικητικές αρχές της κάθε περιοχής. Η ελληνική πλευρά είχε προτείνει τη Θάσο ως τοποθεσία όπου θα μπορεί η γερμανική αυτοκινητοβιομηχανία να αναπτύξει το δίκτυο που απαιτείται για να δοκιμάζει οχήματα με αυτόνομη οδήγηση με την παρουσία προσώρας στο όχημα οδηγού.

Στο συγκεκριμένο project όμως αποδίδεται από την ελληνική πλευρά πολύ μεγαλύτερη σημασία. Αν «τρέξει» ομαλά, εκτιμάται ότι αυξάνεται η «βαθμολογία» της χώρας στις σχετικές αξιολογήσεις της Volkswagen για την επιλογή χώρας ανάπτυξης νέου εργοστασίου, μετά τη ματαίωση των σχετικών επενδυτικών σχεδίων που συζητούσε με την Τουρκία. Βεβαίως, μετά τις τελευταίες εξελίξεις από την πανδημία και την πτώση της ζήτησης που φέρνει η οικονομική κρίση, η ανάγκη για πρόσθετη παραγωγική δυναμικότητα περιορίζεται έστω και προσωρινά, αναφέρουν οι ειδικοί. Τον «φάκελο Volkswagen» επιμελούνται τόσο ο υπουργός Ανάπτυξης και Επενδύσεων Αδωνις Γεωργιάδης όσο και ο υφυπουργός Εξωτερικών για την Οικονομική Διπλωματία Κώστας Φραγκογιάννης.

Επενδύσεις 350 εκατ. ευρώ εντός του 2020 θα τρέξει η Cosco

Βασικός στόχος, η κατασκευή ενός νέου προβλήτα εμπορευματοκιβωτίων προϋπολογισμού 200 εκατ.

Του **ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ**

Θετικό πρόσημο στον όγκο της εμπορικής δραστηριότητας πέτυχε κατά το πρώτο τρίμηνο και παρά την πανδημία η Cosco στο λιμάνι του Πειραιά, η οποία, διαβλέποντας πως η διακίνηση εμπορευματοκιβωτίων αποτελεί την ανθεκτικότερη στην ύφεση δραστηριότητα, επιταχύνει τις σχετικές επενδύσεις. Συνολικά τρία νέα έργα, που εντάσσονται στις επενδύσεις που έχει δεσμευτεί να υλοποιήσει, βγαίνουν σε διαγωνιστική διαδικασία το αμέσως επόμενο διάστημα, ενώ παράλληλα ο κινεζικός όμιλος που ελέγχει τον Οργανισμό Λιμένος Πειραιώς θα επιδιώξει εκ νέου να ωριμάσει την κατασκευή ενός νέου, τέταρτου προβλήτα εμπορευματοκιβωτίων, προϋπολογισμού 200 εκατ. ευρώ.

Παράλληλα, έγινε γνωστό αυτή την εβδομάδα πως το Συμβούλιο της Επικρατείας φέρεται να δικαίωσε τον ΟΛΠ στην προσφυγή του κατά της Περιφέρειας Αττικής με την οποία η τελευταία είχε απορρίψει αίτημά του για έκδοση αδείας ναυπηγείου. Το ζήτημα

Κατά το πρώτο τρίμηνο κατεγράφη αύξηση στη διακίνηση container, παρά την πανδημία.

είναι ιδιαιτέρως ευαίσθητο για έναν σημαντικό αριθμό επιχειρήσεων του κλάδου, οι οποίες βλέπουν ένα τέτοιο ενδεχόμενο ανταγωνιστικά. Αναφορικά με τις επενδύσεις που δρομολογούνται άμεσα, σημειώνεται πως ολοκληρώθηκε ο διαγωνισμός και αναμένεται η ανακοίνωση του αναδόχου για την επισκευή του προβλήτα Ι εμπορευματοκιβωτίων ενώ ακολουθούν οι διαγωνισμοί για την επέκταση του σταθμού αυτοκινήτων (αρχικός προϋπολογισμός 20 εκατ. ευρώ), για την υπόγεια σύνδεση σταθμού αυτοκινήτων με τον πρώην χώρο ΟΔΔΥ (5 εκατ. ευρώ) –που θα διευρύνει (κατά περίπου 80 στρέμματα) τη δυναμικότητα της αποθήκευσης και διαχείρισης εμπορευματοκιβωτίων– και η βυθοκόρηση λιμένος (8 εκατ. ευρώ). Και βέβαια υλοποιείται

Το «μυστικό» που εξηγεί την ανοδική κίνηση του Πειραιά βρίσκεται στο γεγονός πως οι ταχύτητες διακίνησης μεταφόρτωσης και διεκπεραίωσης συνολικά των φορτίων είναι τέτοιες που, ακόμα και με τη ζήτηση στην Ευρώπη καθοδική, ο ΟΛΠ αποκτά μεγαλύτερα μερίδια από τη συνολική ευρωπαϊκή λιμενική αγορά.

ήδη το έργο της επέκτασης του σταθμού κρουαζιέρας, με τη συγχρηματοδότηση του ΠΕΠ Αττικής, προϋπολογισμού 100 εκατ. ευρώ. Δηλαδή μαζί με τον προβλήτα 4, επιχειρεί εν μέσω πανδημίας να «τρέξει» επενδύσεις της τάξης των 350 εκατ., άλλες δεσμευτικές και άλλες επιπρόσθετες.

Σημάδια ανάκαμψης

Για να γίνει καλύτερα αντιληπτή η στρατηγική της Cosco στον Πειραιά και η επιτάχυνση των έργων που σχετίζονται με τα containers, πρέπει να τονισθεί πως παρά τη μεγάλη κάμψη του διεθνούς εμπορίου λόγω COVID-19, το λιμάνι κατάφερε κατά το πρώτο τρίμηνο να αυξήσει τη διακίνηση container στους τρεις προβλήτες του, δηλαδή στον προβλήτα Ι (που διαχειρίζεται ο ΟΛΠ) και στου προβλήτες ΙΙ και ΙΙΙ (που διαχειρίζεται ο Σταθμός Εμπορευματοκιβωτίων Πειραιά ως υποπαραχώρηση).

Ο Πειραιάς στους τρεις αυτούς προβλήτες (Ι + ΙΙ + ΙΙΙ) διακίνησε 1,369 εκατ. TEU (Twenty-foot Equivalent Units) κατά το πρώτο τρίμηνο του 2020 έναντι 1,334 εκατ. TEU το αντίστοιχο τρίμηνο 2019. Καθώς η διακίνηση στον ΣΕΠ έως και το πρώτο τρίμηνο υποχώρησε κατά 2,4% αλλά αυτή στον προβλήτα Ι του ΟΛΠ αυξήθηκε, ο Πειραιάς μπόρεσε έστω και οριακά να αντεπεξέλθει στην πρόκληση της πανδημίας.

Πηγές του ΟΛΠ και του ΣΕΠ αναφέρουν στην «Κ» πως ο Απρίλιος έδειξε κάποια σημάδια ανάκαμψης και έτσι και στο τετράμηνο το πρόσημο θα είναι θετικό ενώ ακόμα καλύτερος αναμένεται ο Μάιος. Το «μυστικό» που εξηγεί την ανοδική κίνηση του Πειραιά βρίσκεται στο γεγονός πως οι ταχύτητες διακίνησης μεταφόρτωσης και διεκπεραίωσης συνολικά των φορτίων είναι τέτοιες που, ακόμα και με τη ζήτηση στην Ευρώπη καθοδική, ο ΟΛΠ αποκτά μεγαλύτερα μερίδια από τη συνολική ευρωπαϊκή λιμενική αγορά. Έτσι παραμένει το μεγαλύτερο λιμάνι στη Μεσόγειο, τίτλο που κατέκτησε το 2019, αφού η ισπανική Βαλένθια διακίνησε 1,302 εκατ. TEU το πρώτο τρίμηνο του 2020 έναντι 1,357 TEU το αντίστοιχο διάστημα του 2019.

Αντιδράσεις

Η διαρκώς αυξανόμενη δυναμική των εμπορευματοκιβωτίων, σε αντίθεση με αυτήν της αγοράς της κρουαζιέρας, της επιβατηγού ναυτιλίας και της διακίνησης οχημάτων, που πλήττονται από την πανδημία, είναι και ο λόγος που η Cosco στρέφει πλέον τις προσπάθειές της στην επίτευξη συμφωνίας με την ελληνική κυβέρνηση για την αδειοδότηση της επενδυτικής της πρότασης αξίας 200 εκατ. ευρώ για την ανάπτυξη ενός τέταρτου προβλήτα. Η εν λόγω επένδυση «σκόνταψε» στις εντονότατες αντιδράσεις των επιχειρήσεων που μισθώνουν εκτάσεις από τον ΟΛΠ στη Ναυπηγοεπισκευαστική Ζώνη, περιοχή δίπλα στην οποία έχει χωροθετηθεί ο τέταρτος προβλήτας.

Επιπλέον, καθώς η επένδυση αυτή δεν είχε περιληφθεί ούτε στη σύμβαση παραχώρησης ούτε στις συνομιλίες με το ελληνικό Δημόσιο κατά την ιδιωτικοποίηση του ΟΛΠ (που υλοποιήθηκε τον Αύγουστο του 2016), η ελληνική κυβέρνηση, διά στόματος του πρωθυπουργού Κυριάκου Μητσοτάκη, κατά την επίσκεψή του στην Κίνα στα τέλη του 2019, συνέδεσε ευθέως την αδειοδότησή της με αντισταθμιστικά οφέλη για την τοπική κοινωνία αλλά και την εθνική οικονομία.

Είναι αυτές οι συζητήσεις που αναμένεται να επιταχυνθούν, καθώς η μεν Cosco θέλει τον 4ο προβλήτα για να αυξήσει τη δυναμικότητά της, η δε κυβέρνηση την επένδυση για να μετριάσει τις συνέπειες της ύφεσης από την πανδημία.

Διπλό σενάριο με ύφεση 4,7% και 8%-9% στο Πρόγραμμα Σταθερότητας 2020-21

Με δύο σενάρια ως προς την ύφεση, ένα βασικό, με προβλεπόμενη μείωση του ΑΕΠ κατά 4,7% περίπου, και ένα δυσμενές, το οποίο θα την ανεβάζει στο 8%-9% περίπου, θα καταθέσει, σύμφωνα με πληροφορίες, η κυβέρνηση στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή το Πρόγραμμα Σταθερότητας για το 2020-2021, όπως προβλέπεται στο πλαίσιο του λεγόμενου Ευρωπαϊκού Εξαμήνου. Το βασικό σενάριο θα προβλέπει ανάκαμψη το 2021 της ίδιας περίπου τάξεως, στο 5%, ώστε να ανακτηθεί το χαμένο έδαφος της φετινής χρονιάς λόγω κορωνοϊού. Το δημοσιονομικό σενάριο, πάντως, θα είναι ένα και θα προβλέπει πρωτογενές έλλειμμα της τάξεως του 2,5%-3,5% του ΑΕΠ σε όρους ESA, δηλαδή με βάση τους στατιστικούς κανόνες που ισχύουν για όλα τα κράτη-μέλη, οι οποίοι διαφέρουν από τους κανόνες του ελληνικού προγράμματος σταθερότητας (το 2019, το πρωτογενές πλεόνασμα ήταν 4,4% του ΑΕΠ κατά ESA και 3,5% κατά πρόγραμμα). Σύμφωνα με πληροφορίες από το υπουργείο Οικονομικών, μετά την εφαρμογή των προσαρμογών που έχει επιτρέψει το Eurogroup λόγω κορωνοϊού (εξαίρεση δαπανών που σχετίζονται με την πανδημία και αυτόματοι σταθεροποιητές λόγω ύφεσης), το αποτέλεσμα θα είναι πρωτογενές πλεόνασμα της τάξεως του 3,5%, όπως είναι ο στόχος του ελληνικού προγράμματος. Ωστόσο, στη συγκεκριμένη περίπτωση αυτό δεν έχει σημασία, καθώς έχει δοθεί ευελιξία από το Eurogroup και στην πραγματικότητα οι δημοσιονομικοί κανόνες έχουν ανασταλεί, τουλάχιστον για φέτος.

Στο πρόγραμμα η κυβέρνηση θα περιγράφει μόνο τα μέτρα που έχει λάβει έως τώρα και όχι τα μελλοντικά σχέδιά της. Οπως εξηγούν αρμόδιες πηγές, πρόκειται για ένα ενδιάμεσο πρόγραμμα σταθερότητας, το οποίο θα αναθεωρηθεί όταν θα κατατεθεί ο προϋπολογισμός της επόμενης χρονιάς ή ίσως και νωρίτερα. Πολλά θα εξαρτηθούν από την πορεία του τουρισμού, επισημαίνουν οι πηγές. Σημειωτέον ότι δεν θα κατατεθεί, σε αυτή τη φάση, μεσοπρόθεσμο πρόγραμμα με πολυετή σχεδιασμό, όπως προβλεπόταν αρχικώς.

Οι προβλέψεις του υπουργείου Οικονομικών που περιέχει το Πρόγραμμα Σταθερότητας βρίσκονται κοντά σε αυτές της Τράπεζας της Ελλάδος. Οπως είπε ο διοικητής της, Γιάννης Στουρνάρας, η κεντρική τράπεζα έχει ένα βασικό σενάριο για ύφεση 4% και ένα δυσμενές για 8%, με το δεύτερο να βασίζεται σε παράταση του lockdown στους τρεις μήνες. Επίσης, η Τράπεζα της Ελλάδος, σύμφωνα με πληροφορίες, προβλέπει και εκείνη πρωτογενές έλλειμμα 3%-4% του ΑΕΠ. Με βάση μάλιστα αυτές τις παραδοχές, κατέληξε ότι το χρέος θα επιβαρυνθεί κατά 14% του ΑΕΠ –φθάνοντας από το 176% το 2019 στο 190% του ΑΕΠ το 2020– αν δεν χρησιμοποιηθεί το απόθεμα και κατά 6% του ΑΕΠ αν χρησιμοποιηθεί το μισό απόθεμα.

Τι «βλέπει» το ΔΝΤ

Αλλες προβλέψεις κινούνται σε πιο απαισιόδοξη κατεύθυνση. Το ΔΝΤ γνωστοποίησε μία μόνο πρόβλεψη με ύφεση 10%, που αποτελεί το βασικό του σενάριο, ενώ έχει διαμορφώσει και άλλα τρία δυσμενέστερα. Το Ιδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών ανακοίνωσε δύο σενάρια, με ύφεση 5% και 9% αντιστοίχως, και το Γραφείο Προϋπολογισμού του Κράτους στη Βουλή τρία σενάρια, με ύφεση 5,3% έως 10,2%.

kathimerini.com.cy

Η Καθημερινή της Κυριακής στην πόρτα του σπιτιού σας!

Απλά συμπληρώστε τα στοιχεία σας online καθ' όλη τη διαρκεία της βδομάδας ή και την ίδια μέρα της Κυριακής.

Η εφημερίδα σας θα βρίσκεται στην πόρτα σας!
Αξιόπιστη και Άμεση ενημέρωση στο σπίτι!

Η Καθημερινή της Κυριακής στηρίζοντας τις ευπαθείς ομάδες και όσους αδυνατούν να κυκλοφορήσουν προσφέρει υπηρεσία κατ' οίκον παράδοσης της εφημερίδας στο σπίτι σας.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
Η αλήθεια είναι στη γνώση.

Τιμή εφημερίδας με την παράδοση 3 ευρώ | Πληρωμή με την παράδοση με contact less card.
Ισχύει πιλοτικά για παράδοση εντός των Δήμων Λευκωσίας, Στροβόλου, Λακατάμιας, Έγκωμης, Αγ. Δομετίου, Αγλαντζιάς, Λατσιών.

Αντίδραση στο Χρηματιστήριο με άνοδο 1,33% και χαμηλό τζίρο

Ανάκαμψη 3,33% για τον τραπεζικό δείκτη μετά τη πτώση των τελευταίων ημερών

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Αντέδρασε ανοδικά το Χρηματιστήριο Αθηνών μετά το διήμερο σφυροκόπημα που προηγήθηκε και το οποίο είχε αφαιρέσει 6,2% από τον Γενικό Δείκτη και 12,8% από τον τραπεζικό δείκτη, απειλώντας και τις 600 μονάδες, με χαμηλό ωστόσο τζίρο, υποδεικνύοντας την επιφυλακτικότητα που διατηρούν οι επενδυτές στο να αυξήσουν τις θέσεις τους και την έκθεσή τους στην ελληνική αγορά. Το θετικό κλίμα στο Χ.Α. οφείλεται κυρίως στην ανάκαμψη που σημείωσαν και οι ευρωπαϊκοί δείκτες μετά τις ισχυρές απώλειες της Δευτέρας καθώς και στο ράλι του πετρελαίου, με τους επενδυτές να συνεχίζουν να έχουν στραμμένη την προσοχή τους στη σταδιακή άρση των περιοριστικών μέτρων σε πολλές χώρες της Ευρώπης.

Ετσι, ο Γενικός Δείκτης έκλεισε με κέρδη 1,33% στις 610,39 μονάδες, ενώ σε όλη τη διάρκεια της συνεδρίασης κινήθηκε στα θετικά και μεταξύ των 606,68 μονάδων (+0,72%) και των 615,17 μονάδων (+2,1%), ενώ ο τζίρος διαμορφώθηκε στα 35,74 εκατ. ευρώ.

Ο δείκτης υψηλής κεφαλαιοποίησης έκλεισε με άνοδο 1,16%, στις 1.481,68 μονάδες, ενώ ο δείκτης μεσαίας κεφαλαιοποίησης υποχώρησε οριακά κατά 0,14% στις 834,96 μονάδες. Ο τραπεζικός δείκτης ανέκαμψε σημαντικά από τις ισχυρές απώλειες των προηγουμένων συνεδριάσεων και έκλεισε με κέρδη 3,33% στις 323,09 μονάδες, με την Alpha Bank να καταγράφει κέρδη 2,94%, τη Eurobank να ενισχύεται κατά 3,19%, την Εθνική Τράπεζα να κλείνει στο +4,42% και την Τράπεζα Πειραιώς στο +2,78%. Αξίζει να σημειώσουμε πως σε νέα έκθεσή της η Wood προχώρησε σε μείωση κατά 40% σε μέσο όρο των τιμών-στόχων που δίνει για τις ελληνικές τραπεζικές μετοχές, σημειώνοντας πως αν και είναι φθηνές, ο κλάδος είναι αντιμέτωπος με πολλές προκλήσεις λόγω της πανδημίας, ενώ εκτιμά πως μετά το τέλος της κρίσης θα σημειώσουν σημαντικό ράλι. Για τη Eurobank δίνει τιμή-στόχο το 0,70 ευρώ από 1,20 ευρώ πριν, για την Εθνική Τράπεζα τα 2,10 ευρώ από 3,50 ευρώ πριν, για την Alpha Bank το 1 ευρώ από 2,35 ευρώ πριν και για την Πειραιώς το 1,90 ευρώ από 3,20 πριν. Στα της αγοράς, όπως επισημαίνει ο Δημήτρης Τζάνας, διευθυντής επενδύσεων της Κύκλος Χρηματιστηριακή, η επιδείνωση του δείκτη οικονομικής συγκυρίας του ΙΟΒΕ και του δείκτη PMI τον Απρίλιο επιβεβαιώνουν ότι τα δύσκολα είναι μπροστά μας. Η διάσωση ενός μέρους από τη φετινή τουριστική σεζόν αποτελεί το καλύτερο σενάριο για το επόμενο διάστημα για την ελληνική οικονομία. Την ίδια ώρα, η αναγκαστική αναβολή των σχεδιαζόμενων τιτλοποιήσεων από τις συστημικές τράπεζες, σε συνδυασμό με την αναμενόμενη προσθήκη νέων κόκκινων δανείων στα χαρτοφυλάκιά τους, κινητοποιεί την ΤτΕ που ετοιμάζεται να επαναφέρει την πρόταση της bad bank. Με αυτά τα δεδομένα, ο Γενικός Δείκτης του Χ.Α. αναστέλλει πιθανότατα τις συναντήσεις του με τις 650 μονάδες ή και ψηλότερα, και επαναφέρει το σενάριο ενδεχόμενης οπισθοχώρησης κάτω από τις 600 μονάδες, με τις 580 μονάδες να αποτελούν ισχυρό επίπεδο στήριξης.

Το επενδυτικό ενδιαφέρον ήταν περιορισμένο, με τον όγκο συναλλαγών να διαμορφώνεται στα 35,74 εκατ. ευρώ.

Χρηματιστηριακοί αναλυτές επισημαίνουν ότι η επιδείνωση του δείκτη οικονομικής συγκυρίας του ΙΟΒΕ, αλλά και του δείκτη PMI, τον Απρίλιο επιβεβαιώνει ότι τα δύσκολα είναι μπροστά μας.

Κέρδη στις αγορές σε Ευρώπη και ΗΠΑ

Ευφορία επικράτησε χθες μεταξύ των συναλλασσομένων στις διεθνείς κεφαλαιαγορές, οι οποίες ευνοήθηκαν από τα θετικά οικονομικά αποτελέσματα ορισμένων ομίλων, αλλά και από την αισιοδοξία που έφερε η μερική άρση των περιορισμών σε κάποιες χώρες. Στη δε Ευρώπη, οι επενδυτές αγνόησαν την απόφαση του ανώτατου δικαστηρίου της Γερμανίας, βάσει της οποίας ζητεί από την κεντρική τράπεζα της χώρας να σταματήσει να αγοράζει ομόλογα στο πλαίσιο του προγράμματος ποσοτικής χαλάρωσης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας εάν η τελευταία δεν δύναται να το αιτιολογήσει μέσα σε διάστημα τριών μηνών.

Λίγο πριν από το κλείσιμο χθες, στην αμερικανική αγορά οι δείκτες Dow Jones και S&P 500 είχαν μια άνοδο της τάξεως του 1,55% και 1,86%, αντιστοίχως, ενώ ο πανευρωπαϊκός δείκτης Stoxx 600 ολοκλήρωσε τη συνεδρίαση με κέρδη 2,15%.

Στο χρηματιστήριο του Λονδίνου ο δείκτης FTSE 100 έκλεισε με κέρδη 1,66%, στη Φρανκφούρτη ο DAX με 2,51%, ο CAC στο χρηματιστήριο του Παρισιού με 2,40%, ο FTSE MIB στο Μιλάνο με 2,06% και ο IBEX στη Μαδρίτη με 1,11%. Οπως επισήμαναν αναλυτές, η δικαστική απόφαση δεν αφορά το επείγον πρόγραμμα αγοράς ομολόγων για την αντιμετώπιση της πανδημίας, οπότε αυτή τη στιγμή δεν συνιστά σοβαρό ζήτημα.

Ο κλάδος των τραπεζών, εντούτοις, σημείωσε απώλειες χθες, διότι είναι εκτεθειμένος στα κρατικά ομόλογα της Ευρωζώνης, ενώ ο κλάδος των πετρελαϊκών είχε άνοδο. Η τιμή της μετοχής της γαλλικής Total ενισχύθηκε κατά 7,9%, διότι δήλωσε πως θα διαθέσει μέρισμα, ανεξαρτήτως του γεγονότος ότι τα κέρδη πρώτου τριμήνου μειώθηκαν δραστικά.

Ανοδο είχε και η ισπανική Repsol, της οποίας τα κέρδη υπερέβησαν τις προβλέψεις των αναλυτών.

Πάντως, η απόφαση του γερμανικού δικαστηρίου επηρέασε δυσμενώς το ευρώ προς το δολάριο, το οποίο υποχώρησε στα επίπεδα ναδίρ έξι ημερών στο 1,0826 δολάριο, παρουσιάζοντας και τη μεγαλύτερη ημερήσια κάμψη σε διάστημα ενός μηνός και πλέον. Τα ιταλικά CDS πενταετούς διάρκειας εμφάνισαν άνοδο 13 μονάδων βάσης στις 235 μ.β., ενώ πλήγμα δέχθηκαν και τίτλοι άλλων χωρών της περιφέρειας.

Η διαφορά ανάμεσα στην απόδοση των 10ετών ισπανικών ομολόγων και των αντίστοιχων γερμανικών διευρύνθηκε από τις 8 στις 145 μονάδες βάσης.

REUTERS

Η τιμή της μετοχής της γαλλικής Total ενισχύθηκε κατά 7,9%.

ΞΕΝΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

(Πηγή: Reuters)

New York/Νέα Υόρκη

(Σε δολάρια)

Εταιρείες	Πριν από το κλείσιμο	Μετ. %
3M COMPANY	148.15	-0.1685
ALCOA CORP	8	2.5641
ALLEGHANY CRP	513.75	2.7685
ALTRIA GROUP	37.825	-0.4867
AMAZON COM	2332.62	0.7181
AMER EXPRESS C	88.27	2.188
AMER INTL GROU	25.74	6.9381
AMGEN	235.37	1.9315
APPLE INC	299.19	2.0569
BANK OF AMERIC	23.35	1.8317
BAXTER INTL IN	89.25	2.2688
BOEING CO	128.4346	-2.3014
BRISTOL MYERS	61.605	2.3849
CAMPBELL SOUP	51.21	0.8468
CATERPILLAR IN	110.87	2.9242
CIGNA CORP	191.805	3.8974
CHEVRON	95.15	4.0573
CISCO SYSTEMS	41.54	0.4595
CITIGROUP	45.58	1.0195
CERVECERIAS	13.87	0.2892
COCA-COLA CO	46.03	1.9716
COLGATE PALMOL	69.815	0.4822
DANAOS CORP	4.2	0
DIANA SHIPPING	1.77	0.5682
DOW INC	34.04	2.9643
DUPONT DE NMOU	45.79	2.3927
ENTERGY CP	97.725	2.4156
EXXON MOBIL	46.03	2.5624
FEDEX CORP	119.35	3.0211
FORD MOTOR CO	5.04	3.7037
GENL BUS MACHI	123.69	1.6519
GENERAL DYNAMI	127.4	2.0997
GENERAL ELEC C	6.275	1.0467
HALLIBURTON CO	10.3	2.6919
HARTFORD FINL	35.735	0.9749
HP INC	14.92	0.1342
HOME DEPOT INC	227.95	2.7542
HONEYWELL INTL	136.11	0.6731
JOHNSON JOHNSO	150.11	1.241
JPMORGAN CHASE	93.87	1.8776
LAZARD	25.5301	1.8759
MCDONALD'S COR	181.465	-0.2227
MERCK & CO	78.43	2.0427
MICROSOFT CP	182.2801	1.9236
3M COMPANY	148.16	-0.1617
MORGAN STANLEY	38.695	1.5883
NIKE INC CL B	87.91	2.519
NORFOLK SOUTHE	171.395	2.0148
PFIZER INC	38.6627	2.7717
PROCTER & GAMB	116.88	0.9588
ROCKWELL AUTOM	191.715	2.0195
SCHLUMBERGER L	16.765	3.2964
SEAKOS ENERGY	3.0325	-7.8267
SYNISYS CORP	11.52	0.2611
UNITEDHEALTH G	295.84	2.8866
US BANCORP	34.7	0.6672
VERIZON COMMS	56.685	0.7913
WALT DISNEY CO	102.82	-0.3489
WELLS FARGO &	26.895	-1.6636
WALMART INC	124.47	0.6225

London/Λονδίνο

(Σε πέννες)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ. %
ANGLO AMERICAN	1386.6833	2.067
A.B.FOOD	1752	-0.511
ADMIRAL GROUP	2416	3.084
ASHTEAD GRP.	2150	2.138
ANTOFAGASTA	785.4	2.162
AVIVA PLC	234.8	2.578
ASTRAZENECA	8410.2661	1.806
BABCOCK INTL	393.8	-2.789
BAE SYSTEMS	496.1	0.936
BARCLAYS	103.4	3.732
BRIT AM TOBACC	2997.58472	2.192
BARRATT DEVLPM	517.2	-3.219
BERKELEY GRP	4203	0.36
BR LAND CO	383.0242	-0.287
BUNZL	1710	3.167
BP	318.9	6.088
BURBERRY GRP	1338.2754	1.43
BT GROUP	117.25	1.229
COCACOLA HBC A	1938.1378	-0.845
CARNIVAL	960.6	-0.394
CENTRICA	40.38	4.18
COMPASS GROUP	1320	4.318
CAPITA PLC	35.03	-5.016
CRH	2330	-1.397
DIXONS CARPHO	73.55	-3.032
DCC	5666	2.533
DIAGEO	2712.5	-0.805
DIRECT LINE	271.9	2.876
EXPERIAN	2397.52542	3.792
EASYJET	536.7158	1.898
FRESNILLO	689.2	-1.147
GLENCORE	143.4542	4.493
GLAXOSMITHKLIN	1668	0.301
HIKMA	2367	-0.671
HAMMERSON H	59.76	-2.703
HARGREAVES LS	1450	-1.159
HSBC HOLDINGS	399.94833	1.416
INTL CONSOL AI	196	-3.899
INTERCONT HOTE	3469	4.213
3I GROUP	768.8	1.72
IMP.BRANDS	1655.5455	0.549
INTU PROPERTIE	5.345	-2.552
INTERTEK GROUP	4576	1.284
ITV	72.18	0.529
JOHNSON MATTHE	1917.79438	0.759
KINGFISHER	155.65	-1.581
LAND SECS.	648.038	-0.092
LEGAL & GENERA	200.8983	2.03
LLOYDS BNK GRP	30.58	-0.065
LOND STOCK EXC	753759045	2.182
MARKS & SP.	38825	-3.927
MONDI	1337	-1.256
NATIONAL GRID	942.56251	0.447
NEXT	4624.4533	-3.304
PROVIDENT FINC	175.1	1.743
PRUDENTIAL	1079.5	3.4
PERSIMMON	2212	0.5
PEARSON	464.9	3.311
RECKIT BNCSR G	6552	-1.027
ROYAL BANK SCO	112.202	2.36
RDS 'A	1335.6	5.548
RDS 'B	1276.9612	5.059
RELX	1811.5	1.145
RIO TINTO	3598.5	1.167
ROYAL MAIL R	168.3479	-0.948
ROLLS ROYCE PL	294.7779	2.951
RSA INSRANCE G	357.9	1.13
SAINSBURY(J)	190.65	-1.089
SCHRODERS	2762	1.669
SAGE GROUP	628	1.684
ST JAMESS PLAC	838.52	0.796
SMITHS GROUP	1198.5	-0.991
SMITH&NEPHEW	1589.5	2.947
SSE PLC	1228	0.286
STANDRD CHART	400.8	2.69
SEVERN TRENT	2418	1.896
TRAVIS PERKINS	1065.90419	3.641
TESCO	234.2	0.171
TUI AG	312.6	1.559
TAYLOR WIMPEY	151.0122	-0.725
UNILEVER	4047.16	-0.641
UTD. UTILITIES	902.2	1.158
VODAFONE GROUP	112.48	2.572
WPP PLC	603.42	1.426
WHITBREAD	2857.995	-0.94

Zurich /Ζυρίχη

(Σε ελβ.φρ.)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ. %
ABB LTD N	17.67	1.9
RICHEMONT N	53.54	2.06
GEBERIT N1	414.7	1.2
LAFARGEHOLCIM	38.08	-0.16
NOVARTIS N	82.44	2.35
ROCHE HOLDING	340.45	0.84
SGS N	2096	0.29
SWATCH GROUP I	182.9	-0.16
ADECCO N	40.87	0.12
JULIUS BAER N	36.45	1.31
CS GROUP AG	8.116	-0.98
GIVAUDAN N	3225	0.84
NESTLE SA	101.82	2.01
TRANSOCEAN N	0	0
SWISSCOM N	497	0.61
SWISS RE N	65.62	0.34
UBS GROUP N	9.498	1.04
ZURICH INSURAN	292	0.69

Frankfurt/Φρανκφούρτη

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ. %
ADIDAS N	198.85	5
ALLIANZ SE	163.36	0.6
BASF SE	46.245	0.815
BAY MOT WERKE	53.51	1.94
BEIERSDORF	89.28	-2.62
BAYER N AG	59.31	1.36
COMMERZBANK	3.304	0.097
CONTINENTAL AG	76.7	2.86
DAIMLER AG N	30.745	1.105
DEUTSCHE BANK	6.547	0.121
DEUTSCHE POST	26.51	0.59
DT BOERSE N	144.6	5.05
DT LUFTHANSA A	8.136	0.22
DT TELEKOM N	12.985	0.1
E.ON SE NA	9.18	0.22
FRESENIUS MEDI	71.48	1.94
FRESENIUS SE	39.37	1.33
HEIDELBERGCEME	41.9	0.15
HENKEL AG&CO V	78.82	0.38
INFINEON TECH	16.798	0.982
K+S AG NA	5.766	0.044
MERCK KGAA	107.15	5.65
MUENCH. RUECK	193.55	-0.35
RWE AG	26.68	1.06
THYSSENKRUPP A	5.39	0.18
VOLKSWAGEN VZ	127.2	6.16
VONOVIA SE	46.99	3
SIEMENS N	83.5	2.7
SAP SE	108.44	1.56

Amsterdam/Αμστερνταμ

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ. %
AALBERTS	24.63	2.16
AEGON	2.21	0.5
ABN AMRO BANK	6.686	2.26
AKZO NOBEL	68.78	1.51
ALTICE EUROPE	3.769	4.29
ARCELORMITTAL	9.968	4.96
ASML HOLDING	267.7	3.84
BOSKALIS WESTM	15.59	2.03
GALAPAGOS	204.2	5.78
HEINEKEN	73.82	0.27
ING GROEP	4.847	2.69
KONINKLIJKE DS	112	0.95
KPN KON	2.131	1.48
NN GROUP	25.52	1.31
KONINKLIJKE DS	112	0.95
IMCD	78.94	1.83
RANDSTAD	35.5	-0.62
RELX	20.82	2.16
ROYAL DUTCH SH	15.592	6.53
UNIBAIL RODAM	51.94	6.67
VOPAK	52.06	1.48
WOLTERS KLUWER	67.08	1.21

Milano/Μιλάνο

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ. %
A2A SPA	1.21	1.21
ATLANTIA	13.47	14.10
AZIMUT HLDG	15.50	15.73
ENEL	6.09	6.05
EXOR	47.77	47.40
ENI	8.69	8.21
GENERALI ASS	12.94	12.80
GEOX	0.72	0.73
INTESA SANPAOL	1.451	5.45
MEDIASET	1.82	1.80
MEDIOBANCA	5.21	5.21
RCS MEDIAGROUP	0.70	0.70
PRYSMIAN	18.34	17.04
SNAM	4.10	3.98
STMICROELEC.N.	22.78	22.43
TELECOM ITALIA	0.35	0.35
TENARIS	6.33	6.04
TERNA	5.69	5.44
UNICREDIT	6.655	0.32

Tokyo/Τόκιο

(Σε γιέν)

Εταιρείες	1/5	Μετ. %
AJINOMOTO	1891	-1.3
ASAHI GROUP HL	3592	-3.96
ASTELLAS PHARM	1783	-0.2
BRIDGESTONE CO	3265	-3.35
CANON INC	2217	-2.95
CASIO COMPUTER	1646	-3.74
CITIZEN WATCH	366	-4.44
CREDIT SAISON	1185	-4.05
DAIWA SEC GROU	429.5	-4.21
SUBARU	2065	-5.06
FUJIFILM HOLDI	5095	-0.86
FUJITSU LTD	10415	-1.14
HINO MOTORS	624	-3.41
HITACHI	3095	-4.5
HONDA MOTOR	2456	-5.92
IHI	1292	-4.37
ISUZU MOTORS	794.9	-3.64
KAWASAKI HVY I	1567	-4.68
KAJIMA CORP	1075	-4.87
KEIO	5700	-6.56
KOBE STEEL	344	-5.75
KONICA MINOLTA	398	-5.46
JTEKT	736	-7.54
MITSUB UFJ FG	415	-4.44
MITSUBISHI COR	2231	-3
MITSUBISHI ELE	1295.5	-3.36
MITSUBISHI MOT	288	-5.57
NEC CORPORATIO	4095	-1.68
NIKKON HLDG	2068	-1.66
NIKON CORP	973	-3.38
NIPPON SUISAN	3592	-3.96
NISSAN MOTOR C	348.3	-5.81
NOMURA HOLDING	440.4	-2.09
NISSAN CHEMICA	3940	-4.83
NIPPON PAPER I	1511	
NTT DOCOMO	3170	0.7
OBAYASHI CORP	913	-4.1
ODAKYU ELEC RA	2315	-2.44
OJI HOLDINGS	542	-1.45
OSAKA GAS	2023	1.2
RICOH CO LTD	720	-2.7
SECOM	8940	-0.72
SEVEN & I HLDG	3435	-3.32
SHARP CORP	1171	-2.34
SHIMIZU CORP	818	-2.15
SHISEIDO	6390	0.19
SONY CORP	6806	-1.82
SMFG	2738	-3.73
SUMITOMO CHEM	318	-4.79
SUZUKI	720	-0.83
TAISEI CORP	3245	-4.14
TDK CORPORATIO	8920	-4.9
TOBU RAILWAY	3545	-3.27
TOKIO MARINE H	4742	-6.76
TORAY INDUSTRI	474	-5.03
TREND MICRO	5240	-4.2
TOPY INDS LTD	1228	-3.08
TORAY INDUSTRI	474	-5.03
TOSHIBA CORP	2655	-1.19
TOYOBO	1244	-1.89
TOYOTA MOTOR C	6494	-2.58
YAMAHA CORP	4125	-5.82

Paris/Παρίσι

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ. %
ACCOR	24.11	1.73
AIR LIQUIDE	116.65	3.32
ALSTOM	37.73	2.36
AXA	15.84	2.74
BNP PARIBAS	28.21	4.06
BOUYGUES	27.53	5.24
CAPGEMINI	87.14	6.22
CARREFOUR	13.29	1.14
CASINO GUICHAR	33.52	0.6
CREDIT AGRICOL	7.17	3.83
DANONE	61.48	-0.03
DASSAULT SYSTE	135.25	2.54
EDF	6.95	0.52
L'OREAL	248.20	-0.8
L.V.M.H.	342.50	1.17
LAGARDERE S.C.	14.30	-5.92
MICHELIN	85.76	2.31
PERNOD RICARD	133.30	-2.13
PEUGEOT	13.02	3.54
KERING	451.80	0.19
PUBLICIS GROUP	25.82	0.58
RENAULT	17.31	1.42
SAINT-GOBAIN	24.26	5.02
SANOFI	90.70	2.58
SCHNEIDER ELEC	81.36	4.31
SOCIETE GENERA	13.32	1.32
SODEXO	67.40	-0.15
TF1	4.53	1.39
THALES	66.36	2.72
TOTAL	32.91	7.94
VEOLIA ENVIRON	19.47	4.68

Madrid/Μαδρίτη

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ. %
ACS CONS Y SER	23.01	3.0452
AENA SME	108.6	-0.8219
ACERINOX	6.79	-1.1645
ACCIONA	87	-0.1148
AMADEUS	41	-2.148
BANKIA	0.9316	1.2169
BBVA	2.8	0
BANKINTER	3.52	-1.7857
CAIXABANK	1.596	0.0627
DSTR INT ALIME	0.132	-0.0757
ENDESA	20.24	3.5294
ENAGAS	20.8	3.948
FERROVIAL	22.52	2.7372
FOMENTO DE CON	8.85	0.9122
GRIFOLS	29.96	-0.5642
IBERDROLA	8.964	0.2012
INT AIRLINES G	2.255	-3.8789
INDRA SISTEMAS	7.685	-0.1948
INDITEX	21.9	0.6897
MAPFRE	1.639	0.8615
MERLIN PROP	7.57	-2.4485
ARCELORMITTAL	9.942	4.4547
OBR HUARTE LAI	0.719	0.7003
RED ELECTR COR	15.845	1.3431
REPSOL	8.678	13.2011
BCO DE SABADEL	0.346	-1.9274
BANCO SANTANDE	1.991	1.6127
SACYR	1.669	-0.1794
TELEFONICA	4.38	1.8842
MEDIASET ES CO	3.06	-2.1113
TECNICAS REUN	13.29	3.7471

ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑ

ΤΙΜΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΟΣ

ΣΕ ΟΡΟΥΣ ΕΥΡΩ	Μέση τιμή	Αγορά	Πώληση
ΔΟΛΑΡΙΟ ΗΠΑ	1,0843	1,0859	1,0863
ΚΟΡΟΝΑ ΔΑΝΙΑΣ	7,4612	7,461	7,4627
ΛΙΡΑ ΑΓΓΛΙΑΣ - ΣΚΩΤΙΑΣ - Β, ΙΡΛΑΝΔΙΑ	0,8706	0,8723	0,873
ΚΟΡΟΝΑ ΣΟΥΗΔΙΑΣ	10,698	10,6762	10,6834
ΓΙΕΝ ΙΑΠΩΝΙΑΣ (100)	115,71	115,8	115,85
ΦΡΑΓΚΟ ΕΛΒΕΤΙΑΣ	1,0525	1,0539	1,0547
ΚΟΡΟΝΑ ΝΟΡΒΗΓΙΑΣ	11,173	11,1358	11,1444
ΔΟΛΑΡΙΟ ΚΑΝΑΔΑ	1,5201	1,5246	1,5254
ΔΟΛΑΡΙΟ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΣ	1,6825	1,6827	1,6835

ΕΙΔΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΤΡΑΠΕΖΟΓΡΑΜΜΑΤΙΩΝ

ΣΕ ΟΡΟΥΣ ΕΥΡΩ	Αγορά	Πώληση
ΔΗΝΑΡΙΟ ΙΟΡΔΑΝΙΑΣ	0,7689	0,7713
ΦΙΟΡΙΝΙ ΟΥΓΓΑΡΙΑΣ	349,91	350,05
ΔΗΝΑΡΙΟ ΜΠΑΧΡΕΝ	0,4102	0,4112
ΔΟΛΑΡΙΟ ΝΕΑΣ ΖΗΛΑΝΔΙΑΣ	1,7908	1,792
ΔΟΛΑΡΙΟ ΣΙΓΚΑΠΟΥΡΗΣ	1,536	1,5371
ΔΟΛΑΡΙΟ ΧΟΝΓΚ-ΚΟΝΓΚ	8,4206	8,4227
ΚΟΡΟΝΑ ΙΣΛΑΝΔΙΑΣ	159,2	159,4
ΛΙΡΑ ΑΙΓΥΠΤΟΥ	17,0393	17,1543
ΛΙΡΑ ΓΙΒΡΑΛΤΑΡ	0,872	0,8713
ΛΙΡΑ ΣΥΡΙΑΣ	557,169	560,531
ΛΙΡΑ ΤΟΥΡΚΙΑΣ	7,6806	7,685
ΝΤΙΡΧΑΜ ΗΝ, ΑΡΑΒ, ΕΜΙΡΑΤΩΝ	3,9892	3,9902
ΡΑΝΤ ΝΟΤΙΟΥ ΑΦΡΙΚΗΣ	20,0006	20,0189
ΡΙΑΛ ΚΑΤΑΡ	3,955	3,9563
ΡΙΑΛ ΟΜΑΝ	0,4181	0,4183
ΡΙΑΛ ΣΑΟΥΔΙΚΗΣ ΑΡΑΒΙΑΣ	4,0768	4,0805
ΣΕΚΕΛΗ ΣΕΚΑΛΙΜ ΙΣΡΑΗΛ	3,8138	3,8163
ΚΟΡΟΝΑ ΤΣΕΧΙΑΣ	27,008	27,028

ΙΣΟΤΙΜΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΦΠΑ

ΜΑΪΟΣ 2020	
ΔΟΛΑΡΙΟ ΗΠΑ	1,0867
ΛΙΡΑ ΑΓΓΛΙΑΣ-ΣΚΩΤΙΑΣ-Β, ΙΡΛΑΝΔΙΑ	0,8792
ΚΟΡΩΝΑ ΔΑΝΙΑΣ	7,4589
ΚΟΡΩΝΑ ΣΟΥΗΔΙΑΣ	10,9423

ΧΡΥΣΗ ΛΙΡΑ

ΤΙΜΗ ΑΓΟΡΑΣ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ (ΕΥΡΩ)	
ΠΑΛΑΙΑΣ ΚΟΠΗΣ	354,47
ΕΛΙΣΑΒΕΤ 1973 & ΠΡΟΓΕΝΕΣΤΕΡΑ	354,47
ΕΛΙΣΑΒΕΤ 1974 & ΜΕΤΑΓΕΝΕΣΤΕΡΑ	354,47
ΠΩΛΗΣΗ	454,02

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΕΙΚΤΕΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ

	Κλείσιμο	Μεταβολή (%)
Γενικός Δείκτης	610,39	1,33
FTSE Βιομηχ. προϊόντων	1751,66	2
FTSE Κατασκευών-Υλικών	2066,31	1,43
FTSE ΜΜΕ	0	0
FTSE Πετρελαίου-Αερίου	3416,99	4,93
FTSE Προσωπ. & Οικιακών Προϊόντων	7599,18	2,76
FTSE Πρώτων Υλών	4136,05	2,88
FTSE Ταξιδίων και Αναψυχής	1296,72	-0,37
FTSE Τεχνολογίας	741,07	0,45
FTSE Τηλεπικοινωνιών	3259,04	-2,55
FTSE Τραπεζών	323,09	3,33
FTSE ΧΑ-ΧΑΚ Τραπεζικός Δείκτης	244,54	3,33
FTSE Τροφίμων και Ποτών	8380,39	0,72
FTSE Υγείας	450,5	0
FTSE Υπηρ. Κοινής Ωφελείας	2678,51	2,45
FTSE Χημικών	7344,47	-0,05
FTSE Χρηματοοικονομικών Υπηρεσιών	726,77	2,28
FTSE Χ.Α. LargeCap	1481,68	1,16
FTSE Χ.Α. MidCap	834,96	-0,14
FTSE Χ.Α. Δείκτης Αγοράς	368,04	1,11

▲ 66 ▼ 38 ► 27

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΞΙΑΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

Κλάδος Χ.Α.	Συναλλαγές	Συμμετοχή
ΤΡΑΠΕΖΕΣ	8.718.325	24,67%
ΣΤΑΘΕΡΗ ΤΗΛΕΦΩΝΙΑ	6.599.076	18,67%
ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	3.110.082	8,80%
ΔΙΥΛΙΣΤΗΡΙΑ	3.009.659	8,51%
ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	2.718.877	7,69%
ΤΑΞΙΔΙΑ & ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	1.664.160	4,71%
ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	1.399.105	3,96%
ΣΥΜΒΑΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	1.193.302	3,38%
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	1.107.162	3,13%
ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	920.385	2,60%
ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ	730.059	2,07%
ΕΙΔΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ	671.333	1,90%
ΤΣΙΜΕΝΤΑ	572.465	1,62%
ΑΝΑΨΥΚΤΙΚΑ	512.187	1,45%
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	423.694	1,20%
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ	410.703	1,16%
ΚΑΘΕΤΟΠ. ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ & ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ	332.102	0,94%
ΥΔΡΕΥΣΗ	221.509	0,63%
ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	204.095	0,58%
ΔΙΑΡΚΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΑΓΑΘΑ	159.161	0,45%
ΛΟΙΠΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	668.009	1,89%
ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ	35.345.447	

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ

ΑΝΟΔΟΣ	Κλείσιμο	Μετ.	ΠΤΩΣΗ	Κλείσιμο	Μετ.
ΣΑΡΑΝΤΗΣ ΓΡ. (ΚΟ)	8,390	7,56%	BRIQ PROPERTIES ΑΕΕΑΠ (ΚΟ)	1,660	-3,21%
QUALITY & RELIABILITY (ΚΟ)	0,295	6,12%	ΙΝΤΡΑΛΟΤ (ΚΟ)	0,131	-3,11%
ΜΟΤΟΡ ΟΪΛ (ΚΟ)	13,800	5,59%	OTE (ΚΟ)	11,840	-2,55%
ΑΔΜΗΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	2,040	4,51%	AUTOHELLAS (ΚΟ)	3,965	-2,10%
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	1,180	4,42%	ΚΕΚΡΟΨ (ΚΟ)	1,420	-1,66%
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ (ΚΟ)	6,080	3,58%	QUEST HOLDINGS (ΚΟ)	7,560	-1,31%
PROFILE (ΚΟ)	3,300	3,45%	LAMDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	5,510	-1,25%
ΙΚΤΙΝΟΣ ΕΛΛΑΣ (ΚΟ)	0,670	3,24%	ΠΛΑΣΤΙΚΑ ΘΡΑΚΗΣ (ΚΟ)	1,710	-1,16%
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	0,350	3,19%	ΑΒΑΞ (ΚΟ)	0,410	-0,73%
ΑΛΟΥΜΥΛ (ΚΟ)	0,784	3,16%	ΠΛΑΙΣΙΟ COMPUTERS (ΚΟ)	2,980	-0,67%

ΟΙ ΜΕΤΟΧΕΣ ΤΟΥ ΔΕΙΚΤΗ FTSE 25

	Κλείσιμο	Μετ.%
AEGEAN AIRLINES	4,46	0,22
ΑΔΜΗΕ	2,04	4,51
ALPHA BANK	0,63	2,94
ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	1,15	2,78
COCACOLA HBC	22,4	0,72
EUROBANK ERGASIAS	0,35	3,19
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ	5,59	3,14
CENERGY HLD	0,95	-0,31
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ	3,4	2,56
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ	6,08	3,58
OTE	11,84	-2,55
JUMBO	14,2	1,94
LAMDA DEVELOPMENT	5,51	-1,25
MOTOR OIL	13,8	5,59
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ	6,7	2,92
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	1,18	4,42
ΟΠΑΠ	8,06	-0,31
ΟΛΠ	16,84	0,24
ΔΕΗ	2,55	2,41
TITAN	12,52	0,32
VIOHALCO	2,15	0
SARANTIS	8,39	7,56
TERNA ENERGY	8,34	1,09
FOURLIS	3,42	2,55
ΕΛΛΑΚΤΩΡ Α.Ε.	0,84	-0,36

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ

ΑΞΙΑ		ΕΜΠΟΡΕΥΣΙΜΟΤΗΤΑ	
OTE (ΚΟ)	6.599.075,70	AUTOHELLAS (ΚΟ)	0,85%
JUMBO (ΚΟ)	3.110.081,99	QUALITY & RELIABILITY (ΚΟ)	0,81%
ΜΟΤΟΡ ΟΪΛ (ΚΟ)	3.009.659,21	ALPHA BANK (ΚΟ)	0,29%
ALPHA BANK (ΚΟ)	2.847.980,51	CNL CAPITAL (ΚΟ)	0,26%
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	2.667.113,24	ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	0,25%
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	2.367.333,68	ΙΝΤΡΑΛΟΤ (ΚΟ)	0,23%
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	2.287.389,49	ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ (ΚΟ)	0,22%
AUTOHELLAS (ΚΟ)	1.648.161,97	ΙΝΤΕΡΤΕΚ (ΚΟ)	0,21%
ΔΕΗ (ΚΟ)	918.309,71	ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0,21%
ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	908.574,16	ΜΟΤΟΡ ΟΪΛ (ΚΟ)	0,20%

ΠΑΡΑΓΩΓΑ - ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΣΗ Χ.Α.		ΑΞΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ		ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	
42.885,41 (εκατ. ευρώ)	0,94% ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	35.345,65 (χιλ. ευρώ)	-28,18% ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	20.398,93 (χιλ. τεμάχια)	-42,49% ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΑΓΟΡΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ

	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ	ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΝΟΙΚΤΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ
Σ.Μ.Ε. σε Δείκτες	125	885	3.612
FTSE/Χ.Α. Large Cap	125	885	3.612
Σ.Μ.Ε. σε Μετοχές	1.047	12.647	172.146
ΑΔΜΗΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. (ΚΟ)	42	323	3.075
ALPHA BANK (ΚΟ)	178	2.326	23.636
ATTICA BANK A.T.E. (ΚΟ)	4	88	449
COCA-COLA HBC AG (ΚΟ)	8	46	147
CENERGY HOLDINGS (ΚΑ)	16	60	2.292
ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	66	525	6.517
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	176	3.545	36.665
ΕΥΔΑΠ (ΚΟ)	0	0	130
FOURLIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	24	63	391
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	69	168	2.745
ΕΛΛΗΝ. ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ-Χ.Α. (ΚΟ)	14	59	1.428
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ (ΚΟ)	2	6	1.354
INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)	3	7	1.629
ΙΝΤΡΑΛΟΤ (ΚΟ)	6	78	1.261
JUMBO (ΚΟ)	23	56	346
LAMDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	47	112	1.043
MARFIN INVESTMENT GROUP (ΚΟ)	27	716	42.169
ΜΟΤΟΡ ΟΪΛ (ΚΟ)	7	19	122
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	61	182	3.913
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	109	3.153	16.623
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	17	62	1.383
OTE (ΚΟ)	29	143	1.655
ΟΛΠ (ΚΟ)	4	13	193
ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	34	417	9.154
ΔΕΗ (ΚΟ)	56	369	8.289
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΚΟ)	7	36	3.034
TITAN CEMENT (ΚΑ)	3	8	317
VIOHALCO SA/NV (ΚΑ)	15	67	2.186
Δικαιώματα σε Δείκτες	11	159	1.688
FTSE/Χ.Α. Large Cap	11	159	1.688
Δικαιώματα σε Μετοχές	4	23	1.315
ALPHA BANK (ΚΟ)	0	0	154
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0	0	494
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	2	13	346
OTE (ΚΟ)	2	10	98
ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0	0	210
ΔΕΗ (ΚΟ)	0	0	13
Συνολική Δραστηριότητα	1.187	13.714	178.761

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΞΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Τρίτη 5 Μαΐου 2020

ΚΩΔ.	ΟΝΟΜΑ	ΚΑΤΩΤΑΤΗ	ΑΝΩΤΑΤΗ	ΜΕΣΗ ΣΤΑΘΜ.**	ΔΙΑΦ.*	ΤΙΤΛΟΙ	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ	ΤΙΜΗ ΚΛΕΙΣ.	% ΜΕΤΑΒ.
ΚΥΡΙΑ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΕΛΗΤ	HELLENIC BANK PUBLIC COMPANY LTD	0,6140	0,6220	0,6180	1,5370	400	0,6020	0,6160	0,6140	1,99
ΤΡΚΗ	Bank of Cyprus Holdings Plc	0,6500	0,6850	0,6677	-1,8070	96.129	0,6530	0,6620	0,6590	-3,80
ΔΗΕΠ	Demetra Holdings Plc (EM)	0,3700	0,3880	0,3742	-0,9830	39.762	0,3600	0,3980	0,3700	-3,65
ΛΕΠΕ	LCP HOLDINGS AND INVESTMENTS PUBLIC LTD (Σ)						0,0050	0,0100		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΛΟΥΗ	LOUIS PLC	0,0720	0,0750	0,0746	0,1620	7.789	0,0720	0,0750	0,0740	-7,50
ΤΣΟΚ	A. TSOKKOS HOTELS PUBLIC LTD						0,0000	0,0910		
Τεχνολογία										
ΛΟΤΖ	LOGICOM PUBLIC LTD	0,9500	0,9500	0,9500	-0,1680	11.100	0,9450	0,9500	0,9500	0,00
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΑΤΑΣ	ATLANTIC INSURANCE COMPANY PUBLIC LTD						1,2000	1,2300		
ΚΟΣΑ	ΚΟΣΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (Σ)						0,0000	0,0000		
ΜΙΝΕ	MINERVA ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ						0,0290	0,0310		
ΑΚΕΠ	ACTIBOND GROWTH FUND PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0200		
ΠΕΠ	UNIGROWTH INVESTMENTS PUBLIC LTD (EM, Σ)						0,0405	0,0000		
ΕΛΗ	ELLINAS FINANCE PUBLIC COMPANY LTD						0,0000	0,3480		
ΕΞΕΠ	ΕΞΕΛΙΞΗ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (Σ)						0,0000	0,1000		
ΕΣΕΦ	SFS GROUP PUBLIC COMPANY LTD						0,0000	0,0180		
ΙΝΕΠ	INTERFUND INVESTMENTS PLC						0,0930	0,1130		
ΚΑΕΠ	ΚΑΡΥΕΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ (Σ)						0,0000	0,0000		
ΚΕΑΕ	CPI HOLDINGS PUBLIC LTD (Σ)						0,0000	0,1460		
ΠΡΟΠ	A.L. PROCHOICE GROUP PUBLIC LTD (Σ)						0,0005	0,0010		
ΣΛΕΠ	CLR INVESTMENT FUND PUBLIC LTD (Σ)						0,0010	0,0000		
ΤΔΕΠ	ΤΡΙΑΙΝΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ - ΔΙΕΘΝΕΙΣ (Σ)						0,0000	0,0000		
ΤΕΕΠ	ΤΡΙΑΙΝΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ - ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΙΚΕΣ (Σ)						0,0000	0,8000		
ΤΚΕΠ	ΤΡΙΑΙΝΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ - ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΕΣ (Σ)						0,0000	1,8000		
ΦΑΣΤ	UNIFAST FINANCE & INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0105		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΜΑΠΑ	MALLOUPPAS & PAPACOSTAS PUBLIC CO LTD	0,2200	0,2300	0,2241	-0,0120	21.500	0,2200	0,2300	0,2300	0,88
ΧΑΣΕ	Ch. Charilaou Group Plc (Σ)						0,0010	0,0000		
ΤΟΕΠ	ΤΟΞΟΤΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (Σ)						0,0000	0,0380		
ΑΓΡΟ	"ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΕΟΣ ΑΓΡΟΥ ""Η ΠΡΟΟΔΟΣ"" ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (Σ)"						1,0400	1,1500		
ΑΜΑΘ	AMATHUS PUBLIC LTD						0,1140	0,1160		
ΚΛΑΡ	CLARIDGE PUBLIC LTD						0,0000	0,0250		
ΚΩΝΣ	CONSTANTINOU BROS HOTELS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0590	0,0715		
ΛΕΠΤ	LEPTOS CALYPSO HOTELS PUBLIC LTD						0,0000	0,0590		
ΛΟΞΕ	LORDOS HOTELS (HOLDINGS) PUBLIC LTD						0,5200	0,5700		
ΝΤΟΔ	DOME INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0000		
ΣΑΛΑ	SALAMIS TOURS (HOLDINGS) PUBLIC LTD						0,0000	0,9500		
ΣΙΤΟ	C.C.C. TOURIST ENTERPRISES PUBLIC COMPANY LTD						0,0000	0,0290		
ΤΟΚΙ	TOP KINISIS TRAVEL PUBLIC LTD (Σ)						0,0610	0,0000		
Βιομηχανία										
ΝΤΙΑ	DISPLAY ART PLC (Σ)						0,0000	0,0575		
ΔΒΚΔ	ΔΑΣΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ ΚΥΠΡΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ						0,0000	0,9700		
ΚΕΤΣ	THE CYPRUS CEMENT PUBLIC COMPANY LTD						0,2920	0,2960		
ΚΥΘΡ	K. KYTHREOTIS HOLDINGS PUBLIC LTD						0,1210	0,1470		
ΤΣΙΒ	ΤΣΙΜΕΝΤΟΠΟΙΙΑ ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ	1,8800	1,8900	1,8835	4,8690	308	1,8700	1,8800	1,8800	1,08
Βασικά Καταναλωτικά Αγαθά										
ΣΤΟ	C.T.O. PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0110		
ΙΟΑΝ	CHRIS JOANNOU PUBLIC LTD (Σ)						0,0000	0,0000		
ΚΕΟ	KEO PLC	1,2300	1,2300	1,2300	0,0000	1.338	1,2200	1,2800	1,2300	0,00
ΜΙΤΣ	ΜΙΤΣΙΔΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ						0,0000	0,2500		
ΜΠΛΕ	BLUE ISLAND PLC						0,4780	0,5000		
ΦΡΟΥ	ALKIS H. HADJIKYRIACOS (FROU-FROU BISCUITS) PUBLIC LTD						0,2540	0,2700		
Βασικά Υλικά										
ΛΟΡΔ	LORDOS UNITED PLASTICS PUBLIC LTD						0,0000	0,0780		
Ακίνητη Περιουσία										
ΚΚΟΜ	K + G COMPLEX PUBLIC COMPANY LTD (Σ)	0,1800	0,2120	0,1828	-1,6200	650	0,1700	0,2120	0,2120	6,53
ΠΑΝΔ	ΠΑΝΔΩΡΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ						0,0000	0,0590		
ΦΙΛΟ	ΦΙΛΟΚΤΗΜΑΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (Σ)						0,0000	0,2360		
Ενέργεια										
ΛΙΝΑ	PETROLINA (HOLDINGS) PUBLIC LTD	0,7700	0,7750	0,7701	-1,9170	2.000	0,7700	0,8000	0,7700	-0,65
ΑΓΟΡΑ ΕΠΙΤΗΡΗΣΗΣ										
Χρηματοοικονομικά										
ΛΙΠΕ	LIBERTY LIFE INSURANCE PUBLIC COMPANY LTD (AN, Σ)						0,0000	1,2100		
ΑΙΕΠ	ΑΙΑΝΤΑΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (AN, EM, Σ)						0,0020	0,0000		
ΔΩΕΠ	ΔΩΔΩΝΗ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΙΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ (AN, EM, Σ)						0,0000	0,0000		
ΕΛΕΠ	ELMA HOLDINGS PUBLIC COMPANY LTD (AN, Σ)						0,0000	0,0000		
ΙΣΕΠ	ΙΣΧΥΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (AN, EM, Σ)						0,0000	0,0000		
ΡΕΕΠ	REGALLIA HOLDINGS & INVESTMENTS PUBLIC LTD (AN, EM, Σ)						0,0000	0,0000		
ΤΖΕΠ	JUPITER PORTFOLIO INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (AN, Σ)						0,0000	0,0000		
ΧΑΕΠ	HARVEST CAPITAL MANAGEMENT PUBLIC LTD (AN, EM, Σ)						0,0000	0,0000		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΕΡΜΕ	ERMES DEPARTMENT STORES PLC (AN)						0,0000	0,0000		
Βιομηχανία										
ΡΟΛΑ	ROLANDOS ENTERPRISES PUBLIC LTD (AN, Σ)						0,0000	0,0000		
ΣΤΣΔ	CYPRUS TRADING CORPORATION PLC (AN, Σ)						0,0000	0,0000		
Ακίνητη Περιουσία										
ΓΟΥΛ	WOOLWORTH (CYPRUS) PROPERTIES PLC (AN, Σ)						0,0000	0,0000		
ΑΓΟΡΑ ΟΜΟΛΟΓΩΝ										
ΕΤΑΙΡΙΚΑ ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ										
ΕΤΜΑ1	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ – ΜΕΤΑΤΡΕΨΙΜΑ ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 1							48,0000	53,0000	
ΕΤΜΑ2	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ – ΜΕΤΑΤΡΕΨΙΜΑ ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 2							49,0000	53,0000	
ΙΝΓΚΑΡΤ	Glenfinnian Bond Designated Activity Company (Ομόλογα) (AN)						0,0000	0,0000		
ΙΝΓΚΑΡΤ2	Pulteney Bond Designated Activity Company (Ομόλογα) (AN)						0,0000	0,0000		
ΤΡΙΣΤΟΝΕ	Tristone Healthcare Bond Designated Activity Company (Ομόλογα)						0,0000	0,0000		

* Η διαφορά αυτή αντιπροσωπεύει την αυξομείωση της μέσης σταθμικής τιμής σε σεντ από την προηγούμενη χρηματιστηριακή συνάντηση.
** Στον υπολογισμό της μέσης σταθμικής τιμής συμπεριλαμβάνονται και η αξία και τα τεμάχια συναλλαγών που εκτελέστηκαν με τη μέθοδο 'Απλή Προσυμφωνημένη Συναλλαγή'.
Ειδική κατηγορία διαπραγμάτευσης: Στην Κατηγορία αυτή θα ταξινομούνται εταιρείες όταν ενδεχομένως θα συντρέχουν σοβαροί λόγοι μη πλήρους συμμόρφωσης τους με τη νομοθεσία και μη παροχής επαρκών στοιχείων /εγγγύων προς τους επενδυτές.
Αγορά ειδικών χαρακτηριστικών: ταξινομούνται εταιρείες οι οποίες έχουν: (α) δεν τηρούν τις υποχρεώσεις της διασποράς ή της εμπορευσιμότητας ή της χρηματιστηριακής αξίας της αγοράς στην οποία είναι εισηγμένες ή (β) παραλείπουν να εισαγάγουν στο Χρηματιστήριο μετοχές τους όπως προβλέπεται από το Άρθρο 129 των περί Αξιών και Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου Νόμων ή (γ) i. για τις οποίες επίκειται ουσιαστική διαφοροποίηση των δραστηριοτήτων τους ή ii. για τις οποίες επίκειται αντίστροφη εξαγορά ή iii. οι οποίες είναι επενδυτικοί οργανισμοί και επιζητούν την απαλλαγή τους από περιορισμό αναφορικά προς τις υποχρεώσεις τους.

NBG Securities

ΜΑΪΟΣ
2020

must20
TWENTY YEARS OF STYLE

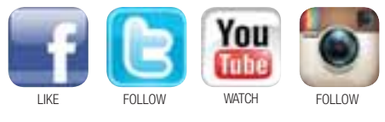

THE DAY AFTER

Το αποτύπωμα της πανδημίας

Γιατί αυτός ο ιός χτύπησε άσχημα κάποια σημεία της Γης και άφησε άλλα σχεδόν αλώβητα;

Των **HANNAH BEECH, ALISSA J. RUBIN, ANATOLY KOURMANAEV** *και* **RUTH MACLEAN**

Μπορεί η πανδημία να άγγιξε τα περισσότερα κράτη του κόσμου, αλλά σε κάθε χώρα άφησε ένα εξαιρετικά διαφορετικό αποτύπωμα. Στο Ιράν οι νεκροί είναι τόσο πολλοί, ώστε επιβάλλονται ομαδικές ταφές. Στο Ιράκ δεν ξεπερνούν τους 100. Στην Ινδονησία πέθαναν χιλιάδες, ενώ στη Μαλαισία μόλις 100. Μητροπόλεις, όπως η Νέα Υόρκη, το Παρίσι και το Λονδίνο, θρηνούν χιλιάδες θανάτους, ενώ άλλα αστικά κέντρα όπως η Μπανγκόκ, η Βαγδάτη και το Νέο Δελχί τα κατάφεραν καλύτερα. Γιατί, άραγε, ο ιός ρήμαξε κάποια σημεία της Γης και άφησε άλλα σχεδόν αλώβητα;

Γήρανση

Ενας παράγοντας που διαδραματίζει ρόλο στον απολογισμό είναι η γήρανση του πληθυσμού. Κράτη με νεότερους κατοίκους τα κατάφεραν καλύτερα. Οι νέοι, άλλωστε, συνήθως εμφανίζουν πιο ήπια συμπτώματα και δεν έχουν υποκείμενα νοσήματα. Αντιθέτως, κράτη με γηρασμένο πληθυσμό, όπως η Ιταλία, μέτρησαν χιλιάδες νεκρούς. Βέβαια και σε αυτή τη θεωρία υπάρχουν εξαιρέσεις: η Ιαπωνία, που διαθέτει τον πιο γηρασμένο πληθυσμό του κόσμου, κατέγραψε λιγότερους από 520 θανάτους. Την ίδια στιγμή, η περιοχή Γκουάγιας του Ισημερινού, επιδημική εστία με 7.000 θανάτους, έχει από τους νεότερους πληθυσμούς στη χώρα και μόλις το 11% να υπερβαίνει τα 60 χρόνια. Ρόλο στη «δριμύτητα» του πλήγματος από COVID-19 διαδραμάτισαν και πολιτισμικοί παράγοντες. Σε Ταϊλάνδη και Ινδία, π.χ., τα κρούσματα περιορίστηκαν γιατί οι άνθρωποι χαιρετιούνται εξ αποστάσεως, με τις παλάμες ενωμένες σαν σε προσευχή.

Φύλακας ασφαλείας με μάσκα στέκεται στην είσοδο του ναού του ιμάμη Αλι στη Ματζάφ, την ιερή πόλη των σιιτών, στο Ιράκ.

Οι ειδικοί συμφωνούν ότι δεν υπάρχει μεμονωμένη αιτία που να εξηγεί γιατί κάποια κράτη επλήγησαν σκληρά, ενώ άλλα όχι, και πολλοί εκτιμούν ότι συνέβαλε και η τύχη.

Στην Ιαπωνία και στην Κορέα οι πολίτες υποκλίνονται, ενώ, πολύ πριν από την πανδημία, φορούσαν μάσκες όποτε αισθάνονταν αδιάθετοι. Επίσης, στον αναπτυσσόμενο κόσμο τη φροντίδα των ηλικιωμένων αναλαμβάνει η οικογένεια και όχι οι οίκοι ευγηρίας, όπως στη Δύση, όπου έκανε πραγματική θραύση η COVID-19.

Κλιματικές συνθήκες

Χώρες με ήπιες κλιματικές συνθήκες (Ιταλία, Ισπανία, ΗΠΑ) κατέγραψαν χιλιάδες θανάτους, ενώ κράτη με πολύ θερμό κλίμα (Τσαντ, Γουιάνα) καταγράφουν ελάχιστα κρούσματα. Επίσης, κράτη που έλαβαν τάχιστα δρακόντεια περιοριστικά μέτρα, όπως η Ελλάδα και το Βιετνάμ, αναχαίτισαν την εξάπλωση της πανδημίας. Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας παραδέχεται ότι τα περιοριστικά μέτρα, με απαγορεύσεις θρησκευτικών και αθλητικών συναθροίσεων, είναι όντως αποτελεσματικά.

Ωστόσο, οι ειδικοί συμφωνούν ότι δεν υπάρχει μεμονωμένη αιτία που να εξηγεί γιατί κάποια κράτη επλήγησαν σκληρά, ενώ άλλα όχι. Πολλοί, μάλιστα, ειδικοί εκτιμούν ότι συμβάλλουν στον τελικό απολογισμό πολλοί παράγοντες, ανάμεσα στους οποίους και η καθαρή τύχη.

Η κρίση του κορωνοϊού θα καταστρέψει και τους ωκεανούς

Ολες οι εμβληματικές φωτογραφίες της πανδημίας έχουν ένα κοινό και κυρίαρχο στοιχείο: το πλαστικό. Χειρουργικές μάσκες, πλαστικά γάντια, προστατευτικός εξοπλισμός, σάκοι για τις σορούς, η κρίση της COVID-19 έχει διευρύνει την παραγωγή πλαστικών προϊόντων, με τις κυβερνήσεις να δίνουν αγώνα δρόμου για να αυξήσουν τα αποθέματά τους. Ολα αυτά τα προϊόντα είναι απαραίτητα. Ομως, όλο το πλαστικό καταλήγει κάπου και οι οικολόγοι φοβούνται πως αυτό είναι μόνον η κορυφή του παγόβουνου, καθώς η πανδημία δημιουργεί μια σειρά εμποδίων στις προσπάθειές τους να μειώσουν τη ρύπανση του πλανήτη με πλαστικό. Από τους πολίτες που ρίχνουν πλαστικά γάντια και μάσκες στους δρόμους όλου του κόσμου μέχρι και τις οδηγίες για την απομάκρυνση των πλαστικών αυτών προϊόντων, το πρόβλημα μοιάζει να έχει παγώσει στη διάρκεια μιας από τις σοβαρότερες κρίσεις για τη δημόσια υγεία τις τελευταίες δεκαετίες.

Οι επιπτώσεις αυτών των τάσεων θα μπορούσαν να επιδεινώσουν δραματικά την κατάσταση των ήδη δοκιμαζόμενων ωκεανών. «Ξέρουμε ότι η ρύπανση με πλαστικό είναι παγκόσμιο φαινόμενο. Υπήρχε και πριν από την πανδημία», ανέφερε ο Νικ Μάλλος της αμερικανικής ΜΚΟ για την προστασία των ωκεανών στο CNN. «Εχουμε δει όμως πολλές προσπάθειες εκ μέρους της βιομηχανίας να αναστείλει την πρόοδο που έχει σημειωθεί». «Πρέπει να είμαστε αρκετά προσεκτικοί για το πού πάμε, μετά την πανδημία», πρόσθεσε ο Μάλλος. Η κρίση του κορωνοϊού έχει πυροδοτήσει διεθνείς προσπάθειες για την εξασφάλιση και αποθήκευση προστατευτικού εξοπλισμού, αφού ένας διαρκώς αυξανόμενος αριθμός χωρών ενθαρρύνει τους πολίτες να φορούν μάσκες στους δημόσιους χώρους – κάτι που μέχρι πρότινος εθεωρείτο προσωπική επιλογή, αλλά τώρα είναι η ενδεδειγμένη οδηγία για τις ΗΠΑ και την Ευρώπη.

Ανδρας καθαρίζει ένα πλαστικό κάλυμμα στο μαγαζί του στην Πόλη του Μεξικού.

Ο προστατευτικός εξοπλισμός έχει γίνει μια πρόσθετη απειλή για τις θάλασσες, που πνίγονται υπό το βάρος του πλαστικού με όλο και ταχύτερους ρυθμούς.

Κι ενώ τα βήματα αυτά είναι σημαντικά από άποψη δημόσιας υγείας, μια άμεση συνέπεια είναι σαφής διά γυμνού οφθαλμού στους δρόμους της υφηλίου. «Ακριβώς έξω από το σπίτι μου, υπάρχουν αφημένα γάντια και μάσκες σε ολόκληρη τη γειτονιά», επισημαίνει ο Τζον Χόσβαρ, στέλεχος της Greenpeace στις ΗΠΑ. Ο προστατευτικός εξοπλισμός έχει γίνει μια πρόσθετη απειλή για τους ωκεανούς του πλανήτη, που πνίγονται υπό το βάρος του πλαστικού με όλο και ταχύτερους ρυθμούς. Τις τελευταίες τέσσερις δεκαετίες, η παραγωγή πλαστικού σε όλο τον κόσμο έχει τετραπλασιαστεί, σύμφωνα με περυσινή μελέτη, και αν συνεχιστεί αυτή η τάση ο συγκεκριμένος τομέας θα ευθύνεται για το 15% των εκπομπών ρύπου έως το 2050.

Αντιδράσεις στη χρήση της μάσκας στις ΗΠΑ

Του **RICK ROJAS**

Καθώς τα μέτρα καραντίνας αίρονται σταδιακά σε όλες τις ΗΠΑ και οι πολίτες ανακαταλαμβάνουν τον δημόσιο χώρο παρά τη συνεχιζόμενη πανδημία, η χρήση –ή μη– προστατευτικής μάσκας έχει αναδειχθεί σε κεντρικό ζήτημα των ημερών.

Στο Φλιντ του Μίσιγκαν, υπάλληλος ασφαλείας σε εμπορικό κατάστημα δολοφονήθηκε την Παρασκευή από πελάτη, ο οποίος αρνήθηκε να φορέσει μάσκα, όπως προβλέπει ο νόμος της Πολιτείας. Στο Στιλουότερ της Οκλαχόμα, δημοτικός κανονισμός για τη χρήση μάσκας έγινε δεκτός με τόσο έντονες και απειλητικές αντιδράσεις, που ο δήμος ανέκρουσε πρύμναν μέσα σε λίγες μόλις ώρες.

Για πολλούς, η απόφαση να μη φορούν μάσκα αποτελεί προσπάθεια αντίστασης στον περιορισμό των ατομικών τους ελευθεριών. Για πολλούς άλλους, η απόφαση ελήφθη για λόγους ευκολίας, ενώ το κίνητρο άλλων ήταν ο ναρκισσισμός ή ακόμη και η δυσκολία κατανόησης του πότε πρέπει να φοριέται η μάσκα. Ορισμένοι πολίτες επιμένουν ότι η μάσκα τούς προκαλεί δύσπνοια, ενώ άλλοι αναρωτιούνται εάν η χρήση της προστατεύει πραγματικά. «Τη μισώ», λέει ο 27χρονος Αμιέλ Ρίτσαρντς, που έχει εκδιωχθεί ήδη δύο φορές από λεωφορεία στη Νέα Υόρκη, αρνούμενος να καλύψει το πρόσωπό του.

Οι λοιμωξιολόγοι αντιδρούν, όμως, με φρίκη βλέποντας πολίτες χωρίς μάσκες σε δημόσιους χώρους, όπως τους διαδηλωτές σε Μίσιγκαν και Καλιφόρνια, που απαιτούσαν την άρση των μέτρων περιορισμού της κυκλοφορίας. Οι ειδικοί χαρακτηρίζουν τη χρήση μάσκας ένδειξη σεβασμού στους συμπολίτες μας, με στόχο την προστασία των άλλων και όχι τόσο του φέροντος.

Καθώς πολλές Πολιτείες εγκαινιάζουν τη σταδιακή άρση των μέτρων προφύλαξης, περίπλοκο μωσαϊκό ενίοτε αντικρουόμενων οδηγιών διαγράφεται στη χώρα.

Την ίδια ώρα, οι σφυγμομετρήσεις δείχνουν ότι η συντριπτική πλειονότητα των πολιτών υποστηρίζει τα αυστηρά μέτρα περιορισμού της κυκλοφορίας, που περιλαμβάνουν το κλείσιμο καταστημάτων και επιχειρήσεων. Επιδημιολόγοι από τη μεριά τους προειδοποιούν για κίνδυνο αναζωπύρωσης της πανδημίας σε περίπτωση πρόωρης αναστολής των μέτρων.

Ο 43χρονος Ραφαέλ Πάλμα δεν φοράει μάσκα, ενώ κυκλοφορεί σε δημόσιους χώρους και εκκλησιάζεται κάθε Κυριακή με τη σύζυγό του. Το ζευγάρι συμμετείχε στη διαδήλωση στην πρωτεύουσα της Καλιφόρνιας, Σακραμέντο, το Σαββατοκύριακο με αίτημα την πλήρη άρση των περιοριστικών μέτρων. Ο Πάλμα λέει ότι τα μέτρα είναι συγκεχυμένα και αντικρουόμενα, αναφέροντας ως παράδειγμα την αρχική οδηγία, που ήθελε τις μάσκες να χρησιμοποιούνται μόνο από το υγειονομικό προσωπικό, η οποία τροποποιήθηκε αργότερα έτσι ώστε να αφορά όλους τους πολίτες.

Εχει αναδειχθεί σε θρυαλλίδα κοινωνικής έντασης και μέσον διαμαρτυρίας.

Την Κυριακή στο Μπρούκλιν της Νέας Υόρκης, οι περισσότεροι επισκέπτες του Πρόσπεκτ Παρκ φορούσαν μάσκες. Αλλοι τις είχαν δεμένες στο λαιμό, έτοιμοι να τις φορέσουν εάν εντόπιζαν αστυνομική περίπολο. Στην πόλη της Ατλάντας στην Τζόρτζια, ο ποδηλάτης Ντέιβιτ Τζόνσον, που φορούσε πολύχρωμη μάσκα, παρατήρησε ότι οι περισσότεροι περιπατητές είχαν καλυμμένα τα πρόσωπά τους. «Ο κόσμος σε κοιτάει αυστηρά εάν δεν φοράς μάσκα», είπε ο Τζόνσον, επισημαίνοντας ότι αυτό δεν έμοιαζε να ενοχλεί πολλούς συμπολίτες του, που κυκλοφορούσαν χωρίς κάλυμμα προσώπου.

THE NEW YORK TIMES

Νεοϋορκέζες, φορώντας μάσκα, απλώνουν τις κουβέρτες τους στο πάρκο Πρόσπεκτ του Μπρούκλιν.

«Το ότι περνάμε τις ώρες και τις μέρες μας στο σπίτι δεν σημαίνει ότι δεν μπορούμε να γνωρίσουμε καινούργιους, σπουδαίους και ενδιαφέροντες ανθρώπους. Κάποιοι ήταν ή είναι υπαρκτά πρόσωπα, κάποιους θα τους "εφεύρουμε" εμείς!» αναφέρει, μιλώντας στην «Κ», η Σοφία Ιωαννίδη, εμψυχώτρια θεατρικής αγωγής και εκπαιδευτικού θεάτρου.

Φαντασία και... πλήξη, τα όπλα των γονιών

Δύο ειδικοί εξηγούν στην «Κ» πώς μπορεί να διατηρηθεί υγιής η οικογενειακή συνύπαρξη εν μέσω εγκλεισμού

«Μαμά τι είναι ο κορωνοϊός;», «Μπαμπά γιατί δεν μπορώ να βγω να παίξω με τους φίλους μου;», «Μαμά, πότε θα πάμε βόλτα;». Με τα σχολεία κλειστά, εκατομμύρια οικογένειες σε οικειοθελή ή μη καραντίνα και τον φόβο του κορωνοϊού να έχει μεταβάλει την οικογενειακή και εργασιακή κανονικότητα, ερωτήματα σαν τα παραπάνω ανακύπτουν συχνά γύρω από το μεσημεριανό τραπέζι ή την ώρα του παιχνιδιού και της χαλάρωσης. Πώς μιλάμε στα παιδιά για τον κορωνοϊό και τις αλλαγές που έχει φέρει στην καθημερινότητά μας; Και πώς διαχειριζόμαστε τον χρόνο που ξαφνικά μοιάζει άπλετος, ώστε να μη γίνει από ευλογία… κατάρα;

Αυτό που προέχει είναι μια ειλικρινής συζήτηση με τα παιδιά. «Πρέπει να φροντίσουμε να είμαστε ήρεμοι, χωρίς να πιεζόμαστε συναισθηματικά ή χρονικά, και να είμαστε διαθέσιμοι και υπομονετικοί», συμβουλεύει η παιδοψυχολόγος Ειρήνη Γρίβα. «Μιλάμε στα παιδιά μας χρησιμοποιώντας γλυκιά φωνή και ήρεμο τόνο. Με απλό και γνώριμο για εκείνα λεξιλόγιο περιγράφουμε τον κορωνοϊό σαν την ίωση που έχει κοινά γνωρίσματα με αυτά της εποχιακής ίωσης, αλλά υπογραμμίζουμε το γεγονός ότι θα πρέπει να είμαστε πιο προσεκτικοί, γιατί ο ιός είναι καινούργιος για τον ανθρώπινο οργανισμό και άγνωστος για την ιατρική επιστήμη». Σε αυτό το πλαίσιο τονίζουμε ότι δεν είναι επιλογή μας, αλλά υποχρέωση όλων μας, μικρών και μεγάλων, να συμμορφωθούμε με τις αποφάσεις που θα πάρει η πολιτεία σε συνεργασία με την ιατρική κοινότητα. Πολύ σημαντικό είναι επίσης να εξηγήσουμε στα παιδιά ότι μπορεί να είναι δύσκολο αλλά όχι ακατόρθωτο να αντέξουμε σε ένα περιορισμένο χώρο και με περιορισμένες επιλογές. «Για να το πετύχουμε αυτό θα πρέπει να ζητήσουμε τη βοήθεια των παιδιών μας και να σχεδιάσουμε μαζί τους την καθημερινότητά μας. Θα πρέπει να μοιράσουμε τους χρόνους σε προσωπικούς και σε κοινούς. Ολοι πρέπει να έχουν τον χρόνο να ασχοληθούν με τις υποχρεώσεις τους, αλλά και με όσα τους αρέσουν».

«Πρέπει να μοιράσουμε τους χρόνους σε προσωπικούς και κοινούς. Ολοι πρέπει να έχουν τον χρόνο να ασχοληθούν με τις υποχρεώσεις τους, αλλά και με όσα τους αρέσουν».

Κοινός χρόνος

Ο κοινός χρόνος γονέων και παιδιών μπορεί εύκολα να γίνει συναρπαστικός, με τη βοήθεια της φαντασίας όλων. «Το "Μένουμε Σπίτι" δεν πρέπει να μας φοβίσει. Ισα ίσα, μπορούμε δημιουργικά να του δώσουμε άλλο περιεχόμενο», σημειώνει η Σοφία Ιωαννίδη, εμψυχώτρια θεατρικής αγωγής και εκπαιδευτικού θεάτρου. «Το ότι περνάμε τις ώρες και τις μέρες μας στο σπίτι δεν σημαίνει ότι δεν μπορούμε να γνωρίσουμε καινούργιους, σπουδαίους και ενδιαφέροντες ανθρώπους. Κάποιοι ήταν ή είναι υπαρκτά πρόσωπα, κάποιους θα τους "εφεύρουμε" εμείς! "Συστήστε" στα παιδιά σας καλλιτέχνες που σας αρέσουν. Μιλήστε για αυτούς σαν να πρόκειται για παλιούς καλούς φίλους σας, με αγάπη και ενθουσιασμό» παροτρύνει και μοιράζεται μαζί μας μερικές εξαιρετικές ιδέες: «Δείξτε τα έργα ενός ζωγράφου και επιλέξτε έναν πίνακα με πρόσωπα που άρεσε στα παιδιά. Φτιάξτε μια ιστορία με μόνο μερικά στοιχεία (ποιος, πότε, τι), ντυθείτε σαν τα πρόσωπα, πάρτε τη θέση που έχουν στον πίνακα και αφήστε την ιστορία να ζωντανέψει και να σας παρασύρει. Ακούστε μερικά έργα ενός κλασικού συνθέτη, επιλέξτε το αγαπημένο σας, ξαπλώστε στο πάτωμα και ενθαρρύνετε τα παιδιά να φτιάξουν και να μπουν μέσα σε μια ιστορία. Αν, δε, επιλέξετε έναν συγγραφέα, διαβάστε τους ένα διήγημα ή ένα μικρό βιβλίο και ζητήστε από τα παιδιά να ετοιμάσουν κάποιες παγωμένες εικόνες, σαν "ζωντανούς" πίνακες που να αφηγούνται την ιστορία που διαβάσατε, και να σας τις παρουσιάσουν. Κάτι παρόμοιο θα μπορούσαν να κάνουν με γνωστά αγαπημένα παραμύθια, αφού ντυθούν σαν τους ήρωες και στήσουν ένα σκηνικό. Φωτογραφίστε τα και στείλτε τα σε φίλους ζητώντας τους να μαντέψουν ποιο παραμύθι είναι. Δημιουργήστε ένα βεστιάριο. Βάλτε σε ένα χώρο κάθε ρούχο που θα μπορούσε να γίνει κουστούμι, μαντίλια, καπέλα, γάντια, κασκόλ, παλιές τσάντες, τα αποκριάτικά τους και τα δικά σας. Δώστε τους συγκεκριμένο χρόνο να φτιάξουν μια αυτοσχέδια παράσταση και κλείστε ραντεβού να σας την παρουσιάσουν. Γίνετε το πιο ένθερμο κοινό που είχε πότε θεατρική παράσταση». Για όσους θα ήθελαν να συνδυάσουν τον τερπνόν μετά του ωφελίμου, τα κεφάλαια της Ιστορίας θα μπορούσαν να εμπνεύσουν ένα συναρπαστικό παιχνίδι ρόλων, όπου γονείς και παιδιά θα αναλάβουν να φανταστούν τους διαλόγους τους, τη δράση. «Τα παιδιά έχουν αυτό το χάρισμα της αυθόρμητης πίστης στο φανταστικό. Με τα ελάχιστα μέσα μπορούν να δημιουργήσουν κόσμους ολόκληρους. Δείξτε εμπιστοσύνη στη φαντασία σας και αφεθείτε» καταλήγει η κ. Ιωαννίδη.

Μαθήματα αποδοχής

Αυτό όμως που δεν πρέπει να ξεχνούν οι γονείς είναι ότι τα παιδιά θα ωφεληθούν εξίσου και από την… πλήξη. «Οταν το παιδί βαριέται, ο γονιός πρέπει να του πει "δεν με ενοχλεί που βαριέσαι". Το παιδί πρέπει μόνο του να δει τι θέλει να κάνει στον ελεύθερο χρόνο του» επισημαίνει η κ. Γρίβα. Οταν κάποιος βαριέται μπορεί να παρατηρήσει όσα πριν δεν είχε προσέξει και τα οποία μπορεί να του πουν κάτι, να συγκεντρώσει την προσοχή του σε ένα φαινόμενο ή αντικείμενο που να του εμπλουτίσει τις προσλαμβάνουσές του, να μάθει να ανέχεται και να δέχεται τον εαυτό του! Ετσι το παιδί θα μάθει ότι δεν έχει πάντα ένα γεμάτο πρόγραμμα κι ότι αυτό είναι καλό, ότι μπορεί να αποφασίσει το ίδιο πώς θα συνεχίσει τη μέρα του, πως υπάρχουν ελεύθερα απογεύματα αλλά όχι διαθέσιμοι ενήλικες κι ότι αυτό δεν είναι λάθος. Αν ένα παιδί μάθει να έχει πάντα ένα γεμάτο δομημένο πρόγραμμα, δεν θα μπορέσει να διαχειριστεί το οποιοδήποτε κενό που θα παρουσιαστεί και θα νιώθει συναισθήματα αναξιότητας, συναισθηματικής έντασης και δυσλειτουργικού άγχους», καταλήγει. Οσο για το άγχος των γονιών για την ενασχόληση με τα ηλεκτρονικά παιχνίδια ή τον υπολογιστή και την τηλεόραση, είναι μάλλον καθησυχαστική: «Αν σε αυτή την ειδική συνθήκη ξοδέψουν περισσότερο χρόνο από ό,τι πρέπει βλέποντας τηλεόραση ή παίζοντας παιχνίδια στο playstation, δεν είναι λόγος άγχους κι ανησυχίας, γιατί όλοι έχουμε δικαίωμα στη ζαβολιά, αρκεί αυτή η ζαβολιά να μην γίνει συνήθεια και ρουτίνα».

ΑΝΑΛΥΣΗ

Τα στοιχεία για μεγάλη ύφεση δεν επηρέασαν τις αγορές

Ανοδικά κινήθηκαν οι παγκόσμιες χρηματιστηριακές αγορές την εβδομάδα που διανύσαμε, εν μέσω αισιοδοξίας για πιθανή αποτελεσματική θεραπεία κατά του νέου κορωνοϊού και θετικών εταιρικών αποτελεσμάτων, παρά τα απογοητευτικά στοιχεία για την οικονομία των ΗΠΑ, με το ΑΕΠ να σημειώνει ετησιοποιημένη μείωση της τάξης του 4,8% το πρώτο τρίμηνο του έτους – η μεγαλύτερη τριμηνιαία πτώση από το τέταρτο τρίμηνο του 2008 (όπου μειώθηκε κατά 8,4%). Σε αυτό το περιβάλλον, η τιμή του αμερικανικού αργού πετρελαίου ενισχυόταν κατά 15% στα 17,33 δολ./βαρέλι στις αγορές της Ευρώπης την Πέμπτη, καθώς η σταδιακή κατάργηση του lockdown σε ορισμένες χώρες εκτιμάται ότι θα ενισχύσει τη ζήτηση για πετρέλαιο. Εντούτοις, η Διεθνής Υπηρεσία Ενέργειας (IEA) προβλέπει μείωση της παγκόσμιας ζήτησης ενέργειας κατά 6% το 2020, τη μεγαλύτερη ποσοστιαία πτώση των τελευταίων 70 ετών, και πτώση της ζήτησης πετρελαίου κατά 9%, επιστρέφοντας στα επίπεδα κατανάλωσης του 2012. Η αυξημένη διάθεση των επενδυτών για ανάληψη κινδύνου οδήγησε σε αποδυνάμωση του δολαρίου, με τον δείκτη DXY να υποχωρεί σε χαμηλό 15 ημερών 99,402, νωρίς στις αγορές της Ασίας την Πέμπτη, προτού αυξηθεί ελαφρώς κοντά στο 99,460 λίγες ώρες αργότερα στις αγορές της Ευρώπης, σημειώνοντας εβδομαδιαία πτώση της τάξης του 1%. Η αποδυνάμωση του δολαρίου ευνόησε το ευρώ, με την ισοτιμία ευρώ/δολ. να ανέρχεται σε υψηλό 10 ημερών 1,0891 την Πέμπτη, πριν υποχωρήσει μερικώς στην περιοχή του 1,0860 την ώρα συγγραφής του άρθρου, μετά τη δημοσίευση των οικονομικών στοιχείων του πρώτου τριμήνου της Ευρωζώνης. Συγκεκριμένα, το ΑΕΠ υποχώρησε κατά 3,8% σε τριμηνιαία βάση, ύστερα από άνοδο 0,1% το τέταρτο τρίμηνο του 2019, σημειώνοντας τη μεγαλύτερη πτώση από την έναρξη καταγραφής συγκεντρωτικών στοιχείων το 1995. Οι αποδόσεις των ευρωπαϊκών κυβερνητικών ομολόγων κινήθηκαν καθοδικά, εν μέσω προσδοκιών για περαιτέρω νομισματική χαλάρωση από την ΕΚΤ για τη στήριξη της οικονομίας που πλήττεται από την πανδημία της COVID-19 (η συγγραφή του άρθρου ολοκληρώθηκε νωρίς την Πέμπτη, πριν από την ολοκλήρωση της συνεδρίασης της ΕΚΤ). Σε αυτό το περιβάλλον, η απόδοση του 10ετούς γερμανικού τίτλου υποχώρησε σε χαμηλό ενός μήνα – 0,51% στις αγορές της Ευρώπης την Πέμπτη. Στην Ιταλία, η απόδοση του αντίστοιχου τίτλου αυξήθηκε ενδοσυνεδριακά την Τετάρτη κατά 10 μ.β., στο 1,83%, μετά την υποβάθμιση από τον οίκο πιστοληπτικής αξιολόγησης Fitch του αξιόχρεου της χώρας στη βαθμίδα BBB-, μόλις μία βαθμίδα πάνω από την κατηγορία υψηλού ρίσκου (junk), εξαιτίας των επιπτώσεων της πανδημίας του κορωνοϊού στην οικονομία, προτού υποχωρήσει μερικώς κοντά στο 1,80% την επόμενη ημέρα.

* Τομέας Οικονομικής Ανάλυσης και Ερευνας Διεθνών Κεφαλαιαγορών της Eurobank.

Πρόταση από την ΤτΕ για δημιουργία «κακής» τράπεζας

Λόγω της αναμενόμενης αύξησης των κόκκινων δανείων κατά 10 δισ.

Της **ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΤΖΩΡΤΖΗ**

Σχέδιο για τη δημιουργία «κακής» τράπεζας (bad bank), στην οποία θα μεταφερθούν τα κόκκινα δάνεια των τραπεζών επεξεργάζεται η Τράπεζα της Ελλάδος, το οποίο θα παρουσιάσει έως τα τέλη Μαΐου στην κυβέρνηση, στον SSM και στις τράπεζες. Η ΤτΕ θεωρεί ότι υπό τις νέες συνθήκες που δημιουργούν οι επιπτώσεις της πανδημίας, το υφιστάμενο σχέδιο μείωσης των κόκκινων δανείων μέσω των τιτλοποιήσεων δεν μπορεί να υλοποιηθεί γρήγορα, ούτως ώστε οι τράπεζες να παίξουν τον ρόλο του χρηματοδότη της οικονομίας.

Βασικοί άξονες του σχεδίου είναι η μεταφορά των κόκκινων δανείων που είναι σε καθυστέρηση άνω των τριών μηνών, στοχεύοντας με αυτό τον τρόπο στην άμεση εξυγίανση των ισολογισμών των τραπεζών, τη στιγμή που οι τιτλοποιήσεις θα απαιτήσουν τουλάχιστον ένα ακόμη χρόνο –ίσως και περισσότερο– έως ότου η αγορά ομαλοποιηθεί. Το σχέδιο θα είναι εθελοντικό, δίνοντας τη δυνατότητα σε κάθε τράπεζα να επιλέγει εκείνη τα χαρτοφυλάκια που θα μεταφέρει, χωρίς να ανατρέπει τις συμφωνίες που έχει συνάψει με τις εταιρείες διαχείρισης κόκκινων δανείων, δηλαδή τους servicers.

Η δημιουργία μιας bad bank δρομολογείται με δεδομένο την εκτίναξη των κόκκινων δανείων κατά 10 δισ. ευρώ τουλάχιστον λόγω της κρίσης που προκαλεί ο κορωνοϊός, τα οποία θα έρθουν να προστεθούν στον όγκο των 70 δισ. ευρώ που έχει κληροδοτήσει στο τραπεζικό σύστημα η προηγούμενη οικονομική κρίση. Στη βάση αυτή η λύση της «κακής» τράπεζας θα επιδιωχθεί να αποτελέσει τον καταλύτη για την εξυγίανση όλων των κόκκινων δανείων του τραπεζικού συστήματος και όχι ενός μέρους τους, όπως επιχειρείται μέσω των τιτλοποιήσεων, οι οποίες άλλωστε έχουν «παγώσει». Βασική αιτία είναι η γενικευμένη αβεβαιότητα και η αδυναμία να προβλεφθεί το ύψος της ύφεσης που θα αφήσει πίσω της η κρίση . Ο παράγοντας ανεργία και η προοπτική δημιουργίας μιας νέας στρατιάς ανέργων ή στην καλύτερη περίπτωση πολιτών που θα βασίζονται στα επιδόματα, τορπιλίζει, σύμφωνα με όλες τις εκτιμήσεις, οποιαδήποτε πρόβλεψη και δυνατότητα να επαληθευθούν τα επιχειρησιακά σχέδια των τραπεζών και των επενδυτών σε ό,τι αφορά τις εισπράξεις οφειλών από τον όγκο των κόκκινων δανείων που λιμνάζουν στους ισολογισμούς τους.

Εκτός από την πορεία των εισπράξεων στα κόκκινα δάνεια που μεταβιβάζονται, σημαντικός αστάθμητος παράγοντας είναι η αξία των εξασφαλίσεων, δηλαδή των ακινήτων που συνοδεύουν τα δάνεια που πρόκειται να τιτλοποιηθούν. Στην ΤτΕ δουλεύουν προς αυτή την κατεύθυνση ήδη από το ξέσπασμα της κρίσης του κορωνοϊού και η πρόταση θα τεθεί υπό την κρίση του SSM, που έχει κάθε λόγο να επιδιώκει μια δραστική λύση για την ταχύτερη επάνοδο του τραπεζικού συστήματος στην κανονικότητα. Η ιδέα μιας «κακής» τράπεζας έχει υποστηριχθεί από το 2017 από το σημερινό πρόεδρο του SSM Αντρέα Ενρία, ο οποίος από τη θέση του ως επικεφαλής της EBA (European Banking Authority) είχε ταχθεί υπέρ της δημιουργίας μιας bad bank που θα αναλάμβανε κόκκινα δάνεια 1 τρισ. ευρώ σε ευρωπαϊκό επίπεδο

Αναβαλλόμενος φόρος

Σύμφωνα με πληροφορίες, η δρομολογούμενη λύση για τις ελληνικές τράπεζες θα λαμβάνει υπόψη και το πρόβλημα των κεφαλαίων που βασίζονται στον αναβαλλόμενο φόρο, η αντιμετώπιση του οποίου θα αποτελέσει αναπόσπαστο στοιχείο της λύσης, προκειμένου αυτή να γίνει ελκυστική σε νέους επενδυτές, χωρίς να απομειώνει την αξία των υφιστάμενων μετόχων. Με βάση τον σχεδιασμό η λύση αυτή θα είναι επωφελής και σε όρους κεφαλαιακών αναγκών, επιμερίζοντας το κόστος μεταξύ τραπεζών και Δημοσίου, σε βάθος χρόνου αντί της εφάπαξ ζημίας που οι τράπεζες υποχρεώνονται να εγγράψουν μέσω της τιτλοποίησης. Η λύση θα πρέπει να βρει ευήκοα ώτα στους κόλπους της Κομισιόν, η οποία «αντιστέκεται» σε κάθε πρόταση που συνιστά κρατική ενίσχυση και απειλεί να ενεργοποιήσει την οδηγία BRRD και τον κίνδυνο ενός bail in. Πρόκειται για το βασικότερο εμπόδιο που πρέπει να παρακαμφθεί.

.Το σχέδιο για τη δημιουργία μιας bad bank, στην οποία θα μεταφερθούν τα κόκκινα δάνεια των τραπεζών (που είναι σε καθυστέρηση πάνω από τρεις μήνες), αναμένεται να παρουσιάσει η Τράπεζα της Ελλάδος έως τα τέλη Μαΐου στην κυβέρνηση, στον SSM και στις τράπεζες.

Στον «πάγο» τα σχέδια τιτλοποιήσεων

Οι τράπεζες, από την πλευρά τους, κρατούν στάση αναμονής. Σύμφωνα με την άποψη που διατύπωσε την περασμένη εβδομάδα ο διευθύνων σύμβουλος της Intrum Hellas και μέχρι πρόσφατα επικεφαλής της μονάδας προβληματικών δανείων της Τράπεζας Πειραιώς Γιώργος Γεωργακόπολους, οι τράπεζες θα πρέπει να τελειώσουν τις τιτλοποιήσεις, αλλά κάθε λύση είναι «δόκιμη», όπως σημείωσε. Ο φόβος της ανακεφαλαιοποίησης, που δυνητικά μεταφράζεται σε κίνδυνο κρατικοποίησης, καθιστά τις διοικήσεις επιφυλακτικές και γι' αυτό η βασική θέση τους είναι ότι θα πρέπει να περιμένουμε μέχρι τον Σεπτέμβριο, ώστε να δούμε πώς θα διαμορφωθούν οι συνθήκες για την εφαρμογή του μηχανισμού των κρατικών εγγυήσεων, του «Ηρακλή». Η προοπτική αυτή παραμένει πάντα στο τραπέζι, αλλά, όπως εξηγούν στελέχη με γνώση του θέματος, κανείς δεν μπορεί να αποκλείσει ότι, όταν η αγορά ανοίξει, το μέγεθος της προσφοράς από όλες τις ευρωπαϊκές τράπεζες για τιτλοποιήσεις θα είναι τέτοιο που θα δημιουργήσει ισχυρό ανταγωνισμό και μη ευνοϊκούς όρους για τις ελληνικές τράπεζες.

Εκτός από την πορεία των εισπράξεων στα κόκκινα δάνεια που μεταβιβάζονται, σημαντικό αστάθμητο παράγοντα συνιστά επίσης η αξία των εξασφαλίσεων, δηλαδή των ακινήτων που συνοδεύουν τα δάνεια που πρόκειται να τιτλοποιηθούν.

Η απροθυμία των επενδυτών αποτυπώνεται στο «πάγωμα» της τιτλοποίησης και του σχεδίου

Οι διοικήσεις των τραπεζών στην παρούσα φάση τηρούν στάση αναμονής.

Galaxy, ύψους 13 δισ. ευρώ συνολικά, που έχει δρομολογήσει από τα τέλη του 2019 η Alpha Bank, η διοίκηση της οποίας έχει ανακοινώσει την επανεκκίνηση της διαδικασίας «όταν οι συνθήκες των αγορών το επιτρέψουν».

Ανάλογη στάση αναμονής τηρεί και η διοίκηση της Τράπεζας Πειραιώς, η οποία δρομολογεί την τιτλοποίηση του χαρτοφυλακίου Vega, ύψους 5 δισ. ευρώ. Η τράπεζα προχωρεί στη σύσταση των εταιρειών ειδικού σκοπού στις οποίες θα μεταφερθούν τα κόκκινα δάνεια, αλλά, σύμφωνα με πληροφορίες, το επίσημο άνοιγμα της διαδικασίας προς τους επενδυτές τοποθετείται το φθινόπωρο, εφόσον πάντα οι συνθήκες των αγορών το επιτρέψουν. Από την πλευρά της Eurobank, η διοίκηση της τράπεζας διαβεβαιώνει για την ολοκλήρωση της διαδικασίας τιτλοποίησης του χαρτοφυλακίου Cairo, ύψους 7,5 δισ. ευρώ, που βρίσκεται στην τελική φάση της. Η συμφωνία με την doValue είχε υπογραφεί ήδη από τα τέλη του 2019, αλλά εκκρεμεί η μεταβίβαση στους μετόχους των ομολογιών μεσαίας διαβάθμισης, αναγκαίος όρος για την έγκριση της κρατικής ενίσχυσης και την ένταξη της τιτλοποίησης στον «Ηρακλή».

Νέα πτώση στο ΧΑΚ την Τρίτη

Νέα πτώση σημείωσε την Τρίτη το ΧΑΚ, με τον Γενικό Δείκτη να επηρεάζεται κυρίως από τις πέσεις στους τίτλους της Τράπεζας Κύπρου και Δήμητρα Επενδυτική.

Ο Γενικός Δείκτης έκλεισε στις 48,26 μονάδες, παρουσιάζοντας πτώση σε ποσοστό 1,09%, ενώ ο Δείκτης FTSE/CySE 20 κατέγραψε απώλειες σε ποσοστό 1,10% κλείνοντας στις 28,74 μονάδες. Ο ημερήσιος τζίρος περιορίστηκε σε ιδιαίτερα χαμηλά επίπεδα στις €99.137.

Ο Γενικός Δείκτης έκλεισε στις 48,26 μονάδες, παρουσιάζοντας πτώση σε ποσοστό 1,09%.

Ζημιές κατέγραψαν οι επιμέρους χρηματιστηριακοί δείκτες, με εξαίρεση την Εναλλακτική Αγορά, η οποία παρουσίασε μικρά κέρδη σε ποσοστό 0,31%. Σημαντικές απώλειες παρουσίασαν οι Επενδυτικές Εταιρείες με 3,38% και ακολούθησε η Κύρια Αγορά με 1,58%, ενώ ο τομέας των Ξενοδοχείων έκλεισε χωρίς μεταβολή.

Το μεγαλύτερο επενδυτικό ενδιαφέρον προσέλκυσαν οι τίτλοι της Τράπεζας Κύπρου με €64.182 (πτώση 3,80% - τιμή κλεισίματος €0,66). Ακολούθησαν οι μετοχές της Δήμητρα Επενδυτική με €14.877 (πτώση 3,65% - τιμή κλεισίματος €0,37), της Logicom με €10.545 (χωρίς μεταβολή – τιμή κλεισίματος €0,95), της Mallouppas & Papacostas με €4.819 (άνοδος 0,88% - τιμή κλεισίματος €0,23) και της KEOPLC με €1.645 (χωρίς μεταβολή – τιμή κλεισίματος €1,23).

Από τις μετοχές που έτυχαν διαπραγμάτευσης, τέσσερις κινήθηκαν ανοδικά, τέσσερις πτωτικά και δύο παρέμειναν αμετάβλητες. Ο αριθμός των συναλλαγών περιορίστηκε σε 148.

Η πανδημία έκλεισε τις αγορές για τις ελληνικές τράπεζες

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Το σοκ που έχει προκαλέσει η πανδημία του κορωνοϊού σε οικονομίες και επιχειρήσεις έχει θολώσει τις προοπτικές για τις ελληνικές τράπεζες, με τα πλάνα ταχείας μείωσης των μη εξυπηρετούμενων δανείων και τις τιτλοποιήσεις να «παγώνουν», τα θεμελιώδη μεγέθη να αναμένεται να υποστούν πλήγμα και τα σχέδια άντλησης ρευστότητας για την ενίσχυση των κεφαλαιακών δεικτών τους να αναβάλλονται μέχρι νεωτέρας. Ολοι οι τίτλοι Tier 2 των ελληνικών τραπεζών διαπραγματεύονται αρκετά χαμηλότερα από την ονομαστική αξία τους, ενώ οι αποδόσεις τους έχουν εκτοξευθεί, καταδεικνύοντας τις εξαιρετικά δύσκολες πλέον συνθήκες στις αγορές και τα εμπόδια που αντιμετωπίζει ο κλάδος. Η ύφεση στην οποία έχει ήδη μπει η ελληνική οικονομία αντιστρέφει την πρόσφατη πτωτική τάση των κόκκινων δανείων και υψώνει τείχη στη βελτίωση της ποιότητας του ενεργητικού του κλάδου, η οποία είναι έντονα συνδεδεμένη με το μακροοικονομικό περιβάλλον, με τους αναλυτές να υπογραμμίζουν πως η πανδημία έβαλε βίαιο τέλος στον δρόμο της ανάκαμψης που είχε μπει η Ελλάδα και, ως αποτέλεσμα, και στη διαδικασία ομαλοποίησης του ελληνικού τραπεζικού κλάδου.

Διαρκές πρόβλημα

Σίγουρα το νέο τοπίο δεν αφορά μόνο τις ελληνικές τράπεζες. «Η COVID-19 δεν ήρθε σε μια πολύ άσχημη χρονική στιγμή μόνο για τις ελληνικές τράπεζες, αλλά και για ολόκληρο τον ευρωπαϊκό τραπεζικό τομέα», σημειώνει στην «Κ» ο Μάικλ Χιούσον, αναλυτής της CMC Markets. Τα NPLs, όπως εξηγεί, αποτελούν ένα διαρκές πρόβλημα και ήταν αρκετά δύσκολο να αντιμετωπιστούν εδώ και χρόνια. Αν και υπήρξε κάποια πρόοδος, αυτή η βαθιά ύφεση αναπόφευκτα θα κάνει τα πράγματα πολύ χειρότερα, προσθέτει.

Οπως σημειώνουν στην «Κ» πηγές της αγοράς, σε αυτή τη νέα πραγματικότητα που έχει δημιουργήσει η COVID-19 οι ελληνικές τράπεζες δεν μπορούν να βγουν πλέον στις αγορές και να βελτιώσουν τα κεφάλαιά τους. Η ισχυρή βελτίωση του επενδυτικού κλίματος και η επιτάχυνση των σχεδίων για μείωση των NPEs με φόντο και τον «Ηρακλή» στις αρχές της χρονιάς οδήγησαν την Alpha Bank και την Πειραιώς σε επιτυχημένες εκδόσεις τίτλων Tier 2, οι οποίες και έτυχαν μεγάλης ζήτησης από μια ευρέως διαφοροποιημένη διεθνή επενδυτική βάση, βοηθώντας έτσι στην ενίσχυση της κεφαλαιακής βάσης τους, σε συνέχεια αντίστοιχων εκδόσεων από Εθνική και Πειραιώς το καλοκαίρι του 2019. Στα σχέδια των περισσότερων συστημικών τραπεζών προ πανδημίας ήταν να βγουν (κάποιες εκ νέου) στις αγορές, ίσως προς τα τέλη του έτους, με τίτλους Tier 2, κάτι που αναμενόταν ευρέως από τους αναλυτές, ενισχύοντας ακόμη περισσότερο τον δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας και –το πιο σημαντικό– ανοίγοντας έτσι τον δρόμο για έκδοση πιο μακροπρόθεσμων τίτλων, δηλαδή senior ομόλογα (κύριας εξασφάλισης). «Επειτα από νέες εκδόσεις Tier 2 φέτος, οι συστημικές τράπεζες θα δοκίμαζαν σε επόμενο χρόνο τις αγορές με senior ομόλογα», αναφέρουν τραπεζικές πηγές. «Πλέον αυτά τα πλάνα αναγκαστικά αναβάλλονται».

Κάλυψη υποχρεώσεων

Αξίζει να σημειωθεί πως οι εκδόσεις Tier 2 έχουν στόχο την κάλυψη των υποχρεώσεων MREL (ελάχιστη απαίτηση ιδίων κεφαλαίων και επιλέξιμων υποχρεώσεων) για τη σταδιακή δημιουργία κεφαλαιακού αποθέματος, οι οποίες και θα λάμβαναν στήριξη από τη βελτίωση του οικονομικού κλίματος καθώς και από την αξιοποίηση του σχεδίου «Ηρακλής». Πάντως, με δεδομένο ότι οι τιτλοποιήσεις αλλά και η ανάκαμψη της οικονομίας «παγώνουν», σύμφωνα με εκτιμήσεις της αγοράς και με δεδομένο ότι εποπτικές αρχές στην Ευρώπη έχουν ήδη δείξει ευελιξία προκειμένου να στηρίξουν το τραπεζικό σύστημα σε αυτή την κρίση, δεν μπορεί να αποκλειστεί η πιθανότητα να χαλαρώσουν και τα χρονικά όρια επίτευξης των στόχων (από τα τέλη 2025 που έχουν τεθεί σήμερα) ή και οι ίδιοι οι στόχοι για τα MREL, κάτι που έχει ήδη διαμηνύσει άλλωστε και το Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης (SRB). Η σημερινή εικόνα της αγοράς των ελληνικών Tier 2 καταδεικνύει μάλλον ξεκάθαρα το γεγονός ότι είναι απίθανο φέτος να ενισχύσουν οι συστημικές τράπεζες κατά αυτόν τον τρόπο τα κεφάλαιά τους.

Να σημειώσουμε πως η Alpha Bank είχε θέσει στόχο για φέτος την άντληση συνολικά 800 εκατ. ευρώ μέσω Tier 2, ο οποίος καλύφθηκε εν μέρει από την έκδοση στην οποία προχώρησε τον Φεβρουάριο, ύψους 500 εκατ. ευρώ. Η Eurobank διαθέτει περιθώριο κινήσεων όσον αφορά την προοπτική έκδοσης ανάλογου τίτλου, αν και οι αναλυτές εκτιμούσαν πως η τράπεζα θα προχωρήσει σε σχετική έκδοση προς τα τέλη του έτους, κάτι που ανέμεναν και για την Εθνική Τράπεζα. Από τα υψηλά που άγγιξαν οι αποδόσεις τους στα μέσα Μαρτίου (και τα χαμηλά όπου βρέθηκαν οι τιμές τους), οι τίτλοι Tier 2 των ελληνικών τραπεζών έχουν ανακάμψει μόνο ελαφρώς και παραμένουν υπό πίεση. Αν και οι αποδόσεις των 10ετών κρατικών ομολόγων, από το 4% που σημείωσαν στις 17 Μαρτίου και πριν από τις ανακοινώσεις του έκτακτου QE της ΕΚΤ, κινούνται σήμερα στα επίπεδα του 2,1% περίπου, οι αποδόσεις των Tier 2 που εξέδωσαν πρόσφατα η Alpha Bank και η Πειραιώς, καθώς και οι τίτλοι της Εθνικής και της Πειραιώς που εκδόθηκαν το καλοκαίρι του 2019, βρίσκονται σε σημαντικά υψηλά επίπεδα, ενώ όλοι διαπραγματεύονται πολύ χαμηλότερα της ονομαστικής αξίας τους.

Deloitte.

Αντιμετωπίζοντας τον COVID-19 με ανθεκτικότητα

Οι αρχές λαμβάνουν αποφασιστικά μέτρα που οδηγούν τις επιχειρήσεις στην επανεξέταση της επάρκειας των μέτρων ετοιμότητάς τους. Στόχος μας είναι να βοηθάμε τις επιχειρήσεις να διαχειριστούν τους επιχειρηματικούς κινδύνους από την έξαρση του COVID-19.
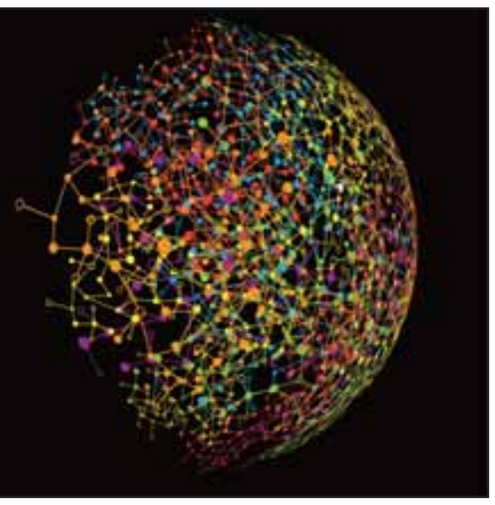
www.deloitte.com/COVID-19